

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

ΕΟΚΑ 1955-1959

ΕΙΣ ΟΚΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ ΑΜΥΝΕΘΘΑΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ
45

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α. 1955-59

Ιούλιος 2020 - Ιούλιος 2022

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ Ε.Ο.Κ.Α

1955-1959

ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Ευθύμιος-Μίμης Βασιλείου
Προδρόμου 40, Στρόβολος
Λευκωσία
Τηλ. 22423423

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Γιάννης Σπανός
Ανδρέας Μαϊμαρίδης
Θάσος Σοφοκλέους
Ευθύμιος-Μίμης Βασιλείου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ευθύμιος-Μίμης Βασιλείου
Ανδρούλα Βασιλείου
Ελένη Βασιλείου

ΦΩΤΟ

Στέλιος Παπαστυλιανού
Γεώργιος Ταμάσιος
Μαρία Σολωμού
Κορνήλιος Χατζηκώστας

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Τυπογραφεία ΚΩΝΟΣ ΛΤΔ
Αμαζόνων 3, 2150 Στρόβολος
Τηλ. 22491419

ISBN 1450-4006

Μήνυμα

Η μελωδία της μεγαλοψυχίας

Του Γιάννη Σπανού
(Προέδρου των Συνδέσμων Αγωνιστών της ΕΟΚΑ)

Η απόδοση της Ανάστασης σαν «Λαμπρής» χρονικής περιόδου είναι απόηχος μεγαλοψυχίας του Λαού μας.

Γιατί την κλίμακα της ερμηνείας των αναστάσιμων ύμνων, θεμελιώνουν συγκλονιστικοί θρήνοι για τον τραγικό κυκεώνα των ασταμάτητων νεκρικών απωλειών και των γενοκτονιών τετρακόσιων χρόνων. Υπό το αδυσώπητο κράτος της τουρκικής βαρβαρότητας, ο αιμοσταγής κατα-

κτητής ατίμαζε, κατακρεουργούσε, αφάνιζε ένα έθνος επί τέσσερεις αιώνες κι άπλωνε την κατάρρα της επέλασής του στην ιστορία που δεν μπορούσε να αντληφθεί. Ιστορία χιλιετιών σκέψης, δημιουργίας και πολιτισμού. Και η υπαρξιακή του επιβολή δεν διακόπτεται στον χρόνο. Προεκτείνεται μέχρι το 1922 και το 1974 και συνεχίζεται 48 χρόνια. Η Ανάσταση του Κυρίου είναι η διάρκεια του σταυρικού μας μαρτυρίου που συνιστά όμως ανελέητο δράμα προσδοκίας και εκφράζεται σαν ελπίδα. Στην ιστορία του πολιτισμού δεν συνηθίζεται να γεννιέται από

Ο Πρόεδρος των
Συνδέσμων Αγωνιστών
κ. Γιάννης Σπανός

την τραγωδία πίστη στην εξέλιξη της ζωής και της προοπτικής ενός Λαού όπως στην περίπτωση του Κυπριακού

Ελληνισμού και του έθνους μας ευρύτερα. **Ευχόμαστε καλή Ανάσταση μέσα από το ηφαίστειο του εξελισσόμενου πένθους. Καλή λευτεριά μέσα από την κάμινο της δυστυχίας. Και την απελευθέρωση μέσα από το πάθος της ξένης κατοχής.** Ζούμε τον πόνο ελπίζοντας και πιστεύουμε στην

λύτρωση αγγίζοντας τα τραύματά μας. Εδώ έγκειται όμως και η διάρκειά μας στον ιστορικό χρόνο. **Υπάρχουμε αγωνιζόμενοι.** Ο αγώνας υπέρτατη αλήθεια μας. Αλλά και υπαρξιακό μας χρέος. Αυτή είναι η ουσία της ελληνικής μας παρουσίας στην πανδαμάτορα πραγματικότητα. Και σ' αυτήν θα οφείλουμε την υπόστασή μας.

Λαμπρή του 2022. Ας συνεχίσουμε να θεμελιώνουμε την προώθησή μας στον πολιτισμό, στον αγώνα που ξεκινά από το απολυτρωτικό πάθος και αναπτύσσεται στην αξιοπρέπεια. **Γιατί χωρίς αγώνα δεν ανατέλλει ελευθερία.** Και

χωρίς ελευθερία δεν υπάρχει αξιοπρέπεια που γιγαντώνει την ύπαρξη του ανθρώπου.

Αυτή την Λαμπρή ας εδραιώσουμε τον προαιώνιο θρύλο της ύπαρξής μας, έχοντας πάντα κατά νουν αξέχαστο **το συλλογικό πάθος που άνδρωσε τις ψυχικές δυνάμεις των πατέρων μας και τους οδήγησε από τις τρικυμίες των δραμάτων στις εκάστοτε λεωφόρους των νικητήριων προελάσεων και στην ελευθερία.** Εξολόθρευαν οι εχθροί το Γένος σε κάθε αφορμή απολυτρωτικής εξέγερσης. Ο Κιουταχής έπνιγε στο αίμα τους τις διεκδικήσεις των Πελοποννησίων κατά την Επανάσταση του '21. Αλλά δεν έσβηνε τον πόθο που ξανάνθιξε στην Τριπολιτσα, στην Καλαμάτα, στην Ακροναυπλία, στην Πάτρα στα Δερβενάκια. Έκαιγε την Στερεά από τους Διάκους της σωτηρίας της. **Αλλά υψώνονταν νέα κεφάλια στα καμένα κορμιά κι απλώνονταν νέα σπαθοφόρα μπράτσα στους αποκεφαλισμένους ήρωες.** Ο Εμπού Λουμπούτ κατάσφαζε την Χαλκιδική και πυρπολούσε τη Μακεδονία αλλά από τα ριζοβούνια της Ηπείρου ξεπετάγονταν νέοι επαναστάτες. Έπνιγε ο Τούρκος τα Ψαρά στα ματωμένα κύματά τους, την Κω, την Κρήτη στις σφαγές, αλλά από τα Λευκά Όρη αναδύονταν νέα παλληκάρια που χόρευαν τη λευτεριά στα αλώνια των θανάτων. Λαμόπνιγε την Κύπρο στις κρεμάλες, τις αρπαγές των γυναικών και των παιδιών της, τον θανατικό Ιούλιο του 1821, αλλά τα

κυκλάμινια της ελευθερίας ξαναφύτρωναν στον Πενταδάκτυλο, ποτισμένα από το αίμα της ΕΟΚΑ. Ξερίζωνε τις συκαμιές του Σαραγιού αλλά οι αγρόνες ξαναφύτρωναν στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας. Και τα πεδία του πόνου απλώνονταν ξανά στα Κρατήρια της Κοκκινότριμιθιάς, της Πύλας, του Πολεμίου κι η κραυγή του λυτρωμού συγκλόνιζε τον κόσμο από τις παρελάσεις της φλογισμένης νιότης στη Λευκωσία, την Αμμόχωστο, τη Λεμεσό, την Πάφο, τη Σκάλα, την Κερύνεια. Απαγόρευαν οι τρισάθλιες σκοπιμότητες τους θρήνους των διωγμένων από τις εστίες τους, αλλά τα δάκρυα της προδομένης Καρπασίας ξέπλεναν τον άδικο συμβιβασμό κι αναζωογονούσαν τη διεκδίκηση. Η πολιτική παραπλανούσε ανοίγοντας δρόμους στους διαδηλωτές προς τα Τροοδίτικα βουνά αλλά οι καταδιωγμένοι πόθοι ξανάστηναν τις σημαίες των απαιτήσεων στην Αμμόχωστο, αναπετώντας το χρέος για τους εγκλωβισμένους Βαρωσιώτες έναντι της πόλης που εμφανιζόταν αλλόκοσμο φάντασμα, δείχνοντας πως **η λύτρωση των σκλάβων είναι η συνέπεια των ελεύθερων προς την επιταγή του αγώνα της τιμής και της ανθρωπιάς.** Και υπενθυμίζοντας πως το 1571 οι πατέρες έστησαν αντίσταση 11 μηνών στα φουσάτα του Λαλά Μουσταφά. Κι έμειναν ιερές Συγκλιτικές μνήμες στην ιστορία της πόλης των λεμονανθών, Λαμπρή του 2022. **Η ιστορία δοκιμά-**

ζει τον εγκέφαλο, την ψυχή, τη συνείδηση. Θυμίζει τους αιώνες, τα ιδεώδη, τις υποχρεώσεις και προβάλλει ενώπιον της παρασυρμένης σε ύπνωση υπόστασης του ανθρώπου, την αξίωση της απελευθερωτικής πάλης. Το ξανά-νιωμα της τόλμης του '21, του '40, του '55. Ταρακουνάει το φιλότιμο και δείχνει το δρόμο του αγώνα όπου καρτερούν ο Αυξεντίου στα καταράχια του Μαχαιρά, ο Μάτσης στις υπώρειες του

Δικώμου, ο Παλληκαρίδης στην Κρεμάλα, βλέπουν με μάτια ξηρά από την αναμονή τα πλήθη που συντηρούν την κατοχή και φωνάζουν την αφύπνιση που θα σώσει τη μνήμη των 48 τουρκοκρατούμενων χρόνων, υπαγορεύοντας πως **χωρίς ελευθερία η ευημερία δεν διαρκεί, πως χωρίς την αξιοπρέπεια του ελεύθερου ανθρώπου η ζωή είναι καταδίκη αφανισμού.** Καλή Ανάσταση, καλή Λευτεριά.

9η Ιουλίου 1821

Αγχόνη 1956-58

*Η ανάσταση
του Χριστού*

**ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΕΟΚΑ 1955 -1959****Θέμα: Παραίτηση από τη θέση του Προέδρου
των Συνδέσμων Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α. 1955- 1959**

*Του Θάσου Σοφοκλέους
τέως προέδρου των Συνδέσμων μας
5 Μαρτίου 2022*

Αγαπητοί συναγωνιστές,
Για λόγους υγείας αναγκάζομαι να
αποσυρθώ από τα καθήκοντά μου
ως Προέδρου των Συνδέσμων
Αγωνιστών ΕΟΚΑ 1955-
59.

Όπως γνωρίζετε, είμαι
άνθρωπος που θέλω να
ανταποκρίνομαι στις
υποχρεώσεις μου και να
φέρνω εις πέρας την
αποστολή μου. Σήμερα,
δυστυχώς, οι δυνάμεις μου
δεν μου το επιτρέπουν στον
βαθμό που θα ήθελα.

Δουλέψαμε μαζί τόσα χρόνια. Περά-
σαμε και ζήσαμε μαζί όλες τις φάσεις
της λειτουργίας των Συνδέσμων Αγω-
νιστών. Βιώσαμε χαρές και λύπες, δυ-
σκολίες και αντιξοότητες. Δεχθήκαμε
πίεσεις, επιθέσεις και έχουμε υποστεί
διωγμούς. Μας έκαναν πόλεμο γιατί
ξέφυγαν από το πνεύμα της ενότητας
και της ομοψυχίας. Τους νίκησαν τα
συμφέροντα.

Προσωπικά ένιωσα την αγάπη σας. Με
συγκίνησε η δική σας εμπιστοσύνη και
η δική σας στήριξη στο δύσκολο έργο
που είχαμε να επιτελέσουμε. Το έργο
αυτό δεν ήταν άλλο από τη σωτηρία
της Κύπρου μας, από τη διάσωση και

την επικράτηση του αθάνατου αγωνι-
στικού πνεύματος και των ιδανικών
του τιτάνιου απελευθερωτικού μας
Αγώνα. Αυτού του Αγώνα,
που, δυστυχώς, παρόλο το
εθνικό του μεγαλείο, τις
θυσίες και την προ-
σφορά της υπέροχης γε-
νιάς του '55, υπήρξαν
κάποιοι που προσπά-
θησαν να μειώσουν το
φέγγος του και την λα-
μπρότητά του. Κάποιοι,
δυστυχώς, εξακο-
λουθούν
να βάζουν εναντίον του Απε-

λευθερωτικού μας Αγώνα, κάτι που
δεν γνωρίζω να υπάρχει διεθνώς ανά-
λογη περίπτωση. Βάζουν ιδιαίτερα
εναντίον του μεγάλου Αρχηγού του
Αγώνα Γεωργίου Γρίβα- Διγενή, ο
οποίος, ως απόστρατος Συνταγματάρ-
χης, αγωνίστηκε με πάθος ενάντια σε
μια αυτοκρατορία με πρωτόγονα μέσα
και άπειρα παλληκάρια, με μόνο μέσο
την ψυχή και τη θέληση για λευτεριά.

Προσπάθησα, με την βοήθεια και συ-
μπαράστασή σας, να κρατήσω τους
Συνδέσμους έξω από τη χαώδη πολι-
τική, παρόλο που διαρκώς εξασκήθηκε
αρκετή πίεση από τα κόμματα και από
κάποιους δημοσιογράφους, να μας
αναγκάσουν να εμπλακούμε.

Κάποτε, μάλιστα, ύστερα από απόφαση που πήραμε με το σκεπτικό: «γιατί να μην υπάρχουν δικοί μας στη Βουλή που να εκφράζουν τις θέσεις μας;» και με την παρότρυνση του Γλαύκου Κληρίδη, κατεβήκαμε στις βουλευτικές εκλογές (Κλαίρη Αγγελίδου, Φώτης Παπαφώτης, Θάσος Σοφοκλέους, Ανδρέας Τσαγγαρίδης). Ωστόσο, η γεύση που πήραμε δεν ήταν και η καλύτερη. Θα μπορούσα να πω με την εμπειρία μου ότι επρόκειτο για μια δουλειά η οποία δεν πολυταιριάζει στον χαρακτήρα μας.

Μπορεί κάποιοι ευάλωτοι και ευκολόπιστοι να απεδέχθησαν συκοφαντίες εναντίον μου (όπως και εναντίον ο ένας στον άλλο) χωρίς προβληματισμό. Ανθρώπινες αδυναμίες...

Δεν κράτησα κακία εναντίον κανενός. Η άμυνά μου ήταν πάντα απλή. Τους ερωτούσα: «Ορκίζεσαι με το χέρι στο Ευαγγέλιο και ενώπιον του Θεού ότι αυτό που λες είναι αλήθεια;» Δυστυχώς η απάντηση ήταν συνήθως η ίδια: «Έτσι άκουσα»...

Ευχαριστώ θερμά τους συναγωνιστές μου, τους εκάστοτε συνεργάτες μου, μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής των Συνδέσμων για την συνεργασία μας στον δύσκολο αγώνα που αντιμετωπίσαμε στην προσπάθειά μας να κρατήσουμε το πνεύμα του Αγώνα μας αθάνατο, να αντιμετωπίσουμε όλους εκείνους που προσπαθούν να μειώσουν την ακτινοβολία, το μεγαλείο και την προσφορά της ΕΟΚΑ στον αδούλωτο λαό μας.

Νιώθω μαζί με όλους σας περήφανος και έχω τη συνειδησή μου ήσυχη γιατί έκαμα το καθήκον μου.

Στην πορεία μου μπορεί να έκαμα λάθη -ουδείς αλάνθαστος- όμως συνειδητά και με σκοπούς ανεπίτρεπτους, ποτέ.

Δεν χρηματίστηκα και δεν πρόταξα ιδιοτελή προσωπικά συμφέροντα και πρόσφερα τις υπηρεσίες μου αμισθί.

Θέτω τον εαυτό μου στην κρίση του Πανάγαθου Θεού.

Φίλοι αγαπημένοι, συναγωνιστές, φεύγω από τη θέση μου και αφήνω πίσω την καρδιά μου, η οποία θα κτυπά στους δικούς σας ρυθμούς. Προσευχόμαστε στον Θεό να σώσει το πολυβασανισμένο νησί μας από τους βάρβαρους της Τουρκίας, να φέρει τη γαλήνη και τη λευτεριά στον λαό μας και στον Ελληνισμό γενικότερα.

Υποκλίνομαι ευλαβικά και εκφράζω την ευγνωμοσύνη μου στους μεγάλους και αθάνατους ήρωές μας, στον αείμνηστο μεγάλο μας Αρχηγό, ηρωϊκό Διγενή, και σ' όλη την ηρωϊκή γενιά του 55-59 επώνυμους και ανώνυμους, επιφανείς και αφανείς.

Εύχομαι στον συναγωνιστή ο οποίος θα με διαδεχθεί, όποιος και να είναι, αλλά και σε όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και στους Συνδέσμους Αγωνιστών γενικότερα, καλές επιτυχίες και να αντιμετωπίσουν με σθένος και σύμπνοια τις προκλήσεις που μας απειλούν με γνώμονα πάντοτε τους ιερούς σκοπούς που θέσαμε κατά την ίδρυση των Συνδέσμων Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955 -1959.

Θα είμαι πάντα μαζί σας με όλες τις δυνάμεις που ο Θεός θα μου δώσει.

Ο Πανάγαθος Θεός να σας έχει καλά, να σας φωτίζει, να σας εμπνέει και να ευλογεί το έθνος των Ελλήνων.

«Γεμάτη μέλι η κηρύθρα της καρδιάς μου να φάτε, κι ο νους μου φαρδύ χοροστάσι να χορέψετε».

Με την αγάπη μου

Θάσος Σοφοκλέους

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ 45ης ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΗ

Από τη σύνταξη

Το τεύχος αυτό του ΑΓΩΝΙΣΤΗ (45), είναι αφιερωμένο στον 4ετή αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959. Σ' αυτό περιλάβαμε, συνοπτικά, μερικά από τα κύρια γεγονότα του Αγώνα για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα (1878-1920), τις αλληπάλληλες προς τούτο επισκέψεις και ενέργειες των Εθναρχικών μας Πρεσβειών της δεκαετίας 1920-1930 στο Λονδίνο, τα Οκτωβριανά του 1931, τη Διασκεπτική του 1947-1948 και το Δημοψήφισμα του 1950.

Το σύντομο αυτό ενωτικό οδοιπορικό που παραθέτουμε, αποσκοπεί στη γνώση και τη μεταλαμπάδεση στους νεώτερους των γεγονότων που προηγήθηκαν του απαραμίλλου και τροπαιούχου αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α, πράγμα που αποτελεί την κυριότερη καταστατική μας υποχρέωση, για αναζωπύρωση των μηνυμάτων που απορρέουν από το κληροδότημα αυτό που μας άφησαν οι πεσόντες συναγωνιστές μας και η ιστορία μας.

Όλα τα γεγονότα που αναφέρουμε, είναι τεκμηριωμένα. Προέρχονται από αδιάσειστες πηγές (Απομνημονεύματα Μακάριου Γ' και Γεωργίου Γρίβα Διγενή, Χρονικό του Αγώνος, του Γεωρ-

γίου Γρίβα Διγενή, ως και από συνεντεύξεις / καταθέσεις / δημοσιογραφικές διασκέψεις, ηγεσίας και συναγωνιστών, ανακοινώσεις του ίδιου του Διγενή, μαρτυρίες που απορρέουν μέσα από ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΒΡΕΤΑΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ και τον καθημερινό ημερήσιο ΤΥΠΟ), καθώς και από τα Λευκώματα των διαφόρων Συνδέσμων μας.

Έτσι το τεύχος μας αυτό, ευελπιστούμε ότι θα αποτελέσει μια αξιόλογη και αξιόπιστη πηγή ενημέρωσης του κόσμου και παράλληλα την αποθησαύριση της ιστορικής αλήθειας που εκπέμπεται συνεχώς μέσα από τις σελίδες του, **μακριά από υποκειμενικότητες, προσωπικά συμφέροντα και υπερβολές.**

Στις σελίδες αυτές του ΑΓΩΝΙΣΤΗ, θα ξεπροβάλουν επίσης «κατορθώματα» δοσίλογων και αργυρώνυτων προδοτών και υβριστών του Αγώνα που επί χρόνια τον καταoleμούν και τον διαστρεβλώνουν με απροσμέτρητη λύσσα, εχθρότητα φοβερή και μεγάλο μίσος.

Οι Αγωνιστές της Ε.Ο.ΚΑ με παντιέρα την ΕΥΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΟΥΛΕΝ ΕΙΣΕΠΡΑΞΑΝ, πέραν ενός μεταλλίου και ενός Διπλώματος, ΟΥΤΕ ΖΗΤΗΣΑΝ, ΟΥΤΕ ΑΠΑΙΤΗ-

ΣΑΝ, ΟΥΤΕ ΔΕΚΤΗΚΑΝ ΟΠΟΙΑ-ΔΗΠΟΤΕ ΑΜΟΙΒΗ για την 4χρονη εθελοντική ελληνοπρεπή και εθνο-φελή προσφορά τους.

Οι Σύνδεσμοι των Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959, με τη μικρή αλλά σημαντική αυτή έκδοσή τους, συμβάλλουν ουσιαστικά στη διατήρηση και συντήρηση του πνεύματος της Ε.Ο.Κ.Α για τους επερχόμενους, **ΑΝΟΣΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ και την απαλλάσσουν από τους εκάστοτε ΛΟΙΜΩΔΕΙΣ και ΔΥΣΩΔΕΙΣ ΡΥΠΟΥΣ που εξακοντίζουν διάφοροι θεοστυγείς αρνητές** κάθε εθνικού ιδανικού και δηλώνουν, ότι όσοι κι αν μείνουμε, θα συ-

νεχίσουμε την απρόσκοπτη έκδοση του **ΑΓΩΝΙΣΤΗ με κύριο στόχο την ΕΥΚΛΕΙΑ και την ΑΙΓΛΗ του ΑΓΩΝΑ μας**, των Αρχηγών και Συναγωνιστών μας, η πατραγαθία των οποίων έχει καταστεί γι' αυτούς κόκκινο πανί.

Δεν πρόκειται να επιτρέψουμε, ΠΟΤΕ ούτε και θα ανεχθούμε την επικράτηση της φθοράς και την κηλίδωση χαρακτήρων και ιστορικών γεγονότων. Απεναντίας θα αποκαλύπτουμε, με τεκμήρια, τα μεγάλα εγκλήματα κατά του Έθνους και θα ενημερώνουμε συνεχώς γι' αυτά τον κόσμο, κρίνοντας και επικρίνοντας κάθε εθνική παρεκτροπή, οθενδήποτε προερχομένην.

Ομιλία

**του Προέδρου του Σ.Ι.Μ.Α.Ε. κ. Ανδρέα Μαϊμαρίδη
στον εορτασμό εθνικής επετείου 1ης Απριλίου 1955**

1η Απριλίου 2022, Αίθουσα Τελετών ΣΕΚ

*Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,
Εκπρόσωπε του Μακαριωτάτου,
Κύριοι Υπουργοί,
Κύριοι Αρχηγοί και Εκπρόσωποι κομμάτων,
Κύριε Αρχηγέ της Αστυνομίας,
Κύριε Αρχηγέ της Εθνικής Φρουράς,
Κύριε Διοικητή της ΕΛΔΥΚ,
Συναγωνιστές και Συναγωνίστριες,
Παιδιά και εγγόνια των Αγωνιστών,
Ελληνίδες και Έλληνες,*

Σαν σήμερα, πριν από 67 χρόνια, ο Κυπριακός Ελληνισμός, μετά από αρνήσεις των δεκάδων κατακτητών να αποδώσουν την ελευθερία του, αποφάσισε να πάρει την τύχη του στα ροζισμένα χέρια του.

Τα εκατοντάδες χρόνια δουλείας γαλβάνισαν την υπομονή και του ατσάλωσαν το κορμί για να αντέχει τα βάσανα της δουλοπαροικίας και τα βασανιστήρια σώματος και ψυχής από αφέντες αδίστακτους, διψασμένους για λεηλασίες και ατιμίες.

Ο Κυπριακός Ελληνισμός έσκαψε με υπομονή τη γη του, αναστέναξε και έκλωθε τη μοίρα του, όρθιος πίσω από

το Ησιόδειο αλέτρι του, πλάθοντας, χωρίς να τους γνωρίζει, τους δικούς του Ήρωες βγαλμένους μέσα από τα παραμύθια της γιαγιάς και του παππού. Ήρωες φορτωμένους δόξα και λεβεντιά, δικαιοσύνη και αγάπη, όμοιους με τους Ήρωες του Ομήρου, της Αθήνας, της Σπάρτης, της Μακεδονίας, της Ιωνίας. Είναι η άφθαρτη φυλή των Ελλήνων η οποία για τρεις χιλιάδες χρόνια παραμένει αναλλοίωτη και τρέχει μέσα στο αίμα των απανταχού Ελλήνων ανά τους αιώνες, γεννώντας Σαλαμινομάχους, Θεμιστοκλήδες και Πανσανίες, Μεγαλέξανδρους και Παλαιολόγους, Διγενήδες και Μακαρίους, Αυξεντίου και Μάτσηδες, Ανδρού-

τσους και Ήρωες του Αχυρώνα. Ανάδειξε Περικλήδες και Αισχύλους, Σοφοκλήδες και Ευριπίδες, Αριστοτέληδες και Σωκράτες, Βενιζέλους και Καποδίστριας, Σεφέρηδες, Παλαμάδες και Ελύτηδες.

.....

Εδώ ξαναγεννήθηκαν Μπουμπουλίνες, Σουλιώτισσες και Βυζαντινές Δέσποινες. Εδώ οι Καψάληδες, οι Κολοκοτρώνηδες και οι Νικηταράδες, αλλά και οι Μαυροκορδάτοι και οι Κουντουριώτες.

Οι άνδρες και γυναίκες της Κύπρου, μαθητές και τεχνίτες, γεωργοί και δάσκαλοι, δεσποτάδες και παπάδες, όλος ο κυπριακός ελληνισμός με ενθουσιασμό ανταποκρίθηκαν στο σάλπισμα του πολεμικού παιάνα του Διγενή και δήλωσαν παρόντες.

Τα ηρωικά παιδιά της Ε.Ο.Κ.Α, τα νιάτα της Κύπρου, κατά τον τετραετή επικό Αγώνα έγραψαν σελίδες θυσίας και δόξας ανάλογες ή και ανώτερες στην ιστορία του ελληνικού έθνους, γινόμενοι πραγματικά «πολλώ κάρονες τούτων».

.....

Οι εκατοντάδες των Ηρώων μας με τα αξεπέραστα κατορθώματά τους, τις έξυπνες ενέδρες τους στα βουνά, τον κάμπο και τις πόλεις, υπήρξαν παραδείγματα εφευρετικότητας αναπτύσ-

σοντας εκρηκτικά υλικά και μηχανισμούς, όπλα, νάρκες, χειροβομβίδες, κάθε είδους στρατιωτικό υλικό, μέσα σε πρωτόγονα μεν εργαστήρια, παράγοντας με κίνδυνο της ζωής τους, όπως έγινε αρκετές φορές με το θάνατο σε ώρα κατασκευής χειροποίητων οπλικών συστημάτων και εκρηκτικών, του Σταύρου Στυλιανίδη, του Παντελή Κατελάρη, του Αρτέμιου Φραντζέσκου, του Τουμάζου Τουμάζου και του ακρωτηριασμού άλλων που κατά ευτυχή συγκυρία απέφυγαν το θάνατο.

Τα τραγικότερα θύματα αυτών των περιπτώσεων είναι οι τέσσερις των Κουρδάλων, Αλέκος Κωνσταντίνου, Παναγιώτης Γεωργιάδης, Κώστας Αναξαγόρα, Ανδρέας Πατσαλίδης.

Το θυσιαστήριο στο Μαχαιρά, όπου ο ήρωάς μας Γρηγόρης Αυξεντίου μετά από μια αξιοθαύμαστη πορεία δράσης τριών χρόνων, κατέστη φόβος και τρόμος στους Άγγλους αποικιοκράτες, με τις παράτολμες ενέδρες, πολλές με την προσωπική του παρουσία και άλλες κάτω από τη δική του καθοδήγηση, πολέμησε μόνος, αφού αποδέσμευσε τους τέσσερις συντρόφους του, για δέκα ώρες από το κρησφύγετο του στην πλαγιά του βουνού του Μαχαιρά απαντώντας στην ιταμή πρόσκληση των Βρετανών για παράδοσή του με δύο από αιώνων λέξεις ελληνικές «Μολών Λαβέ».

Οι τέσσερις Ήρωες μας του Αχυρώνα στο Λιοπέτρι, σε μια σκυταλοδρομία θανάτου, απαντώντας στην αίτηση πρόσκληση των Άγγλων για παράδοσή τους, αποφάσισαν την ηρωική αλλά απεγνωσμένη έξοδό τους σε μια τολμηρή προσπάθεια διάσπασης του αποκλεισμού τους από δεκάδες στρατιώτες πεσόντες μαχόμενοι. Μνημονεύουμε τον Φώτη Πίττα, τον Ξάνθο Σαμάρα, τον Ηλία Παπακυριακού και τον Ανδρέα Κάρνο.

Μνημονεύουμε τον αετό του Πενταδαχτύλου Κυριάκο Μάτση, τον ήρωά μας που με το ηθικό του μεγαλείο στην απάντησή του προς τον Κυβερνήτη Στρατάρχη Χάρντιγκ, που ήλθε με όσο θράσος του έδιδε ο τίτλος του Αρχηγού του Αυτοκρατορικού Επιτελείου να πατάξει εντός έξι μηνών την Ε.Ο.Κ.Α. Προσπάθησε να εξαγοράσει την τιμή και αξιοπρέπεια του Κυριάκου Μάτση προσφέροντας το μυθικό για την εποχή εκείνη ποσό των 500.000 λιρών, πήρε την απάντηση κόλαφο, ότι «Ημείς, ου περί χρημάτων τον Αγώνα ποιούμεθα», υποχρεώνοντας τον Στρατάρχη να αποχωρήσει κατησχυμμένος.

.....

Υποκλινόμαστε μπροστά στον ανείπωτο πόνο των manάδων της Ε.Ο.Κ.Α. οι οποίες με καρτερία ξαγρυπνούσαν αναμένοντας την επιστροφή των παιδιών τους από διατεταγμένη υπηρεσία

και αν πέφτανε στη μάχη τα παιδιά τους, τα αποχαιρετούσαν με λίγες μόνες λέξεις. «Χαλάλι της πατρίδας μου αφού εν επαράδόθηκεν τζι έμεινε τζιε σκοτώθηκεν, ας έσειε την ευτζήν μου». (Αντωνού, μητέρα του Γρηγόρη Αυξεντίου).

Ή το βγαλμένο από ελληνική τραγωδία τετράστιχο της μάνας των Ανδρέα και Γεώργιου Κάρνου που στις σαράντα ημέρες από τη θυσία του Ανδρέα στο Λιοπέτρι έπεσε και ο δεύτερος γιος της Γεώργιος στον Αστρομερίτη, στην κηδεία του οποίου απάγγειλε το «κάθε σαράντα και ένα γιον δίδω εις την θυσίαν και αν δεν κανέσουν τα παιδιά, ας παν και τα εγγόνια μου για την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ».

Ή η αμίμητη πράξη του πατέρα του τελευταίου πεσόντα, Ήρωα της Ε.Ο.Κ.Α. Σάββα Ροτσιδή, ο οποίος στην κηδεία του γιου του πρόσφερε γαμήλια λουκούμια. Οι μάνες και οι πατέρες των παιδιών της Ε.Ο.Κ.Α., περήφανοι για τις θυσίες των παιδιών τους δεν κλαίανε μπροστά στον δυνάστη, κλείνανε τον πόνο τους βουβό στην καρδιά τους, κλαίανε και μοιρολογούσανε τα παιδιά τους κρυφά, μη χαρεί για τον πόνο τους ο δυνάστης.

Αυτά τα αμούστακα παιδιά, αυτοί οι αγνοί χωρικοί της κυπριακής γης, αυτός ο λαός με ηθικές αξίες και ρίζες πανάρχαιες, πολέμησε τέσσερα χρόνια

έναν δυνάστη που έφερε 40 χιλιάδες στρατό, άρματα, ελικόπτερα και αεροπλάνα, χωρίς να ορρωδήσει, χωρίς να παραπονεθεί. Αυτός ο λαός είναι η δόξα, η αξιοπρέπεια, η τιμή και το ήθος των Ελλήνων Κυπρίων της Ε.Ο.Κ.Α.

Είμαστε σε αυτόν ευγνώμονες.

Αιωνία η μνήμη όλων.

Ζήτω η Ε.Ο.Κ.Α.

Ζήτω η Κύπρος.

Ζήτω η Ελλάς.

*Ο Αρχηγός Διγενής με την ομάδα του στα βουνά του Κύκκου -
Ανακοίνωση του Σχεδίου HARDING, αλλά...*

Συνάντηση Μακαρίου - Διγενή στη Ρόδο

Ε.Ο.Κ.Α

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ 1ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955

Σχόλιο του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Με ανυπέρβλητη χαρά και εθνική περηφάνια, γιορτάσαμε την 67η επέτειο της έναρξης του απελευθερωτικού και ανταποικιακού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α, οι μαχητές της οποίας με στρατιωτικό τους αρχηγό τον ΑΞΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟ ΓΡΙΒΑ ΔΙΓΕΝΗ και πολιτικόν ηγέτη τον τότε θρυλικό και διαπρύσιο κήρυκα των δικαιών του κυπριακού λαού Αρχιεπίσκοπο ΜΑΚΑΡΙΟ Γ', ανέσυραν αποφασιστικά και ατρόμητα τη ΡΟΜΦΑΙΑ της δικαιοσύνης και της αγανάκτησης εναντίον των άτεγκτων Βρετανών κατακτητών και σφετεριστών της ελευθερίας τους, υψώνοντας έτσι επάξια το Γένος εις την κορυφήν της ιστορίας μας, διεκδικώντας, δυναμικά πλέον, την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και την ΕΝΩΣΗ της Κύπρου με την Ελλάδα.

Η ενσυνείδητη αυτή ενέργεια των Ε/Κ, κατέδειξε ότι τόσο η Παλμεροκρατία, όσο και το ιταμό ΟΥΔΕΠΟΤΕ του Χόπκινσον, ΟΥΤΕ «ΚΟΙΜΗΣΕ» ούτε διέγραψε τον πόθο για ΑΥΤΟΔΙΑ-

ΘΕΣΗ-ΕΝΩΣΗ. Ο κόσμος αναθάρρεψε και καλωσόρισε την Ε.Ο.Κ.Α και εξιδανίκευσε τον θεόσταλτο Αρχηγό της ΔΙΓΕΝΗ, θαύμασε και εμπιστεύτηκε πλήρως τη σοφή και άρτια οργάνωσή της, επικρότησε την πολύ προσεκτική επιλογή των μελών της, τη σιδερένια θέληση, πειθαρχία και εχεμύθεια που επικρατούσε μεταξύ τους, έτσι που κάθε μέλος γνώριζε μόνο τους ελάχιστους συνεργάτες του, έστω και αν προέρχονταν από την ίδια οικογένεια π.χ. ο πατέρας στην

Π.Ε.Κ.Α, ο μεγάλος γιος στις πληροφορίες, ο άλλος γιος σε Τοπική Ομάδα Κρούσεως, ο τρίτος γιος στην Αντίσταση των Δημοτικών Σχολείων, η μια κόρη στην Α.Ν.Ε, η άλλη στο Γυναικείο Τμήμα της Ε.Ο.Κ.Α και η Τρίτη σε ομάδα Στήριξης, ουδεμίαν σχέση είχαν μεταξύ τους ως ΜΕΛΗ της Ε.Ο.Κ.Α.

Γνωρίστηκαν τον Μάρτιο του 1959 που υπεγράφησαν πια οι συμφωνίες Ζ-Λ και εδόξη ΑΜΝΗΣΤΙΑ σε όλους. ΤΟΤΕ ήταν και οι μεγάλες ΕΚΠΑΛΗΣΕΙΣ.

Στο διάστημα των 4 χρόνων που κράτησε ο Αγώνας, εκείνο που συνέδεσε άρρηκτα τον κόσμο (ορκισμένο και μη) με την Ε.Ο.Κ.Α, ήταν αφ' ενός μεν ο κοινός προαιώνιος πόθος της ΕΝΩΣΗΣ, αφ' ετέρου δε η ευλογημένη από τον Θεό ανυπόκριτη, υποδειγματική και αψευδής συνεργασία της Οργάνωσης με την Εκκλησία, πράγμα που μπορεί να μην έφερε την ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ-ΕΝΩΣΗ, λόγω της άρνησης των ισχυρών της γης, ΕΦΕΡΕ ΟΜΩΣ ΤΗΝ Κ.Δ. και την απαλλαγή της Κύπρου από την αγγλική κατοχή.

Συμπερασματικά καταλήγουμε στη ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ότι η Ε.Ο.Κ.Α δίδαξε στον κόσμο ότι «ΕΝ ΤΗ ΕΝΩΣΕΙ Η ΙΣΧΗΣ», ότι «ΘΕΛΕΙ ΑΡΕΤΗΝ ΚΑΙ ΤΟΛΜΗΝ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» και ότι τα ΔΥΣΚΟΛΑ αντιμετωπίζονται και

εξουδετερώνονται ΜΟΝΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΕΝΝΑΙΟΥΣ, όπως, πολύ δίκαια και εύστοχα αποκάλεσε ο Αρχηγός Διγενής τους μαχητές του, αποχαιρετώντας τους τον Μάρτιο του 1959, με την τελευταία του διαταγή «ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΕΝΝΑΙΟΥΣ ΜΑΧΗΤΑΣ» της Ε.Ο.Κ.Α.

Σε μας εναπόκειται σήμερα η ολοκλήρωση ή μή της Ελευθερίας μας, διαφυλάττοντας άσπιλη, αμόλυντη και ως κόρην οφθαλμού τη ΓΛΩΣΣΑ και την ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, κρατώντας την ΜΑΚΡΙΑ από κάθε ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ, ΠΑΡΑΦΘΟΡΑ ή ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ.

ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ

ΖΗΤΩ Η Ε.Ο.Κ.Α - ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ

2 Απριλίου 2022

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ
Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021 - 2024

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
1.	Γιάννης Σπανός Πρόεδρος	Σινά 20-Έγκωμη 2406 Λευκωσία	22 671212 99 581332
2.	Παναγιώτης Κοτζιάς Αντιπρόεδρος	Ονουφρίου Κληρίδη 4-Έγκωμη 2408 Λευκωσία	99 727108
3.	Ανδρέας Ευθυμίου Γραμματέας	Ρούπελ 10- Άγιος Ανδρέας 1105 Λευκωσία	99 693694
4.	Κωνσταντίνος Κτωρίδης Ταμίας	Λόγγου 26, Στρόβολος 2027 Λευκωσία	99 630933
5.	Μίμης Βασιλείου Οργανωτικός	Τέλλου 4, Άγιος Λομέτιος 2364 Λευκωσία	99 533533
6.	Κυριάκος Γρηγοράς	Θηβών 10-Λιαμ. 1 Παλλουριώτισσα-1056 Λευκωσία	99 429972
7.	Ρένος Κυριακίδης	Ανδρέα Ζάκου 1-Έγκωμη 2404 Λευκωσία	99 555117
8.	Ανδρέας Μαϊμαρίδης	Κονίτσης 2- Στρόβολος 2021 Λευκωσία	22 428448 99 351568
9.	Ανδρέας Ματσουκάρης	Μυκόνου 11- Διαμ. 62 1066 Λευκωσία	99 610243
10.	Γεώργιος Παλαιολόγος	Κνωσού 7-Άγιοι Ομολογητές 1085 Λευκωσία	22 316330 99 678260
11.	Παναγιώτης Παπαγεωργίου	Κεφαλόβρυσου 1- ΆγιοςΑθανάσιος 4102 Λεμεσός	99 151520
12.	Σταύρος Σταύρου (Σύρος)	Ανδρέα Κάλβου 1 Τ.Θ. 6586-3308 Λεμεσός	99 696111 25 388240
13.	Πασχάλης Χατζηγιάννης	Τ.Θ. 30417-5330 Αγία Νάπα	99 880068
EX-OFFICIO ΜΕΛΗ:			
1.	Χάρης Αλεξάνδρου Πρόεδρος ΙΔΑΑΕ	Τ. Θ. 47006 7525-ΞΥΛΟΦΑΓΟΥ	99 421241
2.	Θεοφάνης Παναγιώτου Πρόεδρος Μελάθρου Αγωνιστών	Κέρκυρας 18 Μέσα Γειτονιά-4000 Λεμεσός	99 522469

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Ο Πρόεδρος των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ κ. Γιάννης Σπανός όρισε συμβουλευτικό σώμα με την ονομασία "Ανώτατο Προεδρικό Συμβούλιο" με

ανθρώπους του πνεύματος και των γραμμάτων, αποτελούμενο από τους κάτωθι:

Αχιλλέας Αμιλιανίδης	Δικηγόρος, πανεπιστημιακός	99 435335
Φοίβος Κλόκκαρης	Αντιστράτηγος ε. α.	99 988913
Μαίρη Κουτσελίνη	Φιλόλογος, πανεπιστημιακός	99 689637
Παντελής Βουτουρής	Φιλόλογος, πανεπιστημιακός	99 363734
Γιώργος Κέντας	Διεθνολόγος, πανεπιστημιακός	99 414638
Λένια Σεμελίδου	Φιλόλογος - Ερευνήτρια	99 433281
Νίκος Μαλακουνίδης	Γενικός Χειρουργός	99 595244
Βούλα Μόρμορη	Διευθύντρια Περιφερειακού Γυμνασίου Κοκκινοτριμιθιάς	99 671479
Ρένος Λυσιώτης	Δικηγόρος, Αγωνιστής - Ερευνητής	99 643643
Λάζαρος Μαύρος	Δημοσιογράφος - Ερευνητής	99 445756
Αλέξανδρος Μαυρομιάτης	Φιλόλογος, Αγωνιστής - Ερευνητής	99 415666
Πάρις Μάρκου	Συνταγματάρχης	99 479794
Εκπρόσωπος Μικρασιατών Κύπρου		25 365928
Ηρακλής Ζαχαριάδης	Ερευνητής Πρόεδρος ΕΠΟΚ (Ελλάδος)	
Γαβριήλ Καουτζάνης	Θωρακοκαρδιακός Χειρουργός	
Τάκης Ιωάννου	Τέως Πρεσβευτής	99 472828

Επίσης όρισε περιφερειακούς αντιπροέδρους - αντικαταστάτες ως ακολούθως:

Αμιόχωστος	Αλέκος Μαυρομιάτης, Παναγιώτης Παπαγεωργίου
Λεμεσός	Σταύρος Σταύρου (Σύρος)
Λάρνακα	Ηλίας Φιλιαστίδης, Φοίβος Πέτρου
Κερύνεια	Ανδρέας Κκελέσιης
Πάφος	Μιχαλάκης Παπαντωνίου, Γιώργος Στενιώτης
Λευκωσία	Παναγιώτης Κοτζιάς, Μίμης Βασιλείου

ΙΔΕ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΔΙΓΕΝΗΣ

Από τη Σύνταξη

Από το τελευταίο φύλλο της «ΚΥ-ΑΠΡΟΥ» (ΕΤΟΣ Γ', αρ. 107 (140) της 3/16 Σεπτεμβρίου 1920, αναδημοσιεύουμε τα πιο κάτω δύο ενδιαφέροντα κείμενα. Το πρώτο έχει τίτλο. «ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΔΙΑ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ» και αναφέρεται σε επιστολή του Γεωργίου Γρίβα προς συγγενή του κατά την επέλαση της Μικρασιατικής Εκστρατείας του Ελληνικού Στρατού:

«Εκ νεωτέρας επιστολής του φίλου ανθυπολοχαγού του Πεζικού Γεωργίου Γρίβα προς συγγενή του, αποσπώμεν τες ακολούθους περικοπάς.

Θράκη 23 Ιουλίου 1920.

Αγαπητέ μου,

Θα παραξενευθής βέβαια γιατί σου γράφω από την Θράκη και αύριον ίσως απ' αλλού, αλλ' αυτά για μας δεν είναι τίποτε.

Τώρα έχουμε όλοι φτερά. Αφού καταδιώξαμε τον Κεμάλ μέχρι Προύσης η πετρωτή Μεραρχία μου απεβιβάσθη εις Θράκη, εκυνηγήσαμεν τον Ταγιάρ εφθάσαμεν εις Αδριανούπολιν και τώρα αφού συνελάβομεν τον Ταγιάρ πάμε ίσως πάλιν διά τον Κεμάλ.

Και όλα αυτά έγιναν εν διαστήματι 40 μόνον ημερών διατρεξάντες πεζή άνευ ουδενός μεταφορικού μέσου πλέον των 700 χιλιομέτρων.

Η προέλασις μας αύτη εκίνησε τον θαυμασμόν των Ευρωπαίων φίλων και εχθρών.

Γάλλος Συνταγματάρχης του Επιτελείου του Στρατάρχου Φος, ον συνήντησα εν Πανόρμω συνοδευόμενον υπό Γάλλον καθηγητού μου εν τω Σχολείω των Ευελπίδων, έμενε με ανοικτόν στόμα όταν διηγούμην την προέλασίν μας.

Μου γράφετε να έλθω, πως είναι δυνατόν να αφήσω την ωραίαν αυτήν ζωήν η οποία αν και είναι επίπονος για μένα είναι ευχάριστος; Θα έλθω όταν εκπληρώσω το καθήκον μου προς την Πατρίδα. Ο Θεός όστις μέχρι της στιγ-

μής αυτής με διεφύλαξε σώνον θα με διαφύλαξη και τώρα.

Στην Αθήνα φαγωθήκανε να με πάρουν, εν τούτοις εγώ δεν θέλω. **Θα ήτο αίσχος για μένα εάν αφήνα τους συναδέλφους μου να πολεμούν εδώ ενώ εγώ απολαμβάνω τα καλά των Αθηνών.**

Στην Κύπρο θα έλθω όταν λήξη αυτή η κατάσταση και πιστεύω πολύ γρήγορα...

Σε φιλώ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ»

Αφιέρωσις ΜΝΗΜΗ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ 1922-2022

Από τίς Τυπικές Διατάξεις τῆς Εκκλησίας τῆς Κύπρου

Ὅταν ἓνα ἔθνος διέρχεται γιά αἰῶνες πολλούς τά μονοπάτια τῆς Ἱστορίας, εἶναι φυσικό στά κατάστιχα τῆς μνήμης του νά εἶναι καταχωρημένες καί ἀναβάσεις θριάμβων καί καταβάσεις ὀδύνης· νίκες καί ἥττες· περηφάνια γιά ἔπη ἔνδοξα καί θρῆνος γιά ἀπώλειες τραγικές.

Μιά θλιβερή κατάβαση, τή θλιβερότερη τῆς Ἱστορίας μας, τή Μικρασιατική Καταστροφή, μνημονεύουμε φέτος, ἑκατό χρόνια ἀπό τότε πού συνέβη.

Τό γεγονός τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς εἶναι ἀπό τά πιό σπάνια πού μπορεῖ νά τύχουν στήν ἱστορική πορεία ἑνός ἔθνους. Ἡ Ἑλλάδα ἐρχόταν νικήτρια ἀπό τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ὅπου ἐθριάμβευσε, καί ἀπό τόν πρῶτο παγκόσμιο πόλεμο, ὅπου βρισκόταν μέ τό μέρος τῶν νικητῶν. Κι ἐκεῖ πού ἐτοιμαζόταν νά ὀλοκληρώσει τήν ἀπελευθέρωση τῶν ὑπόδουλων ἐδαφῶν της, βρέθηκε

ἀντιμέτωπη μ' ἓνα διπλό ξεριζωμό: τόν γεωγραφικό, ἀπό χώματα χιλιόχρονα, σπαρμένα μέ κόκκαλα πολλῶν ἑλληνικῶν γενεῶν, καί τόν ξεριζωμό τοῦ ἰδανικοῦ, πού ἀποτελοῦσε τήν προαι-

Ο Σμύρνης Χρυσόστομος

ώνια ἐθνική παρακαταθήκη της. Ἐπρεπε νά μαζέψει γρήγορα τοὺς δικέφαλους ἀετοὺς της, τίς σημαῖες πού ἔθρεψαν τά ὄνειρά της, νά τίς κρύψει βαθιά στήν καρδιά της καί, τό χειρότερο, νά τίς λησμονήσει πιά.

Πέρασαν ἀπό τότε ἑκατό χρόνια, ἓνας ὀλόκληρος αἰώνας. Μά ὁ Ἑλληνισμός τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καί οἱ ἀλησμόνητες πατρίδες θά εἶναι πάντα ἀνοιχτές πληγές. Τό ψυχικό τραῦμα τῆς καταστροφῆς καί τοῦ ξεριζώματος μένει πάντα ἀνοιχτό καί ἡ πίκρα γιά τά αἰτίя τους, δηλητήριο. Ὁ χρόνος πού περνᾷ δέν γιαιτρεύει τίς πληγές. Μέσα στή σκέψη τοῦ καθενός, στήν καρδιά καί στήν ψυχή του, πα-

ραμένει αγιάτρευτη ή πληγή της Μικρασίας.

Στή Μικρά Άσία στρέφεται καθημερινά ή σκέψη κάθε Έλληνα Χριστιανού. Στήν Καππαδοκία καί τούς Καππαδόκες Πατέρες, στον Όλυμπο της Βιθυνίας, στή Σεβάστεια μέ τούς Σαράντα μεγάλους μάρτυρες, στή Νικομήδεια μέ τόν Άγιο Παντελεήμονα, στήν Παφλαγονία μέ τόν Άγιο Μάμα καί τόν Άγιο Στυλιανό, στό Ίκόνιο μέ τήν Αγία Ίουλίττα καί τόν Άγιο Κήρυχο, στήν Έφεσο, στή Νίκαια, στή Χαλκηδόνα, στους χώρους τών Οίκουμενικών Συνόδων.

Η Μικρά Άσία ήταν πάντα, από αρχαιοτάτων χρόνων, κοιτίδα του Έλληνικού πολιτισμού. Ήταν ή καθ' ήμās Ανατολή. **Οι Έλληνες στή Μικρά Άσία ούτε επήλυδες ήταν, ούτε μειονότητα.** Ο πανάρχαιος καί βαθύρριζος Έλληνισμός, καί μετά τήν κατάρρευση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, εξακολούθησε νά έχει τήν ίδια εθνική συνειδησιακή υπόσταση, όπως καί πριν, διατηρώντας στά στήθη του ακοίμητη τή φλόγα για τήν Ελλάδα. Κι αυτός ο πατριωτισμός τόν έσπρωξε νά ξεσηκωθεί πολλές φορές καί πριν καί μετά τό μεγάλο 1821. Ο χρόνος καταγράφει, όντως, στίς σελίδες του, μέ αίμα τήν ελληνικότητα της Μικράς Ασίας.

Όταν εμφανίστηκαν οι Τούρκοι στή Μικρά Άσία, οι Έλληνες γηγενείς κά-

τοικοί της, μετρούσαν εκεί δύο χιλιάδων χρόνων Ιστορία κι ένα μοναδικό πολιτισμό στή Φιλοσοφία, τά Γράμματα καί τίς Τέχνες.

Γιά πολλά χρόνια, ακόμα καί μετά τήν ίδρυση του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους, ή καρδιά όλόκληρου του έθνους κτυπούσε καί θερμαινόταν μέ τό όραμα της απελευθέρωσης της Μικράς Ασίας καί τών ελληνικών πληθυσμών που διαβιούσαν εκεί. Κι όταν ή διορατικότητα του Βενιζέλου, ο οποίος διέθετε κεραίες προς όλες τίς κατευθύνσεις, άντελήφθη ότι έφτασε ο κατάλληλος καιρός, επεχειρήθη τό μεγάλο άλμα, επεχειρήθη ή πραγματώση της «Μεγάλης Ίδέας»!

Η Μεγάλη Ίδέα απέβλεπε στήν ολοκλήρωση της απελευθέρωσης τών ελληνικών πληθυσμών, κάτι που δέν έγινε τό 1821. Η επανάσταση του 1821 δέν απέβλεπε νά έλευθερώσει μόνο τόν Μοριά καί τή Ρούμελη, μά όλα τά κατοικημένα από ελληνικούς πληθυσμούς έδάφη. **Η Μεγάλη Ίδέα ήταν ή φυσική συνέχεια του 1821.** Τά 500 χρόνια της στυγνής κατοχής δέν νομιμοποιούσαν τήν τουρκική κυριαρχία στά ελληνικά μικρασιατικά έδάφη, όπως δέν τήν νομιμοποίησαν καί τά 400 χρόνια κατοχής στή δυτικά του Αιγαίου Ελλάδα. **Η Μεγάλη Ίδέα ήταν ιδέα απελευθερωτική καί εθνική, όχι εθνικιστική.**

Κι ενώ τό μεγάλο ἐγχείρημα βρισκόταν σέ ἐξέλιξη, ἐμφιλοχώρησε στίς τάξεις τῶν Ἑλλήνων πρωτοφανής διχόνοια καί καταστροφικός διχασμός. Ὁ ἑλληνικός λαός διχάστηκε βαθύτατα σέ δύο παρατάξεις. Σέ πολλούς φάνηκε μεγάλη ἡ τालαιπωρία τῆς πολυετοῦς ἐμπόλεμης κατάστασης. Παρασύρθηκαν ἀπό τοὺς ξένους, τοὺς εχθρούς τῆς Ἑλλάδος καί ἔδειξαν μίαν ἀνεξήγητη ἀνωριμότητα, ζητώντας τερματισμό τῆς ἐθνικῆς προσπάθειας. Παρά τοὺς κινδύνους πού διαφαίνονταν καί τίς ὑποδείξεις φιλικῶν κρατῶν, ἀπέπεμψαν ἀπό τήν ἐξουσία τόν Βενιζέλο, τόν δημιουργό τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, πού κρατοῦσε τίς ἰσορροπίες ἀνάμεσα στοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἐποχῆς. Δέν εἶναι μόνον ἡ Ἱερουσαλήμ πού «ἀποκτείνει» τοὺς προφῆτες τῆς. Τήν συναγωνίζεται ἐπάξια καί ἡ Ἀθήνα.

Αὐτοί πού ἀνῆλθαν στήν ἐξουσία ἀθέτησαν τίς προεκλογικές ὑποσχέσεις τους, συνέχισαν καί ἐνέτειναν τόν ἀγώνα, ἀλλ' εἶχαν χάσει τήν ὑποστήριξη τῶν συμμάχων. Πολλοί ἀπό αὐτοὺς, μάλιστα, τοὺς πρῶνι συμμάχους, στράφηκαν πρὸς τόν Κεμάλ, τόν ὁποῖο βοήθησαν ποικιλοτρόπως. Καί ἀμέσως ὅλα ἀνατράπηκαν.

Στή γη τῆς Μικρασίας, τότε, πού περιμενε γιά αἰῶνες τήν ἀνάσταση καί τόν λυτρωμό, σήμαναν νεκρώσιμα οἱ καμπάνες. Ἡ Μικρά Ἀσία, ἡ Ἀνατολική Θράκη, ἡ Κωνσταντινούπολη, ἡ συναισθηματικὴ πρωτεύουσα τῶν ὀνείρων τοῦ ὑπόδουλου Ἑλληνισμοῦ, πού συμ-

βόλιζε στή σκλαβωμένη ψυχὴ τὴν ἀνάσταση τῆς Ἑλλάδος, χάθηκαν. Κάθε λόφος στήν προαιώνια κοιτίδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἔγινε κι ἓνας «κρανίου τόπος». Κάθε στρέμμα γῆς κι ἓνας «ἀγρός αἵματος», ὅπου ἐτάφησαν ὄχι μόνον ἑκατοντάδες χιλιάδες γηγενῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καί ὄνειρα καί πόθοι καί ἰδανικά. Ὁ Ἑλληνικός στρατός ἐγκατέλειψε τὴ μικρασιατικὴ γῆ καί οἱ γόοι καί οἱ θρῆνοι ἐκάλυψαν τὴν ἔκτασή της. «Αἷμα καί πῦρ καί ἀτμὶς καπνοῦ» καί τέφρα πανταχοῦ.

Ὁ Μουσταφά Κεμάλ, μέ τὴν ψυχικὴ πώρωση ἑνός Νέρωνα, παρακολούθησε καί διηύθυνε, ἀπὸ τὸ γραφικὸ Κορδελιό, τὴν καταστροφὴ τῆς Σμύρνης, τὴν τρομερὴ πυρκαγιά, τὴ σφαγὴ χιλιάδων ἀθῶων, τοὺς βιασμούς γυναικῶν, **ἓνα ὄργιο καί μία θηριωδία πού δέν μπορεῖ νά ἀποδοθεῖ οὔτε σέ ἀνθρώπους οὔτε σε ἀνθρωποειδή.**

Ἐκατὸ χρόνια ἀπὸ τὴ μεγάλη καταστροφὴ, «στενάζοντες ὀδυνηρῶς ἐκ βάθους ψυχῆς», παίρνουμε καί τὰ ἀναγκαῖα διδάγματα. Γιατί ἡ Ἱστορία μπορεῖ, πάντοτε, νά διδάξει ὅσους θέλουν νά διδαχθοῦν. Ἡ ἀνάμνηση τέτοιων θλιβερῶν ἐπετείων γίνονται ἀφετηρίες γιὰ νά ἀναπολήσουμε τὸ παρελθόν ἀλλὰ ταυτόχρονα ἀποτελοῦν καί εὐκαιρίες γιὰ νά σκεφτοῦμε τὸ μέλλον.

Τό μεγαλύτερο μάθημα πού θά μπορούσαμε νά ἀντλήσουμε ἀπὸ τὴ θλιβερὴ ἐπέτειο εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς

ἐθνικῆς ὁμόνοιας καὶ ὁμοψυχίας πρὸς ἀντιμετώπιση τῶν ἐθνικῶν κινδύνων. Ἡ διχόνοια σέ ὥρες κρίσιμες, ὅταν τὸ ἔθνος σύσσωμο θά ἐπρεπε νά εἶχε ἀντάξει τή μεγάλη προσπάθεια, ὁδήγησε στήν ἀνείπωτη τραγωδία. Καί εἶναι τό δίδαγμα τοῦτο διαχρονικό. Ὅσες φορές τὸ ἔθνος ὁμονοοῦσε, ἔφθανε στον κολοφῶνα τῆς δόξης του. Κι ἀντίθετα, ὅταν διείσδυε τό σαράκι τῆς διχόνοιας, καταποντιζόμασταν.

Ἀφιερώνοντας τιμητικά τίς «Τυπικές Διατάξεις» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τοῦ ἔτους 2022, «ταῖς ἐπτά Ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ... ὧν ἐκινήθη ἡ λυχνία

ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς», μέ ἀφορμή τή φετινὴ θλιβερὴ ἐπέτειο, ἀποτίουμε φόρο τιμῆς σ' ὅσους ἀγωνίστηκαν καὶ θυσιάστηκαν γιὰ τὴν ἐλληνικότητα αὐτῆς τῆς περιοχῆς καὶ ταυτόχρονα καλούμαστε νά ἀποφύγουμε παρόμοια λάθη, γιατί δέν ἀντέχουμε, ὡς ἔθνος, ἄλλη ἐθνικὴ καταστροφή.

Μᾶς παρηγορεῖ, ὡστόσο, μέσα στήν ὁδύνη μας γιὰ τὴν ἀπώλεια ἐθνικῶν ἐδαφῶν, τό γεγονός ὅτι ὁ Ἑλληνισμός δέν ἐξαντλεῖται σέ στενά ἐθνικά ὅρια. Ἡ Ἑλληνικὴ ἰδέα εἶναι πλατύτερη τῆς ἐλληνικῆς γῆς καὶ ὑπερβαίνει τὰ καθαρῶς ἐθνικά ἐλληνικά σύνορα.

Λεηλατημένοι τάφοι στο νεκροταφεῖο του Σισλί

Σχόλιο ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΧΑΣΜΟ

Από τη Σύνταξη

Στην ελληνική ιστορία καταφαίνεται σαφέστατα ότι οι μεγάλες εθνικές μας απογοητεύσεις, καταστροφές και απώλειες οφείλονται στο φθοροποιό και ολέθριο στοιχείο του ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ, ο οποίος ανέκαθεν κατατρώει τα σπλάχνα του ελληνισμού.

Οι διχασμοί και οι πόλεμοι που απορρέουν από την καταραμένη αυτή εμφύλια σύγκρουση ιδεών και συμφερόντων, οδηγούν αποδεδειγμένα στην πλήρη καταστροφή και τον εθνικό όλεθρο, πράγμα που βλέπουμε, δυστυχώς να συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Τραγικά για τον ελληνισμό παραδείγματα εθνικού διχασμού που έγιναν αιτία πολύ μεγάλων εθνικών κακοπαθειών, είναι:

- Ο Πελοποννησιακός πόλεμος (431 π.Χ - 404 π.Χ.)
- Ο εμφύλιος πόλεμος του 1823-1825 που παρ'όλογο να γινόταν αιτία αποτυχίας και ναυαγίου της Επανάστασης, με κίνδυνο να παραμείνει η Ελλάδα υπό Τουρκική κατοχή με όλα τα παρεπόμενα, τα γνωστά δηλαδή ΚΑΥΔΙΑΚΑ ΔΙΚΡΑΝΑ (δυσμενείς όροι συνθηκολόγησης νικητών προς ηττημένους).
- Ο εγκληματικός εθνικός διχασμός, 1915-1922, που οφείλεται στην πολιτική διαμάχη Ελευθέριου Βενιζέλου - Βασιλιά Κωνσταντίνου ΙΒ΄, που επέφερε τη μεγάλη Μικρασιατική Καταστροφή.

Ελευθέριος Βενιζέλος

Βασιλιάς Κωνσταντίνος Α΄

- Ο απαίσιος ΣΥΜΜΟΡΙΤΟΠΟΛΕΜΟΣ, σήμερα «εμφύλιος», 1946-1949.
- Το Κυπριακό Ζήτημα 1963-1974.

Μελετώντας τα αίτια και τα αιτιατά των μεγάλων αυτών εθνικών διχασμών, συμπεραίνουμε ότι τα **ΜΙΣΗ**, τα **ΠΑΘΗ**, Ο **ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ**, και το **ΠΕΙΣΜΑ**, που συνοδεύουν πάντα ένα ΕΜΦΥΘΛΙΟ ΣΠΑΡΑΓΜΟ, οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια στο βάραθρο του αφανισμού, του εξευτελισμού και της εκμηδένησης των πάντων, ως και στην τραγική συντριβή και πανωλεθρία διακρίων και αδίκων.

Ο μόνος τρόπος αντιμετώπισης της απευκαταίας και εναγούς αυτής κατάρας που κατατρύχει τον ελληνισμό και τον κακοστρατίζει είναι η εξ απαλών ονύχων **ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ**, οι οποίες να καθοδηγούν τους πολίτες προς την **ΑΡΙΣΤΟΚΡΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ** (να κυβερνούν δηλαδή

οι άριστοι) και τη **ΔΙΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΛΗΘΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΓΝΩΣΗΣ** των ΑΙΤΙΩΝ και ΑΙΤΙΑΤΩΝ ενός διχασμού και της συνέπειές του στο κάθε άτομο τόσο κατ' ιδίαν, όσο και ομαδικά.

Σήμερα, μελετώντας και παρακολουθώντας την πορεία του εθνικού μας προβλήματος, διαπιστώνουμε ότι, **ΠΑΡ' ΟΛΟ ΠΟΥ ΥΠΟΒΟΣΚΕΙ ΑΚΟΜΑ Η ΔΙΧΟΝΟΙΑ**, ο κόσμος έπαυσε να αποτελεί πλέον τυφλό εκτελεστικό όργανο, έρμαιο στα χέρια οποιασδήποτε δημαγωγικής συνθηματολογίας.

Έχει κατανοήσει ότι **ΜΟΝΟ ΜΕ ΣΥΜΠΝΟΙΑ** και **ΟΜΟΨΥΧΙΑ** μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τις χίλιες-μύριες απειλές και προκλήσεις που εκτοξεύονται καθημερινά εναντίον μας από τους άσπονδους προαιώνιους εχθρούς μας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΕΙΡΗΝΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

ΠΡΕΣΒΕΙΕΣ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ	Ο ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	ΒΡΕΤΑΝΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
20/5/1889	ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ	ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΚΑΓΚΟΫΝ ΣΕΣΙΑ	SIR WALTER SENTALL
20/6/1889	ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ	ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΚΑΓΚΟΫΝ ΣΕΣΙΑ Γ΄	SIR HENRY BRLWER
17/2/1897	ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ	ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΚΑΓΚΟΫΝ ΣΕΣΙΑ Γ΄	SIR HENRY BRLWER
06/08/1912	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Β΄	ΧΕΜΠΕΡΤ ΧΕΝΡΙ ΑΣΚΟΥΙΑ Α΄	SIR HAMILTONK GOOLD ADAMS
29/10/1918	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR JOHN EUGENE CLAUSON
05/12/1918	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR JOHN EUGENE CLAUSON
03/02/1919	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR JOHN EUGENE CLAUSON
12/10/1919	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR JOHN EUGENE CLAUSON
09/08/1920	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR MALCOLM STEVENSON
26/10/1920	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΝΤΕΪΒΙΤ ΛΟΪΔ ΤΖΟΡΤΖ	SIR MALCOLM STEVENSON
25/10/1929	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΣΤΑΝΛΕΨ ΜΠΟΛΤΟΥΪΝ	SIR RONALD STORRS
08/11/1929	ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ΄	ΣΤΑΝΛΕΨ ΜΠΟΛΤΟΥΪΝ	SIR RONALD STORRS
23/01/1947	ΛΕΟΝΤΙΟΣ Α΄	ΚΛΕΜΕΝ ΑΤΛΙ	LORD REGINALD THOMAS HERBERTBARON WINSSTER
15/9/1959	ΜΑΚΑΡΙΟΣ Β΄	ΚΛΕΜΕΝ ΑΤΛΙ	LORD REGINALD THOMAS HERBERTBARON WINSSTER

Σωφρόνιος Γ΄

Κύριλλος Β΄

Κύριλλος Γ΄

Λεόντιος Α΄

Μακάριος Β΄

Σημ.: Ο τότε Κυρηνείας Μακάριος Μυριανθεύς έκαμε μεγάλους εράνους στη Μητροπολιτική του περιφέρεια (1926 και 1928) και ενίσχυσε την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία με το “ΚΕΡΥΝΕΙΑ” Γράφει σχετικά ο Περδίδος:

«Με το ράσο της Κερύνειας
που φουσκώνει στον αγέρα
και με τον λαού τη φλόγα
που την Κύπρο πυρπολεί,
δώσαμε το πρώτο δώρο
στη χρυσή μας τη Μητέρα
κι είπε πρώτο να μας φέρει
το δικό της το φιλί...»

ΨΗΦΙΣΜΑ

Οι υπογεγραμμένοι κάτωθεν τού χαρτίου *Εὐρύχου*
 συνάψαντες ἐν τῇ ἑρῇ καρδίᾳ καὶ δοξολογήσαντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ κοινῇ
 μέλει διαπονησάμενοι ἀπὸ τῆς μεγάλης ἡμεῶν ἀποκατάστασης.
 Ἐχόμενος ἐπ' ὅσον, ὅτι ἡ πατρίς ἡμεῶν μόνη σχεδὸν εἴς ὅλην τὴν
 ἑλληνικὴν γαῖαν παραμένει δοῦλη.

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ:

- 1ον) Κηρύττουμεν ἀνόπσιον Θεὸν καὶ ἀνθρώπου ὅτι ἡ δόξα αὐτοῦ ἡμεῶν εἶναι μία, μόνη, καὶ ἀναλλοκίστες νὰ ἐνωθῶμεν μετὰ τῆς
 ματρὸς ἡμεῶν Ἑλλάδος.
- 2ον) Ἀγροῦμεν οὐ σήμερον παροχὴ, οὐδέμιν ὑπόσχεσιν, οὐδὲμιν
 ἐγκώσιον δέναμεν, θύναται νὰ διαλλάξῃ ἡμεῖς πρὸς ἀνθρώπου
 καθεστὸς εἶναι πρὸς τὴν ἐθνικὴν μας συνείδησιν καὶ τὴν δό-
 λαν ἡμεῶν.
- 3ον) Ἐπακιστοῦμεν τὴν ματρικὴν ἀνέλιξιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν
 ὑποστήριξιν τοῦ φιλοποθέου Ἀγγλικῶν λαοῦ ὑπὲρ ἑαυτῶν
 δεκτικότητι, ἡθικῇ καὶ ἀποδοτικῇ.
- 4ον) Ἀναθέτουμεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κόβρου καὶ
 τοὺς Ἑλλήνας Βουλιακοὺς νὰ διαδεσφύσιν τὸ παρὸν φέρεμα,
 ὡς ἐκδόμας εἰς τὴν πατρίδα, πρὸς τὴν Ἀσφάλειαν τῆς Α. Βρε-
 τανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τὴν Ματρικὴν Κυβερνήσιν τῆς
 Ἑλλάδος.

Ἐν *Εὐρύχῳ* (Κόβρου)
 τῇ 26ῃ Μαρτίου 1921.

Οἱ Ἰερεῖς
Παύλος Γεωργίου
Λαυρεντίος Γεωργίου

Ἡ ΧΟΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Εὐσταθίου Καραγιάννη
Χρυσόστομος Καραγιάννης
Λεωνίδας Ἀλυσσίου

Σταυρίδης
Μουκταρ

Οἱ Λιδόσκαλοι
Ν. Σακελλάρης
Κε. Μυρατζή
Σάββας

Ἡ ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Εὐαγγελιστὴς Πρεσβ.
Παύλος
Βασίλειος Ἀλυσσίου
Αἰσθητὴς Λαυρεντίου
Ν. Αἰσθητὴς

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΣΧΟΛΗΣ ΖΟΝΗΣ ΤΟ ΠΡΟΣΧΑΠΙΚΩΝ

Προέδρος:

Λεωνίδας Ἀλυσσίου

Λεωνίδας Πρεσβ.
Οδύσσειος

Γεωργίου Καραγιάννη
Παύλος Ἀλυσσίου

ΨΗΦΙΣΜΑ

111

Οι Έλληνες Ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ κάτοικοι τοῦ χωρίου

τῆς πόλεως Κέρκρου, δοξολογήσαντες τὸν ὑπερέτατον Κριτὴν καὶ Δυνάστην τῶν κόσμων κατὰ τὴν εὐδόκημον ταύτην ἡμέραν ἐν ᾗ διὰ τοῦ σπλάγχνος τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ ἐξακαλίσθη τὸ πρῶτον κήρυγμα τῆς ἐπιτυχοῦς ἐνέκρωσις τοῦ γένους κατὰ τὸ 1621 καὶ ἔχοντες ἕκ' ὄψιν ἡμῶν,

1ον) Ὅτι σήμερον καὶ κατ' ὅλον τὸ τρέχον ταῦτο ἔτος οἱ Πανελλήνιοι ἐν χωρί καὶ ἀγαλλιάσει κορυφῶσιν τὴν ἐκαινευκτηρίδα τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς μικρῆς ἐκείνης γυνίως τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Ἥτις ἐγένετο ὁ ἀσπέρτης Ἕκτος ἐξ οὗ ἐξεκήδησαν οἱ λυτρωταὶ τῶν ἀπολεισθέντων δοσίων ἀδελφῶν ἡμῶν,

2ον) Ὅτι ἡ ἐν ἐλευθερίᾳ ἀποκλήρωσις τοῦ γένους δὲν συντελέσθη πλήρως παρὰ τὰς θανάσιμους θυσίας ἑνὸς αἵματος, τμήματα δὲ πολλοῦτα τοῦ ἔθνους ἡμῶν κρατοῦνται καχυπομέναι καὶ δοῦλα παντὶ τῆς ἀλλοτρίας ἑλληνικῆς πατρίδος,

3ον) Ὅτι ἡμεῖς οἱ οἰκοῦντες τὴν ἀπὸ τριάκοντα αἰώνων ἑλληνικὴν ταύτην νῆσον παρὰ πάντα νόμον ἔσιν καὶ ἀνθρώπινον καὶ παρὰ πᾶσαν ἀρχὴν διαδυνά καὶ ἐθνικῆς ἀκακλήρωτος καὶ ἀβροδιασέως τῶν λαῶν κρατούμεθα δικαίωματι ἰσχύος τῆς θεοκρατορίας ἡμῶν ἀνέναντος παντὶ τῶν μητρικῶν ἀγκάλων,

ΨΗΦΙΖΟΜΕΝ ΤΑΔΕ:

1ον) Συγχωροῦμεν καὶ συναγαλλόμεθα μετὰ τῶν Πανελλήνων καὶ συνέ-σπρηνον μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ Ἐκατονταετηρίδῃ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας πρὸς τὴν ἀσάλευτον ἐλπίδα ὅτι δὲν εἴς παρέλθῃ πολὺς χρόνος καὶ εἰς κορυφῶμεν ἡμεῖς καὶ ἀλλόθεν μετὰ τῶν ὁμαικῶν τὰς μεγάλας ἢ ἡ σημερινὴ τοῦ ἔθνους ἡμέρας.

2ον) Διατρανοῦμεν τὴν ἀκλόνητον ἀξίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ὅπως ἀκακλήρωτῃ τοῦτο εἰς μίαν ἑνιαίαν καὶ ὁμοῦρετον ἑλληνικὴν πατρίδα καὶ οὕτω βασιλεῖ ἡμεῖς ἀκροσκόπως εἰς τὰς λευφάρας τῶν προσο-σπῶν αὐτοῦ.

3ον) Διαρωτρῶμεθα διότι ἡ ἑλληνικὴ αὐτὴ νῆσος δικαίωματι τοῦ ἰσχυροῦ κρατεῖται μακρὰν τῶν μητρικῶν ἀγκάλων, ὁφείδον πρὸς τὸν θεόν καὶ πρὸς τὸν κόσμον φωνῶν ζήτοσιν ἡμετοσύνην καὶ εὐκαλεστέ-μεν τὴν ἀσάλευτον, ἀκλόνητον καὶ ἀρόφμενον ἡμῶν γυνίμην νὰ ἐποθέσιν μετὰ τῆς ἐλευθερίας ἑλληνικῆς πατρίδος, συμπάνως πρὸς πᾶσαν ἀρχὴν, τὸ δικαίον καὶ τὰς ἀπογορεθείας τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν συνειδήσεως.

4ον) Πληρεξουσιοδοτοῦμεν τ.σ.κ. ἑρμῶν, τὴν χωριτικὴν Ἀρχὴν καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐκτελεσίαν, ὅπως ἀπογράψωσι τὸ παρὸν ψή-φισμα καὶ διαβρέσωσι τοῦτο διὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κέρκου πρὸς τὴν Κοβερνήσιν τῆς Ἀ. Βρετανικῆς Μεγαλειότητος καὶ τὴν τῆς ἐλευθερίας Μητρός Πατρίδος.

Κόμμιση σήμερον τῇ 25ῃ Μαρτίου 1930 ἐν Κέρκῳ

Ὁ Ἐφημέριος Μικαὶλ Παν. Γεωργίου Ἀρχιεπ. Ἀρχιεπ. Ἀρχ. Μικαὶλ Η. Εὐαγγελιστὴς Ἐκτελεστικὴ
 1. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 2. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 3. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 4. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 5. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 6. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 7. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 8. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 9. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 10. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 11. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 12. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 13. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 14. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 15. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 16. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 17. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 18. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 19. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 20. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 21. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 22. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 23. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 24. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 25. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 26. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 27. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 28. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 29. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 30. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 31. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 32. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 33. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 34. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 35. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 36. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 37. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 38. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 39. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 40. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 41. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 42. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 43. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 44. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 45. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 46. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 47. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 48. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 49. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 50. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 51. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 52. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 53. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 54. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 55. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 56. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 57. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 58. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 59. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 60. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 61. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 62. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 63. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 64. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 65. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 66. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 67. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 68. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 69. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 70. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 71. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 72. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 73. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 74. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 75. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 76. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 77. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 78. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 79. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 80. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 81. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 82. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 83. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 84. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 85. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 86. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 87. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 88. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 89. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 90. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 91. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 92. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 93. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 94. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 95. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 96. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 97. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 98. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 99. Κωνσταντῆς Γεωργίου
 100. Κωνσταντῆς Γεωργίου

ΑΠΟ ΤΗ «ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ» ΣΤΟ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟ

Το 1931 οι ελληνικές εφημερίδες της Κύπρου καταγράφουν την πρώτη αιματηρή εξέγερση και την εξορία των ηγετών του κυπριακού ελληνισμού.

Στον ιστορικό αυτό σταθμό του αγώνα για ελευθερία είχε συμβάλει και ο Τύπος με την πύρινη αρθρογραφία του.

Μετά τα Οκτωβριανά οι Άγγλοι εφαρμόζουν στυγνή δικτατορία, που μένει στην ιστορία ως «Παλμεροκρατία».

Οι εφημερίδες λογοκρίνονται, κλείνουν και δημοσιογράφοι φυλακίζονται ή εξορίζονται.

Η πιο αγνή, αυθόρμητη και εντελώς απροετοίμαστη εξέγερση του κυπριακού ελληνισμού εναντίον της Αγγλοκρατίας, με αίτημα την **ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**, που έμεινε στην ιστορία μας ως ένα διδακτικότερο συμβεβηκός, ως και βαρυσήμαντο ορόσημο του Κυπριακού Αγώνα για ΕΝΩΣΗ.

Αποτέλεσμα: Εμπρησμός του Κυβερνείου, επέμβαση του κατοχικού στρατού, που σκότωσε και τραυμάτισε αρκετούς, εξόρισε τους εκκλησιαστικούς και λαϊκούς ηγέτες, (Μητροπολίτη Κιτίου Νικόδημο Μυλωνά, Μητροπολίτη Κυρηνείας, Μακάριο Μυριανθέα, τους Βουλευτές Θεοφάνη Θεοδότου και Γεώργιο Χατζηπαύλου, τον Οικονόμο της «Φανερωμένης» Διονύσιο Κυκκώκη, τον Θεοφάνη Τσαγαρίδη, Θεόδωρο Κολοकाσιδή, τον δικηγόρο Σάβα Λοϊζιδη, τον Χαράλαμπο Βατυλιώτη και Κώστα Σκελέα)

επέβαλε δικτατορία (**ΠΑΛΜΕΡΟΚΡΑΤΙΑ**), έθεσε διά «νόμου» τη Δημοτική Εκπαίδευση υπό τον απόλυτο έλεγχο, επέβαλε συλλογικό πρόστιμο στους Ε/Κ κατοίκους της Λευκωσίας ύψους £35,000.-, επέβαλε παντού λογοκρισία, απαγόρευσε την κατοχή/ανάρτηση της ελληνικής σημαίας, απαγόρευσε την ανάκρουση του ελληνικού εθνικού ύμνου, καταδίκασε 2000 σε φυλάκιση με καταναγκαστικά έργα, κατάργησε το ιερό διδασκαλίο, το Νομοθετικό Συμβούλιο (Βουλή) και τις Σχολικές Εφορείες, απαγόρευσε την κωδωνοκρουσία, τη διδασκαλία της ελληνικής ιστορίας ως και τη συγκέντρωση πέραν των 5 ατόμων, εισήγαγε τον θεσμό το «Cyprus Certificate» με σκοπό την όσο το δυνατό μεγαλύτερη απομάκρυνση των Κυπρίων από την ελληνική μόρφωση και την επιμόρφωση.

ΝΕΚΡΟΙ 9:

Ονούφριος Κληρίδης - Κυριάκος Παπαδόπουλος - Σάββας Μουσούρης - Γεώργιος Δ. Μούτσος - Παναγιώτης Δημήτρη - Χαράλαμπος Φιλή - Μιχαήλ Ιωάννου - Λοΐζος Λοϊζίδης - Σουλούμης.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΕΣ 30:

Ο έντιμος διοικητής Λευκωσίας, αφού προηγουμένως εγένεο-

**Ονούφριος
Κληρίδης**

**Μητροπολίτης
Κιτίου Νικόδημος
Μυλωνάς**

ντο αι αναγκαίαι διατυπώσεις, ανέγνωσε προκήρυξιν επί τη βάσει του Riot Act παραινούσαν το πλήθος να διαλυθεί. Αλλ' επειδή το πλήθος δεν διελύετο, δοθείσης διαταγής τα αστυνομικά όργανα επυροβόλησαν κατ' αρχάς μεν εις τον αέρα, έπειτα δε κατά του πλήθους αυτού και αντέκρουσαν διά των λογγών τους διαδηλωτάς εξ ών **επληγώθησαν** οι έξις:

1. Μιχαήλ Χριστοφή, Δάλι, τραύμα επί του ινιακού, θλάσις του οστού.
2. Πλούταρχος Κακουλλή, υπάλληλος Σίγγερ Λευκωσία, τραύμα επί της κάτω σιαγόνας δεξιόθεν του οστού.
3. Βασίλειος Σωκράτους, υπάλληλος τυροκομείου Ε. Γεωργιάδου τραύμα διαπεράσαν εις δεξιόν βραχίονα και τραύμα εις τον δεξιόν μηρόν και τραύμα αριστερού γλωτού.
4. Μιχαήλ Αναστασιάδης, μαθητής Γ' Γυμνασίου, τραύμα δεξιάς κνήμης.
5. Θωμάς Νικολάου, Διόριος, τραύμα του μετώπου μέχρι του οστού.
6. Νικόλαος Χαραλάμπους, Τριμίθι, μώλωπας επί του δεξιού βραχίονος.
7. Ανδρέας Ιακωβίδης (πογιατζής) θλάσις των οστών των δακτύλων του δεξιού ποδός.
8. Νίκος Παναγή, Καραβάς, ετών 14

τυπογράφος, τραύμα επί του αριστερού ποδός διά βλήματος σφαίρας.

9. Νικόλαος Γεωργίου, Τύμβου, τραύμα επί της αριστεράς χειρός των μαλακών μορίων.

10. Θεοχάρης Χρ. Τούμπας, τραύμα δι' υποκοπάνου, κάτωθι του δεξιού οφθαλμού.

11. Χρήστος Χ' Ιωάννου, Λευκωσία, τραύμα επί της κεφαλής διά γκλωπ.

12. Χριστάκης Σαμάρας, Λευκωσία, απόφοιτος Γυμνασίου, τραύμα διά σφαίρας του δεξιού ποδός επί των μαλακών μορίων.

13. Χρύσανθος Χριστοδούλου, μαθητής Δ' Γυμνασίου, τραύμα επι της δεξιάς ωμοπλατιαίας χώρας.

14. Ιωάννης Μιτσιδής, τραύμα επί της κοιλιακής χώρας διά λόγχης.

(ΛΑΪΚΗ ΔΥΝΑΜΙΣ 30/10/1931)

Ό,τι έμεινε από τον εμπρησμό του Κυβερνείου

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΝΕΑ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΔΙΑ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ 21^{ης} ΟΚΤΩ

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας αἱ δυνάμεις νομιμαὶ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρμόδιαι ἄρχαι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐξακριβώσιν τῶν γεγονότων τῆς 21ης Ὀκτωβρίου καὶ ὡς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δευτερευόντων τοῦ ἡγενησμοῦ τοῦ Κυβερνήτου. Ὡς ἀνηλθὺν βασιμὰ, συνελήφθησαν καὶ κρατήθησαν ἐν Λευκωσίᾳ ἄλλοι ἀνακρίσαντες πλείους πολῖται τῆς κραιναυδούς καὶ ἄλλων μερῶν τῆς νήσου.

Μεταξὺ τῶν κρατουμένων εἶναι καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς συλληφθέντες συμπολίται κ.κ. Κώστας Πικῆς ἔμπορος, Πηνελόπην Ἰωαννίδης δικηγόρος, Χρῆς Παπαθανάσιου ξυλέμπορος, Δημήτριος Κολοκασίτης ἐργοζόμενος παρὰ τοῖς κ. Β. Σ. Πετρού καὶ Σία, Παναγιώτης Μαυρομυχλῆς καὶ Διαγόρας Νικολαΐδης γυμναστικοί, Κώστας Ζαχαριάδης παιδονόμος Παγκυπρίου Γυμνασίου, Μιχαὴλ Α. Μιχαηλίδης δικηγόρος καὶ Χρῆς. Κυριανίδης.

Πλὴν τῶν κρατουμένων διατάχθησαν ὅπως ἐμφανίζονται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν γραφεῖν τῆς ἀστυνομίας οἱ κ. κ. Κυριακὸς Π. Ρωσσίδης, τέως μέλος τοῦ Νομοθετικοῦ, Ἀχιλλεὺς Αἰμιλιανίδης δικηγόρος, Σάββας Κλιττῆς δικηγόρος καὶ Ἀντώνιος Γεωργιάδης ἱερεὺς ἐν Αἰγυπτῷ.

Καθ' ἃ γράφουν ἡμῖν ἐξ Ἀμμοχώστου, τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν μετέβησαν, ἐκ Λευκωσίας, συνοδευόμενοι ὑπὸ ἐνόπλιον δύναμιν, οἱ κ. κ. Σάββας Λοιζίδης δικηγόρος, Θεοφάνης Τσαγγαρίδης ἔμπορος καὶ Βάτης κομμουνιστής, οἵτινες ἐκράτουντο ἐν ταῖς κεντρικαῖς φυλακαῖς. Οἱ ἄνωτέρω ἐπεβίβασθησαν πρὸς ἀπόλυσιν κατὰ τὴν 8.30 μ. μ. ὥραν ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ λιμένι Ἀμμοχώστου ναυλοκάτου Ἰτα-

λίας, καὶ εἰν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ φρενέθροισις θὰ ἀναχωρήσῃ.

Ἐν Λευκωσίᾳ, τῇ 31(10)8

Β. Γ

Δια

Ἀχιλλέας
Αἰμιλιανίδης

Σάββας
Λοιζίδης

Οικονόμος
Φανερωμένης
Διονύσιος
Κυρκώτης

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 4/II/1931)

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΦΟΥ
ΔΕΝ ΕΠΕΤΡΑΠΗ Ν' ΑΠΟΒΙΒΑΣΩ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΝ

Εἰς τὸν Ἁγ. Πάφου Κον Λεόντιον ἐπιστρέφοντα τὴν π. 13 βδομάδα ἐξ Ἀγγλίας μέσον Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ Ἰταλικοῦ δὲν ἐπετράπη ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν ἡ ἀποβίβασις εἰς τὴν Νήσον, ὅταν τὸ ἀτμόπλοιο ἀποσπῇ εἰς Λεμεσό. Ὁ Ἁγ. Πάφου ἐπέμεινε δὲ ἐνδεχομένως θὰ ἐπέτρεπετο εἰς αὐτὸν ἡ ἀποβίβασις εἰς Λάρνακα ἐπρωχῶρησεν μέχρις αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἐπέβη πρὸ ὁμοίας ἀπαγορεύσεως.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πληροφορηθεὶς τὴν ἀπαγόρευσιν ἀποβίβασις ἐζήτησε διὰ τοῦ Πανοσιολογίου Ἀρχιμανδρίτου κ. Φιλοθέου σχετικὰς πληροφορίας παρὰ τοῦ Διοικητοῦ, ὅστις εἶπεν ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις ἀποβίβασις ἐγένετο διὰ τὴν δημόσιον ἀσφαλείαν. Τὸ π. Σάββατον ὁ Μακαριώτατος δι' ἐπιστολῆς ἔκαμεν, ὡς μᾶς ἀνεκοίνωσεν ἡ Α. Μ., διάβημα εἰς τὴν Α. Ε. τὸν Κυβερνήτην.

Μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν κλείομεν τὴν ὅλην μαρτυρίαν ἔχομεν πληροφορίαν ἐκ τῆς Αρχιεπισκοπῆς, ὅτι ἐλήφθη ἀπάντησις ἐκ τοῦ Κυβερνήτου.

[ΣΕΚΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΘΕΛΑΣ 13/11/1931]

Ο Λεόντιος Α΄
1896
1947

ΣΧΟΛΙΟ

Τέλος της χηρείας του Αρχιεπισκοπικού θρόνου Κύπρου

1930: Εκλογή Λεόντιου.

1931: Κύπριοι Ιεράρχες 3: Πάφου Λεόντιος, Κιτίου Νικόδημος, Κυρηναίος Μακάριος. Εξορία του Κιτίου Νικοδήμου και Κυρηναίου Μακαρίου. Μένουν μόνο 2 ιεράρχες. Αρχιεπίσκοπος Σωφρόνιος και ο Πάφου Λεόντιος.

1933: Θάνατος του Αρχιεπισκόπου Σωφρόνιου. Ο Λεόντιος μόνος ιεράρχης. Τοποτηρητής ο Πάφου Λεόντιος.

1946: Επιστροφή του Κυρηναίου Μακαρίου.

1947: Αποστολή του Δέκων Ιωακείμ. Υποψήφιος Αρχιεπίσκοπος ο Συναίου Πορφύριος (δεξιά) ο Πάφου Λεόντιος (αριστερά). Ο Δέκων υποστηρίζει τον Λεόντιο, ο οποίος εκλέγεται ως Αρχιεπίσκοπος Κύπρου, αλλά πεθαίνει σε 37 μέρες. Μόνος ιεράρχης ο Μακάριος Μυριανθεύς. Ο Πατριάρχης αποστέλλει τον Σάρδεων Μάξιμο και τον Περγάμου Αδαμάντιο οπότε μαζί με τον Κυρηναίο Μακάριο συνιστούν Ιερά Σύνοδο - Εκλογή ως Αρχιεπισκόπου τον Μακάριον Β΄.

1948: Επανασύσταση της 4μελούς Ιεράς Συνόδου Κύπρου με την εκλογή ως Πάφου του Κλεόπα και Κιτίου του Μακαρίου και Κυρηναίου του Κυπριανού.

Το 5μελές Συμβούλιο αποτελείται ΑΥΤΟΔΙΔΑΚΤΗ - ΕΝΩΣΤ

ΔΙΑΣΚΕΠΤΙΚΗ

09/07/1947

Από τη Σύμβαση

Ο κυβερνήτης λόρδος Γουίνστερ, σε διάγγελμά του κάλεσε τους εκπροσώπους του κυπριακού λαού, να πάρουν μέρος σε μια ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, τη «ΔΙΑΣΚΕΠΤΙΚΗ», η οποία θα έκανε συστάσεις/εισηγήσεις, σχετικά με την παροχή ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ στην Κύπρο.

Η ΔΕΞΙΑ, με επικεφαλής τον νεοεκλεγμένο Αρχιεπίσκοπο Λεόντιο Α΄, που απηύθυνε σχετικό διάγγελμα προς τον κυπριακό λαό, στις 12 Ιουλίου 1947, **ΑΡΝΗΘΗΚΕ να συμμετάσχει.**

Η ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΔΕΚΤΗΚΕ, όπως ΔΕΚΤΗΚΑΝ και οι Τ/Κ.

Οι υπόλοιποι 14 Ε/Κ που κλήθηκαν ΑΡΝΗΘΗΚΑΝ, λέγοντας ότι μοναδικός πολιτικός στόχος των Ε/Κ ήταν η **ΕΝΩΣΗ** με την Ελλάδα. Την διασκεπτική αυτήν εν τέλει, πήραν μέρος οι Αριστεροί **ΔΗΜΑΡΧΟΙ** (Ιωάννης Κληρίδης, Λευκωσίας, ο οποίος μάλιστα υπέβαλε και σχετική τροποποίηση επί του προτεινόμενου συντάγματος, τις οποίες όμως απέρριψαν οι Βρετανοί, Πλουτής Σέρβας Λεμεσού, Λύνος Σανταμάς Λάρνακας, Αδάμος Αδάμαντος Αμμοχώστου και Πολύκαρπος Νικολόπουλος Μόρφου).

Από την Π.Ε.Ο ο Γ.Γ. Ανδρέας Ζιαρτίδης και Ανδρέας Φάντης, ένας αντιπρόσωπος της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας, ο Παναγιώτης Χατζημιχαήλ, ο δικηγόρος Γεώργιος Αραδιπιώτης από τη Λάρνακα, ο δικαστής Σωκράτης Ευαγγελίδης από τη Λεμεσό, ο δικηγόρος Μισιέλ Χούρης από τη Λεμεσό και οι Τ/Κ (Νιαζί Φαντήλ δήμαρχος Λεύκας, Χασάν Σιασιμά των Τ/Κ Συντεχνιών, Ιρφάν Χουσεΐν της Τουρκικής Αγροτικής Ένωσης, Σουπί Κεναάν Δημοτικός Σύμβουλος Λάρνακας, **Ραούφ Ντενκτάς** δικηγόρος, Σαΐτ Γκαλόπ Τ/Κ παράγοντας από τη Λευκωσία και Αλή Ραπίτ Τ/Κ παράγοντας από τα Μανδριά της Πάφου).

Κυβερνήτης Λόρδος Γουίνστερ

Αργότερα η Κ.Ε του Α.Κ.Ε.Α στην έκθεσή της του Ιουλίου 1948, δήλωσε ότι «η συμμετοχή μας στη Γνωμοδοτική Συνέλευση, ήταν **«ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΣ ΛΑΘΟΣ»**. Συνεχίζοντας έδωσαν τους ακόλουθους δύο λόγους για τη συμμετοχή τους:

α) Τους το είχε συστήσει το Κομμουνιστικό Κόμμα της Μεγάλης Βρετανίας.

β) Δεν μπόρεσαν να συνειδητοποιήσουν πλήρως τις ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ του Αγγλοαμερικανικού Ιμπεριαλισμού.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ήταν να αποτύχει η προσπάθεια αυτή του Κυβερνήτη, διότι επικράτησε τότε στην Κύπρο το Εθναρχικό Σύνθημα **«ΜΑΚΡΑΝ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑ, ΜΑΚΡΑΝ ΑΠΟ ΤΑΣ ΚΑΛΠΑΣ»**.

*Ιωάννης
Κληρίδης
Ε.Α.Σ.*

*Ανδρέας
Ζιαρτίδης
Π.Ε.Ο*

*Ραούφ
Ντενκιάς
Τ/Κ*

*Μακάριος Β΄ ο από Κηρυνείας
(Μυριανθεύς) 1917-1947. Εθελοντής
στους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-
1913 και μετέπειτα (1947)
Αρχιεπίσκοπος Κύπρου 1947-1950*

«Η Βρετανική Κυβέρνησις καλῶς να συμμορφωθῇ ἀπὸ καὶ νὰ προελθῇ πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Δημοψηφίσματος καὶ νὰ ἐξαλείψῃ τὰ ἔσχατα μετὰ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ ἀναγκαῖα αὐθεντήσεως διὰ τὴν παραδοσὶν τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἑλλάδα»

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΛΑΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΣ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗ
ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΘΕΡΙΑΝ ΔΙ' ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΜΩΣ

(KMETUEPIA 7/2/1950)

(ETHIOPIA 29/1/1950)

**ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΕΘΝΑΡΧΙΑΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ**

Τὰ 86 ταῖς ἐκατὸν ἑψηφίσαν τὴν Ἑνωσιν. - Ἡ Ἐθναρχία δὲ προβῆ περαιτέρω εἰς τὰ ἀνδραγαθόμενα ἀναγκασίᾳ δισπρήματα, ὅπως ἀξιοποιήσῃ τὴν ἐρόθυμον θέλησιν τοῦ λαοῦ δι' ἰθιὺς ἀποκατάστασιν.

Ο ΛΑΟΣ ΚΑΛΕΙΤΑΙ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΡΕΠΗ
ΑΥΤΟΥ ΔΙΑΓΩΓΗΝ, ΒΕΒΑΙΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

1. *Ενότητα* (Ενότητα) - Η Ενότητα είναι η βασική μονάδα της οργάνωσης. Είναι η ομάδα των μελών που εργάζονται για την επίτευξη των στόχων της οργάνωσης.

οἱ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον εἰς ἑλπίαν
καταστήσας τῶν τῶν ἀποστόλων
ἀποστόλων μετὰ τῶν ἀποστόλων
ἀποστόλων ἐλπίδας, καὶ τὸν αὐτὸν
ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τῷ αὐτῷ.

Εἰς αὐτὴν πόλιν ἰδούμενος ὁ
 πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔμελλαν ἀγαθὸν
 ἀποβῆναι ἐκ τῆς πόλεως καὶ Περ-
 σίαν ἀποδοῦναι αὐτοῖς αὐτοῖς.

καταναλωτές να εξοικονομούν το δυνατό μέγιστο και να ελαττώνουν το κόστος των αγορών τους, να εξοικονομούν χρόνο και να εξοικονομούν κόπο.

Ἕλληνες Κύριοι,
Συγκυριμένοι τῇ Αποκατά-
στασι καὶ Αποφασισίματις ἡ

[illegible]

ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ 15ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1950 Η τελευταία ειρηνική διεκδίκηση της Ένωσης

Σχόλιο του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Με την επονείδιστη αγοραπωλησία της Κύπρου το 1878 μεταξύ Τούρκων και Βρετανών, οι αείμνηστοι πατέρες και παππούδες μας βρέθηκαν απ' τη μια στιγμή στην άλλη κάτω από τον ζυγό του νέου «αφέντη», των Βρετανών. Αυτοί τώρα ΔΕΝ ΤΟΥΣ ΕΣΦΑΖΑΝ ΜΕ ΤΟ ΣΠΑΘΙ, ΑΛΛΑ ΜΕ ΤΟ ΒΑΜΒΑΚΙ...

Οι νέοι κατακτητές, παρ' ότι ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ, αποδείχτηκαν χειρότεροι και πιο επικίνδυνοι από τους ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΥΣ Τούρκους, καθ' ότι μακροπρόθεσμος σκοπός αλλά και άμεσος στόχος τους ΔΕΝ ΗΤΑΝ μόνο η υλική κατάκτηση και απομύζηση της Κύπρου, ΑΛΛΑ ΠΡΟ ΠΑΝΤΩΝ η με κάθε τρόπο ΝΟΘΕΥΣΗ και ΠΑΡΑΠΟΙΗΣΗ της ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ των Ε/Κ, της ΓΛΩΣΣΑΣ και της ΙΣΤΟΡΙΑΣ τους, ούτως ώστε να γίνουν τυφλά πειθήνια όργανά τους, χωρίς να «σηκώνουν κεφάλι» αλλά να «προσκυνούν χέρι» και να «δοξάζουν την φιλέσπλαχνο ευεργέτιδα και ισχυρή προστάτιδα Μεγάλη Βρετανία». Ουδόλως είναι τυχαίο το γεγονός ότι στις επίσημες αναφορές και απογραφές που έκαναν, τους αποκαλούσαν ΜΗ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΥΣ.

Συνεχής επιδιωκόμενος στόχος των

Βρετανών ήταν επίσης η φθορά της Ελληνικής Παιδείας που τους ενοχλούσε πολύ, διότι μέσω της τα ελληνόπουλα μάθαιναν την καταγωγή τους, γεγονός που διασφάλιζε και τη συνέχιση της καλλιέργειας των πολιτιστικών και παραδοσιακών τους καταβολών, πράγμα που αργά ή γρήγορα θα οδηγούσε στην εκπαραθύρωσή τους από την Κύπρο.

Γι' αυτό έθεσαν, διά νόμου, τη Στοιχειώδη Παιδεία υπό τον απόλυτον έλεγχό τους, αλλά απέτυχαν, **διότι οι δάσκαλοι**, παρά το γεγονός ότι ήταν Δημόσιοι Υπάλληλοι, στάθηκαν στο ύψος τους και χωρίς να λογαριάζουν και αυτήν ακόμη την **«παύση τους για λόγους δημοσίου συμφέροντος»**, συνέχιζαν να ενσταλάζουν στις παιδικές ψυχές τα νάματα των ελληνοχριστιανικών ιδεωδών, που ούτε κατά διάνοιαν περιλαμβάνονταν στο Αναλυτικό Πρόγραμμα των Σχολείων.

Δοκίμασαν να κάμουν το ίδιο και στη Μέση Παιδεία, αλλά «έσπασαν τα μούτρα τους» πάνω στη σθεναρή αντίσταση τόσο του κόσμου, όσο κυρίως της Εκκλησίας, η οποία **είχε θέσει όλα τα Γυμνάσια υπό την απόλυτη προστασία της**, αναλαμβάνοντας ταυτόχρονα την ανέγερση κτηρίων, τον

εξοπλισμό, την συντήρηση, την επάνδρωση και τον διορισμό Σχολικών Εφορειών, οι οποίες επιφορτίζονταν και το κόστος λειτουργίας των Γυμνασίων, που δεν ήταν λίγο.

Τα **Σχολεία** και κυρίως τα **Γυμνάσια**, στάθηκαν τότε όρθια και ακλόνητα στις εκπαιδευτικές επάλξεις και ως **ΑΝΗΛΑΤΟΙ ΑΚΜΟΝΕΣ** της Πίστεως και της Πατρίδας, εδραίωσαν και κραταίωσαν την ελληνικότητα του τόπου, με ένα και μόνο σύνθημα: «**ΕΝΩΣΙΝ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ ΕΝΩΣΙΝ**».

Ο ενδοσπλάχνιος τούτος πόθος των Ε/Κ, που φώλιαζε επί αιώνες στις καρδιές τους, έγινε το μοναδικό και μόνο **ειδοποιό χαρακτηριστικό επίμυθιο του προφορικού και γραπτού λόγου της Κυπριακής Εθναρχίας, των «Πρεσβειών» μας αλλά και κάθε Ε/Κ**, που βομβαρδιζόταν διαρκώς με θελκτικότερες χρυσοποίκιλες παραινέσεις και προτροπές των διαφόρων αντόβουλων «ειρηνευτών» και συνταγογράφων και προπάντων της Intelligence Service για αλλαγή πορείας πλεύσης.

Και

- ΟΤΑΝ ΠΙΑ η καταπίεση και η κατοχική αυθαιρεσία έγιναν απαράδεκτες, δυσβάστακτες και βαρυναλγείς,
- ΟΤΑΝ η εξευτελιστική και ταπεινωτική περιφρόνηση ξεπέρασε κάθε όριο αξιοπρέπειας, υπομονής και ορθοφροσύνης,

- ΟΤΑΝ οι νεφελώδεις υποσχέσεις αποδείκθηκαν φρούδες και παραπλανητικές,

- ΤΟΤΕ ΞΕΧΕΙΛΙΣΕ ΤΟ ΠΟΤΗΡΙ. Λήφθηκαν αποφάσεις και προγραμματίστηκε ο έσχατος αγώνας για την ΕΝΩΣΗ της Κύπρου μετά της ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Σύσσωμη και ομόφωνη η Εθναρχία, με απόφασή της 01/12/1949, και με εγκύκλιο του Αρ. 13, Β' 08/12/1949 που συνυπόγραψαν ο Πάφου Κλεόπας, ο Κιτίου Μακάριος, ο Κυρηνείας Κυπριανός και ο Χωρεπίσκοπος Σαλαμίνας Γεννάδιος **ανεκοινώθη η διεξαγωγή δημοψηφίσματος στις 15 και 22 Ιανουαρίου 1950 με 2 επιλογές σε κάθε ψηφοδέλτιο:**

- Υπέρ της Ενώσεως της Κύπρου με την Ελλάδα.
- Ενίσταμε της Ενώσεως της Κύπρου με την Ελλάδα.

Στις 12 Δεκεμβρίου 1949 ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Β' έστειλε επιστολή στον Άγγλο Κυβερνήτη της Κύπρου, σερ Άντριου Ράιτ, ζητώντας του να αναλάβει η κυβέρνηση τη διεξαγωγή του. Τούτου αρνηθέντος ανέλαβε το έργο αυτό η Εθναρχία, η οποία όρισε τη διεξαγωγή του στις εκκλησίες στις 15 και 22 Ιανουαρίου 1950.

Ο Ελληνικός Κυπριακός λαός προσήλθε στις κάλπες για να δηλώσει την έγγραφη και ενυπόγραφη αξίωσή του

για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, χωρίς να λογαριάζει ή να δειλιάσει μπροστά στις ΠΟΛΥ ΕΝΤΟΝΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ των Βρετανών, δημόσιες και κατ' ιδίαν, εναντίον όσων θα ΥΠΕΓΡΑΦΑΝ.

Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του 1950, σύμφωνα με τα επίσημα και καθ' όλα νόμιμα «κρατούντα» ήταν **ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΚΟ**:

215,108 από τις **224,747** που είχαν διακρίψει ψήφου, δηλαδή το **95,71%** του Ε/Κ πληθυσμού άνω των 18 ετών, ΨΗΦΙΣΕ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ, κάνοντας έτσι την 15ην Ιανουαρίου 1950, ΜΕΡΑ ΘΡΙΑΜΒΟΥ για την ΕΝΩΣΙΝ και ΣΑΡΩΤΙΚΗΣ ΗΤΤΑΣ για τον βρετανικό ιμπεριαλισμό, που ανερυθρίαστα και ιταμά επανέλαβε ότι «το ζήτημα της Κύπρου ΕΙΝΑΙ ΚΛΕΙΣΤΟ».

Η ΕΘΝΑΡΧΙΑ της Κύπρου, δεν έμεινε αδρανής. Στάθηκε δίπλα στον κάθε Ε/Κ ένθερμος προστάτης, βοηθός και προασπιστής του, ΠΟΥ ΠΑΡΕΜΕΙΝΕ ανεπηρέαστος και ανένδοτος, παρ' όλα τα βάνανσα, αντιδημοκρατικά και εκδικητικά μέτρα των Βρετανών που πήραν εναντίον των Δημοσίων Υπαλλήλων και ιδιαίτερα των ΔΑΣΚΑΛΩΝ, με επικεφαλής τον Άγγλο Κυβερνήτη, Σερ Άντριου Ράιτ.

Στη συνέχεια η Εκκλησία συγκέντρωσε όλα τα ψηφοδέλτια και τα έδωσε σε 4 τόμους, τους οποίους μια ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ της Εθναρχίας υπό τον κυρόν **Μητροπολίτη Κυρηνείας ΚΥΠΡΙΑΝΟ**, ανέλαβε να παραδώσει **στη ΔΥΣΗ** δηλαδή στην **Ελληνική Κυβέρνηση**, την **Αγγλική** και τον **Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε** Τρίγκβε Λι (Νορβηγό), και μια άλλη (Α.Κ.Ε.Δ) **στο Ανατολικό Μπλοκ**. Στόχος ήταν η **ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ του Κυπριακού ζητήματος**.

Ένας τόμος έμεινε στην Αρχιεπισκοπή Κύπρου (**σήμερα στο Μουσείο Αγώνος**) ως αψευδής μάρτυρας **της τελευταίας ΕΙΡΗΝΙΚΗΣ ΑΞΙΩΣΗΣ των Ε/Κ**, που ήταν και η πλειοψηφία του λαού (80% Ε/Κ και 20% Τ/Κ και άλλοι), για Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

**Ο Μητροπολίτης
Κυρηνείας Κυπριανός**

Η «Πρεσβεία» μας με ηγέτη τον διαπρύσιο κήρυκα της Ενώσεως **Μητροπολίτη Κυρηνείας Κυπριανό**, έφθασε στην Αθήνα, και πήγε κατ' ευθείαν στο Πρωθυπουργικό Γραφείο, στις 20 Μαΐου 1950, για να επιδώσει το πρώτο τεύχος του Δημοψηφίσματος στον **Πρωθυπουργό κ. Νικόλαο Πλαστήρα**, ο οποίος **δεν το εδέχθη**, διότι η **ΕΛΛΑΔΑ**

τότε ήταν πλήρως εξαρτημένη, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ και ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ, από το Η. Β. και τις Η.Π.Α.

Την ίδια μέρα, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος ΣΠΥΡΙΔΩΝ, δήλωσε στον μ. Κυπριανό τα εξής:

«Συνεχίστε τον Αγώνα σας με την πεποίθηση ότι ολόκληρος ο Ελληνικός Λαός ερίσκεται παρά το πλευρό σας και με τη βεβαιότητα ότι ο θρίαμβός σας δεν είναι μακράν.

Γρηγορείτε, επιμείνατε και δικαιωθήσεσθε. θαρρείτε και έρρωσθε, ο επιμένων σωθήσεται.

Ο Κύριος εΐη μεθ' υμών.

Ζήτω η Ένωσις».

Αργότερα, ο Γεώργιος Παπανδρέου, Πρόεδρος των Φιλελευθέρων, Αντιπρόεδρος και Υπουργός Εσωτερικών της συγκυβέρνησης Νικολάου Πλαστήρα, που αργότερα απέκτησε το προσωνύμιο **«Γέρος της Δημοκρατίας»**, όταν στις 29 Σεπτεμβρίου 1950 επισκέφθηκε την Κύπρο, είπε στον τότε δήμαρχο Λευκωσίας και αρχηγό του Κ.Ε.Κ. Θεμιστοκλή Δέρβη, τα ακόλουθα:

«Η Ελλάς αναπνέει σήμερα με δύο πνεύμονας. Τον μεν Αγγλικόν, το δεν Αμερικανικόν. Δεν μπορεί, λόγω του Κυπριακού, να διακινδυνεύσει από ασφυξίαν».

Η αδυναμία της Ελληνικής Κυβέρνησης να στηρίξει το αίτημα της Κύπρου για ΕΝΩΣΙΝ, διεφάνη ξε-

κάθαρα και **το 1951 όταν ο Νικόλαος Πλαστήρας** είπε στον Αρχιεπίσκοπον **Μακάριον Γ' «μου ζητάς να κάψω την Ελλάδα, χωρίς να μπορώ να ωφελέσω την Κύπρο. Καθίστε λοιπόν ήσυχα».**

**Νικόλαος
Πλαστήρας**

Ο Κυπριανός βλέποντας την κατάσταση και ακούοντας όλ' αυτά, δεν απογοητεύτηκε, δήλωσε μάλιστα ότι:

«Οι Κύπριοι δεν είμεθα αντιβρετανοί. Την πατρίδα του Βύρωνος την τιμώμεν και την σεβόμεθα πάντοτε ως φίλην και σύμμαχον.

Θα ήμεθα όμως ανάξιοι εαυτών, εάν ηνηγόμεθα και την κυριαρχίαν των Άγγλων. Θα ήμεθα ανάξιοι τόσοι της ιστορίας μας, όσον και του σύγχρονου πολιτισμού».

**Γεώργιος
Παπανδρέου**

Στις 3/7/1950 στην Ελληνική Βουλή όου παρέδωσε στον Πρόεδρό της αείμνηστο **ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΓΟΝΤΙΚΑ** σειράν τόμων του δημοψηφίσματος. Ο αρχηγός της προς τούτο πρεσβείας μας Μητροπολίτης Κυρηναίας **ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ** είπε τα εξής:

«Τους τόμους τούτους, Κύριε Πρόεδρε, αποτελούντας την ΙΕΡΑΝ ΒΙΒΛΟΝ της θελήσεως του Ελληνικού Κυπριακού λαού παραδίδομεν σήμεραν εις την Βουλήν των Ελλήλων ως αρραβώνα της

**Σοφοκλής
Βενιζέλος**

**Ενώσεως της Κύπρου μετά της Μη-
τρος Ελλάδος...».**

Ο Πρόεδρος Γόντικας απάντησε:

«Μετά συγκινήσεως παραλαμβάνω από υμᾶς τους τόμους του Δημοψηφίσματος διά τους οποίους εκδηλούται ο Εθνικός Πόθος της από των Ομηρικών χρόνων Ελληνικής Κύπρου, εστέ βέβαιος ότι οι αντιπρόεδροι του Ελληνικού λαού, συμμερίζονται βαθύτατα τα αισθήματα του τιμήματος εκείνου του Ελληνισμού, το οποίον εσείς εκπροσωπείτε».

Στο Λονδίνο ΟΥΔΕΙΣ *εδέχθη την Πρεσβεία μας*, ούτε παρέλαβε τους τόμους του Δημοψηφίσματος. Στη συνέχεια μετέβη στον Ο.Η.Ε όπου και κατέθεσε στον Γεν. Γραμματέα τον τρίτο τόμο του δημοψηφίσματος.

Καταλήγοντας συμπεραίνουμε ότι το ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ του 1950 είναι η απόδειξη της ακραιφνούς και εθνωφελούς επιμονής των γονέων μας ότι είναι ΕΛΛΗΝΕΣ, πράγμα που διεκδίκησαν δυναμικά, λίγο αργότερα, με την Ε.Ο.ΚΑ την 1η Απριλίου 1955, με στρατιωτικό ΑΡΧΗΓΟ τον αθάνατο και δαφνοστεφή Στρατηγό Γεώργιο Γρίβα ΔΙΓΕΝΗ και άξιο πολιτικό ΟΙΑΚΟΣΤΡΟΦΟ, τον αείμνηστο Εθνάρχη Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ'.

Έχοντας πάντα υπ' όψιν τα εθνικά μηνύματα που εκπέμπονται από το ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ του 1950, δηλούμεν ότι ΣΕΒΟΜΑΣΤΕ, ΤΙ-

ΜΟΥΜΕ και ΟΥΔΕΠΟΤΕ ξεχνούμε τους συντελεστές του. Όσον αφορά αυτούς που εξεδίμησαν εις Κύριον, δεόμεθα στον Ύψιστο όπως κατατάξει τις ψυχές τους «*εν χώρα ζώντων και εν σκηναίς δικαίων*».

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στο δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου 1950 ΨΗΦΙΣΑΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ (18+), γεγονός πολύ πρωτοποριακό για την τότε εποχή.

Δημοψήφισμα 1950

15 Ιανουαρίου 1950: Για πρώτη φορά ψηφίζουν ΓΥΝΑΙΚΕΣ στην Κύπρο.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΕΘΝΙΚΟΦΡΟΝΩΝ ΔΗΜΑΡΧΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ ΚΩΜΟΠΟΛΕΩΝ

Ο αναλλίωτος πόθος της Ενώσεως — Αποχή από
τας εορτάς της στέψεως — Σύμπηξις Συνδέσμου
ΕΠΕΣΚΕΦΘΗΣΑΝ ΕΝ ΣΩΜΑΤΙ ΤΟΝ ΕΘΝΑΡΧΗ

Κατόπιν προσκλήσεως υπό του κ. Θεμ. Δέρβη, συνήλθον χθες το απόγευμα εις το δημοτικόν μέγαρον Λευκωσίας οι προχθές εκλεγέντες ένδεκα εθνικόφρονες δήμαρχοι πόλεων και κωμοπόλεων της Κύπρου.

Μετά την σύσκεψιν εξεδόθη το κατωτέρω ανακοινωθέν:

«Σήμερον (χθες) το απόγευμα συνήλθον εν τω δημοτικώ μεγάρω Λευκωσίας οι Δήμαρχοι Λευκωσίας, Πάφου, Κερύνειας, Μόρφου, Λαπήθου, Αθηαίνου, Καραβά, Λευκονοίκου, Λευκάρων, Ακανθούς και Πόλεως Χρυσοχούς.

Ούτοι ενέκριναν ομοφώνως το κατωτέρω ψήφισμα, ακολούθως δε αποφάσισαν την σύμπηξιν Συνδέσμου, του οποίου σκοπός είναι:

- 1) η υπό την αιγίδα της Εθναρχίας προώθησις του Ενωτικού Αγώνος και
- 2) η προάσπισις των συμφερόντων των Δήμων των οποίων προΐστανται ως και η προαγωγή τούτων.

Το περί ού ο λόγος ψήφισμα έχει ως εξής:

«**Ημεῖς οι Δήμαρχοι Λευκωσίας, Πάφου, Κερυνείας, Μόρφου, Λαπήθου, Αθηαίνου, Καραβά, Λευκονοίκου, Λευκάρων, Ακανθούς και Πόλεως Χρυσοχούς, συνελθόντες σήμερον, 2αν Ιουνίου 1953, εν τω Δημοτικώ Μεγάρω Λευκωσίας.**

Ψηφίζομεν

1. Διακηρύττομεν τον αναλλοίωτον πόθον του Κυπριακού λαού διά την Ένωσιν της Νήσου μετά της Μητρός Ελλάδος, υπέρ πραγματοποίησεως της οποίας τασσόμεθα υπό την αιγίδα της Εθναρχίας.
2. Διακηρύττομεν ότι δεν μετέχομεν των υπό της ξένης Κυβερνήσεως οργανουμένων εορτών επί τη στέψει της Βασιλίσσης της Αγγλίας, διότι συμμετοχή λαού υποδούλου εις τοιαύτας εορτάς είναι ασυμβίβαστος προς την εθνικήν του αξιοπρέπειαν. Ο λαός τον οποίον αντιπροσωπεύομεν δεν θα πανηγυρίσει παρά την στιγμήν, κατά την οποίαν θα αποκτήση την ελευθερίαν του, υπέρ της οποίας θα συνεχίση αδιάλλακτον τον Ενωτικόν Αγώνα.»

Έπονται αι υπογραφαί των κ.κ. Θ. Δέρβη, Ι. Ιακωβίδη, Χαρ. Δημητριάδη, Πολ. Ιακωβίδη, Φ. Παρασκευαΐδη, Π. Κουμενή, Π. Καλαβά, Α. Γρηγορίου, Α. Λοΐζου, Χ΄ Κώστα και Π. Γεωργίου.

Οι ένδεκα δήμαρχοι, ευθύς μετά την σύσκεψιν των μετέβησαν εν σώματι εις

την Αρχιεπισκοπήν και υπέβαλαν τα σέβη των εις τον Εθνάρχην, προς τον οποίον παρέδωσαν το πρωτότυπον του υπ' αυτών εγκριθέντες ψηφίσματος. Ο Μακαριώτατος συνεχάρη τους δημάρχους διά την εκλογήν των και διά την πρωτοβουλίαν την οποίαν ανέλαβον.

Δρ. Θεμιστοκλής Δέρβης, Δήμαρχος Λευκωσίας (1929-1956) και Αρχηγός του Κ.Ε.Κ. (Κυπριακόν Εθνικό Κόμμα)

Ο Αρχηγός της Κυπριακής Πρεσβείας (Αντιπροσωπείας) Μητροπολίτης Κυρηνείας Κυπριανός, παραδίδει στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, Δ. Γόντικα, τους τόμους του Ενωτικού Δημοψηφίσματος.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ 12 ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΩΝΟΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πρωτότοκοι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ
 Θεοῦ καὶ Ἀδελφότητος τῆς αἰῶνος καὶ ἀγα-
 θῆς συνείδησιν καὶ τὴν ἰδίαν μου ψυχὴν, ὑπο-
 κρίνω καὶ τὰ ἁγία συμφέροντα τῆς πατρίδος, μου-
 τιεῖν πᾶν ἔτι γνωρίσω καὶ δεῖξω ἀντίστοιχον
 δια' τῆς ἐκείνου τῆς ἐννοίας τῆς ἑνώσεως.
 Θὰ ἴστανται δὲ πρὸς εἰς τὰς ἐκείνου
 διδομένας μοι σχετικὰς διατάξεις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Μαρτίου 1953

Ο Κύπριος Μακάριος

Νικόλαος Παπαδόπουλος

Γεώργιος Στράτος

Γεράσιμος Κανιδάρης

Αντώνιος Αυλίκας

Σάββας Λοιζίδης

Σωκράτης Λοιζίδης

Γεώργιος Γρίβας

Ηλίας Τσατσάμοιρος

Δ. Σταυρόπουλος

Δημήτρης Βεζάνης

Ηλίας Αλεξόπουλος

Αίθουσα έκδοσης της εφημερίδας
καλούσαν τον πατριώτη του Πέτρου
η Τερ. Κορίδαρη, Αρμενίου
368 η Αδωνάη
Ο πατριώτης κατόπιν το εισήγαγε, ο φίλος
είχε ο ίδιος της εφημερίδας αυτής δια την
κύριον του Γεωργίου 1853.

Η Σύμβαση ευχαριστεί θερμά τον συναγωνιστή Γεώργιο Ταμάσιο που μας παραχώρησε την πιο πάνω ιστορική φωτογραφία, που δημοσιοποιείται για πρώτη φορά.

Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΔΙΓΕΝΗ

Ε.Ο.Κ.Α.

Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ι Σ

Με την βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, με πίστιν εἰς τὸν τίμιον ἀγῶνα μας, με τὴν συμπαράστασιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ με τὴν βοήθειαν τῶν Κυπρίων.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΝΑΞΙΝ ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΖΥΓΟΥ

με σύνθημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μᾶς κατέλιπαν οἱ πρόγονοί μας ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην: «Ἡ ΤΑΝ Ἡ ΕΠΙ ΤΑΣ»

ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ,

Ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων μᾶς ἀτενίζουν ὅλοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐλάμπρυναν τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν διὰ νὰ διατηρήσουν τὴν ἐλευθερίαν των: οἱ Μαραθωνομάχοι, οἱ Σαλαμινομάχοι, οἱ Τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα καὶ οἱ νεώτεροι τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔπους. Μᾶς ἀτενίζουν οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 1821, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐδίδαξαν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τὸν ζυγὸν δυνάστου ἀποκτᾶται πάντοτε μετὰ τὸ Αἶμα. Μᾶς ἀτενίζει ἀκόμη, σύμπας ὁ Ἑλληνισμός, ὁ ὁποῖος μᾶς παρακολουθεῖ μετὰ ἀγωνίαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν.

Ἄς ἀπαντήσωμεν μετὰ ἔργα, ὅτι θὰ γίνωμεν «πολλῶ κάρρονες» τούτων.

Εἶναι καιρὸς νὰ δεῖξωμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἐὰν ἡ διεθνὴς διπλωματία εἶναι ΑΔΙΚΟΣ καὶ ἐν πολλοῖς ΑΝΑΝΔΡΟΣ, ἡ Κυπριακὴ ψυχὴ εἶναι γενναία. Ἐὰν οἱ δυνάσται μας δὲν θέλουν νὰ ἀποδώσουν τὴν λευτεριά μας, μποροῦμε νὰ τὴν διεκδικήσωμεν μετὰ τὰ ἴδια μας τὰ ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ Αἶμα μας.

Ἄς δεῖξωμεν εἰς τὸν κόσμον ἀκόμη μία φορὰ ὅτι καὶ τοῦ σημερινοῦ Ἑλλήνος «ὁ τράχηλος ζυγὸν δὲν ὑπομένει». Ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι σκληρός. Ὁ δυνάστης διαθέτει τὰ μέσα καὶ τὸν ἀριθμόν.

Ἡμεῖς διαθέτομεν τὴν ΨΥΧΗΝ. Ἔχομεν καὶ τὸ ΔΙΚΑΙΟΝ μετὰ τὸ μέρος μας. Γι' αὐτὸ καὶ θὰ Ν Ι Κ Η Σ Ω Μ Ε Ν .

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑΙ

Ἀτενίσατε τὸ ἔργον σας. Εἶναι αἷσχος ἐν εἰκοστῷ αἰῶνι οἱ λαοὶ νὰ χύνουν τὸ αἷμα των διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴν λευτεριά των, τὸ θεῖον αὐτὸ δῶρον, γιὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐμεῖς ἐπολεμήσαμεν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν λαῶν σας, καὶ γιὰ τὸ ὁποῖον σεῖς τουλάχιστον διατείνεσθε ὅτι ἐπολεμήσατε ἐναντίον τοῦ ναζισμοῦ καὶ τοῦ φασισμού.

ΕΛΛΗΝΕΣ,

Ὅπου καὶ ἂν εὕρίσκεσθε, ἀκούσατε τὴν φωνήν μας,

ΕΜΠΡΟΣ! ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΑΣ...

ΕΟΚΑ
Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

YOUNG MAN IN A HURRY IS FOUND WITH STENGUN POLICE GET SAMPSON

*cooped' Murder Mile
news and pictures*

(TIMES OF CYPRUS 31/1/1957)

**Ο ΝΙΚΟΣ ΣΑΜΨΩΝ ΠΑΡΕΠΕΜΦΘΗ ΕΙΣ ΑΝΩΤΕΡΟΝ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ ΔΙΑ ΤΟΝ ΦΟΝΟΝ ΑΓΓΛΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΛΟΧΙΟΥ**

Πώς περιέγραψε την σκηνήν του φόνου ο λοχίας Γουέμπ.-Ξένη κυρία, τῆς οποίας ἡ ταυτότης δὲν ἀπεκαλύφθη, δὲν ἀνεγνώρισε τὸν κατηγορούμενον ὡς τὸ πρόσωπον πού ἐπυροβόλησε

Ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ ΜΠΕΡΤΖ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗΝ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΣΑΜΨΩΝ

(ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ 13/3/1957)

(ΣΟΦΙΑ 22/6/1956)

ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΟΝ ΕΠΕΚΥΡΩΣΕ ΤΗΝ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ ΚΑΤΑΔΙΚΗΝ ΤΟΥ ΣΑΜΨΩΝ

ΕΥΡΕΝ ΟΤΙ ΟΡΘΩΣ ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΗ ΕΠΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ Ο-
ΠΛΟΥ.—Η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙ ΤΩ ΟΤΙ ΕΣΚΟΠΕΥΣΕ ΔΙ' Ο-
ΠΛΟΥ ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ.

ΘΑ ΥΠΟΒΑΛΘΗ ΑΙΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΝΑΚΤΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ Ε.Ο.Κ.Α

ΠΡΟΛΟΓΙΑΚΗ ΒΟΜΒΑ ΑΝΕΥΡΕΘΗ ΧΘΕΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟ ΥΠΝΟΣΩΜΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ ΣΕΡ ΤΖΟΝ ΧΑΡΤΛΙΓΚ

Έν μέλος του προσωπικού του Κυβερνείου, το όποτον προσελήφθη πρό
έξαμήνου, δέν παρουσιάσθη χθές τήν πρωταν δια να αναλάβη έργασίαν.
Πιθανώτατα ή Α. Έξαχότης έκαιμήδη προφές άμέρηνμος επί τής θόμβας

ΒΡΕΤΤΑΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ΕΦΩΝΕΥΘ ΕΞ ΕΚΗΕΣΕΣ ΒΟΜΒΑΣ ΕΙΣ ΒΑΡΩΣΙΑ-ΠΥΡΡΟΔΟΜΕΩΝ ΕΙΣ ΠΟΛΥΝ-ΕΠΙΛΕΡΩΝ
ΕΡΩΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΦΥΤΗΣ-ΧΑΙ ΑΙΔΩ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΕΠΙΡΗΘΕΙΩΝ ΕΝ ΔΕΜΕΣΟ

(ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΣ 22/3/1922)

ΕΝΔΕΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΠΕΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΚΡΑΤΗΣΙΝ ΔΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΙΝ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΚΡΙΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΚΡΗΞΕΙΣ

Αι μισθώσαντες έν άποστολήν την άποστολήν της προχθές Παρασκευής
χαιροβλημίδας έσαν "Ιταλίκου τύπου... Είς τήν χωρίαν Πόλιν
Δεματου άποστομικαί, συνοδευόμενοι υπό αστυνομικών, διενήρ-
γησαν έρευνάς εις ελάας και συνέλαβον έπταμην τής "Αγροτι-
κής Τεταχης "Εκδομων."

(ΒΑΣΙΛΕΥΣΙΑ 3/4/1922)

The big round-up: outlaws have duel of wits with Security Forces

THE GUNS COME IN ALL DAY

Coombe
tells
his own
story

POLICE STATION
RUSH BUT
EOKA GOT 200

Harding blasts
resignation
reports

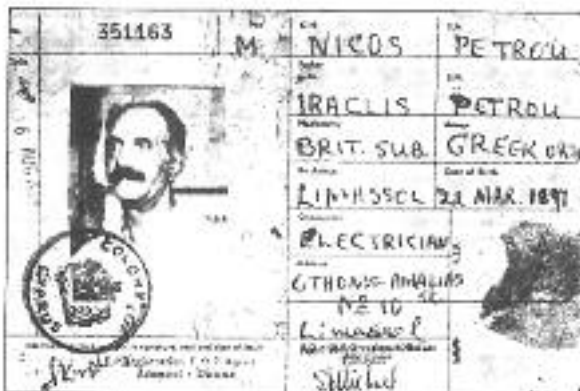
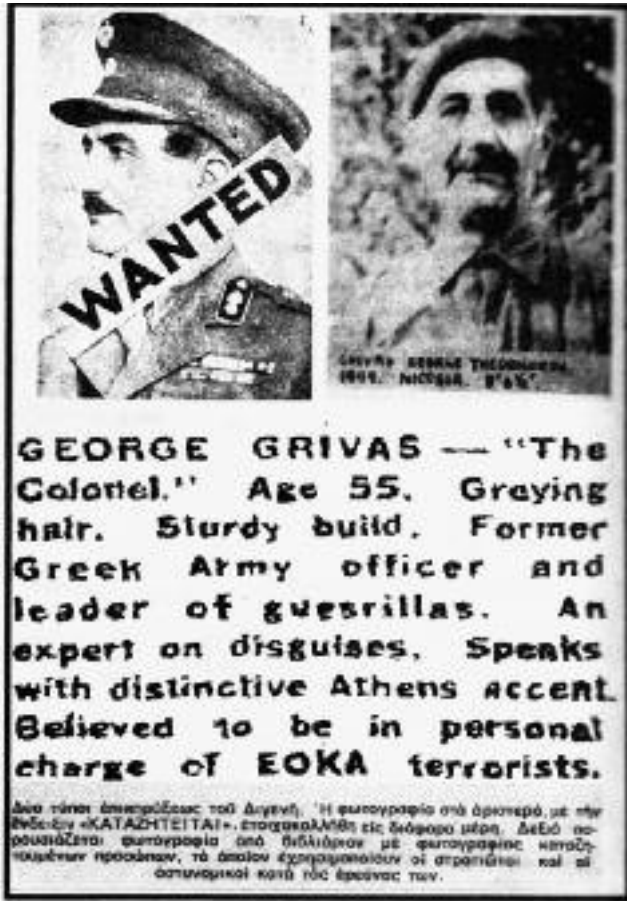
(TIMES OF CYPRUS 3/4/)

Sten gun

Στην εφημερίδα της Αστυνομίας ημερομηνίας 4 Νοεμβρίου 1955 περιλήφθηκε η αναζήτηση του Γεωργίου Θεοδώρου Γρίβα, με σχετική περι-

γραφή του και οδηγίες προς τους αστυνομικούς για σύλληψή του. Την ταυτότητά του απεκάλυψε στους Βρετανούς ο Γ.Γ. του Κ.Κ.Ε Νίκος Ζαχαριάδης.

Πλαστή ταυτότητα
Γεωργίου Γρίβα Αιγενή

17 Σεπτεμβρίου 1955

ΣΟΒΑΡΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑΝ ΜΕΤΑΞΑ ΕΞΕΣΧΙΣΘΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ ΚΑΙ ΕΠΥΡΠΟΛΗΘΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟΥ ΕΠΕΒΑΙΝΟΝ ΑΓΓΛΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ

ΑΝΕΚΟΠΗ ΠΑΛΙΝ ΧΘΕΣ
ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΑΠΕΤΕΦΡΩΘΗ ΤΟ ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ, ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΣΤΡΑΤΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΔΙΕΝΗΡΓΗΘΗΣΑΝ ΠΕΡΙ ΤΑΣ 200 ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΤΡΑΤΩΜΑΤΩΣΕΩΣ ΑΡΧΕΙΑ ΠΡΗ

ΕΠΕΒΛΗΘΗ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ
ΕΙΣ ΛΕΜΕΣΟΝ, ΔΗΜΟΚΡΑΣΤΟΝ, ΛΑΠΗΘΟΝ ΚΑΙ ΚΑΡΑΒΑΝ

Αποφασίσθηκε με συλλογισμούς εις την έγκληση Τριτοτατου εν Λαμακίαι.—ΑΙ
γύνη έδωκεν και αι πόλεις εν έρωσι.—Στασιασμός και διαταραχή
φύσαν.—Η πολιτική εν έρωσι εν έρωσι

ΒΕΡΟΣ 30/9/1955

Αθάνατη γενιά του 1955-59

Όταν υπήρχε αγάπη για την πατρίδα. Σήμερα
κυριάρχησε το χρήμα και ο καμματικός
πατριωτισμός. Χαθήκε ο δρόμος της αρετής και
του καθήκοντος.

ΤΑ ΧΘΕΣΙΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ Κ' ΑΝΑΤΗΓΕΣ ΣΥΚΡΟΥΣΕΙΣ

Φωνάζοντες εναντίον "Αγγλικών στρατιωτικών τραυμάτων"
στησαν πέντε στρατιώτες, κούρως και 7 τσιπτες.
ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΠΙΡΑΛΗ ΚΕΡΑΙΩΝ ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΑΝΑ

Τα διδάγματα της Ιστορίας

Τον Αλέξη Παπαχελά

Η ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Το πογκρόμ εναντίον των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης τον Σεπτέμβριο του 1955 αποτελεί ένα σημαντικό ιστορικό επεισόδιο. Μπορεί να έχει λιγότερη, προφανώς, σημασία από τη Μικρασιατική Καταστροφή, αλλά βρίθκει συμπερασμάτων που δεν θα πρέπει να μας αφήνουν αδιάφορους. Προσωπικά άκουσα για πρώτη φορά την ιστορία από έναν αυτόπτη μάρτυρα και ημιπρωταγωνιστή των γεγονότων, όταν ο αείμνηστος διπλωμάτης Βύρων Θεοδωρόπουλος μου διηγήθηκε την προσωπική του εμπειρία. Υπηρετούσε τότε ως πρόξενος στην Πόλη και είχε αναλάβει να μεταφέρει από το προξενείο στο τηλεγραφείο του Ταξίμ το υπηρεσιακό τηλεγράφημα, με το οποίο θα ενημερωνόταν η Αθήνα για τα επεισόδια.

Ο Θεοδωρόπουλος διηγείτο το πως μέχρι τα γηρατιά του τον ακολουθούσε ο φρικτός ήχος των λουστρών με τους οποίους ο όχλος έσπαγε τις σιδεριές και τις βιτρίνες των καταστημάτων των Ρωμιών στη Μεγάλη Λεωφόρο του Πέραν. Όμως, πέρα από τα βιώματα είχε την ευθυκρισία να προσπαθεί

συντά να αναλύσει τι οδήγησε ως εκεί και τι σήμαινε εκείνη η εμπειρία για τον Ελληνισμό αλλά και την ελληνική εξωτερική πολιτική.

Έχει μεγάλο ενδιαφέρον το γεγονός πως ο διωγμός συνέβη σε μια περίοδο πολιτικής αστάθειας και αβεβαιότητας στην Αθήνα. Ο πρωθυπουργός Παπάγος ήταν μήνες άρρωστος στο κρεβάτι και ήταν σαφές σε όλους πως δεν υπήρχε μια ισχυρή κυβέρνηση στην Ελλάδα. Οι Τούρκοι το γνώριζαν και το εκμεταλλεύθηκαν. Δεν είναι ίσως τυχαίο πως και άλλα σημαίνοντα γεγονότα στην ταραγμένη ελληνοτουρκική σχέση συνέπεσαν με αντίστοιχες συγκυρίες. Η εισβολή στην Κύπρο συνέπεσε με την Αθήνα σε πολιτική

Η εκκλησία των Αγίων Θεοδώρων στην Κωνσταντινούπολη, μετά το πογκρόμ του 1955

κρίση, ενώ και το επεισόδιο των Ιμίων στήθηκε όταν ο Κώστας Σημίτης είχε μόλις εκλεγεί και δεν ήλεγχε καν τον κρατικό μηχανισμό. Γι' αυτό, καλό είναι να θυμόμαστε πάντοτε πως η πλέον επίφοβη στιγμή για μια επικίνδυνη ένταση με την Τουρκία είναι όταν εμείς βρισκόμαστε σε δική μας κρίση και περιδίνιση.

Τον Σεπτέμβριο του '55 έχουμε όμως και δύο άλλα ενδιαφέροντα φαινόμενα. Η τότε αμερικανική κυβέρνηση ασκεί, για πρώτη φορά, την πολιτική των ίσων αποστάσεων έναντι της Ελλάδος και της Τουρκίας, σε μια πρωτοφανή επίδειξη αδιαφορίας για το ποιος είχε δίκιο και ποιος άδικο. Το τηλεγράφημα το οποίο εστάλη στις δύο πρωτεύουσες την επομένη των επεισοδίων ήταν σχεδόν πανομοιότυπο, συνιστούσε, και στις δύο πλευρές να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση και ψυχραιμία. Το περιεχόμενο του ήταν τόσο εξοργιστικό που μέχρι και ο τότε βασιλεύς Παύλος εξέφρασε με σχετική διαρροή στον Τύπο τη δυσφορία του. Και πάλι έχει ενδιαφέρον η σύγκριση με το επεισόδιο των Ιμίων, όπου η κυβέρνηση Κλίντον είχε στείλει ένα πανομοιότυπο τηλεγράφημα στην Αθήνα και την Άγκυρα συνιστώντας αυτοσυγκράτηση, με τη μόνη διαφορά ότι το ελληνικό τηλεγράφημα αναφερόταν στα Ίμια και το τουρκικό στα νησιά Καρντάκ...

Πέραν όμως της Ουάσιγκτον, είναι

προφανές πως οι Βρετανοί υποκίνησαν την Άγκυρα σε μια τόσο ακραία ενέργεια ως αντίποινα για την άρνηση της Αθήνας να συμμετάσχει σε τριμερή διάσκεψη στο Λονδίνο για τη λύση του Κυπριακού. Το αν η ελληνική κυβέρνηση έπρεπε να είναι πιο ρεαλιστική έναντι των Βρετανών εκείνη τη δεκαετία αποτελεί μείζον θέμα προς διερεύνηση και συζήτηση, παρ' όλα αυτά δεν χωρεί αμφιβολία ότι ο βρετανικός δάκτυλος είχε τον δικό του ρόλο τον μοιραίο Σεπτέμβριο.

Το φωτογραφείο του Δημητρίου Καλούμενου και του αδελφού του Ματθαίου Καλούμενου

Στα μεγάλα «αν» της Ιστορίας θα πρέπει να προστεθεί και το τι θα είχε γίνει αν η Ελλάδα είχε απαντήσει με αντίποινα απελαύνοντας ένα κομμάτι του πληθυσμού της Δυτικής Θράκης, πράγμα που δεν της επέτρεψε κυρίως η προσήλωση στην Ατλαντική Συμμαχία και η αγωνία να μην προκληθεί ρήγμα σε αυτήν.

Γεγονός, πάντως, είναι ότι το 1955 η Πόλη έχασε ό,τι κοσμοπολίτικο της είχε απομείνει. Οι Ρωμιοί που έφυγαν πήραν μαζί τους τις μυρωδιές, τα χρώματα των μαγαζιών, τη ζωντάνια μιας επιχειρηματικής κοινότητας που κυριαρχούσε στη ζωή της Πόλης. Πολλοί πεφωτισμένοι Τούρκοι μιλάνε σήμερα για τη «δεύτερη άλωση», εννοώντας πως τότε έφυγε το τελευταίο μειονοτικό κομμάτι της Πόλης και άρχισε κλιμακωτά η εισβολή των «ορδών της

Ανατολίας». Ένα μέρος της τουρκικής διανοήσης και ελίτ έχει αντιμετωπίσει με μεγάλη ωριμότητα αυτό το ιστορικό επεισόδιο, με βιβλία, ταινίες και σοβαρή έρευνα.

Στην έκδοση που κρατάτε στα χέρια σας θα βρείτε πολύτιμες μαρτυρίες Ελλήνων και Τούρκων που έζησαν τα τραγικά επεισόδια, νέα σημαντικά έγγραφα και φωτογραφίες από τα τουρκικά αρχεία, αλλά και αναλύσεις ειδικών για τη σημασία των Σεπτεμβριανών, τον ρόλο των Μεγάλων Δυνάμεων και την εξέλιξη της ίδιας της Τουρκίας έπειτα από αυτά. Η έκδοση θα έπρεπε να είναι ίσως αφιερωμένη στις λίγες εκατοντάδες Ελλήνων που διατηρούν ακόμη ζωντανή, με κόπο και υπομονή, τη μακραίωνη παρουσία και παράδοση στις γειτονιές της Πόλης.

***Ο Πατριάρχης Αθηνάγορας προσεύχεται
μπροστά στο κατεστραμμένο ιερό εκκλησίας***

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ – ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Ντιλέκ Γκιουβέν

55 χρόνια μετά

Η Ντιλέκ Γκιουβέν είναι ιστορικός και διδάσκει ιστορία στο Πανεπιστήμιο Σαμπαντζί της Κωνσταντινούπολης. Η διδακτορική διατριβή της, που εκπονήθηκε το 2005, βασίστηκε στο απόρρητο μέχρι τότε αρχείο «Φάχρι Τσόκερ»

Αν βρεθεί κανείς σήμερα στο νησάκι Αντιγόνη, θα ακούσει γύρω του ελληνικά. Στις καφετέριες, στη θάλασσα, στους κήπους των σπιτιών ή και στους δρόμους. Οι καμπάνες του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου και του Αγίου Γεωργίου χτυπούν ακόμη. Οι καλύτεροι μεξέδες του νησιού πωλούνται από έναν Έλληνα και το Σαββατοκύριακο το μοναδικό κλαμπ της περιοχής παίζει κυρίως ελληνικά τραγούδια και προσφέρει μαθήματα στο συρτάκι.

Απολαμβάνω ιδιαίτερα το καλοκαίρι μου στο νησί αυτό με τους Έλληνες, τους Αρμένιους και τους Εβραίους, παρά τη φράση ενός μεγαλύτερου Αρμένιου που μου είπε: αυτό δεν είναι τίποτα, παιδί μου, έπρεπε να δεις αυτό το νησί όταν ήμουν νέος, ήταν σαν τη Χονολούλου!

Ακόμη κι έτσι οι εντυπώσεις μου από το νησί ήταν αρκετές για να μπορώ να φανταστώ πως ήταν η ζωή στην Κωνσταντινούπολη με τους Έλληνες κατοίκους της. Όπως είναι σήμερα η Πόλη, με τους λίγους πια Έλληνες, δεν αφή-

νει πολλά περιθώρια για να φανταστεί κανείς το κοσμοπολίτικο παρελθόν της. Όταν νέοι συναντούν σήμερα κάποιον Έλληνα τον ρωτούν από πότε ζει εδώ, μη γνωρίζοντας ότι οι Έλληνες ήταν οι πρώτοι κάτοικοι του Βοσπόρου.

Η ανταλλαγή πληθυσμών ή καλύτερα η απέλαση ανθρώπων, ο φόρος περιουσίας (τον 1943), τα Σεπτεμβριανά του 1955 ή ο διωγμός του 1964 ήταν μέτρα για να ξεφορτωθεί το τουρκικό κράτος τους Χριστιανούς και τους Εβραίους πολίτες του, έτσι ώστε να «περιφρουρήσει» την πρόσφατη κρατική του υπόσταση και να προστατευθεί από μελλοντικούς «προδοτές».

Το πογκρόμ του Σεπτεμβρίου του 1955 δεν ήταν αποτέλεσμα μιας ελληνοτουρκικής σύγκρουσης. Άλλωστε, αρμενικά και εβραϊκά μαγαζιά μπήκαν κι εκείνα στο στόχαστρο τότε. Το να πιστέψει κάποιος ότι η βία εναντίον αυτών των μη Ελλήνων ήταν ένα τυχαίο γεγονός, σημαίνει ότι δεν ξέρει πόσο οργανωμένα δρουν οι τουρκικές μυστικές υπηρεσίες. Μπορούσαν ακόμη

και να αναγνωρίσουν τις διαφορές ανάμεσα στους Μουσουλμάνους και τους Ντονμέδες (Εβραίους που ασπάσθηκαν το Ισλάμ).

Σκοπός των Σεπτεμβριανών ήταν η εθνική ομογενοποίηση της χώρας και η μεταφορά του κεφαλαίου σε μουσουλμανικά χέρια.

Αλλά πώς είναι σήμερα η ζωή Χριστιανών και Εβραίων στην Τουρκία; Υπάρχουν καθημερινά ακόμη αρκετά παραδείγματα μιας μη ανεκτικής εθνικιστικής Τουρκίας:

Την περασμένη εβδομάδα τρώγοντας στο εστιατόριο Kalpazanlıcaya της νήσου Αντιγόνη, ένας Αρμένιος επιχειρηματίας μου έδειξε τις δύο επαγγελματικές του κάρτες: μία με το αρμενικό του όνομα και μία με το τουρκικό, και μου εξήγησε ότι προσέχει πάρα πολύ σε ποιον αποκαλύπτει την αρμενική του ταυτότητα. Το δεξί χέρι του πρωθυπουργού Ερντογάν, ο Τσεμίλ Τσιτσέκ, μου εξήγησε πριν από μερικές ημέρες ότι οι περισσότεροι στρατιώτες του PKK είναι Αρμένιοι, επειδή λίγοι από αυτούς δεν έχουν υποστεί περιτομή. Φυσικά δεν μπορούσε να μου παράσχει περισσότερες αποδείξεις γι' αυτό. Ο πρωθυπουργός Ερντογάν υπογράμμισε σε κάποιον από τους τελευταίους λόγους του ενάντια στην αντιπολίτευση, ότι η εθνική καταγωγή είναι κάτι πολύ σημαντικό γι' αυτόν. Ένας βουλευτής του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος κατηγορούσε τον πρόε-

δρο Αμπντουλάχ Γκιουλ ότι έχει αρμενική καταγωγή. Ο λόγιος Αρμένιος Σεβάν Νισανιάν διώκεται για την κριτική του στον κεμαλισμό.

Όμως, παρ' όλα αυτά, την ίδια στιγμή υπάρχει μία εντυπωσιακά θετική αλλαγή στην πολιτική του τουρκικού κράτους απέναντι στις μειονότητες.

Στις 13 Μαΐου, ο Ερντογάν απέστειλε μία εγκύκλιο που ανέφερε ότι οι Χριστιανοί και οι Εβραίοι είναι μέρος του τουρκικού κράτους και όλες οι κρατικές υπηρεσίες οφείλουν να προασπίσουν τα δικαιώματά τους, αλλά και να τους βοηθούν στην επίλυση υποθέσεων σχετικών με τα σχολεία, τις εκκλησίες ή τα ιδρύματά τους. Κάθε προσβολή απέναντι τους θα έχει σοβαρές επιπτώσεις. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας που ο πρωθυπουργός έκανε μια τέτοια δήλωση.

Στις 15 Αυγούστου επετράπη στον Πατριάρχη Βαρθολομαίο να λειτουργήσει στο μοναστήρι της Παναγίας της Σουμελά στην Τραπεζούντα, έπειτα από 88 χρόνια. Στις 19 Σεπτεμβρίου χιλιάδες Αρμένιοι προβλέπεται να συγκεντρωθούν για την τελετή των εγκαίνιων της ανακαινισμένης αρμενικής εκκλησίας Ahtamar. Περίπου 10.000 τουρκικές οικογένειες άνοιξαν τα σπίτια τους στην περιοχή για να υποδεχθούν τους Αρμένιους επισκέπτες.

Ο υπουργός Παιδείας Νιμέτ Τσουμπουκού ήταν ο πρώτος Τούρκος υπουργός Παιδείας που επισκέφθηκε

αρμενικό σχολείο και ασχολήθηκε με τα προβλήματα των μειονοτικών σχολείων. Ο υπουργός Εσωτερικών Εγκυμέν Μπαγκίς αρνείται να χρησιμοποιήσει τους όρους «μειονότητα» και «μη μουσουλμάνος» για τους Τούρκους Χριστιανούς και Εβραίους, επειδή θεωρεί ότι το ποιος είναι ο παλαιότερος

πληθυσμός στη Μικρά Ασία είναι ακόμη ένα θέμα υπό συζήτηση. Οπότε δεν μπορούμε να αποφανθούμε με σιγουριά ποιος είναι μειονότητα και ποιος πλειονότητα. Σε όλες τις επιστολές

του χρησιμοποιεί τον όρο «διαφορετική θρησκευτική ομάδα» (farklı inanç grupları).

Μπορεί η αντιμετώπιση του θέματος από την τουρκική κυβέρνηση να είναι διχασμένη, αλλά θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι το Κόμμα της Δικαιοσύνης και της Ευημερίας συνθέτει τη μοναδική τουρκική κυβέρνηση από το 1923 που πραγματικά προσπαθεί να συζητήσει και να επιλύσει τα προβλήματα των Ελλήνων, των Αρμενίων και των Εβραίων.

Από την άλλη, εύχομαι να μπορούσα να είμαι σίγουρη ότι το Κόμμα της Δι-

καιοσύνης και της Ευημερίας αποδέχεται τους Χριστιανούς και τις εβραϊκές ομάδες σαν ισότιμους Τούρκους πολίτες και δεν παίζει το παιχνίδι του «ανεκτικού» κράτους που συμπεριφέρεται καλά στις μειονότητές του, οι οποίες όμως είναι πάντα μειονότητες.

Το φωτογραφικό αρχείο του ναυάρχου Φάχρι Τσόγκερ, που ανέλαβε τη διερεύνηση των γεγονότων του 1955, είναι το μόνο που περιέχει καρέ καρέ την εξέλιξη του pogrom.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥΡΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΑΝΑ 1955 Ριντβάν Ακάρ - Πολιτικά παιχνίδια

Ο Ριντβάν Ακάρ είναι Τούρκος ιστορικός - δημοσιογράφος και συγγραφέας του βιβλίου «Οι τελευταίοι εξόριστοι της Κωνσταντινούπολης»

Τα αμφιλεγόμενα γεγονότα της Θεσσαλονίκης

Δεν έχω υπόψη μου ότι υπάρχει κάποιος αυτόπτης μάρτυρας για τα συμβάντα στην Θεσσαλονίκη. Υπάρχει μόνο μια εικασία, η οποία συζητήθηκε κατά τη διάρκεια της δίκης της κυβέρνησης Μεντερές. Τότε είχε αναφερθεί ότι τη βόμβα στο σπίτι του Κεμάλ στη Θεσσαλονίκη τη μετέφερε με το υπηρεσιακό του αυτοκίνητο

ο πρόξενος μας και με τις οδηγίες του Οκτάι Ενγκίν η βόμβα τοποθετήθηκε από τον Μεχμέτ Ουτσάκ.

Ατνάν Μεντερές

Η δίκη των ενόχων

Η βασική αιτία που δεν καταδικάστηκαν οι τρεις βασικοί ένοχοι της Θεσσαλονίκης ήταν ότι τα δικαστήρια είχαν στηθεί για να καταδικαστεί το Δημοκρατικό Κόμμα και η ηγεσία του, δηλαδή εκεί δικάζονταν οι αρχές του Δημοκρατικού Κόμματος. Αλλά τα τρία αυτά προαναφερόμενα άτομα ανήκαν στις κρατικές υπηρεσίες ή ήταν άτομα στα οποία τους είχε ανατεθεί ερ-

γασία από το παρακράτος και η απαλλαγή τους σήμαινε αθώωση του κράτους ρίχνοντας όλα τα σφάλματα στην κυβέρνηση του Δημοκρατικού Κόμματος. Εάν είχαν δικαστεί οι τρεις προαναφερθέντες θα φαινόταν ότι τα Σεπτεμβριανά ήταν ένα οργανωμένο κρατικό σχέδιο, ενώ τώρα όλο το στήσιμο και ο στόχος των δικαστηρίων αυτών ήταν να ρίξουν το φταίξιμο στο Δημοκρατικό Κόμμα.

Ο άνθρωπος που σχεδίασε τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης

Ο Οκτάι Ενγκίν ήταν ένας από τους ελίτ της μειονότητας της Θράκης και από τα μαθητικά του ακόμα χρόνια στην Ελλάδα έζησε μια άνετη ζωή, δεχόμενος υποτροφίες και βοηθήματα από συγκεκριμένες οργανώσεις της Τουρκίας. Το αξιοπερίεργο της όλης υπόθεσης ήταν το πώς ένας νέος μαθητής ο οποίος δεν μπορούσε ακόμα να καθορίσει το μέλλον του με τον α' ή τον β' τρόπο, μπορούσε να λάβει μαθητικές υποτροφίες από διάφορες οργανώσεις του τουρκικού κράτους. Ο Ενγκίν, αφού πήρε αυτά τα βοηθήματα και τις υποτροφίες, ακριβώς μετά το

συμβάν διέφυγε στην Τουρκία και μετά τη διαφυγή του η επαγγελματική του εξέλιξη μάς δίνει κάποια πολύ σημαντικά και με νόημα στοιχεία. Ο Ενγκίν εργάστηκε στις κρατικές υπηρεσίες ασφαλείας, εργάστηκε στη διεύθυνση γενικής ασφάλειας, στις υπηρεσίες της ΜΙΤ και σε όλους αυτούς τους τομείς αναβαθμίστηκε στις διευθυντικές θέσεις του τμηματάρχη. Η πιο υψηλόβαθμη κρατική θέση που του ανατέθηκε ήταν η θέση του νομάρχη στον νομό Νεβ Σεχίρ της κεντρικής Τουρκίας. Μετά από αυτήν την υπηρεσία εκλήθη στο κέντρο και μετά από λίγο καιρό συνταξιοδοτήθηκε.

Η οργάνωση «Η Κύπρος είναι Τουρκική»

Τα μέλη της οργάνωσης «Η Κύπρος είναι Τουρκική» είχαν εξοργιστεί με τον Μεντερές και ειδικά κατά τη διάρκεια των δικών του οι ηγέτες της οργάνωσης έδωσαν σημαντικές καταθέσεις και πληροφορίες εναντίον του, προς την κατεύθυνση ότι όλα αυτά ήταν ένα οργανωμένο σχέδιο και ορισμένοι από αυτούς δίνοντας αυτές τις πληροφορίες δήλωναν και την πολιτική τους ταυτότητα, ότι ήταν οπαδοί του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος και όχι οπαδοί του Δημοκρατικού Κόμματος. Η γενική άποψη ήταν ότι ο Μεντερές τους είχε αφήσει μόνους και για τον λόγο αυτό ήταν πολύ εξοργισμένοι μαζί του.

Η εφημερίδα «Ιστανμπούλ Εξπρές» αφορμή για τα γεγονότα

Η «Ιστανμπούλ Εξπρές» ήταν βασικά μια εφημερίδα που υποστήριζε το Δημοκρατικό Κόμμα αλλά δεν ήταν το όργανο του κόμματος. Το επίσημο όργανο του κόμματος ήταν η εφημερίδα «Ζαφέρ». Αλλά γι' αυτό ακριβώς το συμβάν, για ποιον λόγο επιλέχθηκε η εφημερίδα «Εξπρές», δεν γνωρίζουμε πολλά πράγματα. Βασιζόμενος στα λεγόμενα του ιδιοκτήτη της εφημερίδας «Μιτάτ Μπερί», ο οποίος στις καταθέσεις του έλεγε ότι δεν είχε ιδέα για τη δεύτερη έκδοση της εφημερίδας του (που ανέφερε τα γεγονότα της Θεσσαλονίκης στο πρωτοσέλιδο) το λιγότερο που μπορούμε να πούμε είναι ότι υπήρχε μια συνεργασία μεταξύ της διοίκησης της εφημερίδας και του Δημοκρατικού Κόμματος. Αλλά γι' αυτήν τη συνεργασία δεν διαθέτουμε συγκεκριμένα ουσιαστικά στοιχεία.

Το μόνο που μπορούμε να εικάσουμε και να αναρωτηθώ με βάση το ρεπορτάζ που έχω κάνει, είναι πως πρόλαβαν στην εφημερίδα μόλις στις 5 το απόγευμα να συμπεριλάβουν την είδηση αυτή σε μία δεύτερη έκδοση. Με βάση τις τεχνικές δυνατότητες των τυπογραφείων της Τουρκίας εκείνης της εποχής η εφημερίδα δεν ήταν σε θέση να μεταφέρει μια είδηση εντός 3-4 ωρών με μια δεύτερη έκδοση στους αναγνώστες της. Από μαρτυρίες γνωρίζουμε ότι η εφη-

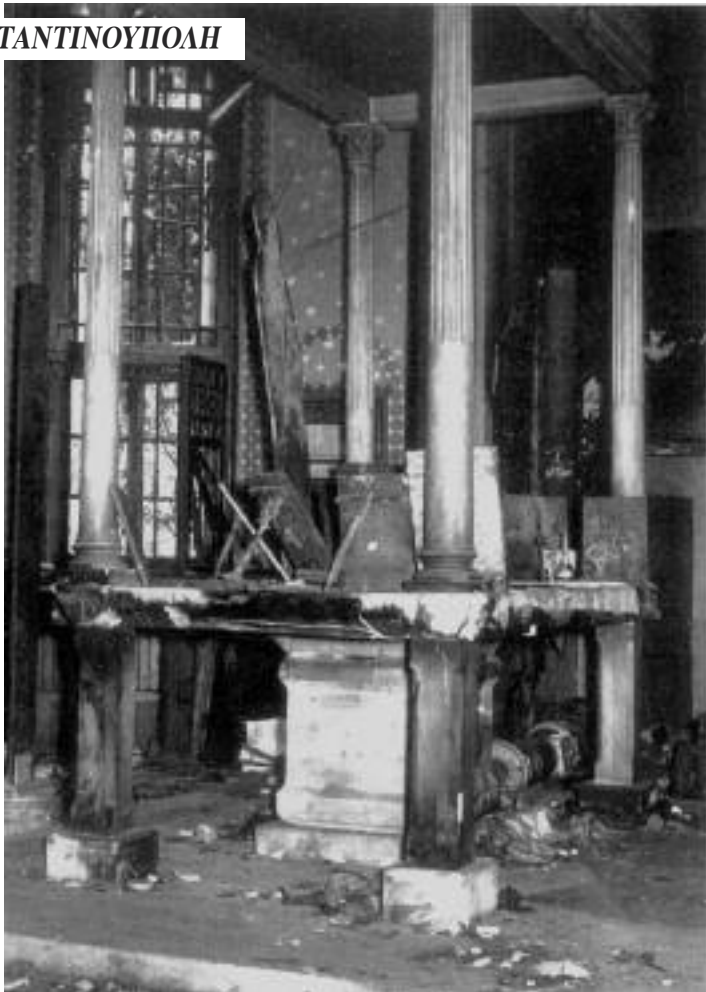
μερίδα είχε κυκλοφορήσει πολύ πριν από τις 5 το απόγευμα, ενώ η είδηση της τοποθέτησης βόμβας στο σπίτι του Κεμάλ στη Θεσσαλονίκη για πρώτη φορά είχε μεταδοθεί από το ραδιόφωνο στη 1 η ώρα ως μια τηλεγραφική είδηση, της τελευταίας στιγμής. Άρα, η εφημερίδα έπρεπε εντός 2-3 ωρών να έχει ετοιμάσει την είδηση ώστε να βγει ως δεύτερη έκδοση, κάτι ανεπίτρεπτο με βάση τις τεχνικές δυνατότητες που διέθεταν τα τυπογραφεία της Τουρκίας εκείνης της εποχής.

Ο διωγμός των Ελλήνων

Το 1955 δεν ζήσαμε γεγονότα εξορίας. Αυτοί που έφυγαν από την Τουρκία το '55 κατά μεγάλο μέρος ήταν άνθρωποι που είχαν χάσει τις περιουσίες, τα σπίτια τους.

Έφυγαν σκεπτόμενοι ότι δεν μπορούν πλέον να τα αναπληρώσουν, άνθρωποι που είχαν χάσει τις ελπίδες τους και είχαν χάσει και την εμπιστοσύνη τους στο κράτος που ζούσαν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

*Το καμένο
ιερό της
Αγίας
Τριάδος,
στην πε-
ριοχή
Ταξίμ.*

ΟΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΓΚΡΟΜ ΤΗΣ 5ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1955 ΚΑΙ ΤΑ ΕΞ ΑΥΤΗΣ

Οι τεκμηριωμένες αυτές αποκαλύψεις του αξιόλογου δημοσιογράφου Παπαχελά, ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ των οποίων γράφτηκε στις 17/09/1961 στη Νήσο των Σκύλων, έφεραν στην επιφάνεια τον από αιώνων κυοφορούμενο και φανατικά καλλιεργούμενο «ευσεβή πόθο» των Τούρκων, για εξάλειψη του ελληνισμού, ξεχνώντας όμως ότι «ή Ρωμιουσύνη ἐν φυλή (εἶναι, ἐν) συνότητῃαιρη τοῦ κόσμου, κανέννας ἐν (δέν) ἐβρέθηκε γιά νά τήν ἱξηλείψει, κανέννας γιατί σιέπει την πού τά ᾽ψη ὁ Θεός μου. Ἡ Ρωμιουσύνη ἐν νά χαθῇ ὄντας ὁ κόσμος λείψη...»

Φανέρωσε επίσης τον βαθμό πίστης και Σεβασμού που τρέφουν οι Τούρκοι στις διάφορες Συνθήκες που υπογράφουν με τους γείτονές τους (Έλληνες, κ.ά.) και ταυτόχρονα κατάδειξε σ' όλο τον κόσμο πόσο εύκολα, κατάφορα και ετσιθελικά αναιρούν την υπογραφή τους, πράγμα που δικαιολογεί απόλυτα τα σοφά λόγια του παππού: «Παιδί μου, ο Τούρκος γεφύρι και να γίνει, μὴν περάσεις από πάνω του» (είναι δηλαδή πολύ αναξιόπιστος).

Στα διάφορα ΠΟΓΚΡΟΜ που σχεδιάζουν οι Τούρκοι, έχουν ως εκτελεστικά όργανα τούς «Γκρίζους Λύκους», οι οποίοι είναι ένα συνονθύλευμα άβου-

λων οργάνων των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών, ανεπάγγελτων και τυφλών παρακρατικών υποχειριών της εκάστοτε τουρκικής εξουσίας, που με το πρώτο νεύμα της, κάνουν τα πάντα ρημαδιό. Το ζώδες αυτό σύνολο, υποκινείται, κινητοποιείται, ελέγχεται και συντηρείται από αυτές και έτσι εκ του ασφαλούς και συνεχώς φανατιζόμενο, «τυμβορucheί, λαφυραγωγεί, βιάζει, σκοτώνει, ασελgeί, σκυλεύει, αρπάζει, ληστεύει, κατεδαφίζει, σπάζει ό,τι είναι κλειστό, ιεροσυλεί, κλέπτει, διαρρηγνύει, βεβηλώνει, ανοσιουργεί, ασεβεί, βρίζει και γενικά ενεργεί ως ένα κτήνος που το μόνο που ξέρει να κάνει είναι ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ».

Στον τομέα αυτό, οι Τούρκοι έδωκαν πολλές εξετάσεις και βγήκαν ΑΡΙΣΤΟΥΧΟΙ (Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη, Λευκωσία-Τηλλυρία...).

Συμπερασματικά διαπιστώνουμε ότι ο κόσμος, διαβάζοντας το ρεπορτάζ αυτό του κ. Παπαχελά, και βλέποντας σ' αυτό τη θρασύτατη και κυνικότατη απαίτηση των Τούρκων να γίνουν δεκτοί ως Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της κυριότερης δηλαδή Παγκόσμιας Προστάτιδας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μαζί μάλιστα με τους Γκρίζους Λύκους τους, αντιδρά, μένει

άνανδος και αγανακτισμένος. Εκδηλώνει τη διαφωνία του σ' αυτό, διακηρύσσοντας την αντίθεσή του με ψηφίσματα, δηλώσεις και διακηρύξεις με τις οποίες καλούν την Τουρκία να σταματήσει τους διωγμούς εναντίον των εθνικών μειονοτήτων και της δικής της εισβολής σε άλλες χώρες, τη διεκδίκηση ξένων εδαφών και Α.Ο.Ζ, με τις παραβιάσεις του εναέριου χώρου των γειτόνων της και γενικά τις απειλές, τα casus belly, την παράταξη «στρατιωτών» και γενικά τους παλληκαρισμούς της εναντίον των γύρω μικρών κρατών, μεταξύ των οποίων είναι η Ελλάδα και η Κύπρος.

Οι Σύνδεσμοί μας καταδικάζουν μετά βδελυγμίας την τούρκικη αυτή νοοτροπία ως και κάθε συνελεύθερη δραστηριότητά της και δηλώνουν ότι τέτοιες

συμπεριφορές **ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**, στόχοι της οποίας είναι:

- Προαγωγή της Ειρήνης
- Ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη με όλους
- Καταπολέμηση κάθε κοινωνικού αποκλεισμού και διάκρισης
- Προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μικρών και μεγάλων
- Στήριξη της εδαφικής συνοχής κάθε χώρας μέλους, της αλληλεγγύης μεταξύ των χωρών της Ε.Ε, και του αμοιβαίου σεβασμού
- Η πάση θυσιών προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

16 ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΜΑΧΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α
(Απομνημονεύματα, «Χρονικόν Αγώνος, Οδοιπορικόν Ελευθερίας»)

A/A	Μ Α Χ Η	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	Α Π Ω Λ Ε Ι Ε Σ Ε . Ο . Κ . Α
1.	Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΥΚΟΥ	23/11/55	ΟΥΔΕΜΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ
2.	» » ΤΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΚΡΕΜΟΥ	03/12/55	» »
3.	» » ΤΩΝ ΣΠΗΛΙΩΝ	11/12/55	» »
4.	» » ΣΤΟ ΜΕΡΣΙΝΑΚΙ	15/12/55	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΟΥΣΚΟΣ
5.	» » ΣΤΑ ΧΑΝΔΡΙΑ	16/03/56	ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΣΙΑΡΤΑΣ
6.	» » ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ	31/08/56	ΙΩΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΟΛΟΚΑΣΗΣ, ΚΟΥΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ
7.	» » ΤΗΣ ΞΕΡΑΡΚΑΚΑΣ	12/05/56	ΟΥΔΕΜΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ
8.	» » ΣΤΑ ΒΟΥΝΑ ΕΥΡΥΧΟΥ	19/01/57	ΜΑΡΚΟΣ ΔΡΑΚΟΣ
9.	Η ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΠΕΛΕΝΔΡΙ	17/02/57	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΛΕΝΑΣ (28/03/57) ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ ΤΣΑΙΤΑΡΗΣ
10.	» » ΤΟΥ ΜΑΧΑΙΡΑ	03/03/57	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ
11.	» » ΤΗΣ ΟΡΑΣ	21/03/57	ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ
12.	» » ΤΗΣ ΒΑΒΛΑΣ	27/08/58	ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΠΑΡΙΔΗΣ
13.	» » ΤΟΥ ΑΧΥΡΩΝΑ ΛΙΟΠΕΤΡΙΟΥ	02/09/58	ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΥΟΣ ΦΩΤΗΣ ΠΙΤΤΑΣ ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΚΥΡΙΑΚΟΥ ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΑΜΑΡΑΣ
14.	» » ΤΗΣ «ΜΟΥΤΤΗΣ ΣΤΟ ΣΑΡΑΝΤΙ»	07/10/58	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΕΤΤΕΜΕΡΙΔΗΣ
15.	» » ΤΗΣ ΕΣΣΩ ΓΑΛΑΤΑΣ	03/11/58	ΟΥΔΕΜΙΑ ΑΠΩΛΕΙΑ
16.	ΣΤΟ ΚΡΗΣΦΥΓΕΤΟ ΚΑΤΩ ΔΙΚΩΜΟΥ	19/11/58	ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΑΤΣΗΣ

*Χρίστος
Τσιάρτας*

*Ιωνάς
Νικολάου*

*Κυριάκος
Κολοκάσης*

*Σωτήρης
Τσαγκάρης*

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ Επιλύχνιος δέηση στον χώρο της θυσίας

Της Δανάης Γεωργιάδου
Φιλολόγος Β.Δ.Α΄, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων στο ΥΠΑΝ,
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία -
Αντιπρόεδρος Ινστιτούτου Ελληνικού Πολιτισμού

Δειλινό της 31ης Αυγούστου 2022. Μια σεμνή τελετή την ώρα της δύσης του ήλιου, μια μυσταγωγία εις μνήμην των Ηρώων της ιστορικής μάχης του Νοσοκομείου.

Ένα πτυσσόμενο τραπέζι στη μέση του χώρου στάθμευσης του παλαιού Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας επενδυμένο με μια Ελληνική Σημαία. Επάνω, τοποθετημένες ευλαβικά οι φωτογραφίες των ηρωικών παλληκαριών της ΕΟΚΑ Ιωνά Νικολάου και Κυριάκου Κολοκάση. Ένα πρόσφορο με αναμμένο κερί στη μέση, ένα καντήλι και μια πιατέλα με κόλλυβα. Το κύριο σκηνικό της απλής αλλά υποβλητικής εκδήλωσης προς τιμήν των απειροπόλεμων αγωνιστών που αναμετρήθηκαν με τον θάνατο και κέρδισαν την αθανασία. Παρόντες, εκατόν περίπου άτομα. Αγωνιστές - συναγωνιστές των τιμωμένων, αλλά και νεότεροι, κάθε ηλικίας άνθρωποι που ένιωθαν την ιερή υποχρέωση να προσευχηθούν για τις ηρωικές ψυχές και να αντλήσουν δύναμη και κουράγιο από το παράδειγμα εκείνων.

Πρωινό της 31ης Αυγούστου 1956. Άντρες της ΕΟΚΑ της ομάδας Γερίου ανέλαβαν να απελευθερώσουν τον αγωνιστή και πολιτικό κατάδικο Πολύκαρπο Γιωρκάτζη, ο οποίος εισαγόταν ως υποτιθέμενος ασθενής στο Νοσοκομείο. Απέναντί τους στην άνιση μάχη, δεκάδες πάνοπλοι άγγλοι στρατιώτες, που συνόδευαν σιδηροδόσμιο τον ασθενή «τρομοκράτη».

Ο ήλιος έγερνε για τα καλά και παραχωρούσε τη θέση του στο σούρουπο, το οποίο λες και ανέπεμπε δέηση, με το αναμμένο καντήλι και τα αρώματα του θυμιάματος προς τον Ύψιστο, υπέρ αναπαύσεως της ψυχής των ευσταλών νέων που έπεσαν ηρωικώς μαχόμενοι. «Μετά πνευμάτων δικαίων τετελειωμένων, τας ψυχάς των δούλων σου, Σώτερ, ανάπαυσον», υμνωδούσε ο μελωδικός χορός των ιεροψαλτών κατά το τρισάγιο. Και η ικεσία του ιερέα: «Ελέησον ημάς ο Θεός, κατά το μέγα έλεός σου, δεόμεθά σου, επάκουσον και ελέησον.» Ρίγος κατελάμβανε τις ψυχές των παρευρισκομένων, μόνο και μόνο από τη συνειδητοποίηση ότι το

μνημόσυνο τελούνταν στον ιερό χώρο της θυσίας.

Τον λόγο πήρε στη συνέχεια ο πρόεδρος των Συνδέσμων Αγωνιστών ΕΟΚΑ, ο φιλόλογος, ιστορικός μελετητής και συγγραφέας Γιάννης Σπανός, ο οποίος ζωντάνεψε με παραστατικότητα και λεπτομέρεια το σκηνικό της μάχης: «Η είσοδος του παλιού Νοσοκομείου Λευκωσίας βάφτηκε με το αίμα δυο αγωνιστών της ΕΟΚΑ και ενός φαρμακοποιού και με τον τραυματισμό δυο παλληκαριών ορκισμένων στη λευτεριά της πατρίδας και την ένωσή της με τη μάνα Ελλάδα...» Και πιο κάτω: «...Ο Κυριάκος τον πυροβόλησε, ο Άγγλος έπεσε νεκρός αλλά το δάκτυλό του πατούσε τη σκανδάλη. Χτυπήθηκαν ο Κυριάκος που πέθανε αμέσως κι ο Ιωνάς που αν και τραυματίας έτρεξε στην έξοδο πυροβολώντας μέχρι τελευταίας σφαίρας και πέταξε το όπλο κατάμουτρα στους Άγγλους στρατιώτες, που πήραν θέσεις και πυροβολούσαν. Όταν είδαν ότι ο Ιωνάς ήταν πεσμένος στο δάπεδο έτρεξαν και τον σκότωσαν με τους υποκοπάνους των όπλων τους... Ο Σπύρος τραυματίστηκε, έπεσε στο πάτωμα και σύρθηκε προς ένα δωμάτιο. Ζήτησε βοήθεια από έναν γιατρό που τον μετέφερε στο χειρουργείο. Στη σκηνή της μάχης κείτοταν νεκρός κι ο Κούλης Κυριακίδης, φαρμακοποιός του Νοσοκομείου που βρέθηκε ανάμεσα στα πυρά...»

Δεν έχω ιδίαν πείρα της ατμόσφαιρας της εποχής, καθώς δεν ήμουν γεννημένη την περίοδο εκείνη. Οι ζωντανές, όμως, περιγραφές του Γιάννη Σπανού, η λεπτομερής αφήγησή του για το πώς εκτυλίχθηκαν τα γεγονότα, ακόμα και η αναφορά του στον τύπο των πιστολιών που είχαν μαζί τους οι αγωνιστές, στις ενθουσιώδεις αντιδράσεις τους έναντι των δυσκολιών που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν και άλλα, παρουσιάζονταν σαν κινηματογραφική εικόνα μπροστά μας, προκαλούσαν τη φαντασία και τα συναισθήματά μας και συνέθεταν τα διαδραματισθέντα το πρωινό εκείνο στο Νοσοκομείο. Την κατάνυξη του σκηνικού και την όλη εικόνα επέτεινε το γεγονός ότι στην εκδήλωση παρευρίσκονταν και αγωνιστές της ΕΟΚΑ -άνθρωποι που θα μπορούσαν να βρίσκονται στην ίδια θέση με τους ηρωικούς νεκρούς-, μάρτυρες αδιάψευστοι των συμβάντων και της σημασίας τους.

Όταν το σκοτάδι απλώθηκε παντού και η τελετή όδευε προς τη λήξη της, δρομείς προσήλθαν στο καντήλι για την αφή της φλόγας. Οι τάφοι των πεσόντων ανέμεναν το φως από τη δέηση, ως ελάχιστη ένδειξη του σεβασμού μας στο μεγαλείο τους. Ακολούθησε μονόλεπτη σιγή και τέλος ο Εθνικός μας Ύμνος.

Ο αντίκτυπος στην καρδιά αλλά και στη ζωή μας από τη συμμετοχή σε τέ-

τοιες εκδηλώσεις ίσως να ήταν μικρότερος αν δεν βρισκόμαστε κι εμείς σήμερα σε κατάσταση ανάλογη. Μόνο που τώρα τη θέση των Βρετανών αποικιοκρατών έχουν πάρει οι Τούρκοι εισβολείς, που εδώ και 48 χρόνια κατέχουν τη μισή μας πατρίδα και επιβουλεύονται με την αδηφάγο ορμή τους την άλλη μισή. Όπως, όμως, χαρακτηριστικά είπε ο Γιάννης Σπανός στην ομιλία του: «Είναι καιρός η ψυχή να επικοινωνήσει με την ιστορία. Να γονατίσει στους τάφους των νεκρών και ν' ακούσει τις φωνές από τον άλλο κόσμο... Το χρέος της απελευθέρωσης βαρύνει τους επιδόξους μνηστήρες της

εξουσίας που οφείλουν να διακηρύξουν την απόφασή τους να αγωνιστούν για την απελευθέρωση της σκλάβας πατρίδας. Κι η απελευθέρωση δεν ξεφυτρώνει από το πουθενά ή από την αποφυγή κατονόμασής της, αλλά με εξοπλισμό και αγώνα. Και υπάρχει το πρότυπο του αγώνα: Η ορμή και το πάθος της ΕΟΚΑ. Και η αυτοθυσία των αγωνιζομένων...»

Τιμή και δόξα, λοιπόν, στους ηρωικούς νεκρούς αλλά και καθήκον απαράγραπτο η δικαίωση της προσφοράς τους, με την απελευθέρωση της πατρίδας μας από την τουρκική κατοχή.

Ώρα κάθαρσης της ιστορίας

Του Γιάννη Σπανού, Προέδρου των Συνδέσμων Ε.Ο.Κ.Α

Η λευτεριά είναι λουλούδι που φυτρώνει στην κοπριά, έγραψε αφοριστικά ο Νίκος Καζαντζάκης. Και προφανώς ο Κρητικός συγγραφέας μελέτησε την ιστορία και είδε κι έμαθε πολλά από τα κακά που παρεισέφρησαν στη διαδρομή του ηρωισμού και στην εξέλιξη των επιτευγμάτων των γεγονότων που στόλισαν τα μεγάλα χρόνια του άδολου πατριωτισμού. Ο φθόνος κι η κακογλωσσία μαχαίρωσαν πίσωπλάτα τον Κολοκοτρώνη κι οι φιλοδοξίες άλλων τον καθαίρεσαν, έστω και προσωρινά, από την ηγεσία της Επανάστασης. **Ο Μιαούλης καθαιρέθηκε** από τη ναυαρχία και αντικαταστάθηκε από Άγγλο (τον Κόχραν), που πληρωνόταν με 37 χιλιάδες λιρών! **Ο Καραϊσκάκης δολοφονήθηκε** από όργανα ξένων που κατονομάζει ο επαναστάτης από τη Λόφου **Ιωάννης Σταυριανός** (Γ.Σπανός «Οι Κύπριοι στην Επανάσταση»). **Ο πατριάρχης Γρηγόριος ο Ε΄ λαιδορεύεται** από αστοιχείωτους λιβελλογράφους που δεν έχουν την ικανότητα να ερευνήσουν τα γεγονότα και να μεταλαμπαδεύσουν το φως της αλήθειας. Οι ραδιουργίες των πολιτικών και η αντιπαράθεση των συμφερόντων τους με τους πολεμιστές έσυραν τον αγώνα στο χείλος

του γκρεμού, πριν καλά-καλά η απολυτρωτική θέληση των Ελλήνων ξεπεταχτεί από τα αιματόβρεχτα πεδία του 1822. **Ο αγώνας κινδύνεψε να διαλυθεί ενώ ο Τούρκος κατακτητής ξεθηκαρωνόταν να σφάξει και να ρημάξει τον λαό που στεκόταν όρθιος κι αγωνιζόταν για την τιμή του.** Στο φούντωμα του ιερού ξεσηκωμού ένας από τους ηρωικότερους οπλαρχηγούς, **ο Οδυσσέας Ανδρούτσος**, διασύρθηκε και τελικά δολοφονήθηκε στο κελί της φυλακής του στην Ακρόπολη και το κορμί του το πέταξαν στα βράχια. (Χειρόγραφο Τέρπου Παπαδόπουλου). Και μετά τον σκοτωμό τον έσυραν πεταμένο σ' ένα κλαδί και τον έθαψαν σαν «προδότη». Φονιάς το άλλοτε πρωτοπαλλήκαρό του, ο Γκούρας, όργανο πολιτικών, που κατάφαγε με την παρέα τα λεφτά του πρώτου διεθνούς δανείου από την Αγγλία. **Τον Γέρο του Μωριά και τον Πλαπούτα** τους καταδίκασαν σε θάνατο με κατηγορο τον άγγλο εισαγγελέα Μάσσον! Επί κεφαλής οι πολιτικοί ευνοούμενοι προξενείων. **Τον Καποδίστρια** τον δολοφόνησαν όργανα των ξένων. **Ο Νικηταράς (Σταματελόπουλος)** ζητιάνευε έξω από την «Ευαγγελίστρια» στον Πειραιά. Βρίθει η ιστορία από

αίσχη και πνίγονται στο αθώο αίμα θύματα που έμειναν θαμμένα υπό το βάρος συκοφαντιών και διασυρμών σατανικών. Η λευτεριά είναι λουλούδι που βλασταίνει στην κοπριά!...

Μικρότητες και αντιμαχίες δεν αμαύρωσαν τα δικά μας χρόνια; **Αγωνιστές της ΕΟΚΑ κυνηγήθηκαν** στα παρασκήνια πολιτικών συνωμοσιών γιατί δεν δήλωναν υποταγή στους νεοφανείς της εξουσίας. Το όνομα του **Γιαννάκη Στεφανίδη** μαρτυρεί τον άδικο χαμό του, έστω κι αν το δράμα του πατέρα του καθαγίασε τον νεκρό κι η συκοφαντία σαρώθηκε από τους συναγωνιστές του. **Ο Άντης Τσεριώτης** χάθηκε χωρίς να υπάρξει αιτιολογία της εξαφάνισής του. Τα ονόματα των αδικωχαμένων **Ευριπίδη Νούρου** και **Νεοκλή Παναγιώτου**, ξεπετάγονται από τους τάφους κι οι φωνές τους ταράζουν την ηρεμία των νεκρών. **Ο Φειδίας Συμεωνίδης βρέθηκε νεκρός** στο χωματένιο δάπεδο του οικίσκου από τσιμεντότουβλα στην ερημιά της Ανθούπολης, στερούμενος φαρμάκων λόγω φτώχειας, ενώ διέτρεχε τον κίνδυνο να πεθάνει από εξουθένωση, αν όχι από πείνα, σε εποχή που κυβερνούσαν συναγωνιστές του!... **Κι οι κατατρεγμοί αγωνιστών με εκφοβισμούς, ξυλοδαρμούς και φυλακίσεις** (29 Ιουλίου 1973) από πολιτικούς εχθρούς, προκαλούν μελανές κηλίδες

που βαρύνουν εξουσίες αναρριχητικών. Υπάρχουν ηθικές ανομίες που λερώνουν την μετεπαναστατική ιστορία. Είναι αμφισβητήσεις, συκοφαντίες, ψεύδη, προσωπικοί, κομματικοί και συνωμοτικοί, κοινωνικοί και επαγγελματικοί διασυρμοί και λίβελλοι, που οργίασαν σε βάρος ανυπεράσπιστων ανθρώπων, όπως η **Νίτσα Χατζηγεωργίου**, (Γιάννη Σπανού «ΕΟΚΑ» τ.3), που έστω κι αν είναι μετρημένοι, ζημιώνουν την ανθρωπιά και την αυτοθυσία της ιστορίας του αγώνα. Και ταυτόχρονα **η ανοχή, η μυθομανιακή καυχησιολογία και ο νεποτισμός** που παρατηρούνται εκεί όπου έπρεπε να πατάσσονται παραδειγματικά για να επέλθει κάθαρση, όσο οι πρωταγωνιστές γεγονότων παραμένουν στο προσκήνιο της εποχής που φεύγει σε ατμόσφαιρα αλαλαζόντων κυμβάλων. **Και την κάθαρση υποχρεούνται να επιβάλουν εκείνοι που ανέχτηκαν την παραβίαση των άγραφων νόμων της ζωής πριν να μαγαρίσουν το μεγαλείο του αγώνα οι πειρατές της διαστρέβλωσης, οι λιποτάκτες, η μαύρη προπαγάνδα κι οι θεομπαίχτες, που εκμεταλλεύονται ιερά και όσια, απατώμενοι ότι θα κερδίσουν φήμη με παραπλανήσεις και κορδακισμούς. Γιατί ναι μεν τα ψεύδη αργά ή γρήγορα αποκαλύπτονται. Αλλά οι σκιές παραμένουν και κηλιδώνουν με καταισχύνη τη δόξα.**

Εξηνταεφτά χρόνια από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα, οι απομείνοντες βαρύνονται με το ηθικό χρέος της αποκατάστασης των ιδεών, των αρετών και του ήθους που λάμπρυναν το ηρωικότερο στάδιο των ελληνικών χιλιετιών του Κυπριακού Ελληνισμού. Του λαού που οφείλει να επιζήσει,

μόνον εάν αποκαθάρει την ιστορική του διαδρομή στον διαρρέοντα χρόνο.

Η ανθρωπιά και η άδολη προς την πατρίδα αγάπη των γενεών, ήταν τα θεμέλια της ΕΟΚΑ και είναι οι δυνάμεις της δικαίωσης του δοκιμαζόμενου και πανταχόθεν πληττόμενου και απειλούμενου με αφανισμό λαού μας.

Ελληνική Επανάσταση 1821 - 2021

Νεοκλής Παναγιώτου

Νίτσα Παπαγεωργίου

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ «Ο Αποχαιρετισμός» του Γιάννη Ρίτσου

Σχόλιο Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Στις 9 Μαρτίου 2016 συμπληρώθηκαν οι εκδηλώσεις για τα 60χρονα της Ε.Ο.Κ.Α με την παρουσίαση του «Αποχαιρετισμού» του Γιάννη Ρίτσου, που γράφτηκε ειδικά για τις τελευταίες ώρες του Γρηγόρη Αυξεντίου, σε μουσική σύνθεση του Γιώργου Καλογήρου και σκηνοθεσία/ερμηνεία του μουσικοτραφούς ηθοποιού Νεοκλή Νεοκλέους, στο νεόδμητο κτήριο του Θ.Ο.Κ. στη Λευκωσία.

«Το καίριο (κάθε τι το πολύ σημαντικό) στη ζωή μας βρίσκεται πέραν του ατόμου και αν δεν ολοκληρωθεί κανείς ως άτομο, είναι αδύνατο να το υπερβεί, να το ξεπεράσει». Η αυτογνωσία του Γρηγόρη Αυξεντίου και η ενσυνείδητη απόφασή του να γίνει ολοκαύτωμα, συμπυκνώνει τη σύμπλεξη του τρόπου σκέψης και της πορείας ενός ήρωα ως όρων της διαχρονικής επιβίωσης του ελληνισμού, άμεσος φορέας και θεματοφύλακας της οποίας είναι και η αυτοθυσία του Γρηγόρη Αυξεντίου.

Ο υπέροχος και πολυτάλαντος ηθοποιός Νεοκλής Νεοκλέους, με τη μελωδικότατη μουσική συνοδεία και τη

συνεχή αρμονική υπόκρουση του «τρίο» του Γ. Καλογήρου, μπήκε στο πετσί, τόσο του Γιάννη Ρίτσου, όσο και του Αυξεντίου. Ερμήνευσε πλήρως όλα τα νοήματα και μηνύματα του «Αποχαιρετισμού» και απέδωσε άψογα τις τελευταίες ώρες του ήρωα, αφήνοντας να γίνει κατανοητό ότι μόνον όταν ο άνθρωπος αφοσιώνεται σε ένα σκοπό ή ένα ιδανικό βρίσκει τον εαυτό του, αισθάνεται τη ζωή του με περιεχόμενο και επιτελεί αβίαστα, άφοβα και προπάντων ενσυνείδητα τον σκοπό της αποστολής του, φθάνοντας άνετα μέχρι την αυτοθυσία. Υποδεικνύει και διδάσκει επίσης ότι τότε μόνον ο άνθρωπος μπορεί «να φύγει από τον εαυτό του», αν πιστεύει ακράδαντα, αν δουλεύει συνεχώς και αν αποσκοπεί ανιδιοτελώς σε κάθε ανώτερο και υψηλότερο και αν έχει μονίμως την πυξίδα της ζωής του προσανατολισμένη σ' αυτό. Για να επιτευχθεί όμως τούτο χρειάζεται Πίστη και όπως περίτρανα απεδείχθη, ο Γρηγόρης Αυξεντίου είχε μεγάλη πίστη. Πίστη στον Θεό και την Πατρίδα. Τούτο μετέδωσε παραστατικότητα στον επίλογο του έργου ο Νεοκλής Νεοκλέους, όπου ο Γρηγόρης

Αυξεντίου φθάνει στην «τελείωση» χωρίς κλάψες, αλλά με μια ουράνια χαρά και ικανοποίηση που μπόρεσε να φθάσει στο τέλος δικαιωμένος έναντι του εαυτού του και ικανοποιημένος έναντι του χρέους και της συνειδήσής του.

Συγχαρητήρια. Ήταν η καλύτερη ερμηνεία της έννοιας του αυτοσεβασμού, της αυτοσυνείδησης, της αυταπάρνης, της αυτεπίγνωσης, της αυτοβουλίας, του αυτοπροσδιορισμού και της αυτοπροαίρεσης. ΜΠΡΑΒΟ!

Ένοπλος άγγλος στρατιώτης ερευνά τα «αποκαΐδια» με πάσαν προσοχή, μήπως και ...

Το κρησφύγετο του Γρηγόρη Αυξεντίου σήμερα είναι τόπος εθνικού αναβαπτίσματος

*Αυγουστής
Ευσταθίου*

*Αντώνης
Παπαδόπουλος*

*Φειδίας
Συμεωνίδης*

*Ανδρέας
Στυλιανού*

Ο ΜΑΤΣΗΣ ΕΠΡΟΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΔΙΟΤΙ ΕΓΝΩΡΙΖΕ ΠΟΥ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΔΙΓΕΝΗΣ

*Μιμούμενος τό παράδειγμα τοῦ Αὔξεντίου, ἔπεσε μέ τόν δάκτυλον εἰς τήν
σκανδάλην, ἀφοῦ προέτρεψε τους δύο συντρόφους του να παραδοθῶν*

**ΟΙ ΔΥΟ ΜΕΤ' ΑΥΤΟΥ ΑΝΕΥΡΕΘΕΝΤΕΣ
ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΙ ΕΚ ΛΑΠΗΘΟΥ ΚΑΙ ΠΕΛΛΑΠῼΣ**

(ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ 20/11/1958)

«Ένα ἄλλο ἐκ τῶν ἀνωτέρων στε-
λεχῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α., ὁ ἀπό πολλοῦ
καταζητούμενος ὑπό τῶν δυνάμεων
ἀσφαλείας Κυριάκος Μάτσης, «Μιλ-
τιάδης», 32 ἐτῶν, ἐπροτίμησεν, ὅπως
καί ὁ Αὔξεντίου, νά ἀφήσῃ τους συ-
ντρόφους του νά παραδοθῶν καί
αὐτός νά ἀποθάνῃ ἥρωικῶς, ὅταν
150 καί πλέον στρατιῶται ἀπεμό-
νωσαν χθές ἀσφυκτικῶς τό Κάτω
Δίκωμον, κατόπιν πληροφοριῶν τῆς
προηγούμενης νυκτός, ὅτι τό κρη-
σφύγετον τοῦ Μάτσης εὐρίσκετο εἰς
τό ἐν λόγω χωρίον.

Οὐδέν ἀνεκοινώθη διά
τούς δύο παραδοθέντας συ-
ντρόφους τοῦ Μάτσης,
ἐγνώσθη ὅμως ὅτι ὁ εἷς ἐξ
αὐτῶν εἶναι 22 ἐτῶν ἐκ
Πέλλαπαῖς καί ὁ ἕτερος 23,
ἐκ Λαπήθου. Ἦταν ὁ Αν-
δρέας Σοφιόπουλος καί
Κωσταρῆς Χριστοδούλου.

Ο ἴδιος διακηρύττει:

*«Να γιατί δεν νοιάζομαι
αν τη γη την ζουν Τούρκοι*

για Έλληνες, Εβραίοι, για...

*Εκείνο που έχει σημασία είναι να την ζουν
αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα
τους και να περπατοῦν ἐλεύθεροι πάνω
τῆς, διαφαντεντές καί κυρίαρχοί τῆς. Ν'
αναπνέουν περηφάνοι τον αέρα τῆς που
νά 'ναι ἀέρας δροσιάς, ομορφιάς, λεβε-
ντοσύνης. ΟΧΙ ΠΝΙΧΤΗΣ».*

Κυριάκος Μάτσης

Τό κρησφύγετον ἀνεκαλύφθη εἰς τό σα-
λόνι μιᾶς οἰκίας, πλησίον δέ αὐτοῦ ὑπῆρχε
παράθυρον, διά τοῦ ὁποίου οἱ ἐντός
αὐτοῦ κρυπτόμενοι ἠδύναντο νά διαφύ-
γουν εἰς τήν αὐλήν καί ἐκεῖθεν πρὸς τοῦς
πρόποδας τοῦ Πενταδάκτυλου. Ὁ περιφε-
ρειακός, ὡς περιγράφεται ἐπισήμως, ἀρχη-
γός τῆς Ε.Ο.Κ.Α ἦτο ἐπικεκληρυνμένος.
Κατάγεται ἀπό τό Παλαιχώρι (Ὁρεινῆς)
καί ἦτο ἄγαμος. Οἱ γονεῖς του εἶναι ἐγκα-
τεστημένοι εἰς Ἀμμόχωστον. Ἦτο ἀπόφοι-
τος τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς
Θεσσαλονίκης, ἐξήσκησε δέ τό ἐπάγγελμα
τοῦ γεωπόνου κατ' ἀρχήν εἰς τό ἀγρό-
κτημα Π. Ἰωάννου εἰς Κούκλια (Ἀμμοχώ-
στου), προσληφθεὶς ἀργότερον εἰς τὰς
γεωργικὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Ἑλληνικῆς Με-
ταλλευτικῆς Ἐταιρείας. Τό φθινόπωρον
τοῦ 1956 ἀπέδρασεν ἐκ τῶν κρατητηρίων
Κοκκινοτριμιθιάς, ἔκτοτε δέ κατεζη-
τεῖτο, ἐπικληρυθεὶς ἀργότερον διά τοῦ
ποσοῦ τῶν 5000 λιρῶν.

*Ὅ,τι ἀπέμεινε μετὰ τὴν ἀνατίναξη τοῦ σπιτιοῦ
τοῦ Κυριάκου Μάτσης στο Κάτω Δίκωμο, που
ἦταν τὸ κρησφύγετο τοῦ Κυριάκου Μάτσης.*

ΤΟ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ ΤΟΥ ΑΧΥΡΩΝΑ ΛΙΟΠΕΤΡΙΟΥ

02/09/1958

Οι Βρετανοί έμαθαν, κατόπιν προδοσίας, το μέρος όπου κρύβονταν 4 σκληροτράχηλοι καταζητούμενοι αντάρτες της Ε.Ο.Κ.Α (Ανδρέας Κάρολος, Ηλίας Παπακυριακού, Φώτης Πίττας, Χρίστος Σαμάρας).

Αμέσως ισχυρές στρατιωτικές δυνάμεις των Βρετανών πήγαν στο Λιοπέτρι και αφού πήγαν κατευθείαν στον αχυρώνα όπου κρύβονταν οι 4 μαχητές της Ε.Ο.Κ.Α τους κάλεσαν να παραδοθούν. Αντί άλλης απάντησης οι 4 «άνοιξα πυρ» κατά των Βρετανών, οπότε άρχισε μια πολύωρη αλλά άνιση μάχη. Ήταν η φονικότερη, δραματικότερη και η πιο επική μάχη, από τότε που άρχισε τη δράση της η Ε.Ο.Κ.Α.

Οι 4 βρέθηκαν σε πολύ δύσκολη θέση, γιατί οι Βρετανοί, μη μπορώντας να τους καταβάλουν, έρριξαν εμπρηστική βόμβα από ελικόπτερο και έβαλαν φωτιά στον αχυρώνα, οπότε οι 4 λεβεντονιοί της Ε.Ο.Κ.Α έκαμαν έξοδο» και θερίστηκαν κυριολεκτικά από τα βρετανικά πολυβόλα, αφού πρώτα κατάφεραν να επιφέρουν καίρια πλήγματα στους κατακτητές (σκοτώθηκαν και τραυματίστηκαν αρκετοί βρετανοί στρατιώτες).

Το ολοκαύτωμα του Μαχαιρά 3 Μαρτίου 1957, επανελήφθη στον «Αχυρώνα» στις 2 Σεπτεμβρίου 1958, σε «Νέο Χάνι της Γραβιάς», κερδίζοντας τον Παγκόσμιο Θαυμασμό.

Σήμερα ο «Αχυρώνας» αποτελεί ένα από τα ιερότερα μνημεία της ιστορίας μας που το κοσμούν οι προτομές των και που μας καθοδηγούν ως φωτεινός οδοδείκτης στο καθήκο για τη λευτεριά της πατρίδας μας από τους Αγαρηνούς.

Ο Αρχηγός Διγενής γράφει σχετικά, στα απομνημονεύματά του: «Είναι πολύ δύσκολο εμέ να ξεχωρίσω μεταξύ των 4 αυτών παλληκαριών ποιος ήταν ο γενναίος των γενναίων, διότι και οι 4 συνηγωνίσθησαν την στιγμήν εκείνη, ποιος θα πέθαινε γενναιότερον».

ΕΚΔΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ ΒΡΕΤΑΝΩΝ

ΚΑΙ ΟΜΩΣ ΕΛΕΙΨΕ Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

**ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ 40 ΧΙΛ. ΛΙΡΩΝ
ΕΠΙΒΛΗΘΗΚΕ ΧΘΕΣ ΣΤΟ ΒΑΡΩΣΙ**

Ο Διοικητής Άρμεχάστεν κ. Γουέστον επέβαλε χθές με έγκριση του Κυβερνήτη, συλλογικό πρόστιμο £40.000 στους κατοίκους Βαρωσιού. Οι κατάλογοι της κατανομής του προστίμου και άλλες λεπτομέρειες για την πληρωμή του θα ανακοινωθούν αργότερα.

(ΧΑΡΑΥΤΗ 2/6/1956)

(ΧΑΡΑΥΤΗ 2/6/1956)

**ΤΕΡ ΣΤΙΛΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟΝ «ΗΡΑΙΟΝ
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΑΤΙΝΑΞΕΩΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΒΟΜΒΗ
ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΗ, ΚΑΤ' ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΝ, ΕΝΤΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ**

Ο Διοικητής κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου εδήλωσεν, ότι οι Άρχοι απέριψαν πρόωπιν του να διώκω κινδύνω την μεταφοράν και εχρήστευσιν των βομβών.—Ολόκληρος ή πόλις συνεκλονίσθη.—
περί όλικής καταστροφής, εδήλωσεν ο κ. Παπαγεωργίου.

ΕΘΝΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΙΣ—ΤΙΜΗ ΦΥΛΟΥ 15 ΜΙΛΣ

ΕΜΠΡΕΞΜΟΙ ΕΙΣ 2 ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ
ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ ΑΓ.ΟΥ ΚΑΤΣΙΑΝΟΥ

**ΑΓΓΛΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΠΝΟΙΞΗ ΧΘΕΣ ΠΥΡ ΚΑΤΑ ΤΩΝ
ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥΟΥ ΦΟΝΕΥΣΑΝΤΕΣ ΔΥΟ ΚΑΙ
ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΑΝΤΕΣ 12 ΣΟΒΑΡΩΣ ΚΑΙ 50 ΕΛΑΦΡΩΣ**

ΜΕΤΑΣΥ ΤΩΝ ΣΟΒΑΡΩΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΜΟΥΤΙΣ ΓΡΑΙΑ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΣΕΤΗΣ ΓΕΡΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΙΑ ΤΣΕΤΙΣ ΜΑΜΗΤΡΙΑ.

ΕΚΤΟΝΟΣ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΑΒΕΡΩΦ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑΝ

ΤΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ Η ΚΩΣΙΝΗ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΣΕΙΣ

(E0308 6/4/1957)

Ὁ πατήρ τοῦ Ἀνδρέα Ζάκου πρὸς τὰς ἐφημερίδας

(SEEKING FOR R/R/195)

Κατὰ πληροφορίας, παρασχεθείσας ὑπὸ τῶν ἱδίων εἰς τοὺς ἐπισκοπεύοντας αὐτοὺς γυνεῖς καὶ τοὺς δικηγόρους των, τοῖς ἀνεκοινώθη, ὅτι θὰ ἐκτελεστοῦν τὴν αὐγὴν τῆς αὐριον Πέμπτης.

ΔΙΑΤΗΡΟΥΝ ΘΑΡΡΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΡΑΙΜΙΑΝ ΚΑΙ ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ
ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΥΠΡΙΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΘΟΥΝ

(EASTONIA 8/8/1956)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, 9/8/1956

ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΗ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ Ο 18ΕΤΗΣ Ε. ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

«Ο,ΤΙ ΕΚΑΜΑ, ΤΟ ΕΚΑΜΑ ΩΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΥ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΤΟΥ — ΞΕΡΩ ΟΤΙ ΘΑ ΜΕ
ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΕΤΕ ΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΝ, ΑΛΛΑ ΠΑΡΑΔΕΧΟΜΑΙ»

«ΕΠΙΤΡΕΨΑΤΕ ΜΑΣ ΝΑ ΑΠΟΣΥΡΘΩΜΕΝ»

Ὁ ἐκ Τσάδας 18ετής Ευαγόρας Μιλτιάδου Παλληκαρίδης κατιδικάσθη χθές ὑπὸ τοῦ ἐν Λευκωσίᾳ ἐιδικοῦ δικαστοῦ κ. Μπέρναρντ Σῶ, εἰς θάνατον, εὐρεθεὶς ἔνοχος κατηγορίας ὅτι τὴν 18ην παρελθόντος Δεκεμβρίου εἶχεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἐν ὀπλοπολυβόλον τύπου μπρέν καὶ τρεῖς σφαίρας.

δέν προνοεῖ ἄλλην ποινὴν πλὴν τοῦ θανάτου, ἢ ἐκεῖ παρουσία των ἦτο πλέον περιττὴ καὶ ἄχρηστος, ἐζήτησαν δὲ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ ἀποσυρθοῦν, πλὴν τοῦτο δέν παρέσχε τὴν ζητουμένην ἄδειαν, ἀποφανθέν ὅτι τοιοῦτό τι θὰ ἦτο ἀσύνηθες ὅσον καὶ ἀπαράδεκτον εἰς τὰ χρονικά τῶν δικαστηρίων.

Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ ἐάν εἶχε νὰ εἴπῃ τι διὰ νὰ μὴ καταδικασθῇ ὁ Παλληκαρίδης ἀπήντησαν ὡς ἐξῆς: «Ξέρω πὼς θὰ μὲ καταδικάσετε εἰς θάνατον. Ὅ,τι ἔκαμα, τό ἔκαμα ὡς Κύπριος, ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν ἐλευθερίαν του».

Εὐθύς ὡς ὁ κατηγορούμενος παραδέχθη ἔνοχὴν οἱ δικηγόροι τοῦ κ.κ. Φοῖβος Κληρίδης καὶ Λέλλος Δημητριάδης, ἐδήλωσαν εἰς τὸ δικαστήριον ὅτι ἐν ὅψει τῆς τοιαύτης παραδοχῆς καθὼς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Νόμος

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

Ὁ δικηγόρος τοῦ Στέμματος κ. Χίλαρο Γκόσλιγκ ἀναλύων τὸ ἱστορικόν τῆς υποθέσεως, εἶπεν ὅτι τό ἀδίκημα συνέβη τὴν νύκτα τῆς 18ης παρελθόντος Δεκεμβρίου. Ἦτο, εἶπε, μία σεληνόφωτος νύκτα καὶ ἐν ἀπόσπασμα τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ὑπολοχαγοῦ Ρεϊνολτς, ἐξετέλει περιτολίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἣτις ἄγει ἀπὸ τὸν Σταυρόν πρὸς τὴν Λυσόν. Εἰς μίαν στιγμὴν ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῆς περιπόλου ἀντιμετώπισε τρεῖς ἄνδρας καὶ

δύο όνους. Ό εις εκ των τριών ανδρών έφερε όπλον μπρέν. Ούτος είναι ο κατηγορούμενος.

«Οί τρεϊς άνδρες άντελήφθησαν τό αυτοκίνητον του όποιου επέβαινον οί άγγλοι στρατῶται και οί δύο εξ αυτών έτράπησαν εις φυγήν και κατώρθωσαν τελικῶς νά διαφύγουν. Άλλά τό προσωπον τό όποιον έφερε το μπρέν παραδόθη χωρίς νά δοκιμάση νά φύγη ή νά προβάλη άντίστασιν. Οί όνοι ήρευνήθησαν, επ' αυτών δέ ευρέθησαν κουβέρται και τρόφιμα. Επί του ενός εξ αυτών ευρέθησαν επίσης δύο σφαιροθήκαι πλήρεις, επί δέ του έτέρου τρίτη τοιαύτη. Άπό τάς περιστάσεις υπό τάς όποιάς ευρέθησαν τό μπρέν και τά πυρομαχικά, συνάγεται ότι ταυτα, εκείνην τήν νύκτα, μεταφέροντο διά νά αποθηκευθούν ή νά χρησιμοποιησούν κάπου άλλου.

Έν συνεχεία ο δικηγόρος του Στέμματος ανέγνωσε κατάθεσιν τήν όποιαν έδωσεν ο κατηγορούμενος και εις τήν όποιαν ο τελευταίος περιέγραψε πώς έγινε μέλος της Ε.Ο.Κ.Α και πώς άργότερον έδραπέτευσε αντί νά παρουσιασθή εις τό δικαστήριον Κτήματος, όπου έπρόκειτο νά δικασθῇ — τόν Όκτώβριον του 1955— δι' όχλαγωγίαν.

Εις τήν ως άνω κατάθεσιν, ο κατηγορούμενος — έξηκολούθησεν ο δικηγόρος του Στέμματος

— άναφερόμενος εις τήν σύλληψιν του, άπεκάλυπεν ότι κατ' εκείνην τήν νύκτα αυτός και δύο άλλα πρόσωπα, οί Γεώργιος Γαβριήλ εκ Στενής και Άγγελος Χριστοφόρου, εκ Νατᾶς, μετέβαινον εις τήν περιοχὴν του Σταυρου διά νά κατασκευάσουν άλλα κρησφύγετα, έδιδε δε την εξήγησιν ότι πάν ότι έπραξε, είχε καθήκον να το πράξη ως «Έλλην, όστις ποθει τήν έλευθερίαν του».

Κλείων τήν όμιλίαν του ο δικηγόρος του Στέμματος προσέθεσεν ότι τό άνευρεθέν μπρέν ήτο «γρασσαρισμένο» και συνεπῶς τοῦτο δέν ήδύνατο νά χρησιμοποιηθῇ κατ' εκείνην τήν νύκτα, άπεκάλυπεν όμως ότι συμφώνως προς πληροφορίας της Άστυνομίας τουτο είχε χρησιμοποιηθῇ κατά τήν 19ην Άπριλίου του 1956. Ό κατηγορούμενος δέν προέβαλε καμμίαν άντίστασιν. Είμαι 18 ετών, μαθητής του Γυμνασίου Πάφου και νέος καλού χαρακτήρος. Ό πατήρ του είναι συνταξιούχος αστυνομικός λοχίας.

Ό κ. Φοίβος Κληρίδης εκ μέρους της υπερασπίσεως, ειπεν ότι ή υπεράσπισις

δέν άμφισβητεί τά γεγονότα ως ταυτα εξετέθησαν υπό του δικηγόρου του Στέμματος και ειπεν ότι δέν είχε τί νά προσθή.

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ὁ δικαστής κ. Σω, ἐκδίδον τὴν ἀπόφασιν εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Εὐαγόρα Μιλτιάδου Παλληκαρίδη, παρεδόχθης ἐνοχὴν εἰς τὴν κατηγορίαν ὅτι μετέφερες ὅπλα ἥτις στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 52 (γ) τῶν Κανονισμῶν Ἐκτάκτου Ἀνάγκης 1955-56.

«Τὰ γεγονότα ὡς ἐξετέθησαν ὑπὸ τῆς κατηγορίας, δὲν ἠμφισβητήθησαν ὑπὸ τῶν δικηγόρων του. Τό Στέμμα—ἀνέφεραν ὅτι τό μπρέν—γκάν ἦτο νεωστὶ γρασαρισμένον καὶ ὅτι δὲν θά ἠμποροῦσε νά χρησιμοποιηθῇ ἐκεῖνο τό βράδυ. Τοῦτο ἐπιπλέον, δὲν ἔφερε σφαιροθήκην. Ἔτσι εἶναι πολὺ πυθανόν ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συλλήψεως σου δὲν εἶχες πρόθεσιν νά χρησιμοποιήσης τό ὄπλον τοῦτο. Ἀλλὰ τό Δικαστήριον δὲν ἔχει ἀμφιβολίαν ὅτι τοῦτο ἐπρόκειτο νά χρησιμοποιηθῇ κάποτε διὰ παράνομον σκοπόν.

«Ὅταν σέ συνάντησε ἡ περίτολος καὶ σέ ἐκάλεσε νά παραδοθῇς δὲν ἀπεπει-

ράθης νά δραπετεύσης καὶ παρεδόθης. Ἡ ἡλικία σου κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς διαπράξεως τοῦ ἐγκλήματος ἦτο μόνον 18 ἐτῶν. Ὁ Νόμος ὅμως προνοεῖ μόνον διὰ μίαν ποινὴν διὰ τό ἀδίκημα. Τὴν ποινὴν θανάτου. Ὅθεν ἡ ποινὴ τὴν ὁποίαν σοῦ ἐπιβάλλω εἶναι ὅτι θά μεταφερθῇς εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐκεῖθεν ὅταν λήξῃ ἡ περίοδος τῆς ἐφέσεως, θά μεταφερθῇς εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ νά κρεμασθῇς μέχρις ὅτου ἀποθάνῃς καὶ εἶθε ὁ Θεὸς νά φανῇ ἴλεος δι' ἐσέ.

Ἔχεις δικαίωμα νά ὑποβάλῃς ἔφεσιν.»

Ὁ κατηγορούμενος ἤκουσε τὴν ἀπόφασιν μετὰ ψυχραιμίας.

Ευαγόρας Παλληκαρίδης

**Ο ΕΥΑΓ. ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ
ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΘΗ ΑΥΡΙΟΝ ΤΗΝ ΑΥΓΗΝ**

ΥΣΤΑΤΑ ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΑΝ ΕΙΣΑΓΕΤ.—ΜΕΤΕΤΡΑΠΗ Η ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΙΣ ΤΙΣΘΙΟΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜ.—ΑΥΡΙΟΝ ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΘΗ ΚΑΙ Ο ΜΑΤΙΜΑΡΗΣ

1957/5/5 ΕΠΕΛΕΥΣΤΗΝ

**Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ
ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΘΗ ΑΥΡΙΟΝ ΤΗΝ ΑΥΓΗΝ ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΔΙΚΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΟΥ**

Ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκτέλεσως ἀνεκοινώθη εἰς τὸν Εὐαγόραν προχθές, διε καὶ μεταφέρθη αὐτὸς εἰς τὸ κελίον τῶν μελλοθανόντων.—Ὁ πατὴρ μαθητῆς σενάτισται εἰς τὸν πατέρα του ὅπως πρήσων ψυχραιμίαν.—Σήμερον θὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν αἱ γυναῖκες του

«ΘΑ ΒΑΔΙΣΩ ΜΕ ΘΑΡΡΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΓΧΟΝΗΝ», ΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ
ΑΠΕΣΤΑΛΗ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΣΑΝ, ΔΙΑ ΠΑΡΟΧΗΝ ΧΑΡΙΤΟΣ

1957/5/5 ΕΠΕΛΕΥΣΤΗΝ

Το μαρτύριο του απαγχονισμού

Του Γιάννη Σπανού

Στα απομονωμένα 3 κελιά δίπλα στην κρεμάλα, γραφόταν μερόνυχτα η τρομερή λειτουργία της αναμονής, ενώ οι καρδιές πάλλονταν στη μακάβρια μελωδία του αναπόφευκτου τέλους, στον οκτώηχο του επερχόμενου θανάτου

Τα χρόνια από το 1878 μέχρι το 1960 προσομοιάζουν με ένα παρατεταμένο ιστορικό δράμα. Η άγρια εκμετάλλευση του λαού μας ήταν εφιαλτική, με τις οικονομικές αφαιμάξεις των Άγγλων, τις τιμωρίες, τις φυλακίσεις, την απανθρωπιά των αποικιακών υπηκόων. Το δράμα επεκτάθηκε στην τετραετία του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ. Η κρατική τρομοκρατία αναβίωνε τον ναζισμό σ' όλη του τη φρίκη. 3.362 Έλληνες στα Στρατόπεδα Συγκέντρωσης, με κράτηση χωρίς δίκη.

- ▶ 1114 στις Φυλακές.
- ▶ 1300 αντάρτες.
- ▶ 139 μελλοθάνατοι, αμέτρητοι στα βασανιστήρια.
- ▶ 25 χιλιάδες σε ετοιμότητα, χιλιάδες στα μαζικά μαρτύρια.

Αλλά η αποκορύφωση του δράματος στη φοβερή σκηνή του «μπλοκ 8» της αγχόνης, όπου μαρτύρησαν 9 αγωνιστές από 19 μέχρι 23 ετών και στη μο-

νοτονία της άκρας απελπισίας. Και η διαδικασία γνωστή. Μετέφεραν τον μελλοθάνατο στον ψυχρό προθάλαμο του Άδη, αριστερά ο σιδερένιος μοχλός της αγχόνης, δεξιά στο κέντρο η δίφυλλη ξύλινη καταπακτή, πάνω η δοκός με τις τρεις θηλιές να κρέμονται,

απέναντι οι χειροπέδες, για πισθάγκωνη ακινησία των χεριών, η λευκή κουκούλα. Κι ο μελλοθάνατος να οδηγείται στην καταπακτή και με τον γδούπο του ανοίγματος της να κρεμάζεται στο κενό, να σπαρταρά και να

πεθαίνει από θραύση του ακραίου οστού του. Στα απομονωμένα 3 κελιά δίπλα στην κρεμάλα, γραφόταν μερόνυχτα η τρομερή λειτουργία της αναμονής, ενώ οι καρδιές πάλλονταν στη μακάβρια μελωδία του αναπόφευκτου τέλους, στον οκτώηχο του επερχόμενου θανάτου σπονδύλου, με επωδό της πλάνης ότι ο θάνατος είναι ακαριαίος.

Η αγχόνη

Αλλά ο θάνατος στην αγχόνη δεν είναι πάντα ακαριαίος. Γιατί οφείλεται και σε ασφυξία. Διαρκεί 3 λεπτά, κατά τη γνωμάτευση του μ. Κώστα Ζαμπάρτα. Η καρδιά λειτουργεί και τροφοδοτεί τον εγκέφαλο με αίμα, ενώ ο μελλοθάνατος σφαδάζει.

Η έρευνα άρχισε όταν ο Γενικός Εισαγγελέας Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης, εκ των συνηγόρων θανατοποινητών, με ρώτησε γιατί δεν ερευνώ τη θανατική εκτέλεση. Είναι ακαριαίος ο θάνατος; Και στην άμεση ερώτησή μου εάν υπάρχουν ενδείξεις περί του αντιθέτου, ο φίλος απάντησε: Το πρόσωπο του Ανδρέα Ζάκου ήταν μελανιασμένο, άρα τεκμαίρεται ότι το μοιραίο επήλθε από ασφυξία...

Κελλί μελλοθανάτων

Κι η ιχνηλασία άρχισε από τον ιερέα των Κεντρικών Φυλακών π. Αντώνιο Ερωτοκρίτου. Στο ερώτημα για την τελευταία συνάντηση με τον μελλοθάνατο Ανδρέα Ζάκο δεν ήταν διαφωτιστικός. Είχε μόνο μια παρατήρηση. «Το πρόσωπο του εκτελεσθέντος ήταν φαιό» (γκριζοκόκκινο, μελανιασμένο).

Δεύτερη η συνάντηση με τον π. Φώτιο Καλογήρου που είχε διατελέσει Κεντρικός Σύνδεσμος της ΕΟΚΑ. Τον φυλάκισαν με τους Πολιτικούς Κατα-

δίκους και στους απαγχονισμούς της 9ης Αυγούστου 1956, του Ανδρέα Ζάκου, του Χαρίλαου Μιχαήλ και του Ιάκωβου Πατάτσου έζησε το δράμα. Μου είπε: «Την επομένη του απαγχονισμού μπήκε στο κελί μου, ο Ήτεν. Ήταν ένας στην κουστωδιά του μελλοθανάτου, στα λίγα μέτρα της τελευταίας πορείας της ζωής. Έμοιαζε συγκλονισμένος. Κατά πώς έλεγαν

ήταν ο δήμιος. Έκατσε στο κρεβάτι, έσφιγγε με τις παλάμες του το πρόσωπο του και επανέλαμβανε: «Three times my father, three times» (Τρεις φορές πάτερ μου, τρεις φορές). Ενίσχυα την άποψη ότι τον Ζάκο τον κρέμασαν τρεις φορές. Δεν μου απάντησε στις επίμονες ερωτήσεις μου τι εννοούσε. Έφυγε ο Άγγλος, πήγε στο Βαρώσι όπου

έμενε και τίναξε τα μυαλά του με το περίστροφο του»...

Ο Αντρέας Ζάκος ήταν 26 χρόνων, πολύ λεπτός, με λίγο βάρος. Τελευταία του επιθυμία ήταν ν' ακούσει την «Ηρωική Συμφωνία» του Μπετόβεν. Εικάζεται ότι με τον ταυτόχρονο απαγχονισμό με τον Χαρίλαο Μιχαήλ και τον Ιάκωβο Πατάτσο, ο Ανδρέας δεν πέθανε. Επανελάβαν την εκτέλεση δεύτερη και τρίτη φορά, οπότε κατέληξε από ασφυξία, εξ ου και το χρώμα

του νεκρού προσώπου. Αυτή η τρομερή διαδικασία επεσυνέβη, όπως θυλείται, τη 10ή Ιουλίου 1821 στη Λευκωσία, όταν οι Τούρκοι κρέμασαν ή καρατόμησαν Έλληνες σαν μετέχοντες στην ελληνική Επανάσταση. Ονόματα στο έργο μου «Οι Κύπριοι στην Επανάσταση».

Και η έρευνα είχε προέκταση στην εξομολόγηση του Άλμπερτ Πιερπόιντ, αρχιδιμήιου της Αγγλίας, με πέραν των 400 εκτελέσεων στην αγχώνη. Από τις εμπειρίες του γράφει ότι ο δήμιος πρέπει να έχει εμπειρικές γνώσεις. Πώς να ζυγίσει τον μελλοθάνατο, πώς να ισοζυγίσει το βάρος του με αντίβαρο άμμο. Να υπολογίζει το μήκος του σχοινιού. Πώς να περάσει τον βρόχο στο σβέγκο... Ανάλογα μ' αυτά τα στοιχεία το τέλος θα προέλθει από θλάση του αυχενικού σπονδύλου ή από ασφυξία. Είναι δυνατόν ο κατάδικος να αποκεφαλιστεί αν το μήκος του σχοινιού είναι μακρύ.

Παρατήρηση: Σχετική ενημέρωση: από τους απαγχονισμούς στη Βαγδάτη: Ένας από τους συγγενείς του Σάνταμ Χουσέιν αποκεφαλίστηκε γιατί το σχοινί ήταν μακρύ...

Παρατηρείται ότι η παραμονή στα κελιά των μελλοθανάτων δεν είναι παρά το προοίμιο του μαρτυρίου της φρίκης, γιατί ο κατάδικος ζει παθητικά την καταφορά της μοίρας του. Δεν κρατά όπλο. Δεν πολεμά. Δεν θα πεθά-

νει στη φούντωση της μάχης, από μια σφαίρα που θα τον πλήξει ξαφνικά. Ο δεσμώτης εκεί πεθαίνει κάθε ώρα, κάθε μέρα, κάθε νύχτα, σε μια παρατεταμένη ανελέητη μοναξιά, με την ψυχή να παλεύει με νεκρή την ελπίδα προάγγελο της κατάβασης στο βασίλειο του σκότους. Η αποκορύφωση του δράματος ενός αγώνα...

Οι 9 απαγχονισθέντες:

10/05/1956: Μιχαλάκης Καραολής, Ανδρέας Δημητρίου

09/08/1956: Ιάκωβος Πατάτσος, Ανδρέας Ζάκος, Χαρίλαος Μιχαήλ

21/09/1956: Μιχαήλ Κουτσόφτας, Στέλιος Μαυρομμάτης, Ανδρέας Παναγίδης

14/03/1957: Ευαγόρας Παλληκαρίδης

Κατ' οἶκον περιορισμὸς εἰς τὰς ἐν Λευκωσίᾳ ἐνορίας Ἀγίου Ἰωάννου καὶ Ἀγ. Ἀντωνίου

* Ἐρευνᾶν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν.—Πολίται ἐντὸς συρματοπλεγμάτων. — Χρήσις προσωποφέρων δι' ἀνγνωρίσιν καταζητουμένων.

Δύο ἐνορίαι τῆς Λευκωσίας, αἱ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου καὶ τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου, ἀπεκλείσθησαν ἀπὸ τὴν 5.10 προελθόν τῆς χθὲς διὰ συρματοπλεγμάτων ἐπὶ Πρεσβυτέρων ἀλεξιστοιχιστῶν καὶ ἀνδρῶν τοῦ συντάγματος Ἰουδαγοσκίου, ἐπεβλήθη δὲ εἰς ταύτας κατ' οἶκον περιορισμός. Πράγματι ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐντὸς μιάς ἑβδομάδος ἐπιβολῆς κατ' οἶκον περιορισμοῦ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ.

Πάσαντα Ἰουδαία στρατιώται ἐπέβησαν εἰς τὴν οὕτω ἀποκλεισθεῖσαν μεγάλην περιοχὴν τῆς πόλεως καὶ ἤρξαντο ἐξονυχιστικῶς ἐρευνᾶν ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν δι' ἀπεκάλειψιν ὁλοῦν, πυρομαχικῶν καὶ καταζητουμένων προσώπων. Ἀλεξιστοιχιστὰὶ ἀναστάντες ἐντὸς περιφραχθέντος διὰ συρματοπλεγμάτων τμήματος τῆς αὐτῆς τοῦ Παγκρατίου Γυμνασίου ἱερετικῶν ἄρρενας κατόικους τῶν δύο ἐνοριῶν καὶ ἡ κείνων αὐτοὺς εἰς ἐξαντλητικὴν ἀντίστασιν. Τυπογράφοις συνέκρινον εἰς φωτογραφίας τῶν πρὸς φωτογραφίας ἐπιτελεσθέντων ἀντὶ 5,000 λεπτῶν προσώπων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνταρσίας οἱ πολῖται διηγούντο ἀνὰ εἰς ἐνόπλιον δῶς στρατιωτικῶν αὐτοκινήτων, κατεστραμμένων εἰς τὸ ὁπίσθιον μῆκος τῶν ἐνέσματος. Ἐντὸς αὐτῶν ἐπύρεον ἀνὰ εἰς προσωποφέρους, ὅστις δι' ἐρημμένον κρόσσον ἐπὶ τοῦ αὐτοκινήτου ἀπεκρίναντο κατὰ πό-

λιν ἀντακρίσθη, ὅτι συνελήθη ἐν πύρεον διὰ περιστολὴν ἀνάκρουσιν. Ταῦτα δὲν περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ἐπιτελεσθέντων ἀντὶ 5,000 λεπτῶν προσώπων, ὡς ἐκφραζόμενος μεταδόθη τὴν μεσημέριαν τῆς χθὲς ἐπὶ τοῦ κινήτου τοῦ φωτοσταθμοῦ.

Στην ἐκείνη πρὸς ἐπίσημον ἀντακρίσιν, ἡ ἐπιβλήθη εἰς τὴν ὡς ἀνω περιοχὴν τῆς Λευκωσίας κατ' οἶκον περιορισμός θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ μέχρι νεωτέρας ἐδικυκλώσεως.

Ἡ περιοχὴ τῆς Λευκωσίας, ἡ ὁποία ἀπεκλείσθη, περιλαμβάνεται μεταξὺ τῶν ὁδῶν Ἀρχιεπισκόπου Κυπριατοῦ, Πολιτείας, Πατριάρχου Γενοφίου, Σάντ Πασά, Ἰσλαμίου Κομητοῦ, Πανοχιστοῦ καὶ Νικηφόρου Φωκά. Ἐντὸς τῆς περιοχῆς περιλαμβάνονται ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ, τὸ τυπογραφεῖον αὐτῆς ὁ Ἀνιστήτης, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται ἡ Ἀγγλόφωνος ἐφημερίδα ὁ Ἰσλαμ τῆς Κύπρου, τὸ Παγκρατίον Γυμνάσιον, τὸ Κολλέγιον Λευκωσίας, τὸ Πανοχιστεῖον, τὸ Ἄνισμα Ἀγίου Ἀντωνίου, αἱ Ἱ. καὶ Ἀγίου Ἰωάννου καὶ Ἀγίου Ἀντωνίου, τὸ ὁλοκλήρ τῶν λαλῶν συστημάτων, τὸ λουτρόν Ὁμορφί, κλπ.

(ΒΕΧΟΣ 22/3/1956)

Επικουρικός εν δράσει

ΣΟΡΕΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΣΕΡ ΧΙΟΥ ΦΟΥΤ

(ΧΑΡΑΥΤΗ 9/2/1958)

**ΤΕΣΣΑΡΑ ΤΑΓΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΟΥ ΑΠΕΚΛΕΙΣΑΝ ΚΑΙ ΗΡΕΥΝΗΣΑΝ
ΧΘΕΣ ΤΟΝ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ**

ΑΠΕΚΡΙΘΗΣΑΝ ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΑΡΡΕΝΕΣ
ΗΛΙΚΙΑΣ 14 ΜΕΧΡΙ 40 ΕΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΕΝΤΑ ΤΕΣΣΑΡΑ ΑΡΧΗΓΕΙΑ

Εκκρίβαντες διά παρατήρησιν ἀνταρτίαν '58
αὐτὸν ἔπαιον χαρακτηρίζοντες ὡς μὲν

**'Harding letter' sent in error
Now Commissioner gets
a strong reply**

TIMES STAFF REPORTER

(TIMES OF CYPRUS 22/1/1958)

(ΣΟΦΟΣ 16/3/195)

(ΣΙΑΒΑΡΥΘΡΟΣ 23/4/195)

**ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΘ' ΑΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ ΕΝΤΑΤΙΚΑΙ
ΕΡΕΥΝΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ**

Εἰς Ἅγιον Ἀμβρόσιον Κυπριατικῆς δυνάμεις ἀσφαλείας ἐχρησιμοποίησαν
χθὲς δακρυγόνους βόμβας πρὸς διάλυσιν αὐθαρημήτου μαθητικῆς δια-
δηλώσεως διαμαρτυρίας κατὰ ἀδικαιολογήτου συμπεριφορᾶς στρατιω-
τῶν ἐναντι τοῦ διευθυντοῦ καὶ μαθητῶν τοῦ ἐκεῖ δημοτικοῦ σχολείου

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΟΤΙ ΕΙΣ ΒΟΥΛΗ ΑΠΕΥΡΕΘΗΣΑΝ ΟΠΛΟΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

**ΣΥΝΔΥΑΣΜΕΝΑΙ ΕΡΕΥΝΑΙ ΥΠΟ ΧΙΛΙΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ
ΚΑΙ 120 ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΕΞΗΧΘΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΣΤΡΟΒΟΛΟΝ
ΕΝΩ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΕΤΕΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΝ**

(ΣΟΦΟΣ 7/9/59)

ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 3/6/1956)

**ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΣΥΝΕΛΗΦΘΗ
ΕΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΝ ΟΙΚΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΝ**

Έντός τῆς ιδίας οίκιας συνελήφθησαν ἄνωτερος Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, εἰς Ἀστυνομικὸς Λοχίας καὶ τρία νεαρὰ πρόσωπα ἐκ Καϊμακλίου.

**226 ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΥΝΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ
ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΑ ΕΠΕΙΣΟΔ**

Έναυσίον 189 ἐκ τούτων ἀπηγγέλθησαν κατηγορία. — ἤρθη ὁ κατ' οἶκον περιορισμὸς εἰς Ἀμμόχωστον, Λάτσηον καὶ Καραβάν.—Χύσις διαβήλων εἰς Τρίκωμον.—Εἰς Πάλλει ἐγκληματικὴ διαπραγάνη θύμῃ καὶ ἐπεβλήθη κατ' οἶκον περιορισμὸς.—Έρευνῇ εἰς τὰς καὶ σύλληψις ἐν Κατάσχεσις πυρομαχικῶν ὀπλῶν.—Αἰκία διαπραγάνη. — Έσυνεχίσθησαν φές αἱ στρατιωτικαὶ περὶ

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 3/6/1956)

**ΣΥΝΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΤΙΚΩΣ
ΧΘΕΣ 260 ΝΕΑΡΟΙ ΒΑΡΩΣΙΩΤΑΙ ΚΑΙ
ΕΝΕΚΛΕΙΣΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ**

ΑΛΛΟΦΡΟΝΕΣ ΑΙ ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΩΝ ΕΚΛΑΙΟΝ ΓΟΕΡΩΣ.—
ΟΙ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ Θ' ΑΠΟΛΥΘΟΥΝ ΑΥΡΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ
ΑΦΟΥ ΑΝΑΚΡΙΘΟΥΝ

**ΕΝΔΕΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΤΕΘΗΣΑΝ ΥΠΟ ΚΡΑΤΗΣΙΝ
ΔΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΙΝ
ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΚΡΙΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΚΡΗΞΕΙΣ**

Αἱ ρηθῆναι ἐν Δευτέρῃ τῇ ἐστέραν τῆς προχθῆς Παρασκευῆς χειρὸς φασιδίαις ἦσαν Ἰταλικὸν κύπελλον.—Εἰς τὸ χωρίον Πάργον Λεμεσοῦ θύμῃ ἐκτελέσθησαν ὅσα στρατιωτῶν, διενήρτησαν ἐρευνῇ εἰς οἰκίας καὶ κατέσχον ἔγγραφα τῆς Ἀγροτικῆς Τονικῆς Ένώσεως.

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 3/4/1955)

ΤΕΣΣΕΡΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΦΟΝΕΥΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΝ ΜΑΧΙΝ ΔΙΕΞΑΧΘΕΙΣΑΝ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΤΡΕΙΣ ΕΝΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ ΟΠΛΟΦΟΡΟΙ ΗΝΘΙΣΑΝ ΠΥΡ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΣΤΡΑΤΩΤΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ
ΣΥΝΟΔΕΥΟΥΣΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΕΙΞΙΜΙΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟ ΔΙΜΗΝΟΥ ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΑ ΠΟΛΥΚ. ΠΙΣΚΑΤΖΗΝ

Έσφαζον εις στρατοπέδ. δύο εκ των Ενωθέντων δικτατόρων και εις διάστημα των Γενικών Νοσοκομείων.

Είς εκ των δικτατόρων και ο Πάρις της Παράσης καταδικάσαν τριάντα να διαγραφούν από την αρχήν.

ΤΟΙΣ ΑΝΤΑΡΤΗΝ ΤΑ ΚΑΝΑΤΙΚΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ Ο ΣΥΝΕΒΑΣ ΜΕΤΑΙΟΝ ΔΕΙΞΕΝ ΟΥΤΩΣ ΜΗΝΥΣΕΙ: ΟΥΚΕΙΝ ΤΗΝ ΣΕΙΡΑΝ ΜΕΤΕΙΣ ΤΟΙΣ ΣΥΝΕΒΑΣΙΝ ΜΟΥ

(ΣΤΑΒΕΥΘΕΡΟΣ 1/9/1956)

Wanted men were under the hearth

By MICHAEL DAVIDSON

WHEN just after dusk last Monday,
Capt. J.M.R. Fleming, of the
2nd Parachute Battalion, entered

(TIMES OF CYPRUS 25/1/1957)

HOW DRAKOS DIED

Times Staff Reporter

THREE young soldiers with killed the hard-core EOKA men Marcus Farnham in a moonlight gas battle on the edge of the Akrotiri forest dead yesterday but he had fired 12 shots from a shot gun in a desperate attempt to break through the Security Forces' machine track.

One soldier, Pto. Sidney Woods, age 19, was severely injured when he opened fire on Drakos who returned the shots.

He was Sgt. William King, age 21, and Pto. Henry Davies, age 24, who accompanied and shot Drakos. "Eliminating" — known as "eliminating" — on Friday night during the military operation which will continue in the 1956-57 season.

"Both scored hit"

Sgt. King said his four-man patrol party was being pursued by another group of EOKA men, one of whom was Drakos, suddenly appeared. "We had orders to shoot on sight," he said, "and Woods was the first to open fire". Sgt. Woods said, "I saw him (Drakos) standing there and we looked at each other for a few moments. We were both armed with shot guns. I had my shot gun."

Drakos returned the fire from behind the fire.

The other members of the patrol party opened up.

"One was dropped to the ground and I killed another one behind him. I think he was hit because he screamed and then disappeared."

"We have orders not to shoot up at night because of the darkness of the night."

(Continued on next page)

(TIMES OF CYPRUS 21/1/1957)

Μάρκος Δράκος

**ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΚΗΡΥΧΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΖΗΤΗΘΕΝΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α 1955-1959**

Η Βρετανική Διοίκηση της Κύπρου επικήρυξε και καταζητούσε έναντι χρημάτων (£5.000 για τον καθένα και £10.000) για τον αρχηγό ΔΙΓΕΝΗ), τους αγωνιστές για τους οποίους είχε πληροφορίες ότι ανήκαν στον

ΣΚΛΗΡΟ ΠΥΡΗΝΑ της Ε.Ο.Κ.Α ή ήταν ΔΡΑΠΕΤΕΣ από τις Κεντρικές φυλακές ή τα Κρατητήρια.

Συγκεκριμένα επικηρύχθηκαν 345, μέρος των οποίων παραθέτουμε:

ΕΠΙΚΗΡΥΧΘΕΝΤΕΣ – ΚΑΤΑΖΗΤΗΘΕΝΤΕΣ

Γρηγόρης Αυξεντίου
Ιωάννης Δρουσιώτης
Γρηγόρης Γρηγοράς
Κωνσταντίνος Γάλλος
Αντώνης Γεωργιάδης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ του ΘΕΟΔΩΡΟΥ Τρίκωμο / Αθήνα
/ Παράνομη είσοδος

Μάρκος Δράκος
Ευάγγελος Ευαγγελάκης
Νίκος Σαμψών
Παντελής Κατελάρης
Ανδρέας Ιερείδης
Ιωάννης Κασίνης
Λάμπρος Κανκαλίδης
Κυριάκος Κόκκινος
Ανδρέας Κορωνίδης
Σάββας Κουλλαπής
Πολύκαρπος Γιωρκάτζης
Πετράκης Κυπριανού
Κώστας Λοΐζου
Γεώργιος Μάτσης
Κυριάκος Μάτσης
Ντίνος Μιχαηλίδης
Στυλλής Ξαπόλυτος
Φρίξος Δημητριάδης

Λύση
Δρούσια
Λύση
Αγία Βαρβάρα
Μηλικούρι

Λεύκα
Λευκωσία
Αμμόχωστος
Επισκοπειό
Φλάσου
Κ. Ζώδια
Αγρός
Παλαιχώρι
Κακοπετριά
Άγ. Θεόδωρος Λ/σού
Παλαιχώρι
Λάρνακα
Μαραθόβουνος
Παλαιχώρι
Παλαιχώρι
Κοιλάνι
Γαληνή
Τεμπριά

Γρίβας

Αυξεντίου

Αντώνης Γεωργιάδης

ΚΑΤΑΖΗΤΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ανδρέας Παναγιώτου

Ιωάννης Παπαδόπουλος

Ευαγόρας Παπαχριστοφόρου

Παυλάκης Παύλου

Αυγερινός Παρπαρές

Σοφοκλής Ποταμίτου

Σάββας Ροτσιδης

Νίκος Σπανός

Σταύρος Στυλιανίδης

Ανδρέας Τσιάρτας

Φιλιά

Κάϊρο / Λεμεσός

Κάτω Αμιάντος

Άρδανα

Μ. Γειτονιά, Λ/σός

Λεμεσός

Μάμμαρι

Πέρα

Γιαλούσα

Πολύστυπος

Πολύκαρπος Γιωρκάτζης

Σάββας Ροτσιδης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΕΠΙΚΗΡΥΧΘΕΝΤΩΝ

1. Αυξεντίου Γρηγόριος

2. Γεωργάλλας Μιχαήλ

3. Γεωργίου Νίκος

4. Δράκος Μάρκος

5. Κάρυος Ανδρέας

6. Κάρυος Γεώργιος

7. Κατελάρης Παντελής

8. Κυπριανού Πετράκης

9. Λένας Στυλιανός

10. Λοΐζου Κώστας

11. Μάτσης Κυριάκος

12. Μούσκος Χαράλαμπος

13. Μυλωνάς Χρυσάνθος

14. Παλληκαρίδης Ευαγόρας

15. Παπαβεργίου Γεώργιος

16. Παπακυριακού Ηλίας

17. Παπαχριστοφόρου Ευαγόρας

18. Παρίδης Μιχαήλ

19. Πίττας Φώτης

20. Ροτσιδης Σάββας

21. Σαμάρας Χρίστος

22. Στυλιανίδης Σταύρος

23. Χριστοδούλου Δημητράκης

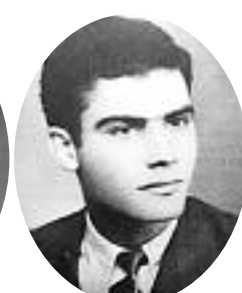
*Μάρκος
Δράκος*

*Στυλιανός
Λένας*

*Χαράλαμπος
Μούσκος*

*Δημητράκης
Χριστοδούλου*

ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ

Η πρώτη σελίδα του καταλόγου Πολιτικών
Κρατουμένων που μεταφέρθηκαν από τις
Κεντρικές Φυλακές στο φρούριο της Κερύνειας

SCHEDULE

Detention Order made under Section 2 of the Detention of Persons Law, 1955	Detainee
1. Dated 16.7.55	SHIAMISHI Stelios Haralampous
2. Dated 16.7.55	EVANGELAKIS Evangelos Erotokritou
3. Dated 16.7.55	ELEFThERIOU Christos
4. Dated 16.7.55	ZEVEDEOS Georghios Andrea
5. Dated 16.7.55	PETSAS Andreas Ioannou
6. Dated 16.7.55	DRAKOS Markos Kyriakou
7. Dated 16.7.55	FIRILLAS Mikis Kyriakou
8. Dated 16.7.55	PAPA ANASTASSIOU Panayiotis
9. Dated 16.7.55	XENOPHONTOS Harilaos
10. Dated 25.7.55	GEORGHIOU Menelaos
11. Dated 25.7.55	TCHARDAS Kyriakos Andrea
12. Dated 25.7.55	KAFKALLIDES Lambros Nicola
13. Dated 25.7.55	KYPRIANOU Andreas
14. Dated 13.8.55	CHRISTOFI Marios Polycarpou
15. Dated 13.8.55	YIORGHALLAS Michael Thoma
16. Dated 13.8.55	TYMVIOS Petros Michael
17. Dated 16.8.55	FRANKESKIDES Yiannakis Nicola
18. Dated 16.8.55	CHRISTODOULOU Christodoulos Am-----
19. Dated 16.8.55	KOMODATOS Ioannis Constantinou
20. Dated 16.8.55	PARTELLA Nicos Thoma
21. Dated 16.8.55	ELLINAS Pantelakis Anastassiou
22. Dated 16.8.55	PARTELLA Pavlos
23. Dated 16.8.55	FILIASTIDES Yiannakis Sofocli
24. Dated 16.8.55	IERODIACONOU Georghios (Kokos)
25. Dated 16.8.55	KOUSHIAPPAS Iacovos (Akis)

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΚΡΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟ
ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ 1955-1959**

Από το αρχείο Χρ. Παπαχρυσοστόμου

Στέλιος Σιάμισης
Χριστάκης Ελευθερίου
Γεώργιος Ζεβεδαίος
Μάρκος Δράκος
Μίκης Φυρίλλας
Χαρίλαος Ξενοφώντος
Κυριάκος Τσιάρτας
Λάμπρος Κανκαλίδης
Μιχαήλ Γιωργάλλας
Γεράσιμος Καραμονιάνης
Μιχαλάκης Πλατάνης
Γιάννης Παπαδόπουλος
Τεύκρος Λοΐζου
Φρίξος Δημητριάδης
Γιάννης Σπανός
Αλέκος Μαυρομιάτης
Κωνσταντίνος Λευκωσιάτης
Αρχιμαδρίτης
Παπαντώνιος Μαυρομιάτης
Παύλος Παυλάκης
Θαλής Σελίπας
Νικόλαος Παρτέλλας
Ευστάθιος Χριστοδουλίδης
Μιχαλάκης Μαραθεύτης
Γεώργιος Χατζηνικολάου
Γιάννης Μυριανθέας
Νίκος Σπανός
Φειδίας Καρυόλαιμος
Άλκης Αργύρης
Μιχαλάκης Ρωσσίδης
π. Ευύλθων Διάκος
Πέτρος Παπαϊωάννου
χαλόπουλος
Ανδρέας Γεωργιάδης
Ανδρέας Ματσουκάρης
Παλλάδιος Νικολάου
Άνθος Κουντούρης

Κυρά Μόρφου
Λ/σία
Λ/σία
Λεύκα
Λεύκα
Πάφος
Πολύστυπος
Αγρός
Μαραθόβουνος
Αμμόχωστος
Λ/σία
Λεμεσός
Καλό Χωριό Λεύκας
Τεμβριά
Γιαλούσα
Γιαλούσα
Λ/σία
Μόρφου
Αμ/στος
Άγιος Δομέτιος
Λ/κα
Πάφος
Μόρφου
Έγκωμη
Πρόδρομος
Πέρα Ορεινής
Κερύνεια
Λεμεσός
Καλαβασός
Αμμόχωστος
Βαρώσι Κώστας Μι-
Λ/σία
Λευκωσία
Μια Μηλιά
Καραβοστάσι
Καραβοστάσι

**Γιάννης
Παπαδόπουλος**

Τεύκρος Λοΐζου

**Μίκης
Φυρίλλας**

**Φρίξος
Δημητριάδης**

Γεώργιος Σελίπας
Πλάτων Βασιλείου
Ανδρέας Ιερείδης
Κώστας Λοΐζου
Δημήτριος Κωνσταντινίδης
Ανδρέας Αναξαγόρας
Λουκίας Καρανίκης
Σόλων Ποιηταρίδης
Κώστας Μουσίδης
Βενιζέλος Κότσαπας
Κυριάκος Μάτσης
Ιωάννης Μάτσης
Ευαγόρας Παπαχριστοφόρου
Αρχ/της Μάξιμος Κουρσουμπάς
Αρχ/της Φώτιος Κωνσταντινίδης
Ηγούμενος Κύκκου Χρυσόστομος
Ηγούμενος Μαχαιρά Ειρηναίος
Μιχαλάκης Πισσάς
Φειδιάς Συμεωνίδης
Παπασταύρος Παπαγαθαγγέλου
Παπαφώτιος Καλογήρου
Λουκίας Παπαφιλίππου
π. Άνθιμος Κυριακίδης
Μιλτιάδης Χριστοδοπούλου
Χαράλαμπος Τύμβιος
Μιχαήλ Ραουνάς
Ανδρέας Γερμανός
Χρίστος Εγγλέζος
Κώστας Ξαπόλυτος
Λουκίας Παπαστράτους
Σόλων Λοΐζου

Άγιος Δομέτιος
Ευρύχου
Ευρύχου
Καλό Χωριό Λεύκας
Κτήμα, Πάφος
Ευρύχου
Άγ. Δομέτιος
Λάρνακα
Κοκκ/θιά
Λεμεσός
Παλαιχώρι
Παλαιχώρι
Κ. Αμιάντος
Λ/σία
Λ/σία
Ζώδεια
Κερύνεια
Λ/σία
Λαγουδερά
Αγία Βαρβάρα
Λ/σία
Λ/σία
Βαρώσι
Λ/σία
Λ/σία
Γαλάτα
Μουτουλλάς
Γαληνή
Λ/σία
ΚαλόΧωριό Λεύκας

**Γιάννης
Σπανός**

**Κωνσταντίνος
Λευκωσιάτης**

**Αλέκος
Μανρομιάτης**

**Πάυλος
Πανλάκης**

**Ο Πρόεδρος των Συνδέ-
σμων μας Γιάννης Σπανός
δίδει συνέντευξη στο Μου-
σείο των Κρατητηρίων
Κοκκινοτριμιθιάς**

3,000 προσέφυγαν παραγκολούθησαν το μαγαζί. — Με χειροπέδες έβγαυ το γαβί. — Δεν έπιασαν να κρούσουν οι κωμικητικοί έδωλώςεις των κατοίκων. — Και η έκπληξη Βρετανών ταγματάρχου.

RECEIVED
JAN 23 1955

ΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΚΟΚΚΙΝΟΤΡΙΜΙΘΙΑΣ
ΘΑ ΚΑΤΕΛΘΟΥΝ ΣΕ ΑΠΕΡΤΙΑ ΠΕΙΝΑΣ

1. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 2. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 3. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 4. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 5. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 6. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 7. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 8. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 9. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000
 10. Diebstahl von Kleingeld, 1,20 RM, 1000

[illegible]

To [t]heos, kai en xristou eph' hōn ex tēs basileias autē tēn glōssan
τὸ θεῶν καὶ ἐν χριστοῦ ἐφ’ ᾧ ἐκ τῆς βασιλείας αὐτῆς τὴν γλῶσσαν

1740

Στάσεις εργασίας στα στρατιωτικά έργα Λεμεσού και διαμαρτυρίες
πρός την κυβέρνηση. Μαζική συλλογή υπογραφών σε σχετικά ψηφίσματα

Οι παραγραφές, οι συλλήψεις και η κράτηση προσώπων από στρα-
τιώτες Δεκέλειος και Κοκκινόπουλιδας, εξακολουθούν να αποτελούν το κύ-
ριο πρόβλημα και απασχολεί τον λαό, ο οποίος άρχισε πια να κινητοποι-
είται μαζικά κατά των διταγμένων αντιδημοκρατικών μέτρων και να δι-
εκδικεί τα αναφαίρετα δικαιώματά του. 'Ας δώθ' την Κύπρου φέσιναν και
θημεριανά στα γραφεία μας είδατε για διαμαρτυρίες και κινητοποιήσεις
έλλω των στρατιωτών του λαού για τερματισμό της κατώστατης έκτακτης
διόγκησης, για να επιστρέψουν οι κρατούμενοι στις οικογένειές τους, για να
αφαισθ' ελεύθερος ο καθένας να διαρρήξ' τις αλυσίδες του.

(ENUPQS 21/12/1955)

Απολυθείσαι ψὲς ἑνδεκά κρατούμεναι νεάνιδες ἐκ τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν

18008 22/12/1999

TIME3 OF CYPRUS 14/2/1978)

DETAINED - LAUFENBERG
CIVILIAN RELEASED - 07-08-68

SOLDIER GETS 3 YEAR
GUN SENTENCE

NEW LITHIUM BATTERY
ATTACH MORE

BYLAKE FOUR IN NIGHT ESCAPE

**We don't know
how they did it,
say officials**

FREE:
and it's
just
FINE

**Only
ashes
for the
firemen**

For author, read online

(EABY02P1A 27/T/1950)

ΕΙΣ 2200 ΑΝΗΛΘΟΝ ΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ
ΕΙΣ ΤΑ ΕΝ ΚΥΡΩ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΟ

Ἄλλαι ἑκατοντάδες ὀνομάτων ἐκ τῶν συλληφθέντων κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας.

1. 勞工人員因受僱而受雇於本公司

ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΩΣΙΣ Η ΑΜΕΣΟΣ ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΘΛΟΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

ΕΝΔ 100 ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΑΝΑΠΝΕΟΥΝ ΤΩΡΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ
ΒΡΑΧΟΤΑΞΕΣ ΔΑΝΩ ΟΑ ΔΙΕΝΘΟΥΝ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΗΡΙΩΝ

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟ ΒΥΛΑΣ
ΑΡΧΙΖΟΝΤΑΣ ΣΗΜΕΡΑ 48ΩΡΗ ΑΠΕΡΤΙΑ ΠΕΙΝΑΣ ΚΑΛΟΥΝ
ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ, ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ, ΤΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΚΙ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΥΡΙΑΚΟ ΟΛΟ ΝΑ ΣΥΝΗΓΟΡΗΣΟΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΦΩΔΥΣΗ ΤΟΥΣ

Ἡ κατάρτιση των στρατοπέδων συγκέντρωσης θὰ ἀποτελέσῃ ἓνα θετικό βήμα πρὸς τὸ ὄραμα τῆς γαλήνης καὶ τῆ ἀύστη τοῦ ἀνταξιοδοτῶ.

1. Имя _____
 2. Адрес _____
 3. Телефон _____

«Афок»

ATU# 134929561

NOV 24 1964
NOV 24 1964
NOV 24 1964

1890

«ΑΦΟΥ ΜΕ ΕΓΛΥΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟΝ
ΚΛΑΔΟΝ, ΜΕ ΑΝΕΚΡΙΝΑΝ ΜΑΣΤΙΓΩΝΟΝΤΑΣ
ΜΕ» ΚΑΤΕΘΕΣΕ ΧΘΕΣ ΕΝΟΡΧΩΣ Η δ. ΛΟΥΪΖΙΑ

ἡ πόλις ἡμετέρα καὶ ἡ πόλις ἡμετέρα
 τῶν ὁσίων ἀποστόλων
 οὐκ ἔστιν ἡ πόλις ἡμετέρα

ΕΙΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗΝ ΟΜΙΛΙΑΝ ΤΟΥ Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΔΗΚΕΙΜΩΣΕΝ
ΟΤΙ ΔΥΟΛΟΥΝΤΑΙ ΕΚΑΤΩ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ
ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΣ ΜΑΧΑΙΡΑΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΙΕΡΕΙΣ

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Διαταγή του Αρχηγού Διγενή

Αντίστασις έσωτερικοῦ χώρου

Τό ειδικόν τοῦτο τμήμα θά ἀπαρτι-
σθῇ ἀπό ἄτομα μέ ειδικά προσόντα
εἰς τό διατυπώνειν καί γράφειν. Τοῦτο
θά ὑφίσταται συνωμοτικῶς καί θά
εἶναι αὐταρκες διά τήν μετάδοσιν τῶν
γεγονότων γραπτῶς.

Θά ἀσχολῆται κυρίως: Μέ ἔξαρσιν
ἡρωικῶν πράξεων, ὡς Αὐξεντίου,
Μάτση. Ἠθικόν ἐξοπλισμόν τοῦ λαοῦ
με κυκλοφορίαν ἐντύπων, φυλλαδίων,
κ.λ.π.—Κυκλοφορίαν φυλλαδίων εἰς
ἐθνικάς ἐπετείους, ἀπεργίας κ.λ.π. Προ-
παγάνδαν εἰς στρατόν.

Κατωτέρω παρέχομεν σχηματικῶς τόν
τρόπον διαρθρώσεως τοῦ γραφείου
τούτου.

Τά ἀνωτέρω θά ἀποτελέσουν βάσιν
διά περαιτέρω συζήτησιν καί ὑποβο-
λήν ὀριστικοῦ σχεδίου. Ἐχω νά συ-
στήσω τά ἀκόλουθα: Οὐδέν σχέδιον
ἀρχικῶς συντασσόμενον δύναται νά
εἶναι τέλειον. Θά ὑπάρξουν πάντοτε
ἀτέλεια. Ἐκεῖνο πού ἐνδιαφέρει εἶναι
νά ξεκινήσωμεν ἀρχικῶς ἐπὶ τῇ βάσει
ένός λογικοῦ σχεδίου, τό ὁποῖον συ-
νεχῶς θα βελτιοῦται καί τροποποιῆται
βάσει τῆς πείρας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς του.

ΕΘΝΑΡΧΙΑ
(Γενικός συ-
ντονιστής)

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΦΩΤΙΣΕΩΣ

- Ξένοι ἀνταποκριταί
- Ἑλληνικός τύπος
- Προξενικάί ἀρχαί
- Γραφ. Ἐθναρχίας ἐξω-
τερικοῦ
- Φοιτητικάί ὀργανώσεις
ἐξωτερικοῦ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ Α΄

- Τμήμα παραβιά-
σεως ἀνθρωπίνων
δικαιωμάτων
- Τμήμα ὑερβασίων
στρατοῦ
- Τμήμα οἰκονο-
μικῶν
- Τμήμα ἐκπαιδεύ-
σεως

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ Β΄

- Ἐσωτερικόν μέ-
τωπον
- Τμήμα ἡθικοῦ
ἐξοπλισμοῦ
- Τμήμα προπα-
γάνδας εἰς τόν
στρατόν
- Ἀπαντήσεις εἰς
δηλώσεις Κυβερ.
ὀργάνων

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ

6.12.57

Πρέπει νά προπαρασκευασθῇ τό ἔδα-
φος διά τήν Π.Α. Πρὶν ἢ ἀπευθυνθῶ
πρός τόν λαόν διά προκηρύξεως ὡς
πρός τήν αἰτηθησομένην ἐκ μέρους του
πειθαρχίαν εἰς τάς ἐντολάς καί ὑποδεί-

ξεις τῆς Ὄργανώσεως καθὼς καί διά
τάς ζητηθησομένας θυσίας, θά ἤθελα
ὅπως προπαρασκευασθῇ ὁ λαός καί
μοῦ γνωσθοῦν αἱ τυχόν συναντηθησό-
μεναι ἀντιδράσεις.

Εἰς τὴν προπαγάνδαν ταύτην, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ ἀποκλειστικῶς διὰ ζωσῆς κατὰ τάς συζητήσεις καὶ οὐχὶ ἐγγράφως ἢ διὰ χωνίου, δέν πρέπει νά ὑπαισέλθωμεν εἰς λεπτομερείας ἢ νά καθορίζωμεν τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν στόχους Π.Α., ἀλλὰ νά ἀναφερώμεθα εἰς γενικά ζητήματα. Κύρια σημεῖα τῆς προπαγάνδας θὰ εἶναι :

1. Ὁ μαχητικός ἀγὼν πρέπει νά ὑποβοηθηθῇ ὑπὸ τοῦ συνόλου τῶν Ἑλλήνων τῆς νήσου διὰ τῆς Π.Α. Οὕτω ἕκαστος θὰ συμμετάσχη κατὰ ἓνα οἶον-δήποτε τρόπον εἰς τοῦτον καὶ θὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν εὐδόωσίν του.
2. Ἡ Π.Α. ὑπῆρξε πάντοτε ἓν ὄπλον εἰς χεῖρας τῶν καταδυναστευομένων λαῶν κατὰ τοῦ δυνάστου καὶ ὡς παράδειγμα νά φέρονται αἱ Ἰνδίαί.
3. Ἡ Π.Α. θὰ περιλάβῃ τόσον ἀντικείμενα οἰκονομικά, ὅσον καὶ διοικητικὰ τοιαῦτα πρὸς ἐξάρθρωσιν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, ἡ ὁποία ἀπομυζᾷ τὸν ἰδρώτα τοῦ λαοῦ καὶ χρησιμοποιεῖ τὸ χρῆμά του διὰ νά τρέφονται μέ παχυ-

λοὺς μισθοὺς χιλιάδες Ἄγγλοι ἐν Κύπρῳ.

4. Γενικῶς πρέπει νά ὑποστηρίξωμεν τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν καὶ τὰ ἐγχώρια προϊόντα ἀντὶ νά στέλλωμεν τό χρῆμα μας στό ἐξωτερικόν. Ὑποστηρίζοντες τὴν ἐγχώριον παραγωγὴν, ὑποστηρίζομεν καὶ τὸν ἐργάτην καὶ ἀγρότην, διὰ τῆς παρουσιαζόμενης οὕτω δυνατότητος ἐξευρέσεως ἐργασίας καὶ καταναλώσεως τῶν προϊόντων μας.

5. Διὰ τῆς Π.Α. δέν πρόκειται νά θίξωμεν εἶδη τροφῶν ἢ πρώτης ἀνάγκης, ἀλλὰ κυρίως τοιαῦτα πολυτελείας καὶ μποροῦμε νά ποῦμε, ὅτι θὰ προφυλάξωμεν τίς τσέπες μερικῶν ἀνοήτων, πού θέλουν νά ἐπιδειχθοῦν μέ τὸν πλοῦτον των.

6. Ἐάν ἕκαστος Ἑλλήν, ὡς εἷς στρατιώτης, πειθαρχήσῃ εἰς τὰς ἐντολάς τῆς Ὄργανώσεως, τότε ἀσφαλῶς τό πλῆγμα κατὰ τοῦ δυνάστου θὰ εἶναι βαρὺ καὶ θὰ συντομεύσωμεν τὸν χρόνον διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μας.

Ο αργαλειός

Ἡ ΕΘΝΑΡΧΙΑ ΑΝΕΚΟΙΝΩΣΕ ΧΘΕΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΜΕΤΡΟΝ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

Χθεσινὴ συνένδοξία τοῦ Ἐθναρχικοῦ Συμβουλίου. — Τὸ ἐκδοθέν ἀνακοινωθέν: — Ἡ ἀπόρριψις τῆς Ἑλληνικῆς προσφυγῆς καὶ ὁ Κυπριακὸς λαός.

(38805 22/5/1955)

Μεγάλη ἐμφαση στον ΑΡΓΑΛΕΙΟ ἔδωσε ὁ τομέας Σολέας, πον προκήρυξε μάλιστα καὶ ἐιδικὸ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ, με διαταγὴν τοῦ “ΡΑΛΛΗ” (τον τομεάρχην Φρίξου Δημητριάδη).

• ΑΝΑΚΡΙΤΗΡΙΑ - ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ

Από τα «ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ» του Ευθύμιου-Μίμη Βασιλείου

Τα χειρότερα ήταν:

Ομορφίτας

Σεραγίου Λευκωσίας

Πλατρών

Λεύκας - Ξερού

Special Branch

Καραόλου

Στρατόπεδο Πολεμίου

Μπογαζίου

Μπογαζίου Ζέφυρου Κερύνειας

Το επιταχθέν Λανίτειο Γυμνάσιο όπου ήθελαν οι βασανιστές.

**“ Ανδρών ηρώων, ευκλεών
μαχητών και προμάχων
της Κύπρου λαμπρών,
η μνήμη αγήρως.”**

ΑΝΑΚΡΙΤΕΣ - ΒΑΣΑΝΙΣΤΕΣ

George Henr James Green - H.G. Simpson - Mc Kevoy - Lionel Francis Savory - Trasler - G.T.Mc Gowan - Jack Barlow - John Prendercast - Mathew - Merlin - Henry John Burge - Been - Assim Errol - Souleiman Giltirim - Γεώργιος Ησαΐας - Αγάπιος Παπακωνσταντίνου - Κυριάκος Κυριλλής - Απόστολος Παπακωνσταντίνου - John Norman Leach - D.J. McLaughlan - George S. Pereira - F. Ma Cormick - Frederick Wiliam Bird - William I.J. Webb - George Henry Green - H.N. Lyster - Robert Brayan Froy.

**ΟΙ 14 ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α
ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΑΝ ΣΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ**

1 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

2 ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

3 ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

4 ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

5 ΣΤΕΛΙΟΣ ΤΡΙΤΑΙΟΣ

6 ΠΛΑΤΩΝ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

7 ΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑ

8 ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

9 ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΙΑΓΚΟΥ

10 ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

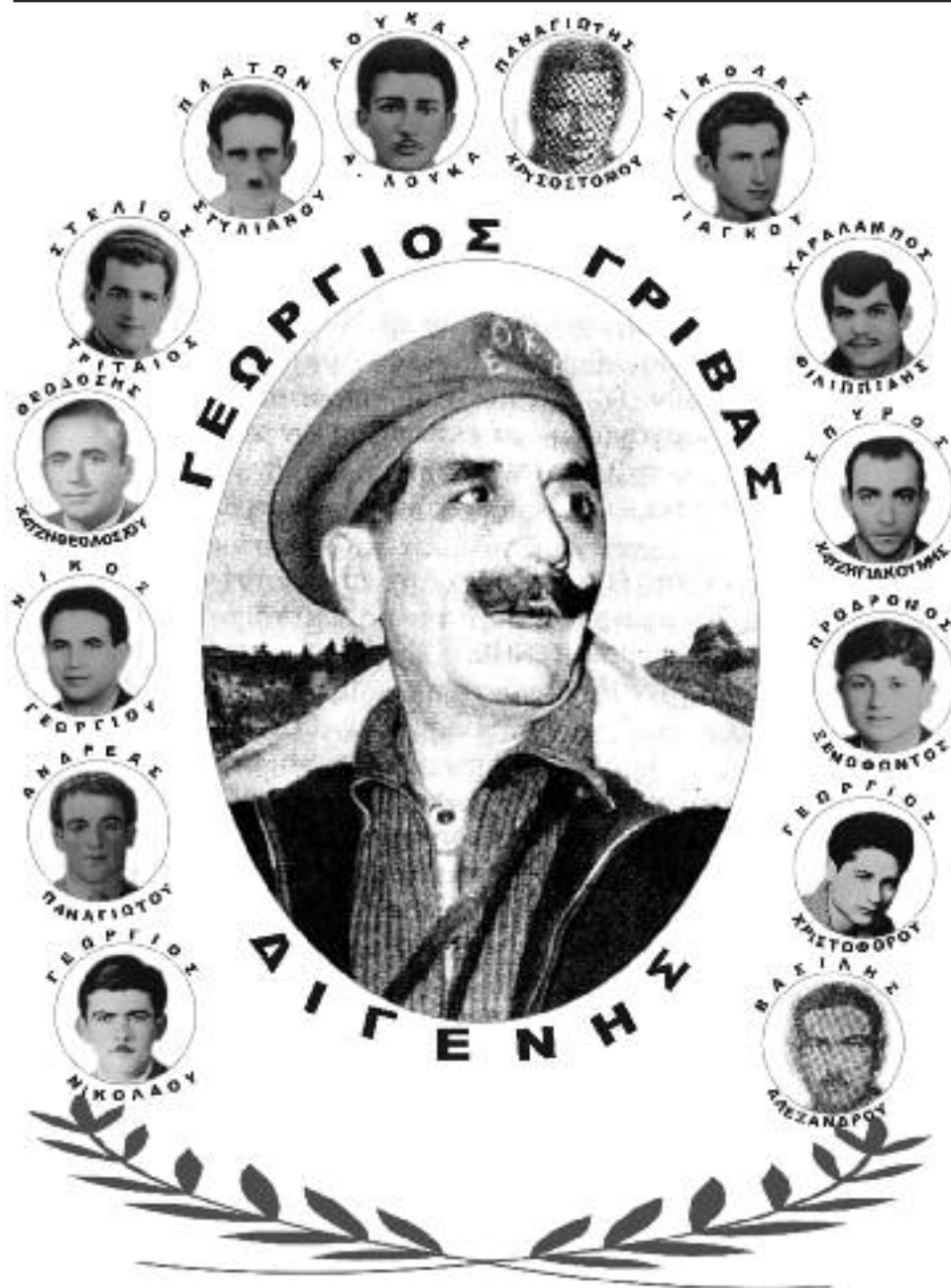
11 ΣΠΥΡΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΚΟΥΜΗΣ

12 ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

13 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

14 ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ
ΕΝ ΜΕΣΩ
ΤΩΝ 14 ΘΑΝΑΤΩΘΕΝΤΩΝ
ΣΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ

ΟΙ ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ

Του Χριστόδουλου Παπαχρυσόστομου

Υπό τόν ὄρον ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΜ-ΤΕΣ ἐννοοῦμεν 894 Ἀγωνιστάς, οἱ ὅποιοι παρουσιάσθησαν εἰς τὰ δικαστήρια μέ κατηγορίαν σαφῶς διατυπωθεῖσαν, καί κατεδικάσθησαν βάσει τῶν «Περί Ἑκτάκτου Ἀνάγκης» νόμων εἰς φυλάκισιν, κατά κύριον λόγον, καί, συμπληρωματικῶς, καί εἰς ἄλλας ποινάς. Ἡ διάκρισις γίνεται πρός διαχωρισμόν ἀπό τοὺς κρατηθέντας-φυλακισθέντας εἰς τὰ διάφορα Στρατόπεδα Συγκεντρώσεως, τὰ ἐπὶ τό ἡπιώτερον ἀποκληθέντα ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ, ἄνευ δίκης, μέ τήν γενικήν κατηγορίαν, ὅτι ἦσαν ἐπικίνδυνοι εἰς τήν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Ἡ ποικιλία τῶν κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἀπηγγέλθησαν, δίδει εἰκόνα τοῦ εἵδους καί τῆς ἐκτάσεως τῶν ἀγωνιστικῶν δραστηριοτήτων τούτων, τό δέ εἶδος καί ἡ αὐστηρότης τῶν ποινῶν, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐπεβλήθησαν, τήν σοβαρότητα μέ τήν ὁποίαν ἀντίκρυζε τὰς ἀγωνιστικές των δραστηριότητος ἡ Ἀποικιοκρατική Κυβέρνησις, καί τὰ πλαίσια τῆς Δικαιοσύνης, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἐκινεῖτο ἡ τελευταία, κατά τήν ἐπιμέτρησιν τῶν ποινῶν.

Χριστόδουλος Παπαχρυσόστομος

Αἱ κυριώτεραι τῶν προσαφθεισῶν κατηγοριῶν κατά τῶν φυλακισθέντων ἦσαν:

1) Διά τήν προώθησιν τῶν σκοπῶν της τρομοκρατίας	44
2) Διά κατοχήν ὅπλων καί πυρομαχιῶν	163
3) Διά ρίψιν βόμβας καί ἐκκένωσιν ὅπλου	54
4) Διά μεταφοράν ὅπλων καί πυρομαχιῶν	53
5) Διά δολοφονίαν	1
6) Διά φόνον	3
7) Διά δολιοφθοράν	6
8) Διά χρήσιν ἐνόπλου βίας κατά τῆς Κυβερνήσεως	17
9) Διά κατοχήν ἢ μεταφοράν ἐκρηκτικῶν ἀντικειμένων	9
10) Διά κατοχήν ἢ δημοσίευσιν στασιαστικῶν εγγράφων	98
11) Δι' ἀναγραφὴν ἢ τοποθέτησιν στασιαστικῶν συνθημάτων	28
12) Διά συμμετοχὴν εἰς διαδηλώσεις, ὀχλαγωγίας καί παρανόμους συγκεντρώσεις	187
13) Ὡς μέλη τῆς παρανόμου Ὄργανώσεως Ε.Ο.Κ.Α.	15
14) Δι' ἄρνησιν ἀπαλείψεως συνθημάτων	21
15) Διά παράβασιν τοῦ κατ' οἶκον περιορισμοῦ	16

Αί ἐπιβαλλόμεναι ποιναί από τα ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ/ΔΙΚΑΣΤΕΣ ἦσαν κυρίως φυλακίσεις, φθάνουσαι ἐνίοτε μέχρις ἰσοβίων δεσμών και καταδίκαι εἰς θάνατον. Ἀναλογία μεταξύ ἐγκλήματος καί ποινῆς δέν ὑπῆρχεν. Οὕτω κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ἀγωνισταί, διότι ἐπυροβόλησαν ἐναντίον Ἀγγλων, ἢ μετέφεραν ὅπλα καί πυρομαχικά. Εἰς τήν δευτέραν περὶ πτωσιν συνήθης ποινή ἦτο ἡ καταδίκη εἰς ἰσόβια δεσμά. Ἄλλες καταδίκες ἦταν: Πρόστιμο και Εγγύηση.

Συμπληρωματική ποινή ἐπιβαλλομένη εἰς νεαρούς κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἦτο ὁ **ραβδισμός**, τόν ὅποιον αἱ Βρεττανικαί Ἀρχαί τῆς Νήσου, καταργηθέντα εἰς τοὺς Μαύρους, ἐνομιμοποίησαν ἐν Κύπρῳ διά τοὺς Κυπρίους Ἀγωνιστάς. Ὁ σχετικός Νόμος δημοσιευθεῖς εἰς τήν Ἐπίσημον Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τῆς 26ης Νοεμβρίου 1955, ὑπ ἀρ. 3891, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὅταν ἐν πρόσωπον, ἄρρενος φύλου, ἡλικίας κάτω τῶν 18 ἐτῶν, ἔχει καταδικασθῇ ἀπό ἐν δικαστήριον δι' οἰανδήποτε παράβασιν τῶν ἀνωτέρω κανονισμῶν, τό Δικαστήριον θά δύναται, ἂν κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον, νά καταδικάζῃ τό ὥς ἄνω πρόσωπον εἰς τήν ποινήν τῆς μαστιγώσεως... Ἡ ποινή θά ἐκτελεῖται διά λεπτιῆς ράβδου, ὁ δέ ἀριθμός τῶν ρα-

βδισμῶν ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει θά ὑπερβαίνῃ τοὺς 12».

Χαρακτηριστική ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ δήλωσις τοῦ Βρεττανικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἀποικιῶν, γενομένη ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἀπό τῆς κηρύξεως τῆς καταστάσεως “Ἐκτάκτου Ἀνάγκης” ἐν Κύπρῳ 118 πρόσωπα κατεδικάσθησαν ἐν Κύπρῳ εἰς ραβδισμούς. Ἀπό αὐτά 13 ἦσαν κάτω τῶν 14 ἐτῶν, τά δέ υπόλοιπα μεταξὺ τῶν 14-18 ἐτῶν».

Συμπληρωματικῶς πρέπει νά ἀναφερθῇ, ὅτι πλήν τῶν ἐπισήμως καταδικασθέντων ἱκανός ἀριθμός προσώπων ἐρραβδίσθη και ποικιλοτρόπως ἐκακοποιήθη, ἀνεπισήμως, εἰς τά περίφημα «ἀνακριτήρια» τῆς ἐποχῆς. Ἰκανός ἐπίσης ἀριθμός φυλακισθέντων εἰς τά περίφημα «ἀνακριτήρια» ἐπὶ ἡμέρας, ἄνευ καταδίκης.

κεντρικὴς φυλακὴς

**Απόσπασμα από τον κατάλογο των ενηλίκων
Πολιτικών Καταδίκων κατ'αλφαβητική σειρά επιθέτου**

Γιαννάκης Αθανασίου	Άγιος Δομέτιος	8809
Μιχαλάκης Αλούπας	Λευκωσία	926
Ανδρέας Αναστάση	Λευκωσία	6287
Στέλιος Αναστασίου	Κάμπος	507
Ευθύμιος Ανδρέου	Μιτσερό	8544
Ρίτα Ευθυβούλου	Λευκωσία	8567
Παπαχριστόδουλος Αυγουστή	Αγρός	8610
Ευθύμιος-Μίμης Βασιλείου	Ευρύχου	652
Ανδρέας Γαστριώτης	Πύλα	8687
Θαλής Γερολατσίτης	Άγιος Δομέτιος	8508
Γεώργιος Γιαγκούλας Σάββα	Λάπηθος	525
Μάκης Γιωργάλλας	Μαραθόβουνος	6082
Πολύκαρπος Γιωργκάτζης	Παλαιχώρι	8640
Γρηγόρης Γρηγοράς	Λύση	8533
Γεώργιος Δημητρίου (Σπάος)	Λευκωσία	6280
Αυγουστής Ευσταθίου	Πόλη Χρυσοχούς	8652
Ανδρέας Θεοχάρους	Ευρύχου	6289
Ιάκωβος Καϊσερλίδης	Λάρνακα	8383
Καλλίνικος (Μοναχός)	Αθηαίνου	8433
Καρυόλαμιος Φειδίας	Λευκωσία	110
Ιωάννης Κασίνης	Κάτω Ζώδεια	8837
Χαρίλαος Κναής	Δερύνεια	533
Ευγένιος Κότσαπας	Λεμεσός	8419
Γεώργιος Κουής	Πρατειό Αμ/στου	8422
Ευάγγελος Κουταλιανός	Σαλαμίνα (Ελλάδος)	8365
Ρένος Κυριακίδης	Κακοπετριά	8437
Παπαχαράλαμπος Κυριάκου	Σαράντι	8677
Ρογήρος Κωνσταντινίδης	Λεμεσός	8575
Πίτσα (Χαραλαμπία) Κωνσταντίνου	Λευκωσία	8566
Βίας Λειβαδάς	Βατυλή	8468
Άντης Λεοντιάδης	Λευκωσία	8453
Σωκράτης Λοϊζίδης	Κάτω Δίκωμο	8362
Γεώργιος Λυκούργος	Λάρνακα	8382
Μιχαλάκης Μαραθεύτης	Λευκωσία	111
Χριστάκης Μασωνίδης	Γύψου	8594
Νικόλας Μαυρονικόλας	Χλώρακα	8364
Γεώργιος Μάτσης	Παλαιχώρι	8675
Άννα Μελισσά	Λευκωσία	----
Άκης Μιχαηλίδης	Γαλάτα	794
Χαράλαμπος Μπαταριάς	Σαράντι	8626
Παύλος Νικήτα	Κονιά	5924

Γεώργιος Χατζηγιαννάς	Λύση	8666
Γεώργιος Παλαιολόγος	Λευκωσία	8638
Δημήτρης Παπαδόπουλος	Λάρνακα	8548
Σάββας Παπαθωμάς	Περιστερωνοπηγή	8709
Επιφάνης Παπαντωνίου	Αχερίτου	8451
Ανδρέας Παπαπέτρου	Αθηαίνου	954
Ανδρέας Παπαφίγγος	Λεμεσός	6325
Μιχαλάκης Παρίδης	Αναφωτία	8380
Νίκος Παστελλόπουλος	Λεύκα	8776
Πενταράς Κώστας	Χλώρακα	5895
Ήβη Πετρίδου	Όμοδος	----
Βάσος Πετρωνάς	Τραχώνι	8577
Χαράλαμπος Πιριμεττής	Καννάβια	8630
Άννα Πολυβίου	Λεύκα	----
Φιλόκυπρος Πολυκάρπου	Καλλιάνα	439
Σταύρος Ποσκώτης	Λάρνακα	8379
Χρίστος Ριρής	Ευρύχου	8592
Ανδρέας Σάββα (Ματιτιής)	Χάρτζια	8578
Νίκος Σαμψών	Λευκωσία	8681
Νίκος Σεργίδης	Λευκωσία	6131
Αντωνάκης Σολομώντος	Κώμη Κεπήρ	8452
Θάσος Σοφοκλέους	Κυθρέα	8579
Νίκος Σπανός	Πέρα Ορεινής	8637
Λεωνίδας Στεφανίδης	Λευκόνοικο	8627
Κώστας Στεφάνου	Γιόλου	8773
Ανδρέας Στυλιανού	Λαγουδερά	8651
Φειδίας Συμεωνίδης	Λαγουδερά	8649
Γεώργιος Ταλιαδώρος	Νικήτας	548
Τάκης Τσαγγάρης	Λευκωσία	8511
Νίκος Τσαρδελλής	Λάρνακα	8537
Ανδρέας Τσιάρτας	Πολύστυπος	8624
Χαράλαμπος Φακούρας	Διόριος	8538
Μίκης Φυρίλλας	Λεύκα	8684
Γεώργιος Χαλλουμής	Παλαιχώρι	8616
Ανδρέας Χαμπιαούρης	Έμπα	8722
Κίκης Χαννίδης	Λευκωσία	544
Γεώργιος Χαραλαμπίδης	Αλεξάνδρεια	8746
Έλλη Χαραλάμπους	Κάμπος	653
Ανδρέας Χατζηγεράσιμος	Κακοπετριά	8534
Λοΐζος Χατζηλοΐζου	Λευκωσία	8450
Δημήτρης Χατζηπασχάλη	Βαρώσια	8396
Παρασκευάς Χοιροπούλης	Παλιομέτοχο	8504
Ανδρέας Χίπης	Παλύστυπος	6290
Ανδρέας Χουβαρτάς	Μπέλλαπαϊς	8660
Φώτης Χριστοφή	Καλογραία	8581

**ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΔΙΚΩΝ
ΠΟΥ ΕΞΟΡΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΡΟΔΟ) ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΖΥΡΙΧΗΣ – ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΩΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ 31 ΠΟΥ ΣΤΑΛΗΚΑΝ ΣΕ ΦΥΛΑΚΕΣ ΥΨΙΣΤΗΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ**

Από τη Σύνταξη

Α. Από Κεντρικές Φυλακές Κύπρου

Α/Α	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΑΤΑΓΩΓΗ	ΗΛΙΚΙΑ
1	Αθανασίου Γιαννάκης	Άγιος Δομέτιος	21
2	Αριστείδου Νίκος	Δρούσια	18
3	Ιορδανού Μάριος	Λεμεσός	15
4	Κωνσταντινίδης Κώστας Ιωάννου	Άγιος Δομέτιος	27
5	Μιχαήλ Κώστας (Κυνηγός)	Ποταμίτισσα	25
6	Ξενοφώντος Νίκος	Κάθηκας	23
7	Παναγή Χρυσόστομος	Ασκάς	18
8	Χοιροπούλης Παρασκευάς Γεωργίου	Παλιομέτοχο	19

Β. Από Φυλακές Αγγλίας

1/9	Κυριακίδης Ρένος	Κακοπετριά	23
2/10	Λοϊζίδης Σωκράτης	Κάτω Δίκωμο	36
3/11	Αοΐζου Νικόλας	Καλογραία	33
4/12	Μάτσης Γεώργιος	Παλαιχώρι	25
5/13	Ρωσσίδης Μιχαλάκης	Καλαβασός	23
6/14	Σαμψών Νίκος	Λευκωσία	22
7/15	Σοφοκλέους Αθανάσιος (Θάσος)	Κυθρέα	24
8/16	Σοφοκλέους Νίκος	Πάχνα	18
9/17	Σπανός Νίκος	Πέρα Ορεινής	22
10/18	Στεφανίδης Λεωνίδας	Λευκόνοικο	25
11/19	Τσαρδελής Νίκος	Λάρνακα	22
12/20	Τσιάρτας Ανδρέας	Πολύστιπος	23
13/21	Φιλιαστίδης Δημήτρης (Κίκης)	Λάρνακα	23
14/22	Χριστοφή Φώτης	Καλογραία	33

Γ. Στις Φυλακές της Αγγλίας

Στην αρχή έστειλαν και τους 31 στις φυλακές WORMWOOD SCRUBS του Λονδίνου, σε 4 αποστολές (27/08/56 - 06/02/57 - 13/09/57 - 13/11/57). Αργότερα, τους διασκορπίσαν σε διάφορες φυλακές, ως εξής:

A/23-32

ΦΥΛΑΚΕΣ MAIDSTONE του KENT: Πέτρος Στυλιανού, Λοΐζος Χατζηλοΐζου, Κίκης Φιλιασιδής, Σωκράτης Λοϊζίδης, Επιφάνης Παπαντωνίου, Ευάγγελος Παναγιώτου, Θάσος Σοφοκλέους, Φώτης Χριστοφή, Γιαννάκης Επαμεινώνδας και Μιχαλάκης Ρωσσίδης (σύνολο 10).

B/33-42

ΦΥΛΑΚΕΣ WAKEFIELD του YORK SHIRE: Ρένος Κυριακίδης, Γεώργιος Σκοτεινός. Βίας Λειβαδάς, Γρηγόρης Γρηγοράς, Ανδρέας Σάββα, Νικόλας

Λοΐζου, Νίκος Σαμψών, Νίκος Σοφοκλέους, Νίκος Τσαρδελλής και Γεώργιος Ιωάννου (σύνολο 10).

Γ/43

ΦΥΛΑΚΕΣ PARKHURST του ISLAND OF WHITE (αναρρωτικές): Νίκος Βρακάς. (μόνο 1). Αργότερα (09/01/59) μεταφέρθηκε στις φυλακές MAIDSTONE, όπου ενώθηκε με τους άλλους 10 συναγωνιστές του, που κρατούνταν εκεί.

Δ/44-53

ΦΥΛΑΚΕΣ PERTH Σκωτίας: Νίκος Σπανός, Σταύρος Ποσκότης, Νίκος Μουστάκας, Ανδρέας Χουβαρτάς, Κώστας Πιττάκης, Ανδρέας Παρασκευάς, Ανδρέας Τσιάρτας, Χαράλαμπος Χριστοδούλου - Μπαταριάς, Λεωνίδας Στεφανίδης και Γεώργιος Μάτσης (σύνολο 10)

Κρατητήρια

Ε.Ο.Κ.Α. ΠΡΟΔΟΤΑΙ ΚΑΙ ΛΙΠΟΤΑΚΤΑΙ ΚΑΙΡΟΣΚΟΠΟΙ

Του Αρχηγού Διγενή

Όταν σήκωσα το λάβαρο του εθνικού μας κινήματος κάλεσα στον στίβο της παλαιίστρας ΟΛΟΥΣ, ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ κοινωνικών ή πολιτικών φρονημάτων. Ο αγώνας ήτο κοινός και ΔΙ-ΚΑΙΩΜΑ ΟΛΩΝ.

Την επομένη όμως, ξαφνικά ακούσαμε μαζί με την φωνήν των Άγγλων και την φωνήν της αριστεράς παρατάξεως, η οποία μας απεκάλει «βαρελλόττους» και «ψευτοδιγενήδες».

Τους προδότας αυτούς τους περριφρονήσαμε και κοιτάξαμε να κτυπήσουμε τον κατακτητήν. Η μάζα του λαού μας αγκάλιασε. Έμειναν μόνον οι πληρωμένοι προδότες και οι λιποτάκται του αγώνος που θεώρησαν καλό να τρυπώσουν κάπου και να ακούουν φοβισμένοι τες βροντές των βομβών μας. Οι τελευταίοι αυτοί, ανήκαν ως επί το πλείστον στην παράταξι που μας έβριζε.

Δυόμισυ χρόνια σκληροί αγώνες που τους διεξήγαγαν μόνοι οι λεβεντιοί της ΕΟΚΑ. Κτυπήσαμε τους Άγγλους αλλά και τους προδότας, σε οποιαδήποτε παράταξι και αν ανήκαν, δεξιάν ή αριστεράν.

Όταν σταματήσαμε την δράση οικειοθελώς για εκεχειρία, οι προδότες και λιποτάκται του αγώνος πήραν θάρρος. Οι πρώτοι για να συνεχίσουν την προδοσία τους, οι δεύτεροι όχι για να ξεπλύνουν την ατιμία τους, ή τουλάχιστον να ομολογήσουν την πλάνη τους, αλλά για να καρπωθούν πολιτικά ωφέλη, για να κερδίσουν ψήφους. Οι καιροσκόποι αυτοί τράβηξαν ολόισια στο «ψητό»

έτοιμο όπως ετοιμάστηκε πάνω στες αναμμένες φλόγες των θυσιών της ΕΟΚΑ.

Και για να το αρπάξουν εκρησιμοποίησαν την προδοσίαν και την απάτην. Προδοσίαν για να συντριβή η ΕΟΚΑ, ενώ από την άλλη μεριά εφώναζαν «ενότητα» για να μας πιάσουν στον ύπνο. Συνηθισμένο «κόλπο» με την διαφορά ότι δεν έλαβαν υπ' όψιν τους εάν μπορούσαν να ξεγελάσουν τον αντίπαλο τους. Έτσι, κρησφύγετα μας προδίδουν, ως του μ. Στυλιανίδη, φυλλάδια μας ξεσχίζουν με οργανωμένα συνεργεία τους, καταδόσεις καταζητουμένων κάμνουν και κέρφιου εν συνεργασία με Άγγλους μαγειρεύουν.

(Όλα αυτά με στοιχεία και ονόματα που έχουμε στα χέρια μας, που αν μας ζητηθή θα τα αποκαλύψουμε).

Όλους αυτούς τους προδότας η αριστερά παράταξις ηθέλησε να τους προστατέψει ανοικτά και φώναξε: «Αυτοί είναι δικοί μου». Και εμείς τους της χαρίζουμε και ευχόμεθα να της ζήσουν μαζί με όλους τους άλλους που έχει στους κόλπους της.

Αντί να χωρίση τας ευθύνas της από την προδοσίαν, την υιοθέτησε. Αντί να καταδικάση τους προδότας, τους παροτρύνει να προδίδουν και να αντιδρούν. Αντί να σιωπήση, τουλάχιστον, εκβάλλει υστερικές κραυγές για τα «παιδιά της» που θέλουμε να τα τιμωρήσουμε, κάμνει συγκεντρώσεις, φωνασκεί. Ούτε μια λέξι όμως δεν λέγει, ούτε γράφει για τες κακοποιήσεις χιλιάδων αγωνιστών, ούτε για τα βασανιστήρια, ούτε για τες βαρβαρότητες των Άγγλων. Είδε κανείς τίποτε από αυτά στες φυλλάδες των; Μέλι - γάλα με τους Εγγλέζους. Γιατί όχι, αφού χάρις σ' αυτούς προσπαθούν να αναστηθούν; Δεν είναι καιρός σήμερα. Θα έλθη όμως μέρα που θα αποκαλυφθή η προδοσία των και θα μείνουν κατάπληκτοι φίλοι και εχθροί των.

Φωνάζουν «ενότητα» (ίσον παγίδα) για να μας κοιμήσουν και να αφήσουμε τις πόρτες μας ανοιχτές για να εισβάλουν στο σπίτι μας και να το κάμουν θάλασσα. Τα χαλινάρια που τους βάλαμε δεν πρόκειται να τα αφήσουμε γιατί τότε θα καταστρέψουν ό,τι κτίσαμε με τόσο αίμα.

«Ενότητα» φωνάζουν, ενώ από την άλλη μεριά προδίδουν. Αλλά ενότητα στη προκειμένη περίπτωση δεν λέγει τίποτε. Δεν μπορεί να συνεργασθή η εντιμότης με την ατιμία και υποουλόγητα, ο ίσιος και ντόμπρος με τον καιροσκόπο, ο πατριώτης και αγωνιστής με τον προδότη. Όλοι οι αγνοί πατριώτες είναι ήδη ενωμένοι.

Σας ανεχόμεθα να ακολουθήτε, δεν πρόκειται να πειράξουμε κανένα, οι ασδήποτε πολιτικές πεποιθήσεις και αν έχη, είτε κομμουνιστήν είτε εθνικιστήν είτε σοσιαλιστήν. Αλλά δεν θα επιτρέψουμε σε κανένα, οποιοσδήποτε και αν είναι, να καταστρέψη ό,τι κτίσαμε με τα ίδια μας τα χέρια.

Ο Κυπριακός λαός δεν πρέπει να ανησυχή από τες φωνασκίες των καιροσκόπων και προδοτών, είναι σύνηθες φαινόμενον τούτο σε κάθε αγώνα. Παλαίμαχοι εμείς τα ξέρουμε όλα τα «κόλπα». Ζητούμε να μας ακολουθήση πιστά και τυφλά. Θα τον οδηγήσουμε στο τέρμα. Να είναι BEBAIOS. Αλλά και θα κτυπήσουμε όπου βρούμε αντίδρασι, είτε από την δεξιά παράταξι, είτε από την αριστεράν. Δεν ανήκουμε σε κόμματα ούτε παρατάξεις. Ανήκουμε στην Κύπρο και για την ελευθερία της εργαζόμεθα. Η εθνική απελευθερωτική εξόρμησις, μας έβαλε βαθείς ρίζες, που ποτίστηκαν με αίμα ολοκάθαρο και αγνό Ελληνικό. Και το αίμα αυτό αφού επνίξε κάθε προδοτική ύπουλη ή ξενόδοουλη δύναμη, επέτρεψε να ξεπηδήσουν νέες δυνάμεις, σφριγηλές, μαχητικές, αγνές, πατριωτι-

κές, αι οποίαι με αναπεπταμένο το Ελληνικό λάβαρο και με σύμβολα ΠΑΤΡΙΔΑ και ΘΡΗΣΚΕΙΑ, βαδίζουν γοργά και σταθερά προς τα πεπρωμένα του Έθνους, για μια Κύπρο Ελεύθερη.

Όσοι πιστοί στας τάξεις μας, Δεν κάμνουμε διάκρισι ούτε διώχνουμε κανένα, αρκεί όλοι να είναι αγνοί, έντιμοι, ντόμπροι όπως και μεις. Συ-

νεργαζόμεθα και με κάθε έντιμο άτομο ή παράταξιν αδιακρίτως πεποιθήσεων. Σέρνουμε τον χορό με καθαρό το πρόσωπο αλλά και εθνικήν υπερηφάνειαν. Όσοι θέλουν ας ακολουθήσουν. Δεν θα επιτρέψουμε όμως σε κανένα να μας κόψη τον δρόμον. Αυτόν θα τον ΚΤΥΠΗΣΟΥΜΕ ΑΛΥΠΗΤΑ. Αυτά προς φίλους και εχθρούς.

Ε.Ο.ΚΑ, ο Αρχηγός ΔΙΓΕΝΗΣ

ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ Α.Κ.Ε.Λ

20 Μαρτίου 1957

Το Α.Κ.Ε.Λ αναθεώρησε τη στάση του έναντι του απελευθερωτικού αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α, τουλάχιστον θεωρητικά. Σε απόφαση της Κεντρικής του Επιτροπής αναφέρονται και τα ακόλουθα:

«... Ταυτόχρονα η Κ. Ε. υπογραμμίζει ανοικτά, ότι στη στάση μας έναντι της Ε.Ο.Κ.Α διαπράξαμε μια σειρά λάθη, μερικά από τα οποία αρκετά σοβαρά. Πρώτα-πρώτα από την αρχή υποτιμήσαμε σοβαρά το κίνημα της Ε.Ο.Κ.Α, θεωρώντας το σαν κίνημα μερικών δεκάδων φανατικών της δεξιάς, προορισμένο να σβήσει σε μερικούς μήνες, και δεν μπορέσαμε να παρακολουθήσουμε τις προετοιμασίες που γίνονταν πάνω από τρία χρόνια. Δεύτερο η ανακοίνωση του Πολιτικού Γραφείου του Απριλίου του 1955 ήταν μια πολύ βιαστική και αψυχολόγητη ενέργεια, που προόριζε σύγχυση και έλλειψη ψυχραι-

μίας και με τον τρόπο που έπιανε το ζήτημα, θεωρητικολογώντας για ατομική τρομοκρατία με αποσπάσματα από τον Λένιν, δεν βοηθούσε καθόλου τις μάξες να δουν σωστά για ποιους λόγους το κόμμα μας διαφωνούσε με την τακτική του ένοπλου αγώνα. Τρίτον, οι χαρακτηρισμοί που σε ανακοινώσεις και άρθρα μας δώσαμε στην Ε.Ο.Κ.Α και στους αγωνιστές της, αποκαλώντας τους «Ψευτοδιγενήδες», «τραμπούκους», «βαρελότους», «τρομοκράτες» κλπ, ήσαν προκλητικοί και σεχταριστικοί και ενώ δεν εξυπηρετούσαν καθόλου την εθνική μας υπόθεση και την ενότητα του λαού, όπλιζαν την Ε.Ο.Κ.Α και τον μοναρχισμό στην επίθεσή τους ενάντια στο κόμμα και το λαϊκό κίνημα και έριχναν νερό στον μύλο της διάσπασης και του κινδύνου εμφύλιου σπαραγμού». (Απομνημονεύματα του Διγενή σελ. 51).

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΥΠΟΚΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΕΜΠΛΕΚΟΥΝ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ

Από τη Σύνταξη

Η εμπλοκή του τουρκικού στοιχείου στο Κυπριακό άρχισε να υποδαυλίζεται από τους Άγγλους από νωρίς και ολοκληρώθηκε ενώ κορυφωνόταν ο Αγώνας της ΕΟΚΑ.

Είναι συγκλονιστικές οι περιγραφές των τουρκικών επιθέσεων εναντίον εκκλησιών και καταστημάτων.

Είναι όμως συγκλονιστικότερη η αποκάλυψη από το 1956, χάρτη για διχο-

τόμηση της Κύπρου, την οποία δεν έπαυσαν έκτοτε να επιδιώκουν οι Τούρκοι. Η εμπλοκή των Τούρκων δεν ήταν δυνατό παρά να οδηγήσει σε λουτρό αίματος, όπως συνέβη στον Κοντεμένο και αλλού, θηριωδίες που καταγράφονται με οργή και οδύνη από τον Τύπο. Ακόμα και δεκάχρονο παιδί έσφαξαν οι Τούρκοι έξω από την Αθηαίνου.

ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΣΦΑΞΑΝ ΧΘΕΣ ΔΕΚΑΕΤΕΣ ΠΑΙΔΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑΘΗΑΙΝΟΥ
ΠΡΕΣΒΕΥΣΗΝ ΤΗΝ ΕΝ ΤΗΝ ΤΑΡ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΘΕΤΟΥ ΤΗΝ ΚΑΙ ΕΥΡΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥΤΩΝ ΤΟΥ ΙΣΤΗ ΣΥΝΤΟΝΟΥ ΤΗ

ΕΣΦΑΓΙΑΣΘΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΥΠΟ ΤΟΥΡΚΩΝ ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΕΚ ΤΥΜΒΟΥ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΦΟΡΕΩΝ ΤΕΛΕΣ ΕΣ ΤΗΝ ΠΑΝΤΑΤΩΝ — ΑΝΑΛΑΡΟΙ ΔΕΛΦΟΝΟ ΕΣΤΗΝ ΜΟΤΕΙΝΑΝ ΠΕΛΑΓΕΣ, ΜΑΧΑΙΡΑ ΚΑΙ ΡΑΒΔΟΥΣ. — ΑΙ ΣΥΝΘΙΚΑΙ ΥΠΟ ΤΑΣ ΘΥΤΙΑΣ ΔΕΥΤΕΡΑΝ Η ΜΕΛ ΣΦΑΞΗ

Σφαγή Ελληνοκυπρίων στο Κιόνελλι

ΤΟΥΡΚΟΙ ΗΜΩΣΑΝ ΧΘΕΣ ΠΥΡ ΔΙ' ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΙΣ ΚΑΦΕΝΕΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΪ ΜΑΚΑΙΟΥ
ΘΡΟΝΟΥΝ ΜΕΤΕΣ ΤΑΡ, ΠΑΡΕΜΦΟΡΕΩΝ ΤΑΚΕΝ. — ΣΤΡΥΜΑΤΙ ΣΕΚΑΝ ΤΕΤΕΛΑΛΩΝ-ΜΕΤΕΠΟΙΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΡΩΝΕΣ ΕΣ ΕΡΑ. ΕΥΤΕΡΑ ΔΕΛΦΟΝΟΙ Η ΕΥΤΕΡΑ

[ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 10/7/1950]

[ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 9/7/1950]

'Εναντίον 13 Κιονελιτών άπηγγέλθη κατηγορία επί φόνω όκτώ 'Ελλήνων

Η ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΕΣΤΙΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΗ ΤΡΕΝΟΤΕΣ.

(ΧΑΡΑΥΓΗ, 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1951)

ΜΕ ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ «ΔΕΝΔΕΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ»
ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΦΑΓΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΠΑΡΑ ΤΟ ΚΙΟΝΕΛΙ

ΘΕΡΜΟΑΙΜΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΠΡΟΕΒΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΘΟΥΡΥΒΩΔΕΙΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Επετέθησαν κατά τοῦ Ι. ναοῦ Ἀγ. Λουκά καὶ ἐναντὶν Ἑλληνικῶν καταστημάτων καὶ γραφείων καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτοκίνητα Ἑλλήνων. — Ἐτραυματίσθησαν μερικὰ πρόσωπα καὶ ἐπροξενήθησαν ζημίαι.

ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΚΑΥΞΑΝ ΚΑΙ ΕΛΕΗΛΑΤΗΣΑΝ ΑΠΟΘΗΚΑΣ, ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἐτραυματίσθησαν πολλὰ πρόσωπα, ἐκ τῶν ὁποίων δύο σοβαρώτατα ἐξ ἐκπυρσοκροτήσεως ὅπλου ἀστυνομικοῦ - Κατάλογος τῶν καταστροφῶν

(ΒΕΒΟΣ 23/1/1957)

ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΧΘΕΣ ΕΞΗΜΕΙΩΘΗΣΑΝ ΕΙΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΝ, ΕΙΣ ΑΛΛΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΑ ΑΙΜΑΤΗΡΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Οἱ Τούρκοι προέβησαν εἰς ὀχλαγωγίας καὶ ἐμπρησμοὺς Ἑλληνικῶν περιουσιῶν. - Κατ' οἶκον περιορισμὸς ἐπεβλήθη χθὲς εἰς Λευκωσίαν

(ΒΕΒΟΣ 11/12/1957)

ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΣΦΑΞΑΝ ΧΘΕΣ ΔΕΚΑΕΤΕΣ ΠΑΙΔ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑΘΗΝΟΥ
 ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑΝ ΕΤΙ ΑΛΛΟΙΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΑΝΑΓΕΝΕΣ ΕΚΟΜΕΤΕ
 ΤΩ ΟΥΝ ΚΑΙ ΕΠΕΛΑΤΟΝ ΤΟΝ ΕΝ ΤΩ ΤΕΤΟ ΣΥΝΕΡΧΟΝ ΤΙ
 (ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 11/7/1958)

ΕΣΦΑΓΙΑΣΘΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΥΠΟ ΤΟΥΡΚΩΝ ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΕΚ ΤΥΜΒΟΥ

ΤΑ ΠΡΟΣΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΟΡΦΟΝΤΩΝ ΥΕΛΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ ΠΛΗΘΥΜΑΤΩΝ
 —Η ΑΝΑΓΕΝΕΣ ΔΕΛΦΟΝΕΣ ΕΣΦΑΓΙΑΣΘΗΣΑΝ ΠΕΛΕΚΕΣ, ΜΑΖΑΙΡΑ
 ΚΑΙ ΡΑΒΔΟΥΣ.—Η ΣΥΝΕΚΑΙ ΥΠΟ ΤΑΣ ΟΥΚΙΑΣ ΔΙΕΠΡΑΞΗ Η ΚΕΑ ΤΟΛΕΤ

(ΚΟΣΟΣ 9/7/1958)

(ΚΟΣΟΣ 12/6/1958)

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΘΧΛΟΣ ΕΠΥΡΡΟΛΗΣΕ ΧΘΕΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΣΥΔΟΤΟΣ ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΤΟΥΡΚΟΙ ΗΝΟΙΞΑΝ ΧΘΕΣ ΠΥΡ ΔΙ' ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΟΠΛΩΝ ΕΝΑΝΤΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΙΣ ΚΑΦΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑ'ΕΜΑΚΛΙΟΥ

ΕΣΦΕΡΕΤΗ ΟΣΕΤΗΣ ΑΝΗΡ, ΠΑΤΗΡ ΟΝΑΝΙΑ ΤΟΚΩΝ. — ΕΣΤΡΑΜΑΙ
 ΤΟΝΑΝ ΠΟΝΤΕ ΑΝΟΛ/ΤΕΙΤΟΜΕΝΑΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΠΕΛΟΥΣ—ΕΙΣ ΜΡΑ
 ΣΤΕΝΤΑ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙΣ ΕΙΝΕΣΕΣΕ

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 10/7/1958)

(ΚΟΣΟΣ 9/7/1958)

Έναντίον 13 Κιονελιτών άπηγγέλθη κατηγορία επί φόνω όκτώ Έλλήνων

Η ΠΡΟΑΝΑΚΡΙΣΙΣ ΜΠΡΙΣΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΣΗΝ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ.

ΟΙ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑΣ ΣΥΝΗΝΤΗΘΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΔΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΥΡΙΧΗΝ

Αλληλοσυγκρουόμεναι πληροφορίες περί «αίσιοδοξίας» και «έπιφυλάξεων». — Πάλιν περί Τουρκικών στρατευμάτων. — Συνέλευσις με άναλογικην άντιπροσώπευσιν. — Δημοτικά Συμβούλια. — «Βέτο».

ΑΘΗΝΑΙ, 8 (Ε.Π.Ε.).
 Τα τελευταία γεγονότα στην Ελλάδα, που είναι αποτέλεσμα της πολιτικής που ακολουθεί η Τουρκία, έχουν προκαλέσει στην Ελλάδα και στην Τουρκία, όπως και στην Ελλάδα, την ανάγκη να επανεξετάσουν την πολιτική τους. Η Τουρκία, που είναι η πιο σημαντική δύναμη στην Ελλάδα, έχει την υποχρέωση να επανεξετάσει την πολιτική της, όπως και η Ελλάδα, που είναι η πιο σημαντική δύναμη στην Τουρκία, έχει την υποχρέωση να επανεξετάσει την πολιτική της. Η Τουρκία, που είναι η πιο σημαντική δύναμη στην Ελλάδα, έχει την υποχρέωση να επανεξετάσει την πολιτική της, όπως και η Ελλάδα, που είναι η πιο σημαντική δύναμη στην Τουρκία, έχει την υποχρέωση να επανεξετάσει την πολιτική της.

(ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ 7/2/1959)

Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΤΟΥ 1955 ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΤΗΣ

Από τη Σύνταξη

Τέσσερεις μόλις μήνες μετά την έναρξη του ανταποικιακού απελευθερωτικού Αγώνα της Ε.Ο.ΚΑ, η **ΕΛΛΑΔΑ διέπραξε το πιο ολέθριο πολιτικό σφάλμα της στην όλη πορεία της για τη λύση του Κυπριακού.**

Έπεσε στην παγίδα που τόσο έντεχνα έστησαν οι Βρετανοί, οι οποίοι προκειμένου να έχουν μόνιμα το «απάνω χέρι» στην Κύπρο, σκέφτηκαν να επαναφέρουν την Τουρκία στην όλη διαδικασία, καλώντας προς τούτο την Ελλάδα και Τουρκία στο Λονδίνο για συνομιλίες για «συζήτηση θεμάτων της Ανατολικής Μεσογείου».

Τόσο η Ελλάδα όσο και η Τουρκία, η οποία διά της υπογραφής της Συνθήκης της Λωζάνης το 1923, «ΠΑΡΗΤΗΘΗ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ», **αποδέκτηκαν** την πρόσκληση αυτή των Βρετανών, που απ' εκείνη τη στιγμή αποτέλεσε «ΣΤΑΘΜΟ» στην όλη εξέλιξη του Κυπριακού, καθότι σε όλες τις εφεξής συνομιλίες και ενέργειες για λύση του «ζητήματος της Κύπρου», η Βρετανία «έπαιξε πάντα τον ρόλο της έχοντας πιστό και πολύ απαιτητικό σύμμαχο την Τουρκία (ήταν πλέον τα «πράγματα» 2-1 υπέρ της Βρετανίας.

Έτσι πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο (29 Αυγούστου - 7 Σεπτεμβρίου 1955, η εν λόγω συνάντηση, χωρίς τη συμμετοχή των Κυπρίων (Ε/κ και Τ/κ), και χωρίς κανένα όρο ή επιφύλαξη, που έμεινε γνωστή στην ιστορία ως «Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ 1955».

Στις συνομιλίες που ακολούθησαν, οι «θέσεις» Ελλάδος-Τουρκίας ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες, πράγμα που οδήγησε στην αποτυχία της Τριμερούς, **όχι όμως και της ΒΟΥΛΙΜΙΑΣ της Τουρκίας**, που έγινε πλέον δεκτή ως «ενδιαφερόμενο μέρος» στις εφεξής συνομιλίες, οι οποίες έκτοτε συνεχίζονται με τα γνωστά σκαμπανεβάσματα.

Το 1958 οι Πρωθυπουργοί Ελλάδος (Κωνσταντίνος Καραμανλής) και Τουρκίας (Ατνάν Μεντερές) **άρχισαν κατ'ιδίαν συνομιλίες στη Ζυρίχη**, ενώ ο Αγώνας της Ε.Ο.ΚΑ συνεχιζόταν σκληρός και πεισματώδης, και συμφωνήσαν στη δημιουργία ενός **Ενιαίου Ανεξάρτητου Κράτους, της Κ.Δ.** Η συμφωνία αυτή απεκλήθη **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΖΥΡΙΧΗΣ** και μονογραφήθηκε από τους Πρωθυπουργούς. Στη συνέχεια ενσωματώθηκε στη συμφωνία Λονδίνου και υπογράφηκε από όλους τους εμπλεκόμενους (Βρετανία, Ελλάδα, Τουρκία, Ε/κ και Τ/κ) στο Λάνγκαστερ Χάους

(19 Φεβρουαρίου 1959) και σε 1 χρόνο (16 Αυγούστου 1960) ανακηρύχθηκε η Κ.Δ.

Η Κύπρος, εκπροσωπήθηκε από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ', ο οποίος υπέγραψε τις Συμφωνίες, τις δέκτηκε με όλα τα ΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σ' όλη τη διάρκεια των συνομιλιών για τις Συμφωνίες, οι Η.Π.Α άσκησαν καταθλιπτική πίεση στην Ελλάδα, για να «κλείσει» το Κυπριακό.

Παραθέτουμε τους κύριους συντελεστές των Συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου:

Η ΤΡΙΜΕΡΗΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ 1955

ΧΩΡΕΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΣ/ΠΡΟΘΥΠΟΥΡΓΟΣ	ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	ANTONI INTEN	ΧΑΡΟΛΑΝΤ ΜΑΚΜΙΛΑΝ
ΕΛΛΑΔΑ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΓΟΣ	ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΟΥΡΚΙΑ	ΑΤΝΑΝ ΜΕΝΤΕΡΕΣ	ΦΑΤΙΝ ΡΟΥΣΤΟΥ ΖΟΡΛΟΥ

ΟΙ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΖΥΡΙΧΗΣ-ΛΟΝΔΙΝΟΥ 1958-59

ΧΩΡΕΣ/ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΡΟΕΔΡΟΙ/ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ	ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	ΧΑΡΟΛΑΝΤ ΜΑΚΜΙΛΑΝ	ΑΝΤΟΝΙ ΙΝΤΕΝ
ΕΛΛΑΔΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ
ΤΟΥΡΚΙΑ	ΑΤΝΑΝ ΜΕΝΤΕΡΕΣ	ΦΑΤΙΝ ΡΟΥΣΤΟΥ ΖΟΡΛΟΥ – ΝΙΧΑΤ ΕΡΙΜ
Ε/Κ ΚΟΙΝΟΤΗΣ	ΑΡΧΙΕΠ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ Γ'	34 ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
Τ/Κ ΚΟΙΝΟΤΗΣ	ΦΑΝΤΙΑ ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ	ΡΑΟΥΦ ΝΤΕΝΚΤΑΣ

*Το Βρετανικό
Κοινοβούλιο*

ΕΞΟΡΙΕΣ - ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

24/04/1921	Απέλαση του Ελλαδίτη Καθηγητή-Δημοσιογράφου Νικολάου Καταλάνου
31/10/1922	Απέλαση του Ελλαδίτη ιατρού Φίλιου Ζανέτου
ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΑ 1931	Εξορία του Μητροπολίτη Κυρηναίας Μακάριου Μυριανθέως
	» » » Κιτίου Νικόδημου Μυλωνά
	» » Οικονόμου «Φανερωμένης» Διονύσιου Κυκκώτη
	» » Σάββα Λοϊζίδη
	» » Νικόλαου Κ. Λανίτη
	» » Γεωργίου Χατζηπαύλου
	» » Θεοφάνη Τσαγγαρίδη
	» » Θεοφάνη Θεοδότου
	» » Χαράλαμπου Βατυλιώτη
	» » Κώστα Σκελέα
03/02/1950	» » Σωκράτη Λοϊζίδη
9/03/1956	» » Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου Γ΄
	» » Μητροπολίτη Κυρηναίας Κυπριανού
	» » Πρωθιερέως της «Φανερωμένης»
	» » Παπασταύρου Παπαγαθαγγέλου
	» » Γραμματέα της Μητρόπολης Κερύνειας Πολύκαρπου Ιωαννίδη
Θέρος 1956	Απέλαση όλων των Ελληνικής Υψηλότητας καθηγητών που υπηρετούσαν στα διάφορα Γυμνάσια της Κύπρου
09/03/1959	Εξορία 22 βαρυνοιτών πολιτικών Καταδίκων μέχρι τις 16 Αυγούστου 1959, οπότε η Κύπρος απηλλάγη επισήμως από την αγγλική κατοχή και ανεκηρύχθη η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.
17/03/1959	Εξορία ΔΙΓΕΝΗ μετά ... τιμών

Νικόλαος
Καταλάνος

Φίλιος
Ζανέττος

Αρχ. Μακά-
ριος Γ΄

Μητρ.
Κυρηναίας
Κυπριανός

Σωκράτης
Λοϊζίδης

Γεώργιος
Γρίβας
Λιγενής

ΣΧΟΛΕΙΑ

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΝ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΟΧΙ Η ΕΚΛΟΓΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΥΠΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Εύστοχος απάντησις τοῦ Δρος Σπυριδάκι διὰ τοῦ «Φιλελευθέρου» εἰς τὸν Διευθυντὴν Δημοσίων Σχέσεων κ. Π. Στόρρς

(ΕΠΙΛΕΥΣΤΗΡΙΟΝ 3/9/1956)

Three schoolboys get seven years' jail

(TIMES COURT REPORTER)

SENTENCING three schoolboys to seven years imprisonment each Mr. Justice Bernard Shaw warned them in the Nicola Special Assizes yesterday that had the new Emergency regulations published last Thursday been in force when they were charged, then he would have had no option but to sentence two of them to death.

(TIMES OF CYPRUS 27/11/1956)

ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ ΕΙΣ ΣΤΡΟΥΜΠΙ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΕΑΡΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

(ΕΠΙΛΕΥΣΤΗΡΙΟΝ 21/3/1956)

Οι καθημερινές διαδηλώσεις των μαθητών των Γυμνασίων εναντίον της βρετανικής κατοχής είχε πολύ δυσμενή αντίκτυπο στις «δυνάμεις ασφαλείας» ιδιαίτερα στα χωριά όπου υπήρχαν Γυμνάσιο. Μόρφου, Ευρύχου, Πεδουλάς, Όμοδος, Ριζοκάρπασο, Άγιος Αμβρόσιος Κερύνεαις, Αργός, Λευκόνοικο...

Οι νέοι της Κύπρου ενάντια στον Βρετανό κατακτητή.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΕΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

(Εγγύηση, πρόστιμο, ραβδισμοί, φυλάκιση)

Όλοι οι καταδικαζόμενοι σε φυλάκιση αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α μέχρι 20 ετών, εκρατούνταν στο διαμέρισμα (ζοντάκι) αρ. 9 (τούτο έχει παραχωρηθεί στο Σ.Ι.Μ.Α.Ε και αποτελεί ένα από τους ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ).

Ως εκ τούτου, όλοι οι μαθητές (ss/ελαφροποινίτες και L/S βαρυποινίτες) ήταν στο BLOCK 9.

Παραθέτουμε δειγματοληπτικό κατάλογο (για πλήρη κατάλογο, βλέπε «Λεύκωμα Πολιτικών Καταδίκων / μαθητών Πολιτικών Καταδίκων» και «Αρχείον Αγωνιστών» του Χριστόδουλου Παπαχρυσόστομου.

ΜΑΘΗΤΕΣ		
Αργυρός Μιχαήλ	Μαζωτός	8614
Γεώργιος Κώστα	Παλαιχώρι	8615
Ανδρέας Κούμας	Λευκωσία	8623
Κώστας Μείτανης	Κάριμι	8634
Ανδρέας Καρακώστας	Μπέλλα Παΐς	8648
Ανδρέας Βασιλείου	Λεμεσός	8505
Φώτιος Κ. Φωτίου	Λάρνακα	6187
Θεόδωρος Αδ. Κολοκούδιας	Παραλίμνι	27
Σωτήρης Π. Αφροτίσης	Λεμεσός	162
Ανδρέας Θεοχάρους	Ευρύχου	6289
Νίκος Μερκούρης	Βαρώσια	1073
Κώστας Αν. Ασιώτη	Γιαλούσα	1163
Κώστας Π. Κωμοδρομός	Γιαλούσα	1164
Παναγιώτης Λεοντίου	Γιαλούσα	1165
Ανδρέας Χίπης	Πολύστιπος	6290
Νίκος Σεργίδης	Λευκωσία	6131
Χρίστος Ριής	Ευρύχου	8592
Διογένης ρουπίνας	Ευρύχου	ΕΘΝΟΣ 24/2/53
Φιλόκυπρος Πολυκάροπος	Καλλιάνια	439

ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ		
Χλόη Κούσπετρη	Καϊμακλί	8573
Νίτσα Στ. Μιχαηλίδου	Πέγεια	56
Δήμητρα Πέτρου	Λευκωσία	90
Άννα Π. Λιασίδου	Άγιος Ηλίας	357
Ελλάδα Πολυχρόνη	Βαρώσια	413
Έλλη Χαλαλάμπους	Κάμπος	653
Άννα Πολυβίου Ιωάννου	Λεύκα	654
Μαρούλα Τηλεμάχου Ιωαννίδου	Άγ. Δομέτιος	655
Νόνα Μιχαηλίδου	Ξυλοφάγου	678
Φρύνη Διομήδους	Ευρύχου	ΕΘΝΟΣ 24/2/53
Μαρούλα Ζαχαρία	Καϊμακλί	682
Παναγιώτα Σαλάτα	Λιθροδόνας	928
Μάρω Στέλιου	Λάρνακα	1099
Μαρούλα Κ. Θεοδώρου	Λάρνακα	1100
Στέλλα Κωνσταντίνου	Αγρίδια	1339
Στέλλα Σάββα	Αγρίδια	1342
Ελένη Χρίστου	Αγρίδια	1343
Νίκη Χρίστου	Αγρίδια	1344
Νίκη Μιτσίδου	Λεμεσός	276
Άννα Πολυβίου Ιωάννου	Λεύκα	654

Ο Δρ. Κωνσταντίνος Σπυριδάκης, γυμνασιάρχης του Π.Γ. επισκέφθηκε τους συλληφθέντες μαθητές και μαθήτριες στις Κεντρικές Φυλακές.

Με τηλεγραφήματα στον Κυβερνήτη καυστηριάζει άφοβα τη βάνουση συμπεριφορά του Συμβ. Ασφαλ. εναντίον των μαθητών.

ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ - ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Έρευνα Μίμη Βασιλείου

Τούτο ήταν ένα, σχεδόν, καθημερινό γεγονός στις πόλεις και στα χωριά, όπου υπήρχαν Γυμνάσια: ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΑΡΝΑΚΑ, ΠΑΦΟΣ, ΚΕΡΥΝΕΙΑ, ΜΟΡ-

ΦΟΥ, ΕΥΡΥΧΟΥ, ΠΕΔΟΥΛΑΣ, ΟΜΟΔΟΣ, ΛΕΥΚΟΝΟΙΚΟ, ΡΙΖΟΚΑΡΠΑΣΟ, ΑΓ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ, ΑΓΡΟΣ, κ.ά.

ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΣ:

1.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	27/09/55	Διαδήλωση	Διερώνα
2.	ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΠΑΛΛΟΥΡΟΣ	07/02/56	»	Ριζοκάρπασο
3.	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛ	13/03/56	Επίθεση κατά αυτοκινητοπομπής	Κισσόνεργα
4.	ΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ	14/03/56	Διαδήλωση	Λάρνακα
5.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ	02/07/56	Ενέδρα	Κώμα Γιαλού
6.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΛΑΜΗΣ	20/11/56	Επίθεση εναντίον Ειδικού Χωροφύλακα	Βουνί
7.	ΤΑΚΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ	07/02/57	Ενέδρα	Κτήμα
8.	ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ	14/03/57	Απαγχονισμός	Τσαάδα
9.	ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ	21/03/57	Μάχη της Οράς	Λάρνακα
10.	ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ	07/10/57	Δολοφονία από Ασισώτη	Γαλάτα
11.	ΓΙΑΣΟΥΜΗΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΟΣΙΟΥ	02/08/58	Κατά την τοποθέτηση νάρκης	Άχνα
12.	ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΒΡΑΑΜΙΔΗΣ	03/08/58	Έκρηξη βομβών	Τειμβριά
13.	ΙΑΚΩΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ	15/09/58	Φόνος από βρετανούς στρατιώτες	Αρόδες
14.	ΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑ	03/1/58	Στα βασανιστήρια	Αγία Νάπα
15.	ΝΙΚΟΣ ΕΥΑΓΟΡΟΥ	05/10/58	Ενέδρα	Παλώδια
16.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΣΠΗΣ	13/10/58	»	Ριζοκάρπασο
17.	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΟΥΜΑΖΟΣ	22/10/58	»	Βαρώσι

*Πετράκης
Γιάλλουρος -
Σημαιοφόρος*

15 ΜΑΘΗΤΑΙ, 2 ΑΓΓΛΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΣ ΕΤΡΑΥΜΑΤΙΣΘΗΣΑΝ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΝΕΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

Λίθοι δισταυρούντο μεταξύ μαθητών επί της στέγης της Σεβερ-
ρείου Βιβλιοθήκης και δυνάμεων ασφαλείας εν τη πλατεία—Διε-
τηρήθησαν συλλήψεις. — Αποφάσεις της Σχολικής Έφορείας
καὶ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου. — Θὰ ζητηθοῦν ἀποζημιώσεις διὰ
τὰς γενομένας καταστροφάς. • Δισμαρτυρία πρὸς τὸν Κυβερνήτην

(ΕΘΝΟΣ 28/1/1956)

ΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΕΚΛΕΙΣΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

ΤΙ ΑΝΑΦΕΡΕΙ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ
ΛΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΙΡΟΥ

ΝΕΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΦΟΝ

ΕΛΛΗΡΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΙ ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ.
—ΑΙ ΕΦΟΡΕΙΑΙ ΕΚΛΕΙΣΑΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 7ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ.

(ΕΘΝΟΣ 31/1/1956)

(ΕΘΝΟΣ 7/2/1956)

ΕΚΛΕΙΣΘΗ ΧΘΕΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ, ΚΑΤΟΠΙΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΣ ΔΙΑΛΥΘΕΙΣΗΣ ΔΙ' ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΩΝ

Δυνάμεις ασφαλείας ελιθοβολήθησαν επανειλημμένως. — Έχρησιμοποιήσαν 15 βαρρυγό-
νους βόμβας. — Πρόχειρα ύδαφράγματα. — Επίθεσις εναντίον στρατιωτικού αὐτοκινήτου
διὰ βόμβας. — Μαθητὴς ἐδόχθη ὑπὸ αστυνομικοῦ σκόλου. — Σφαίρα ὀλοπολυδάλου
ἐτραυμάτισεν ἓν πρόσωπον.

SENTENCING three schoolboys to seven years imprisonment each Mr. Justice Barnard Shaw warned them in the Nicola Special Assizes yesterday that had the new Emergency regulations published last Thursday been in force when they were charged then he would have had no option but to sentence two of them to death.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΣΜΟΙ ΕΙΣ ΣΤΡΟΥΜΠΗ ΚΑΙ
ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΕΑΡΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Εργασίες Ανεμευτήτων άρχισαν άπο τις τέσσερις 9.30 π.μ. της περαστικής Τετάρτης, με τη βοήθεια των άρμυτικών μηχανημάτων των Αμερικανών δημοφιλών άεροσκαφών. Η άποστολή των άεροσκαφών άρχισε άπο τις τέσσερις 9.30 π.μ. της περαστικής Τετάρτης, με τη βοήθεια των άρμυτικών μηχανημάτων των Αμερικανών δημοφιλών άεροσκαφών. Η άποστολή των άεροσκαφών άρχισε άπο τις τέσσερις 9.30 π.μ. της περαστικής Τετάρτης, με τη βοήθεια των άρμυτικών μηχανημάτων των Αμερικανών δημοφιλών άεροσκαφών.

[illegible]

KATEIXE BOMBAN

© 1987; American Management Association
Reprinted, permission, American
Management Association, Inc.
1500 K Street, N.W., Washington, D.C. 20005
For more information, call 800-368-5848

Εξ της συνθήκης των 4 Πρωτοκόλλων ότι είναι 4 Ισχυροί της ΕΕΚΑ, διαπιστώνεται πλέον, η ύπαρξη 11 Πρωτοκόλλων - διατάξεων σύμφωνα με το οποίοι ορίζονται οι 4 Ισχυροί της ΕΕΚΑ.

- (G1A8A8Y08P03 21/3/1956)

**ΕΚΛΕΙΣΘΗ ΧΘΕΣ ΔΙΑ ΠΑΝΤΟΣ
ΤΟ ΕΜΠ. ΛΥΚΕΙΟΝ ΛΑΡΝΑΚΟΣ**

Ἐκυρώθησαν αἱ ἄδειαι τῶν καθηγητῶν τοῦ Λυκείου, δύνανται ὁμῶς οὗτοι νὰ ἐπιδιώξουν θέσεις εἰς ἄλλα σχολεῖα τῆς Νήσου καὶ νὰ ζητήσουν ἀνανέωσιν τῶν ἀδειῶν των. Εἰς τὸν Λυκειάρχην κ. Λεκὸν δὲν θὰ ἐπιτραπῇ νὰ παραμείνῃ ἐν Κύπρῳ.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΔΙΕΤΑΞΕ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΤΗΣ ΠΑΙ-
ΔΕΙΑΣ ΝΑ ΕΤΟΙΜΑΣΗ ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΧΙΣΙΝ
ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝ ΛΑΡ-
ΝΑΚΙ ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ - ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

[ΕΦΗΜΕΡΑ 16/10/1958]

ΔΕΚΑΕΞΑΕΤΗΣ ΜΑΘΗΤΗΣ ΤΟΥ Π. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΗΝ ΕΙΣ ΙΣΟΒΙΑ ΔΕΣΜΑ, ΕΠΙ ΤΟ ΟΤΙ ΕΡΡΙΨΕ ΒΟΜΒΑΝ ΕΙΣ ΠΑΛΛΟΥΡΙΩΤΙΣΣΑΝ

ΤΙ ΚΑΤΕΒΑΘΗΝ ΠΕΝΤΕΙΣ ΜΑΘΗΤΕΣ — ΤΟ ΚΑΤΕΔΙΚΑΣΘΗΤΕΣ ΑΝΤΙΣΤΗΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΦΥΓΗΝΟΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΗ ΑΝΤΙΣΤΗΝ ΟΥΤΕΙΣ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΘΑ ΦΥΓΟΥΝ ΜΕΤΑ ΜΕΡΟΣ.

ΠΡΩΤΟΦΑΝΗΣ ΕΙΣ ΒΙΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΡΡΑΞΙΣ ΕΠΗΛΘΕ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΓΚ. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΦ' ΕΝΟΣ ΚΑΙ ΕΞΟΧΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ ΑΦ' ΕΤΕΡΟΥ

ΜΙΑΝ ΤΥΦΛΟΤΗΤΑ ΕΚΑΤΕΡΩΝ. ΤΟ ΑΝΑΡΤΗ ΕΞΩΤΗ ΕΣΧΗΜΑΤΕΣ ΔΕΔΩΝ - ΤΟΥΡΚΟΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ ΕΒΑΝ ΑΜΕΛΑ ΠΡΟΣΗΛΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ ΒΟΜΒΩΝ - ΕΣΤΙΝ ΕΝΩΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΕΣΤΡΩΣΗ - Η ΤΕΡΡΟΡΙΣΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΕΣΦΕ ΤΗΝ ΕΠΙΧΡΗΤΙΚΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ ΤΩΝ

ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ ΔΕΡΒΕΚΙΣ ΜΕΤΕΩΡΩΝ ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΗΝ
 Η ΕΚΔΟΣΗΝ ΕΠΙΣΤΑΣΕΩΣ
 ΤΟΥΤΟΙΣ 2 επί 2 μέρη, η
 1. Επιδόματα Αποδοκίμα
 2. Επιδόματα Αποδοκίμα
 3. Επιδόματα Αποδοκίμα
 4. Επιδόματα Αποδοκίμα
 5. Επιδόματα Αποδοκίμα
 6. Επιδόματα Αποδοκίμα
 7. Επιδόματα Αποδοκίμα
 8. Επιδόματα Αποδοκίμα
 9. Επιδόματα Αποδοκίμα
 10. Επιδόματα Αποδοκίμα

[ΕΦΗΜΕΡΑ 22/10/1957]

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΔΕΝ ΘΑ ΠΡΟΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...
 Ημερίς ηλ. δημοτικού μαθητών...

(ΕΠΙΣΤΑΣΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΣΦΕΝ...)

[ΕΦΗΜΕΡΑ 16/10/1958]

Η μάχη της Σεβερείου

ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Δημοτικών και Γυμνασίων)

- 23/12/54 Προειδοποίηση Κυβερνήτη - Αντίδραση Κ. Σπυριδάκη
- 15/11/55 Σχολή Σαμουήλ (ιδιωτική) Λευκωσία
- 19/11/55 Παγκύπριο Εμπορικό Λύκειο Λάρνακος
- 24/11/55 Προειδοποίηση για τα Δημοτικά Σχολεία
- 28/11/55 Δημοτικό Σχολείο Ασκά
- 29/11/55 Δημοτικό Σχολείο Κυβίδων
- 02/12/55 Δημοτικό Σχολείο Ζωοπηγής
- 04/12/55 Ανωτέρα Σχολή Λευκονοίκου
- 05/12/55 Δημοτικό Ακακίου
- 07/12/55 Δημοτικό Αγίας Νάπας και Σωτήρας
- 08/12/55 Δημ. Αγ. Θεοδώρου Αγρού, Αγ. Ιωάννη Αγρού
- 09/12/55 Δημοτικό Λευκονοίκου
- 12/12/55 Δημοτικό Αγρού και Πεδουλά
- 13/12/55 Δημοτικό Αγ. Γεωργίου Κερύνειας
- 14/12/55 ΛΑΝΙΤΕΙΟ Λεμεσού
- 28/01/56 Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας
- 31/01/56 Γυμνάσιο Σολέας-Ευρύχου
- 01/02/56 Γυμνάσιο Λαπήθου
- 04/02/56 Δημοτικό Γιαλούσης, Τρικώμου, Βαθύλακα, Αρδάνων, Ορμήδειας
- 06/02/56 Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου

*Διαδήλωση
μαθητών*

ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ

Οι μαθητές, με τις καθημερινές τους διαδηλώσεις είχαν καταστεί, κατόπιν διαταγής του ΔΙΓΕΝΗ, ένας από τους μεγαλύτερους και πιο ζημιογόνους μπελάδες που συνάντησαν οι Βρετανικές Δυνάμεις Ασφαλείας στην Κύπρο (1955-1959).

Ήταν αναγκασμένοι να διαθέτουν καθημερινά για την καταστολή τους μεγάλη δύναμη, πράγμα που γι' αυτούς ήταν μια συνεχής αιμορραγία μεγάλης στρατηγικής σημασίας, γιατί τους στερούσε μεγάλες δυνάμεις από την ουσιαστική αποστολή τους, που ήταν η καταδίωξη και φόνος ή σύλληψη του αρχηγού ΔΙΓΕΝΗ και των ανταρτών της Ε.Ο.Κ.Α, ως και του τρόπου τροφοδοσίας και επικοινωνίας τους. Κάθε διαδήλωση των μαθητών, κυρίως του Γυμνασίου, έπληττε θανάσιμα τόσο το βρετανικό γόητρο, όσο και την επίτευξη των στόχων του στρατού τους, που καταδίωκε διαρκώς την Ε.Ο.Κ.Α.

Για να αντιμετωπίσουν αυτόν τον βραχνά που τους έπνιγε, όσους «ύποπτους» μαθητές δεν φυλάκισαν, δεν μαστίγωσαν, δεν καταδίκασαν σε εγγύηση ή πρόστιμο, τους έκλειαν στα

κρατητήρια.

Στα κρατητήρια όμως υπήρχε τρόπος και πρόγραμμα αντιμετώπισης κάθε περίπτωσης, εγκεκριμένο από τον Αρχηγό ΔΙΓΕΝΗ.

Για να συνεχιστεί απρόσκοπτα η συνέχιση της μόρφωσης αυτών των παιδιών, οι κρατούμενοι καθηγητές τους κατέτασσαν σε τάξεις και τους παρέδιδαν τα δέοντα μαθήματα, απόλυτα σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα που ίσχυε σε όλα τα Γυμνάσια της Ελλάδας, τόσο στην αλλοδαπή, όσο και την ημεδαπή.

Έτσι οι εγκλεισμένοι μαθητές στα Κρατητήρια, αφού κάθονται κανονικά σε εξετάσεις, σύμφωνα με όλους τους όρους και απαιτήσεις, «ΕΠΑΙΡΝΑΝ» το απολυτήριο ή τον έλεγχό τους, που ήταν απόλυτα ισάξιο με κάθε άλλο.

Παραθέτω κατάλογο των μαθητών του Κρατητηρίου Πυροίου, όπως ακριβώς ετηρήθη από τον μ. καθηγητή και στη συνέχεια Επιθεωρητή Μέσης Εκπαίδευσης ΕΥΣΤΑΘΙΟ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ.

ΣΧΟΛΙΟ

Οι μαθητές των Γυμνασίων τότε με τις δυναμικές εκδηλώσεις τους αποτέλεσαν τον καθημερινό μεγάλο αντίπαλο των Βρετανών με αποτέλεσμα αφ' ενός μεν να κρατούν καθηλωμένο στις πόλεις και τα μεγάλα χωριά ένα πολύ μεγάλο μέρος των κατοχικών στρατευμάτων, που ως εκ τούτου δεν μπορούσε να επιχειρεί εναντίον του αντάρτικου σκληροπυρηνικού Τμήματος της Ε.Ο.ΚΑ και του Αρχηγού Διγενή, αφ' ετέρου δε εξύψωναν και διατηρούσαν εν εγρηγόρσει την αγωνιστικότητα του λαού. Σ' αυτόν τον αγώνα, πολλοί μαθητές κλείστηκαν στα Κρατητήρια, στις Φυλακές, στα Ανακρητήρια, σκοτώθηκαν στις συγκρούσεις ή δολοφονήθηκαν από τους Βρετανούς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΚΑΤΑ ΤΑΞΗ, ΣΤΑ ΚΡΑΤΗΤΗΡΙΑ ΠΥΡΟΪΟΥ

του μ. Ευστάθιου Χριστοδουλίδη

Α΄ Τάξις	D.P.	Στ΄ Τάξις	D.P.
1) Λοΐζος Κέπος	2548	1) Κωστάκης Ευθυμίου	2572
2) Στέλιος Χριστοδούλου	2537	2) Σάββας Παπαηρακλέους	2767
3) Ανδρέας Σταύρου	2652	3) Μιχαλάκης Χριστοδούλου	2754
4) Γεώργιος Μελετίου	2603	4) Στέλιος Χατζηνικολάου	2567
5) Φίλιππος Ιωάννου	2576	5) Ανδρέας Παπαδόπουλος	2629
6) Στέλιος Ροτσιδής	2645	6) Ανδρέας Φυλακτού	2701
		7) Χρίστος Χριστοδούλου	2702
		8) Ανδρέας Μιχαήλ	2904
Γ΄ Τάξις		9) Γεώργιος Σμίλας	2744
1) Νεοκλής Κλεόπα	2587	10) Μιχαλάκης Κωνσταντινίδης	2558
2) Μιχαλάκης Καρής	2575	11) Ανδρέας Γεωργίου	2527
3) Κώστας Σεφέρης	2773	12) Τάσος Κωνσταντινίδης	2717
4) Απόστολος Στεφάνου	2774	13) Χρίστος Νικολάου	2718
		14) Πέτρος Κοιλανιστάκης	2587
Δ΄ Τάξις		15) Μιχαήλ Βασιλείου	2757
1) Μιχαλάκης Μαυροκορδάτος	2601	16) Φαίδων Σταύρου	2782
2) Γεώργιος Χρυσός	2560	17) Σπυρίδων Χρίστου	2781
3) Ζήνων Γεωργίου	2719	18) Κώστας Γεωργιάδης	2772
4) Παναγιώτης Λούκα	2574	19) Ιωάννης Κωνσταντίνου	848
		20) Κώστας Σάββα	876
Ε΄ Τάξις		21) Ανδρέας Κουλουντής	2590
1) Χάρης Αντωνιάδης	2632	22) Γεώργιος Μιτσίδης	2611
2) Τίτος Φλωρίτης	2525	23) Κώστας Ηλιάδης	2706
3) Ιούλιος Σιλικιώτης	2651	24) Ανδρέας Χατζησαββα	2588
4) Γιαννάκης Πρίμος	869		

Μερικοί κρατούμενοι καθηγητές που δίδαξαν στα διάφορα Κρατητήρια και Φυλακές: Ευστάθιος Χριστοδουλίδης, Μιχαλάκης Μαραθεύτης, Γιώργος Χ΄ Νικολάου, Νίκος Σπανός, Φειδίας Καρυόλαιμος, Γιάννης Μυριανθέας, κ.ά.

**Μιχαλάκης
Μαραθεύτης**

**Γεώργιος
Χατζηνικολάου**

**Ευστάθιος
Χριστοδουλίδης**

ΑΠΕΛΑΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

21/06/56	Ειδοποιήθηκαν ότι απεφασίσθη να τους σταλεί αποστολή ότι θα απελαθούν
27/06/56	Απέλαση 4 Πεδουλά, 1 Μόρφου
04/07/56	Απέλαση 4 Πεδουλά
14/07/56	Απέλαση 3 Λεμεσός , 1 Αμμόχωστος
16/07/56	Απέλαση 3 Μόρφου
18/07/56	Απέλαση 1 Προπονητή ΕΠΑ Λάρνακας
21/07/56	Απέλαση όλων των Γυμνασιαρχών Αμμοχώστου
23/07/56	Απέλαση 1 Γυμνασιάρχη Πόλης Χερσοχούς
25/07/56	Απέλαση 1 καθηγητή στο Αθηναϊδίο Γυμνάσιο Λεμεσού
26/07/56	Απέλαση 4 Γυμνασιαρχών Λεμεσού
27/07/56	Απέλαση 4 Γυμνασιαρχών Αμμοχώστου , 1 Γυμνασίου Ανωτέρας Σχολής Λευκωσίας , 1 Γυμνασίου Αγρού
31/07/56	Απέλαση του Γυμνασιάρχου και άλλων Καθηγητών Γυμνασίου Ευρύχου , 1 Λαπήθου , 1 Αγρού
01/08/56	Απέλαση 1 από το Εμπορικό Λύκειο Λευκωσίας
11/08/56	Απέλαση 1 Ανταποκριτή του Αθλητικού Πρακτορείου Ειδήσεων
15/09/56	Απέλαση 1 Ιεροκήρυκα της Αρχιεπισκοπής

- Μέχρι τις 31/08/1956 απελάθηκαν όλοι οι εξ Ελλάδος καθηγητές που υπηρετούσαν στα διάφορα Γυμνάσια της Κύπρου.
- Οι Σχολικές Εφορείες φρόντισαν και κάλυψαν όλα τα κενά που δημιουργήθηκαν, με ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ, οι οποίοι, προς τιμή τους, έτρεξαν αμέσως όπου κι αν βρίσκονταν και κάλυψαν όλες τις ανάγκες όλων των Γυμνασίων.
- Οι καθηγητές στο Γυμνάσιο Ευρύχου ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΣΣΟΣ (Θεολόγος) και ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ (Γυμναστής) ήταν σημαντικά στελέχη της Ε.Ο.Κ.Α και συνέθεσαν τον πρώτο ΥΜΝΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α «Είμαστ' όλοι παιδιά της Ε.Ο.Κ.Α...»

Ο ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

Είμαστε όλοι παιδιά της Ε.Ο.Κ.Α
 κι' ατσαλένια έχουμε κορμιά
 για την Κύπρο μας όλοι να πολεμάμε
 και να πέφτουμε με θάρρος στη φωτιά

Της Πατρίδας παιδιά τιμημένα
 και με πίστη στη γλυκειά μας Παναγιά
 στα βουνά για ένα νέο '21
 για να ζήσουμε μιας ώρας λεφτεριά

Λευτεριά έλα δω για ν' αγκαλιάσεις
 και της Κύπρου τα ηρωικά παιδιά
 που για σένανε και πάλι πολεμάνε
 γιατί σ' έχοννε βαθιά μέσ' την καρδιά

Έλα μάνα δός μου την ευχή σου
 για ν' ανέβω ψηλά εις τα βουνά
 και σαν πέσω κάποια μέρα μέσ' τη μάχη
 θα φωνάξω Ένωσης - Ελευθεριά

**Στιχουργοί: Ιωάννης Μάσσος - Θεολόγος στο Ελληνικό Γυμνάσιο Ευρύχου
 Ιωάννης Κατσούλης - Γυμναστής στο Ελληνικό Γυμνάσιο Ευρύχου**

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΖΥΡΙΧΗΣ-ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Στις 19 Φεβρουαρίου 1959 υπεγράφησαν στο Λονδίνο, οι συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου, για εγκαθίδρυση Ανεξάρτητου Κυπριακού κράτους. Τις υπέγραψαν οι Πρωθυπουργοί και Υπουργοί Εξωτερικών Ελλάδας, Αγγλίας, Τουρκίας, καθώς και οι εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων της Κύπρου Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄ και Φαζήλ Κουτσιούκ.

Από τους 34 συμβούλους του Αρχιεπισκόπου, 27 τάχθηκαν υπέρ της υπογραφής των Συμφωνιών και 7 εναντίον.

Ο Βρετανός Πρωθυπουργός ΜΑΚΜΙΛΛΑΝ δήλωσε ότι η υπογραφή των Συμφωνιών αποτελεί «αξιομνημόνευτο γεγονός». Στο προσωπικό του ημερολόγιο κατέγραψε και τα εξής: «Οι Έλληνες είναι υπερευχαριστημένοι, ... αντιλαμβάνονται ότι δεν είναι αυτοί οι περισσότεροι κερδισμένοι από το παζάρεμα. Θα έκαναν καλύτερα, αν απεδέχοντο το Σχέδιον Ράντκλιφ ή το Σχέδιον Μακμίλλαν».

Ο Έλληνας Πρωθυπουργός Κωνσταντίνος ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ είπε ότι «αυτή τη στιγμή πρέπει να χαιρόμαστε σαν ανάδοχοι στη γέννηση ενός καινούργιου κράτους».

Δήλωσε επίσης ότι «Η ημέρα αυτή είναι η ευτυχέστερη της ζωής μου και θα αποτελέσει σταθμόν εις την ιστορίαν της Κύπρου».

Ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών ΖΟΡΛΟΥ μίλησε εκ μέρους του Τούρκου Πρωθυπουργού Μεντερές και είπε ότι «η λύση που συμφωνήθηκε αποτελεί δίκαιη διευθέτηση του Κυπριακού».

Ο «NIXAT EPIM, διεθνούς απήχησης συνταγματολόγος, που πέρασε από όλα σχεδόν (εκτός από Πρόεδρος) τα τουρκικά πολιτικά αξιώματα, ήταν ο κύριος ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ της υπό τον Ατνάν Μεντερές Τουρκικής αντιπροσωπίας στις συνομιλίες που κατέληξαν στις ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ Ζυρίχης-Λονδίνου για λύση του Κυπριακού, όταν αυτές υπογράφησαν, δήλωσε:

«...Είναι πολύ δύσκολο να ανευρεθεί άλλη χώρα στον κόσμο, όπου τέτοιο ποσοστό πληθυσμού (18%-20%) να έχει αποκτήσει τόσα δικαιώματα, όσα απέκτησαν οι Τ/Κ με τις συνθήκες αυτές...»

Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου.
Μακάριος - Καραμανλής

Ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών ΖΟΡΛΟΥ, όταν έγιναν οι Συμφωνίες, είπε τα ακόλουθα:

«...Κι οι δύο προσπαθούμε να διασφαλίσουμε τα συμφέροντα των δικών μας στην Κύπρο. Σε τελική ανάλυση, και οι δύο κοινότητες έχουν δευτερεύουσα σημασία. Είναι φτερά στους δυο ανέμους από τους οποίους εξαρτάται η τύχη της Κύπρου. Ο ένας άνεμος είναι η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΙΑ με την οποία οι δύο πλευρές θα εφαρμόσουν τις συμφωνίες. Αν υπάρχει ειλικρίνεια, οι αδυναμίες όσων συμφωνήσαμε, δεν θα είναι εμπόδιο. Αν δεν υπάρχει ειλικρίνεια, όλα θα τιναχθούν στον αέρα. Ο άλλος άνεμος, ο πιο δυνατός, είναι ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ανάμεσα στην Άγκυρα και την Αθήνα. Αν είναι καλές, μη φοβάστε τα διασπαστικά στοιχεία στις Συμφωνίες. Αν είναι κακές, μην εμπιστευέσθε ακόμα και τέλειες συμφωνίες. Όλες διατρέχουν τον κίνδυνο να ανατιναχθούν στον αέρα. Και τότε το μέλλον της Κύπρου θα εξαρτάται από το ποιος θα είναι και πόσο θα θέλει να είναι ισχυρότερος ο ένας από τον άλλο».

Ο Δρ Φαζίλ Κουτσιούνκ τόνισε ότι «όλοι οι Τουρκοκύπριοι συμμετείχαν σ' αυτή την ατμόσφαιρα καλών σχέσεων και ευτυχίας».

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' δήλωσε ότι «είναι μια μεγάλη μέρα... Πιστεύω πως σήμερα αρχίζει μια καινούργια εποχή για τον λαό της Κύπρου, μια εποχή ειρήνης, ελευθερίας και ευημερίας».

Την επαύριο, 20 Φεβρουαρίου 1959, ο Αρχιεπίσκοπος έστειλε επιστολή στον ΔΙΓΕΝΗ στην οποία αναφέρει: «Μετά μακρόν και σκληρόν αγώνα, τον οποίον κατέβαλα επί του διπλωματικού πεδίου, διά να επιτύχω βελτιώσεις εις ορισμένα σημεία της συμφωνίας και υπολογίζων τας θλιβεράς συνεπειάς, τας οποίας θα είχε διά τον κυπριακόν λαόν και γενικώτερον διά το Κυπριακόν ζήτημα και την Ελλάδα, ματαίωσις της συμφωνίας, εθεώρησα ότι είχαν υποχρέωσιν να υπογράψω την συμφωνίαν, διά της οποίας τίθεται άμεσον τέρμα εις την βρετανικήν εν Κύπρω κυριαρχίαν και δημιουργείται μία μικρά Ελλάς εις την περιοχήν αυτήν της Ανατολικής Μεσογείου...».

Οι αγωνιστές κατάδικοι που κρατούνταν στις φυλακές Wormwood Scrubs στην Αγγλία, μόλις πληροφορήθηκαν την υπογραφή των Συμφωνιών Ζυρίχης- Λονδίνου, ετοίμασαν επιστολή και αφού την υπέγραψαν όλοι, την έστει-

λαν στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, με τον αγωνιστή Ηλία Υφαρίδη, που όντας φοιτητής στην Αγγλία, ήταν τακτικός επισκέπτης των καταδίκων. Σ' αυτή, μεταξύ άλλων δήλωναν:

«...Αν το σχέδιο, το οποίο υπεγράφη, εμποδίζει την επίτευξη του τελικού σκοπού μας, μη

Στο Λάνγκαστερ χάουζ.

Οι τρεις εγγυήτριες δυνάμεις.

διστάσετε ούτε στιγμή να το απορρίψετε και μεις είμαστε πάντοτε παρά το πλευρό σας, έτοιμοι για κάθε θυσία και ανιδιοτελή προσφορά, μέχρις ότου επιτύχουμε τον σκοπό του Αγώνος και εξιοποιήσουμε τις θυσίες του κυπριακού λαού...».

Ο Ραούφ Ντενκτάς είπε ότι «καταλήξαμε σε συμφωνία, η οποία όχι μόνον επανέφερε τις δύο κοινότητες σε φιλία και συνεργασία, αλλά εξάλειψε επίσης όλες τις αιτίες διενέξεως μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, χώρες που είναι ζωτικής σημασίας για την άμυνα της Δύσεως...»

Ο ΔΙΓΕΝΗΣ, σε επιστολή του προς τον Έλληνα Υπουργό Εξωτερικών Ευάγγελο Αβέρωφ (Ισαάκιο), αναφέρει ότι «εξ όσων μου κοινοποιήθηκαν, εφ' όσον αγνωώ ακόμη το πλήρες κείμενο των συμφωνιών, έχω ωρισμένα σοβαρά αντιρρήσεις επί της επιτευχθείσης συμφωνίας και έχω σοβαρούς ακόμη ενδοιασμούς από απόψεως πρακτικής εφαρμογής ενός τόσο πολυπλόκου συστήματος διοικήσεως».

Κατά τη συζήτηση των Συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου στην Ελληνική Βουλή, 28/02/1959, τις θέσεις της Κυβέρνησης

Κ. Καραμανλή, υποστήριξε μόνο ο Γεώργιος Παπανδρέου, (γέρος) κι έτσι πέρασαν (170 υπέρ - 118 εναντίον 12 απουσίες). Ο Σοφοκλής Βενιζέλος τάχθηκε αδιάλλακτα υπέρ της ακύρωσης της Συμφωνίας, πράγμα που ΔΕΝ «ΠΕΡΑΣΕ»

22 Φεβρουαρίου 1959

1959: Ο ΔΙΓΕΝΗΣ, σε επιστολή προς τον Έλληνα Πρόξενο στην Κύπρο, Α. Φρυδά, **καθορίζει τις βασικές προϋποθέσεις για αποδοχή των όρων αμνηστίας που προτείνουν οι Βρετανοί:**

1. Μη κατεξουτελισμός ούτε δίωξη αγωνιστών. Ο καθένας να πάει απ' ευθείας στο σπίτι του.
2. Η παράδοση του οπλισμού να γίνει από την Οργάνωση σύμφωνα με σχετική διαταγή του Αρχηγού. Απορρίπτει την παρουσία κάθε ένοπλου αγωνιστή στην αστυνομία για παράδοση του οπλισμού του.
3. Εξασφάλιση της ασφάλειας της ζωής του Αρχηγού, καθότι είναι γνωστό το μίσος των Βρετανών εναντίον του.
4. Ο Αρχηγός δεν θα αναχωρήσει από την Κύπρο, αν δεν δει πρώτα όλους τους αγωνιστές να επανέρχονται στα σπίτια τους.

26 Φεβρουαρίου 1959

1959: Ο Μητροπολίτης Κυρήνειας Κυπριανός, σε επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Ελληνικής Βουλής, ανα-

φέρει ότι «...το καθεστώς που επέβαλαν οι Συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου είναι απείρως χειρότερον και αυτού του αποικιακού καθεστώτος, διότι υπό το τελευταίον τούτο, η Κύπρος παρέμεινε εις τας αγγλικάς χείρας ως παρακαταθήκη ελληνική, ενώ τώρα αποκόπτεται οριστικώς εκ του κορμού της μητρός Ελλάδος. Το ιερόν και απαράγραπτον δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως, το οποίον ασκείται και υπ' αυτών των μαύρων της Αφρικής, εξοβελίζεται δια παντός».

25 Φεβρουαρίου 1959

Η Ελληνική Βουλή, ύστερα από τριήμερη συζήτηση, επικύρωσε τις Συμφωνίες Ζυρίχης-Λονδίνου για την Κύπρο. Υπέρ ψήφισαν 170, εναντίον 118 και 12 απουσίαζαν.

28 Φεβρουαρίου 1959

Επικυρώθηκαν οι Συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου από την Τουρκική Εθνοσυνέλευση.

Σε σύνολο 487 ψήφισαν υπέρ των Συμφωνιών 437 Τούρκοι βουλευτές. Στη διάρκεια της συζήτησης, ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών Ζορλου, είπε και τα ακόλουθα:

α) Το σύνταγμα της Κ.Δ. αποκλείει την ένωση και τη διχοτόμηση και ο αποκλεισμός αυτός, καθώς και οι συνταγματικές προβλέψεις έχει την εγγύηση των εγγυητριών δυνάμεων, οι οποίες έχουν το δικαίωμα να επέμβουν μονομερώς για ν' αποκαταστήσουν τα πράγματα και ν' αποτρέψουν οποιαδήποτε απόπειρα μεταβολής του καθεστώτος που εγκαθίδρυσαν οι συνθήκες.

β) Αν γίνει απόπειρα κατά του καθεστώτος που εγκαθίδρυσαν οι συνθήκες, η Τουρκία μπορεί να επέμβει από πλεονεκτική θέση, επειδή απέχει 40 μόνο μίλια από την Κύπρο, ενώ η Ελλάδα απέχει 600.....

1 Μαρτίου 1959

Μακ Μίλλαν

Κων/νος Καραμανλής

Ατνάν Μεντερές

Αρχιεπίσκοπος Μακάριος

Φαζίλ Κουτσίουν

Ευάγγελος Αβέρωφ

Φατίν Ζορλού

Τάσος Παπαδόπουλος

Ραούφ Ντενκιάς

Νιχάτ Ερίμ

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ

Από τη Σύμβαση

Με βάση τις πρόνοιες των εν λόγω συμφωνιών, ακολούθησε η σύνταξη του Συντάγματος της Κ.Δ. από τους συνταγματολόγους καθηγητή Θεμιστοκλή Τσάτσο (Ε), Nihat Erim (Τ), Γλαύκο Κληρίδη, Γεώργιο Πολυβίου, Μιχαλάκη Τριανταφυλλίδη, Τάσο Παπαδόπουλο (Κ) με νομικό σύμβουλο τον τότε Γενικό Εισαγγελέα Κρίτωνα Τορναρίτη (Ε/Κ) και από Τ/Κ πλευράς τον Rauf Denktash, Halit Ali Riza, Hakki Suleyman και Ali Dana με νομικό σύμβουλο τον Mehmet Munir. Συμμετέσχε επίσης ο Ελβετός συνταγματολόγος καθηγητής Marcel Bridel.

Το τελικό κείμενο του Συντάγματος της Κ.Δ. υπεγράφη από τον τελευταίο Βρετανό κυβερνήτη της Κύπρου Sir Hugh Foot, τον Έλληνα Γενικό Πρόξενο στην Κύπρο Γεώργιο Χριστόπουλο, τον Τούρκο Γενικό Πρόξενο Turrel, τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Μακάριο Γ' και τον Τ/Κ ηγέτη και μετέπειτα αντιπρόεδρο της Κ.Δ. Δρα Φαντίλ Κουτσιούκ.

Το Σύνταγμα τούτο, επικυρώθηκε από το Κοινοβούλιο της Ελλάδας, Τουρκίας και Μεγάλης Βρετανίας στις 28/02/1959, 01/03/1959 και 19/03/1959 αντιστοίχως.

Γλαύκος Κληρίδης

Θεμιστοκλής Τσάτσος

Nihat Erim

Rauf Denktash

Διάγγελμα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου προς τον Κυπριακόν λαόν αμέσως μετά την υπογραφήν των Συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου

Διάγγελμα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου προς τον Κυπριακόν λαόν αμέσως μετά την υπογραφήν των Συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου

«Την στιγμήν ταύτην, καθ' ην διαμορφούνται τα πεπρωμένα της ιστορικής Νήσου μας, με αγάπην και αφοσίωσιν αι σκέψεις μου στρέφονται προς ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν και αι ευχαί μου τον συνοδεύουν εις την πορείαν του προς την λεωφόρον της ελευθερίας και της προόδου, την οποίαν εγκαινιάζομεν σήμερον.

Διά της υπογραφείσης εν Λονδίνω συμφωνίας ετέθησαν τα θεμέλια της ελευθερίας και της ανεξαρτήτου δημοκρατίας της Κύπρου και νέα περίοδος ευημερίας και προόδου διανοίγεται δι' ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν. Εντός ολίγου ο Κυπριακός λαός θα κληθή να διαμορφώσει ελευθέρως το μέλλον του και το μέλλον των τέκνων του και θα αναλάβη αποφασιστικός τα δικαιώματα και τας ευθύνas του εις το ελεύ-

θερον στάδιον της ευγενούς διεθνούς πολιτιστικής αμίλλης και συνεργασίας.

Ουδόλως αμφιβάλλω, ότι θα φανήτε αντάξιοι των ευγενών παραδόσεων

του μεγάλου πολιτισμού μας. Από τα βάθη των αιώνων μας παρακολουθούν την στιγμήν ταύτην αι ψυχαί των προγόνων μας και από το πάνθεον των ηρώων αι ψυχαί όλων εκείνων, οι οποίοι με την θυσίαν και τους υπέροχους αγώνας των εθεμελίωσαν την Κυπρια-

κήν ελευθερίαν. Προς την ιεράν μνήμην τούτων ως και προς πάντας εκείνους, οίτινες ηγωνίσθησαν, υπέφεραν και εδοκιμάσθησαν διά την απαλλαγήν του λαού μας από την δουλείαν, στρέφονται την στιγμήν ταύτην ευγνωμόνως αι σκέψεις μου.

Χαιρετίζω ιδιαιτέρως τον ηρωϊκόν ηγέτην του απελευθερωτικού κινήματος της Κύπρου Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν, τον Θρυλικόν Διγενήν και πάντα τα μέλη της Εθνικής Οργανώσεως Κυπρίων Αγωνιστών, χάρις εις τους αγώ-

νας και τας θυσίας των οποίων δυνάμεθα σήμερα να γευθώμεν τους καρπούς της ελευθερίας. Η σημερινή σύμβασις αποτελεί αξιοποίησιν των ιδιικών των αγώνων και θυσιών και της ιδικής των πατριωτικής ενεργείας. Εις την Ιστορίαν της Κύπρου θα παραμείνουν πάντοτε ως οι ανυπέρβλητοι μαχηταί και οι μεγάλοι ήρωες και αγωνισταί της ελευθερίας.

Το μέλλον διανοίγεται σήμεραν ελπιδοφόρον και λαμπρόν ενώπιον μας. Ύστερα από μακρούς αιώνας δουλείας ανατέλλει και πάλιν εις την Νήσον μας ο ήλιος της ελευθερίας. Ας μη λησμονώμεν όμως ότι τα δικαιώματα δημιουργούν και αντιστοίχους υποχρεώσεις. Ένα νέον στάδιον αγώνος διανοίγεται τώρα έμπροσθεν μας, το στάδιον του ειρηνικού αγώνος της

προόδου και του μεγαλείου της Νήσου μας. Εις το στάδιον τούτο ας κατέλθωμεν όλοι οι Έλληνες Κύπριοι, ηνωμένοι και αδιάσπαστοι και με πνεύμα εγκαρδίου συνεργασίας και αγάπης, ας καταβάλωμεν από κοινού μετά του συνοίκου Τουρκικού στοιχείου πάσαν προσπάθειαν δια την ανάπτυξιν και προαγωγήν των συμφερόντων της πατρίδος μας και την ανάδειξιν ταύτης ως κέντρον πολιτισμού, προόδου και ειρήνης εις την Μέσην Ανατολήν. Απευθύνων εγκάρδιους ευχάς προς πάντας τους Έλληνες και Τούρκους της Κύπρου, χαιρετίζω με χαράν την επιτευχθείσαν Συμφωνίαν και διακηρύσσω μετά πεποιθήσεως ότι η ημέρα αυτή θα είναι απαρχή νέας περιόδου προόδου και ευημερίας της πατρίδος μας».

Λονδίον 20 Φεβρουαρίου 1959

Διάγγελμα Μακαρίου

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ΄ ΟΤΑΝ ΕΠΕΣΤΡΕΨΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ «ΝΕΝΙΚΗΚΑΜΕΝ»

*Απομνημονεύματα Μακαρίου, Τόμος Γ΄, σελ. 233
1 Μαρτίου 1959*

Μετά τη δοξολογία ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος εμφανίστηκε μπροστά στα παραλληλούντα από ενθουσιασμό πλήθη από τον εξώστη του νέου Αρχιεπισκοπικού Μεγάρου. Τον Μακαριότατο προσφώνησε ο Μητροπολίτης Κιτίου. Απαντώντας ο Αρχιεπίσκοπος εκφώνησε τον πιο κάτω βαρυσήμαντο και ιστορικό λόγο:

Δόξαν και ευχαριστίαν αναπέμπομέν σοι Κύριε, ότι «διήλθομεν διά πυρός και ύδατος και εξήγαγες ημάς εις αναψυχήν».

Ιδού πάλιν εν τω μέσω υμών, εις την αγαπητήν πατρίδα. Πατρίδα ελευθέραν. Τα νέφη της δουλείας διελύθησαν, και ήλιος ελευθερίας καταυγάζει τους Κυπριακούς ουρανούς. Νυξ αιώνων παραχωρεί ήδη την θέσιν της εις το γλυκύ φως της ημέρας, και αθάνατον, από τα βάθη της μακρουής ιστορίας, αναδύεται το πνεύμα των προγόνων

μας, διά να μεταφέρει παντού το μέγα μήνυμα: «ΝΕΝΙΚΗΚΑΜΕΝ».

Η Κύπρος είναι σήμεραν ελευθέρα. Πανηγυρίσατε, αδελφοί. Υψώσατε υπερήφανον το μέτωπον. Παρήλθεν οριστικώς το δούλειον ήμαρ. Αι αλύσεις της δουλείας απεκόπησαν, και αδέσμευτοι αι χείρες μας κινούνται εις αίνον μεν Κυρίου, εις έργα δε ειρηνικής δημιουργίας, ευημερίας και προόδου.

Πόσος πόνος και δοκιμασίαι, πόσον αίμα και θυσίαι υπήρξαν το τίμημα της παρούσης στιγμής! Αποτίομεν ευλαβώς φόρον τιμής εις τας μακράς γενεάς των

προγόνων μας, αι οποίαι μετέδωσαν άσβεστον μέχρι ημών την δάδα της ελευθερίας και την σκυτάλην του πνεύματος, και εκληροδότησαν ιεράν την παρακαταθήκην του ηθικού χρέους και του καθήκοντος. Αποτίομεν φόρον τιμής προς πάντας τους μάρτυρας της Κυπριακής ελευθερίας. Ραίνομεν τους τάφους των με τα άνθη της αγάπης μας και τα δάκρυα της ευγνωμοσύνης μας. Την στιγμήν αυτήν αι λευκαί ψυχαί των υπερίπτανται του χώρου τούτου και συνεορτάζουν μεθ' ημών τα Κυπριακά ελευθέρια.

Διότι δεν απέθανον οι μεγάλοι νεκροί μας. Ζουν και θα ζουν πάντοτε μέσα εις τον θρύλον του ηρωισμού και την παράδοσιν της αρετής των. Ζουν και θα ζουν πάντοτε μέσα εις την μνήμην των ιερών αγώνων και το ευγενές κάλλος της θυσίας των. Ζουν και θα ζουν πάντοτε μέσα εις την μνήμην των ελευθέρων Κυπριακών ουρανών ως θρυλικοί ημίθεοι, τους οποίους αγήρους και αθανάτους θα διατηρήση πάντοτε η ευγνωμοσύνη των μεταγενεστέρων. Ζουν και θα ζουν μέσα εις τας καρδίας των νέων μας, οι οποίοι δεν θα παύσουν ποτέ να τρέφονται ηθικώς και ψυχικώς από τα ηρωικά των κατορθώματα και τας υπέροχους πράξεις της δικής τους ανδραγαθίας. Επάνω από τα λευκά των μνήματα ας ηχήσουν νικητήριοι αι σάλπιγγες.

Ηρώες της Κύπρου! Η θυσία σας δεν απέβη επί ματαίω. Το ένδοξον έπος το οποίον εγράψατε διανοίγει σήμερα λαμπράν την νέαν περίοδον της ιστο-

ρίας μας. Περίοδον ελευθερίας. Ο σπόρος τον οποίον εσπεύρατε αποδίδει ήδη πλουσίαν την συγκομιδήν. Το δένδρον της ελευθερίας, το οποίον εποτίσατε με το αίμα σας, προσφέρει σήμερα τους ευχύμους καρπούς του. Από τον Γολγοθάν σας εξεπήγασεν η Ανάστασις της πατρίδος μας. Από τους τάφους σας εξεπήδησεν υπέρκαλλος η ελευθερία.

Εκείνοι υπήρξαν οι μάρτυρες. Αλλά τον υπέρ ελευθερίας αγώνα μας κοσμεί πλήθος ηρώων με επικεφαλής τον Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν, τον θρυλικόν ΔΙΓΕΝΗΝ, του οποίου το όνομα κατέλαβεν τας ενδοξοτέρας σελίδας της Κυπριακής Ιστορίας. Προς τον υπέροχον αυτόν άνδρα και τους γενναίους αγωνιστάς της Ε.Ο.Κ.Α αποτίομεν, κατά την επίσημον ταύτην ώραν, φόρον υψίστης ευγνωμοσύνης και τιμής. Ας στρέψωμεν προς αυτούς τας σκέψεις μας, και ας αναλογισθώμεν, ότι άνευ του δικού των ηρωισμού, μακρυνή θα ήτο η ημέρα της ελευθερίας, άνευ των ιδιικών των αγώνων θα ήτο ανέφικτος η ημέρα της νίκης.

Αλλά και προς σε, ηρωικέ Κυπριακέ Λαέ, αποτίω την στιγμήν ταύτην βαθύτατον φόρον αγάπης και τιμής. Διότι επί της αρετής σου εθεμελιώθη ο ηρωισμός και η ανδρεία εκείνων. Επί της ευψυχίας σου ωκοδομήθη το έργον της Κυπριακής Ελευθερίας. Είμαι υπερήφανος, διότι προίσταμαι ενός τοιούτου λαού! Και είμαι ευτυχής, διαπιστών, ότι με την αρετήν και την πίστιν σου το έργον το οποίον αρχίζει σήμερα θα αχθή ασφαλώς εις αίσιον πέρας. Διότι

ας μη νομισθή ότι η παρούσα ημέρα αποτελεί το τέρμα. Αποτελεί τουνα-ντίον την αφετηρίαν νέων, μακρών ει-ρηνικών αγώνων, διά την κατοχύ-ρωσιν των κεκτημένων και την περαι-τέρω ανάπτυξιν και αξιοποίησιν αυτών. Αποτελεί την αφετηρίαν νέων εξορμήσεων προς εξασφάλισιν της λαϊ-κής ευημερίας και προόδου και ανά-δειξιν της πατρίδος μας εις χώραν ευδαιμονούσαν και ευνομουμένην.

Προς τούτο όμως απαιτείται πρωτί-στως απαρασάλευτος πίστις, γρανιτώ-δης συνοχή και αδιατάρακτος ενότης. Άνευ πίστεως προς το επιτευχθέν, άνευ ενθουσιασμού διά την κτηθείσαν ελευ-θερίαν, το έργον το οποίον τώρα ανα-λαμβάνομεν είναι καταδικασμένον εις αποτυχίαν. Ας συνεχίσωμεν λοιπόν τον ενθουσιασμόν και την πίστιν μας. Συσπειρωμένοι, όπως εις το παρελθόν, ας αναλάβωμεν ηνωμένοι και αδιά-σπαστοι, τον νέον αγώνα της ειρήνης και της προόδου, τον αγώνα διά την ευδαιμονίαν των τέκνων μας, τον αγώνα διά το μεγαλείον της πατρίδος μας.

Ας μη λησμονώμεν, ότι η ελευθερία δεν αποτελεί μόνον προνόμιον και δικαί-ωμα αποτελεί συγχρόνως βαρυτάτην ευθύνην και υπέρτατον καθήκον. Αυτό το καθήκον καλούμεθα τώρα να εκτε-λέσωμεν. Καθήκον ευγενές και ωραίον απέναντι των συμπατριωτών μας, απέ-ναντι του κόσμου ολοκλήρου. Εις την επιτέλεσιν του καθήκοντος αυτού ας μην επιτρέψωμεν ποτέ να παρεισφρή-σουν πάθη ή εύνοιαι. Ας τείνωμεν τι-μίαν χείραν φιλίας και συνεργασίας

προς πάντας. Ιδιαίτέρως ας συνεργα-σθώμεν εγκαρδίως και ειλικρινώς με το φίλον σύνοικον Τουρκικόν στοι-χείον.Εν τη αρμονική μετ' αυτού συ-νεργασία μας θα κραταιούται η δύναμις και θα αυξάνουν αι ελπίδες της επιτυχίας μας.

Με τοιαύτας προϋποθέσεις είμαι βέ-βαιος ότι το μέλλον διανοίγεται λα-μπρόν έμπροσθέν μας. Κατοικούμεν μίαν πλουσίαν και ωραίαν νήσον, την οποίαν δυνάμεθα, διά της εργασίας και της αγάπης μας, να μεταβάλωμεν εις πραγματικήν γην της επαγγελίας. Εις την νήσον αυτήν ήνησαν προ αιώνων πολλών τα γράμματα και αι τέχναι, και διεσταυρώθησαν οι ευγενέστεροι πολιτισμοί. Επάνω εις τα χώματά μας συναντάται σήμερον η Ασιατική εφευ-ρετικότης και σοφία με το πνεύμα της Ευρωπαϊκής Επιστήμης και Τεχνικής. Γύρω από τα πελάγη μας εκτείνονται αι ανήσυχοι επιδιώξεις τριών ηπείρων και αι αντιθέσεις δύο κόσμων. Μέσα εις το ταραχώδες τούτο περιβάλλον καλούμεθα να διαδραματίσωμεν τον ρόλον του συναρμοστού και του συμ-φιλιωτού. Καλούμεθα να μεταβάλωμεν την νήσον μας εις την χρυσήν γέφυραν, η οποία να ενώνη, και όχι να χωρίζη, τας αντιμαχομένας δυνάμεις. Καλού-μεθα να μεταβάλωμεν την νήσον μας εις την μεγάλην αρτηρίαν, η οποία να συνδέη υλικώς και πνευματικώς τον Βορράν και τον Νότον, την Δύσιν και την Ανατολήν.

Το εγχείρημα δεν είναι εύκολον. Απαι-τείται προς τούτο μεγάλη προσπάθεια, κολοσσιαία εργασία, βαρύς μόχθος. Εί-

μεθα ένας λαός μικρός, ο οποίος δύναται να κραταιούται μόνον εν τη πνευματική του δυνάμει και να επιβάλλεται μόνον εν τω ηθικώ μεγαλείω του. Η μεγαλωσύνη των μικρών δεν είναι δυνατόν να διαγράφεται, παρὰ ως ηθική και πνευματική άνοδος, και εκ παραλήλου ως πρόοδος σταθερά εις όλους τους τομείς της εθνικής των ζωής. Μόνον το πνεύμα δεν δεσμεύεται από τα γεωγραφικά όρια. Η ακτινοβολία του δύναται να εισχωρεί παντού, να διαλύη τον πάγον της καχυποψίας και του μίσους, να θερμαίνη τας καρδίας και να απεργάζεται την παγκόσμιον αρμονίαν και ενότητα. Εν τη εννοία ταύτη ο ρόλος της Δημοκρατίας της Κύπρου θα είναι τεράστιος, και η αποστολή της σπουδαία και ιερά.

Την αποστολήν ταύτην θα αναλάβωμεν με πίστιν, ενθουσιασμόν και αγάπην, με την ιδίαν ακριβώς αγάπην, με την οποίαν θα αναλάβωμεν και το έργον της εσωτερικής αναδημιουργίας και αναμορφώσεως. Θα μεταβάλωμεν την νήσον μας εις ένα απέραντο δημιουργικό εργαστήριο. Εις το εργαστήριο τούτο θα υπάρξη θέσις δι' όλους. Όλοι θα κληθούν να συνεισφέρουν εξ ίσου την εργασίαν των, διά να δικαιούνται εξ ίσου να καρπωθούν και των αγαθών της κοινής προσπαθείας.

Τρέφω ακράδαντον την πεποίθησιν, ότι ημέραι λαμπραί διανοίγονται ενώπιον μας. Διά πρώτην φοράν εις την τρισχιλιετή ιστορίαν μας αναλαμβάνομεν εις χείρας μας την ευθύνην του μέλλοντός μας. Διά πρώτην φοράν ύστερα από μακρούς αιώνας δουλείας γινόμεθα ελεύθεροι. Την ελευθερίαν μας θα

χρησιμοποιήσω μεν κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον. Εις μεν το εσωτερικόν ως όπλον ηθικής και προόδου, εις δε το εξωτερικόν, ως μέσον συσφίξεως των διεθνών δεσμών, και ως όργανον προαγωγής της διεθνούς αλληλεγγύης και συνεργασίας.

Αιώνες αναμονής και προσδοκίας, αιώνες εγκαρτερήσεως και θυσίας παρακολουθούν την στιγμήν ταύτην την ιστορικήν πορείαν μας. Ας καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν, ώστε να μη φανώμεν υποδεέστεροι εκείνων οι οποίοι εθυσιάσθησαν δια να χαρίσουν εις ημάς πατρίδαν ελευθέραν. Ας καταβάλωμεν πάσαν προσπάθειαν ώστε να φανώμεν αντάξιοι της υψηλής αποστολής, που η θεία πρόνοια επεφύλαξεν εις ημάς. Αγέρωχοι και απτόητοι εις τους αγώνας της ελευθερίας αποδειχθήτε τώρα ακαταπόνητοι και μεγαλόψυχοι εις τους αγώνας της ειρήνης και της ευημερίας. Κάμετε συνειδήσιν την δύναμιν, η οποία εναποτίθεται σήμερον εις τας ιδικάς σας χείρας.

Και οραματισθήτε την ελευθέραν πλέον πατρίδα μας γεμάτην νεανικήν ορμήν και δύναμιν, γεμάτην δημιουργικότητα και σφρίγος, να βαδίζη υπέρροχος τον ωραίον δρόμον του πολιτισμού και της προόδου, τον δρόμον της ευτυχίας και της χαράς. Κλείσατε αυτό το όραμα εις την ψυχήν σας, και εστέ βέβαιοι, ότι το κράτος, το οποίον με την αγάπην και την θυσίαν σας θεμελιούται σήμερον, θα αποβή πραγματικόν κράτος ευημερίας και προόδου, ηθικής και δικαιοσύνης, κράτος του Θεού».

ΠΑΥΣΑΤΕ ΠΥΡ Προκήρυξις του Αρχηγού της ΕΟΚΑ διά κατάπαυσιν του ενόπλου αγώνος

9 Μαρτίου 1959

Στις 9 Μαρτίου το βράδυ ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο Στρατηγός Γρίβας συναντήθηκαν και είχαν συζήτηση πάνω σε διάφορα θέματα για 3.30 ώρες. Μετά από τη συνάντηση αυτή, κι αφού το θέμα της αμνηστίας ρυθμίστηκε από τις 8 Μαρτίου, ο Διγενής κυκλοφόρησε, την ίδια μέρα, την πιο κάτω προκήρυξη με την οποία διέτασσε την κατάπαυση του ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα:

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΛΑΟΝ

Όταν την 1ην Απριλίου 1955 ύψωσα την σημαίαν του επαναστατικού απελευθερωτικού κινήματος, έταξα ως σκοπόν την απελευθέρωσιν της Κύπρου και εξήτησα την υποστήριξιν του Ελληνικού Κυπριακού Λαού και την συμπαράστασιν ολοκλήρου του Έθνους, αίτινες και μου παρεσχέθησαν πλήρως κατά τον τετραετή σκληρόν αγώνα μας.

Ήδη, κατόπιν της μεταξύ των Κυβερνήσεων Ελλάδος και Τουρκίας συμφωνίας της Ζυρίχης, η οποία επεκυρώθη εν Λονδίνω και υπό του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, είμαι υποχρεωμένος

ΝΑ ΔΙΑΤΑΞΩ ΚΑΤΑΠΑΥΣΙΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Εκείνος, ο οποίος δεν θα εδέχετο την συμφωνίαν και θα συνέχιζε τον αγώνα, θα ΕΔΙΧΑΖΕ όχι μόνον τον Κυπριακόν

Λαόν, αλλά πιθανώς και ολόκληρον το Έθνος, τα δε αποτελέσματα του Εθνικού διχασμού θα ήσαν απείρως καταστρεπτικώτερα από τα τούτα, τα οποία τινές νομίζουν, ότι θα επιφέρει η δοθείσα λύσις.

Το κατ' εμέ, είναι προτιμότερα η λύσις αυτή έστω και εάν δεν είναι εκείνη, που ανεμέναμεν και η οποία θα ικανοποιεί τους πόθους μας, παρά ο εθνικός διχασμός, γιατί σ' ένα τέτοιον διχασμόν ΘΑ ΤΑ ΧΑΣΩΜΕΝ ΟΛΑ.

Αντί του πολεμικού παιάνος, θα ση-
μάνω σήμερα ΟΜΟΝΟΙΑΝ, ΕΝΟ-
ΤΗΤΑ, ΑΓΑΠΗΝ, ίνα επί των
ερείπιών και της τέφρας της απαστρα-
πούσης από δόξαν και εθνικόν μεγα-
λείον Κυπριακής εποποιίας ανοικοδο-
μήσετε το νέον οικοδόμημα της νεαράς
Δημοκρατίας.

Εις τους πρωτεργάτας αυτής εναπόκει-
ται ήδη να την οδηγήσουν εις την οδόν
της ευημερίας και της προόδου. Όσον
αφορά εμέ, αποφασισμένος να μην
αναμιχθώ εις την πολιτικήν και την δη-
μοσίαν ζώήν, τόσον εν Κύπρω, όσον
και εν Ελλάδι, θα παρακολουθώ με
αγωνίαν εκ του μακρόθεν τα βήματα
της πολυβασανισμένης και αιματοβρέ-
κτου Πατρίδος μου και θα συμμερίζο-
μαι μαζί σας την χαράν και τον πόνον
σας.

Έχω την συνείδησιν ήσυχον, ότι
έπραξα το καθήκον μου. Έργον της
πολιτικής ήτο να εκμεταλλευθή τους
επικούς αγώνας του Κυπριακού Λαού.
Και αυτή τους εξεμεταλλεύθη όπως
ηδυνήθη ή όπως ενόμισε καλύτερον.

ΝΥΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝ ΝΑ ΠΕΙΘΑΡΧΗΣΩΜΕΝ

Συσπειρωθήτε ΟΛΟΙ, ΗΝΩΜΕΝΟΙ,
πέριξ του ΕΘΝΑΡΧΟΥ, ο οποίος απο-
τελεί σήμεραν σύμβολον ΕΝΟΤΗΤΟΣ
και ΙΣΧΥΟΣ και βοηθήσατε τούτον εις
το δύσκολον έργον του. Αυτή είναι η
επιθυμία μου, προς την οποίαν καλώ
πάντας να συμμορφωθούν.

Ε.Ο.ΚΑ.
Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

Ο Διγενής αποχαιρετά αγωνιστές στη Λευκωσία (17 Μαρτίου 1959)

Προκήρυξη του Αρχηγού της ΕΟΚΑ Διγενή προς τους «Γενναίους Μαχητάς της ΕΟΚΑ»

5 Ματίου 1959

ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΜΑΧΗΤΑΙ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.Α

Το κροτάλισμα των αυτομάτων και το βρόντος των εκρήξεων εσταμάτησε.

Τον πολεμικόν παιάνα αντικατέστησε το προσκλητήριο διά την ειρηνικήν εξόρμησιν της αναδημιουργίας. Χωρίς να σταματήσετε, ριχτήτε με την ορμήν, που σας χαρακτηρίζει, στην ειρηνικήν μάχην, για να κτίσετε περίλαμπρον το νέον οικοδόμημα της Κυπριακής Πολιτείας, με αρχιτέκτονα τον ΕΘΝΑΡΧΗΝ.

Δεν υπάρχει καλυτέρα ηθική ικανοποίησις για τον αγνόν αγωνιστήν από του να βλέπη τους καρπούς των αγώνων του να αξιοποιούνται και να καρπούνται υπό του συνόλου.

Την στιγμήν, που αποχωρίζομαι από σας, αφήνω τας τελευταίας μου υποθήκας, τας οποίας να τηρήσετε με ευλάβειαν, όπως ετηρήσατε και τες πολεμικές διαταγές μου.

ΟΜΟΝΟΙΑ και ΑΓΑΠΗ μεταξύ σας. Ο ατομικός εγωισμός και η ατομική φιλοδοξία να υποταχθή εις την θέλησιν του ΕΘΝΑΡΧΟΥ, προς τον οποίον οφείλετε ΑΠΟΛΥΤΟΝ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΝ. Με το αίμα των νεκρών αγωνιστών μας εθεμελιώθη το οικοδόμημα της Κυπριακής Πολιτείας. Με τους ώμους τους δικούς σας θα στηριχθή αυτή. Αλοίμονον, εάν δεν θελήσετε να την στηρίξετε και κατακρημνισθή. Το όνειρό μου είναι να επιστρέψω κάποτε στην Κύπρο και να δω το οικοδόμημα αυτό περίλαμπρον, εσάς δε τους ευτυχείς ιδιοκτήτας του απολαμβάνοντας τον καρπόν των κόπων και θυσιών σας.

Σας αποχαιρετώ με πόνον, αλλά και ευτυχής, γιατί από τώρα θα αρχίση και για σας μία περίοδος ευτυχίας, στην οποίαν από μακρόθεν θα συμμετέχω.

Ε.Ο.ΚΑ.
Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

Προκήρυξη ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΔΙΓΕΝΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΚΙΜΟΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΕΟΚΑ (ΑΝΕ)

13 Μαρτίου 1959

Σε καμάρωνα. Σε θαύμαζα. Η ψυχή μου εσκίρτα στην ορμή των εθνικών εκδηλώσεών σου. Ένοιωθα τον παλμόν σου, ο οποίος με έσπρωχνε στις πιο τολμηρές αποφάσεις μου, γιατί ήξερα πως θα σε εύρισκα πάντα πλάι μου, εκτελεστήν πιστόν, αλλά και τολμηρόν.

Χάραξες τον δρόμον, που πρέπει να ακολουθή η νεολαία στους αγώνας του Έθνους. Το παράδειγμά σου θα εμπνέει τις επερχόμενες γενεές. Η Κύπρος, ο Ελληνισμός και εγώ ο Αρχηγός σου, σε καμαρώνουμε. Σε λίγο, με πόνον, θα σε αποχωρισθώ. Σου αφήνω όμως μια υποθήκη, την οποίαν πρέπει να τηρήσης:

Με την κατάπαυσιν του μαχητικού αγώνος η αποστολή σου δεν ετελείωσε. Τώρα αρχίζει ο ειρηνικός αγών δια την αξιοποίησιν όλων εκείνων, που απεκτήσαμε με αίμα. Προσηλωμένοι πιστά στην ιδέα της Πατρίδος, ηνωμένοι σε αρεαγείς τάξεις, πειθαρχημένοι σαν

στρατιώται της Πατρίδος, να σταθήτε δίπλα από τον αρχιτέκτονα του νέου οικοδομήματος, τον ΕΘΝΑΡΧΗΝ, και να τον βοηθήσετε στο έργον του. Όπως φάνηκες γενναία στην δυναμική αναμέτρηση με τον δυνάστη, έτσι πρέπει να φανής τολμηρή, πειθαρχημένη, εργατική στην αναμέτρησιν με τας δυσκολίας της δημιουργίας του νέου κράτους για την ειρηνικήν επιβίωσιν.

Σε ευχαριστώ, σε συγχαίρω, σε θαυμάζω για το έργον, που επετέλεσες μέχρι σήμερα. Θα ζήσω με την ελπίδα, ότι κάποτε θα επιστρέψω στην Κύπρο για να σε καμαρώσω και πάλιν και να ξαναζήσω μέσα στην ατμόσφαιρα των εθνικών παλμών σου.

Και η ημέρα αυτή θα είναι η ευτυχέστερα της ζωής μου.

Σε αποχαιρετώ, αφήνοντάς σου όλην την αγάπην μου.

Ε.Ο.ΚΑ.
Ο ΑΡΧΗΓΟΣ
ΔΙΓΕΝΗΣ

ΑΜΝΗΣΤΕΙΑ

ΕΞΕΙΣΘΗ ΧΩΡΕΣ ΕΚ ΘΕΜΕΛΙΩΝ Η ΛΕΥΚΟΔΙΑ ΟΤΑΝ ΠΑΡΗΛΑΔΩΣΑΝ ΟΙ ΑΝΤΑΡΤΑΙ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

Ο ΛΕΥΚΟΔΙΑ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΜΑΧΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

Ο ΠΡΟΤΟΜΑΧΗΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΦΙΛΙΑΣ ΔΙΕΤΗΝ

Ο ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΟΣ ΓΕΝΕΡΑΛΗΣ
ΔΕΔΕΥΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΦΙΛΙΑ

Ο ΑΝΤΑΡΤΗΣ ΤΟΥ ΣΙΛΕΡΙΟΥ ΣΥΡΗΤΗΣ
ΚΑΙ ΓΕΝΕΡΑΛΗΣ ΜΑΧΗΤΗΣ Α. ΚΑΥΚΑΛΙΩΝΗΣ

Η ΚΑΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

Ο ΓΕΝΕΡΑΛΗΣ ΜΑΤΣΕΛΕ ΕΛΙΝΕΤΑΙ
ΜΕ ΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΕΥΚΟΔΙΩΝ

ΑΝΤΑΡΤΕΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΕΠΙ ΠΑΡΕΛΑΥΣΗ

(ΕΛΛΗΝΟΦΙΛΙΑ 21/3/1959)

ΔΙΔΑΚΤΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ Π. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗ ΣΧΟΛΗ Μ. ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΣΤΗ ΛΕΥΚΟΔΙΑ ΚΑΙ ΒΑΡΟΣΙ

ΑΠΗΛΕΓΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΡΥΠΩΝ ΤΗΣ ΗΤΤΗΣ, ΜΕ ΑΣΠΙΔΑ
ΚΑΙ ΑΜΟΛΥΝΤΩΝ ΤΗΝ ΤΙΜΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ ΤΩΝ
ΠΑΡΕΔΩΘΕΝΤΩΝ ΧΩΡΕΣ ΕΙΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ

ΚΑΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΜΕΡΕΣ
ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΥΡΟ

(ΕΛΛΗΝΟΦΙΛΙΑ 14/3/1959)

Παράδοση οπλισμού της ΕΟΚΑ 1959

ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΓΕΝΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΑΠΟΘΕΩΤΙΚΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗΝ ΕΠΕΦΥΛΑΞΕΝ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΑΝΕΛΘΟΝΤΑ ΘΥΡΥΛΙΚΟΝ ΔΙΓΕΝΗ

Ο 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών τὸ ἀνέκμητον ἄγροτον στέφανον - Ὁ Λαγυθὴς μετέβαλεν εἰς Ἑλλάδα χάρις ἐπὶ τὸ κρησφύγεόν του, βαμμένον μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀγωνιστῶν του. Ἡ προσφώνησις τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ ἡ μεγαλειόδοξος ἀντιφώνησις τοῦ Διγενῆ.

(ΕΒΔΟΜΕ 18/3/1959)

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΕΖΗΣΑΝ ΣΤΙΓΜΑΣ ΕΞΑΡΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΧΩΣΙΝΗΝ ΕΚΕΙ ΑΦΙΕΙΝ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΔΙΓΕΝΗ

Ο ΓΕΝΑΡΙΟΣ ΑΡΧΙΤΟΣ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΕΜΦΕΥΛΑΞΕΝ ΤΗΝ ΚΑΤΕΛΘΟΝ ΣΥΣΤΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΑΒΕΙΝ ΕΘΝΙΚΗΝ ΑΣΤΙΝΟΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΥΠΡΙΟΥΣ - Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΓΥΡΑ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΜΑΡΩΝ ΑΝΟΜΑΝ - ΟΙ ΔΑΜΑΡΩΝ ΕΚΕΙΝΑΙ ΔΕ ΤΟ ΚΡΗΣΦΥΓΕΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΑΜΑΡΩΝ ΑΝΟΜΑΝ - ΥΠΕΡ ΤΑ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΕΝΔΟΧΟΝ ΤΟΝΤΟΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΤΕΛΕΙ ΔΑΜΑΡΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΕΣ ΤΟ ΚΡΗΣΦΥΓΕΙΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΑΒΕΙΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΟΡΚΟΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

(ΚΑΤΕΛΘΕΝ 18/3/1959)

Ο γενναίος των γενναίων ομιλεί προς τον «Ψηφειόλευβρον»

ΝΑ ΓΙΑΤΙ ΕΝΙΚΗΣΑΜΕ

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΕΠΟΣ ΟΠΩΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΓΡΑΦΕΝ Ο ΔΙΓΕΝΗΣ Σ ΤΟΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΝ ΜΑΣ Κ. ΚΩΣΤΑΝ ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΗΝ

Ο ήρωας του λαού - Η σφοδρή των γενναίων εἰς τὸν ἀγῶνα - Ὁ εὖρος ἐξοχίας - ὁ εὖρος νὰ ἀντιμετωπίζουμε ἐπὶ μὴ ἀλόκληρη τετραετία ἐνα πανίσχυρον ἀντίπαλον

ΒΑΛΕΡΟΣ ΚΑΙ ΜΕ ΣΠΙΘΙΖΟΝΤΑΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ
ΑΝΕΧΟΡΗΣΕ ΧΑΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΘΡΟΝ Ο ΔΙΓΕΝΗΣ

(ΦΙΛΑΡΕΤΕΡΟΝ 18/3/1959)

Η ΑΠΟΘΕΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΑΦΝΟΣΤΕΦΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ ΕΟΚΑ ΔΙΓΕΝΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑ

Η ΚΑΤΕΛΘΕΝ ΤΟΥ ΣΥΝΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΕΡΕΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΒΑΛΕΡΑΣ

Ο ΓΥΡΑΣ ΔΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΒΑΛΕΡΑΣ

ΧΗΝΕΡΟΝ
Ε ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
ΕΞΑΝΤΙΑΣ

(ΕΒΔΟΜΕΙΑ 20/3/1959)

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΠΕΝΕΙΜΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΙΓΕΝΗ ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ ΑΝΑΡΕΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΕΤΑΛΛΕΥΑΤΗ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ Ο ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΟΡΜΟΝ ΑΝΕΙΝΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΓΩΝΙΣΤΗΝ ΤΟ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Απονομές ΣΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ ΓΕΩΡΓΙΟ ΓΡΙΒΑ ΔΙΓΕΝΗ

- Επιστολή Μακαρίου 1955:
Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στις 11 /7/1955 έστειλε επιστολή στον Αρχηγό ΔΙΓΕΝΗ: «Σας συγχαίρω. Η Ε.Ο.Κ.Α προσέφερεν εις τον κυπριακόν αγώνα απείρως περισσότερα από τον 75ετή χαρτοπόλεμο. Το όνομα ΔΙΓΕΝΗΣ είναι αίνιγμα διά τους Άγγλους και συγχρόνως θρύλος. Επέρασεν ήδη εις την Απελευθερωτικήν Ιστορίαν». (Απομν. Μακ. Τόμος Ε΄, σελ. 581).
- Δήλωση Αρχ. Αθηνών Θεοκλήτου - Υποδοχή 1959
- Απονομή για τις εξαίρετες ...
ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΑΡΙΣΤΕΙΟΝ ΑΝΔΡΕΙΑΣ
Ο ΜΕΓΑΛΟΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΕΞΑΙΡΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ ΦΟΙΝΙΚΟΣ

«ΑΞΙΟΝ ΤΕΚΝΟΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ» από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΟΥΛΗ 18/03/1959 (ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟ)

ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ _ Μάρτιος 1959

ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ _ Μάρτιος 1959

«ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΔΗΜΟΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ» 1960

«ΥΠΕΡΑΞΙΟΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ» ψήφισμα της Ελλ. Κοινότη. Συνέλ. Κύπρου 31/03/61

- ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡ. ΒΟΥΛΗΣ ΠΟΥ ΤΟΝ ΑΝΑΚΗΡΥΣΣΕΙ
«ΑΞΙΟΝ ΤΗΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΑΥΤΟΥ ΠΑΤΡΙΔΟΣ»

- ΕΠΙΤΙΜΟΣ ΔΗΜΟΤΗΣ ΠΑΡΑ ΠΟΛΛΩΝ ΠΟΛΕΩΝ.

Ο Διγενής στην Αθήνα 1959

1η Απριλίου Οι υπαγορεύσεις της ιστορικής λογικής

Του Γιάννη Σπανού,
Προέδρου των Συνδέσμων Αγωνιστών της ΕΟΚΑ

Η δύναμη της Ιστορίας είναι το αναφαίρετο δικαίωμα της αέναης διδασκαλίας της. Είναι η δύναμη που κατευθύνει στην νίκη με την επικράτηση των ιδανικών που στυλοβατούν το στερέωμα των πεποιθήσεων και των αξιώσεων ενός αγώνα. Οι επιβολές των γεγονότων ήταν τα μυστικά της επικράτησης των σκοπών της επανάστασης του 1821. Ο **Μαραθώνας** ενέπνεε τις γιγαντιαίες ψυχές των 10 χιλιάδων πολεμιστών που συνέτριφαν τις 55 χιλιάδες

της περσικής επιδρομής του 490 π.Χ. Οι θαλασσομαχίες του 480 στη **Σαλαμίνα** των ηνωμένων Ελλήνων, στο **Αρτεμίσιο**, τη **Μυκάλη**, των Ιώνων στην **Καρπασία**, υπήρξαν τα αόρατα δόρατα που όπλισαν τον **Κανάρη στο λιμάνι της Χίου**, τον **Μιαούλη στον Γέροντα**. Ο Ονήσιλλος οδήγησε τον Γρηγόρη στο θάυμα του Μαχαιρά, ο Πατριάρχης Γρηγόριος ευλογούσε τα στερνά βήματα του Ευαγόρα στην κρεμάλα. Ο **Ρε Αλέξης** άναψε τη φωτιά που διέλυσε τα φράγκικα σκοτάδια του Μεσαίωνα και οι παλληκαριές των

νεότερων χρόνων εμψύχωσαν τους αγωνιστές του Διγενή το '55. Όταν όμως σε αντιστροφή των αξιών το μαχητικό σθένος του Κυπριακού Ελληνισμού **χαρίστηκε στην νηπιώδη πολιτική το 1959, τα καμώματα της παραδιπλωματίας των ψευδαισθήσεων υπονόμισαν την ΕΟΚΑ, παρέσυραν στον συμβιβασμό και έσυραν στην επαναλαμβανόμενη έκτοτε υποταγή.** Στην οποία οφείλεται η κατάντια

του 1964-65, οι ήττες του 1974, οι συνέπειες του 1983, οι δραματικές απώλειες της μισής πατρίδας που καταβροχθίζεται από την τουρκοκρατία και παροράται από κάθε συμμαχία. Με την ανώριμη πολιτική του συμβιβασμού, **48 χρόνια η κατοχική αδηφαγία κατατρώει τα ανθρώπινα δικαιώματα του Λαού μας** που τα κομματικά τεχνάσματα τον τυφλώνουν και μένει στραβός σε τραγικές επαναλήψεις δραμάτων όπως του **Οδυσσέα Ανδρούτσου στο έγκλημα της Ακρόπολης, της Μαντώ Μαυρογένους στη**

πτώχευση, του Μιαούλη στην πείνα, του Λόντου στην αυτοκτονία, του Κολοκοτρώνη στη φυλακή του Παλαμηδίου, του Μακρυγιάννη στην καταδίκη των Βαυαρών. Σ' αυτήν αποδίδεται η εγκατάλειψη της Κερύνειας, της Χερσονήσου των Αγίων, των Βαρωσίων, της Μεσαριάς, της Μόρφου. Αποθηρώσε την προδοσία, παρότρυνε στην λιποταξία από τις θέσεις μάχης, παρέδωσε την πατρίδα στον Τούρκο εισβολέα. **Αυτή αποπλίζει την ανάγκη και ευθύνεται για τις ήττες.** Ασφαλοστρώνει κατσάβραχα αντί να ουκρανοποιεί τον κόσμο. Ακούγετε τους Ουκρανούς να εμπιστεύονται τις γυναίκες και τα παιδιά τους, τους γέροντες γονείς, σε αγνώστους προστάτες κι οι ίδιοι γυρνούν στις μάχες. Πόσοι από μας γύρισαν στον πόλεμο το '74; Πόσοι απαιτούν όπλα μισό σχεδόν αιώνα για την απελευθέρωση; **Απο-**

λαμβάνουν σε πανάκριβα αυτοκίνητα βόλτες στις καινούργιες λεωφόρους, σκοτώνουν το χρέος στα νεοσκαπόμενα κράσπεδα της ασφάλτου **αλλά λέξη δεν ακούς για τα όπλα τα ιερά της ελευθερίας...** Και η νεολαία μας με τις απογυμνωμένες ψυχές από ιδεώδη **επιλέγει την φυγοστρατία** από τον αγώνα ενώ οι πατέρες της του '55 τραβούσαν στην κρεμάλα για τη λευτεριά και την τιμή.

Η λογική της Ιστορίας διδάσκει. Η Παιδεία ας επιστρέψει στο χτες, αναζωογονώντας το παρελθόν που φέρνουν στη μνήμη οι επέτειοι της εθνικής παλιγγενεσίας και της ΕΟΚΑ, για να σώσει τον κόσμο μας από την κατασχήνη της ιστορικής συντριβής. Οι γονείς ας πάρουν τα παιδιά τους από το χέρι κι ας τα πάρουν στην αγχόνη και στα Κρατητήρια όπου θα δουν στις εκεί εκθέσεις την ιστορία και το χρέος.

Λύση από τη θάλασσα

Του Γιάννη Σπανού

Προέδρου των Συνδέσμων Αγωνιστών Ε.Ο.Κ.Α. 1955 - 1959

Από τα τρία βάρη της θάλασσας μπορεί να αναβλύσει η βάσιμη ελπίδα λύσης του χρόνιου εθνικού μας προβλήματος εισβολής και κατοχής. Και τα θετικά στοιχεία τέτοιας εξέλιξης, αντικειμενικά αντικρουζόμενα είναι αντιληπτά στην αλήθεια τους, που προκύπτει από τα αποτελέσματα των γεωτρήσεων και την ανεύρεση ποσότητας τρισεκατομμυρίων τετραγωνικών ποδών. Η διαπίστωση από τις ανακοινώσεις της τελευταίας έρευνας συνιστούν πηγή αισιοδοξίας. Υπολογιζόμενη ποσότητα 510 δις τ.μ. ή 11,7 τρις τ.π.

Και ο μεν λαός χαιρετίζει τα ευρήματα, ειδικά η τουρκική κοινότητα σιωπά αποκρύπτουσα τους φόβους της από την παμφάγα βουλμία της Τουρκίας, η δε Τουρκία διακηρύσσει τις επιδομικές παρορμήσεις της προς εκμετάλλευση και των οφελών. Και είναι αυτή η επισήμανση πρόκληση νέου προβληματισμού και για την πλειονότητα του 82% και για τη μειονότητα του 18%. Και ναι μεν δεν εκπλήττει η τουρκική διάθεση. Σαρανταοκτώ χρόνια λυμαίνεται η Τουρκία το κατεχόμενο τμήμα του επί δάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αλλά εγείρεται το καυστικό ερώτημα: Γιατί η πολιτική της κυβέρνησης δεν αναπροσαρμόζει ανάλογα με τα διαρκώς προκύπτοντα δεδομένα, όπως οι ανακαλύψεις στα θαλασσοτε-

μάχια; Διότι ο αδηφάγος κατακτητής του 21ου αιώνα διεκδικεί βαρύνοντα λόγο με την παραδοσιακή αρπακτικότητα του, η κυβέρνηση περί άλλα τυρβάζει, η δε τουρκοκυπριακή κοινότητα καθεύδει, φοβούμενη την οργίλη αντίδραση της κατοχικής στρατοκρατίας, της δικτατορίας του Ερντογάν και της φανατικής φατριάς των δορυφόρων του. Ούτως εχόντων των πραγμάτων επείγει η αναζήτηση τρόπων επαφής κατ αρχήν με προσωπικότητες της αντίπερα όχθης και η συζήτηση των επιβαλλομένων συνεννοήσεων, ούτως ώστε η πληθυσμιακοί εκπρόσωποι της Κύπρου να επιληφθούν των προκυπτόντων και όχι να ανέχονται τον επιδρομέα να διαχειρίζεται την μοίρα του κόσμου μας.

Μπορούμε, γηγενείς Έλληνες και Τουρκοκύπριοι να επιληφθούμε των πραγμάτων, να προστατεύσουμε τα συμφέροντά μας, να χαράξουμε την πορεία μας στο άμεσο και απώτερο μέλλον, να κατοχυρώσουμε τα δικαιώματα των παιδιών μας και τον επιγόνων, να σφραγίσουμε με τη σφραγίδα της σοφής ευθύνης και της λογικής την τύχη του λαού μας στο διηνεκές.

Γίνεται αντιληπτό ότι μεταξύ προσωπικοτήτων και των δύο πλευρών αναπτύσσεται σε περιορισμένους κύκλους «διά τον φόβον των Ιουδαίων» διάλο-

γος, που είναι δυνατόν να καθορίσει την προοπτική στην αμεσότητα των διαστάσεων του μέλλοντος χρόνου.

Εκτός από ενημερώσεις επί βασικών σημειών επαφών και αρχικών συμπτώσεων διαπιστώσεων, αποφεύγονται ευρύτερες κοινοποιήσεις. Και δικαίως. Διότι οι επαγρυπνούσες ξένες υπηρεσίες είναι έτοιμες να διαλύσουν κάθε δυνατότητα συνεννοήσεων όπως συμβαίνει επί μισό αιώνα, αναμιγνύοντας και την εκατέρωθεν κομματική πολιτική. Έτσι έγινε το 1975, το 1978 με τον πνιγμό ή την απόρριψη συμφωνιών Κληρίδη – Ντενκτάς για την Καρπασία, Κυπριανού για την Αμμόχωστο. Ο ξένος δάκτυλος παρεμβαίνει. Οι ξένες υπηρεσίες караδοκούν. Οι υπόγειες συνεργασίες και τα ύποπτα συμφέροντα οργιάζουν, οι επιτήδιοι θησαυρίζουν και η πατρίδα βυθίζεται στο χάος χωρίς δυνατότητες εξόδου.

Επισήμανση Διγενή στην αποδοχή των προτάσεων Κασλ, 28 Σεπτεμβρίου 1958, επί της επιστολής Μακαρίου.

Πρακτικά δεν θα ήταν άσχετη τη εκτίμηση ότι «στα βάθη του τεμαχίου 'Κρόνος' υπάρχει ποσότητα φυσικού αερίου που καλύπτει τις σημερινές ανάγκες της Κύπρου σε καύσιμο ηλεκτροπαραγωγής για 60 – 79 χρόνια ενώ για διπλάσια περίοδο καλύπτει τις ανάγκες το 'Αφροδίτη' (ίντερνετ) ενώ στο τεμάχιο Ζευς άρχισαν ήδη εκτενέστερες έρευνες εκτεινόμενης δυναμικότητας 2,5 τρις κ.π.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων ισχύει η λογική του συμφέροντος που πολύ

καλά γνωρίζουν οι φίλοι της άλλης πλευράς. Πιστεύει κανείς ότι θα μείνουν αδιάφοροι όταν πληροφορηθούν ότι οι οικογένειές τους μέχρι 14ης γενεάς θα καλύπτονται κοινωνικοοικονομικά από το φυσικό αέριο της θάλασσάς μας, με όλα τα συνεπακόλουθα οφέλη; Ότι θα εξακολουθήσουν να υποκύπτουν στην παμφάγο μανία του Τούρκου δικτάτορα που δεν θα διστάσει να στρέψει τη στρόφιγγα των αγωγών αερίου προς την Τουρκία αφήνοντας σίξυλους τους προστατευόμενους τους να ψύχονται στις βαρυχειμωνιές; Αν φοβούνται να το παραδεχτούν. Κάποια στιγμή θα καταλάβουν πως η τουρκική στρατοκρατία δεν εισέβαλε στο νησί για τη χάρη των Τουρκοκυπρίων αλλά για τα στρατηγικά, οικονομικά και πολιτικά συμφέροντά της.

Εξάλλου, ανάμεσα στην κοινότητα που νέμεται από το 1974 το 37% του εδάφους μας ασφαλώς υπάρχουν προσωπικότητες που γνωρίζουν ότι μπορεί μεν το άδικο να επικρατεί με τα όπλα και τον φόβο κάποιων χρόνων, αλλά το δίκαιο δεν καταπατείται διαρκώς. Η φύση του δικαίου επιβάλλει από Δημοουργίας την επικράτησή του και τον τελικό και απόλυτο θρίαμβό του.

Κατά ταύτα ας εγκύψουν οι διεκδικητές της προεδρίας της Δημοκρατίας στην αλήθεια που προβάλλει από τα γεγονότα της νομικής, της Ιστορίας και της Θείας Δικαιοσύνης, πράγματα που οι ως τώρα κυβερνήσεις δεν υπολόγισαν.

Σ.Ι.Μ.Α.Ε

Δημιουργία Περιφερειακού Μουσείου του Απελευθερωτικού μας Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. και Πολιτιστικού Κέντρου στο Πελένδρι

Το Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Αγώνα Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959 με τη βοήθεια του Υπουργείου Οικονομικών ανάλαβε τη δημιουργία Περιφερειακού Μουσείου του Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α όπως και Πολιτιστικού Κέντρου στο Πελένδρι.

Ως γνωστό στην περιοχή αυτή της Πιτσιλιάς υπήρξε μια πολύ έντονη επαναστατική δράση κατά τη διάρκεια του τετραετούς επικού Απελευθερωτικού μας Αγώνα πλούσια σε ενέδρες και ανατινάξεις. Αποκορύφωμα των επα-

ναστατικών δράσεων η θυσία των Ηρώων μας Σωτήρη Τσαγκάρη, Δημητράκη Χριστοδούλου και Στυλιανού Λένα.

Μαζί με το Μουσείο θα λειτουργεί και Πολιτιστικό Κέντρο διασώζοντας έτσι τη λαϊκή μας κληρονομιά, πολιτισμό, παράδοση, τα ήθη και τα έθιμά μας ως ελληνικός χώρος στην Κύπρο μας.

Ήδη έχει κατακυρωθεί προσφορά και έχουν ξεκινήσει τα κατασκευαστικά τα οποία βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο.

Αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Ηρωομάρτυρα του Απελευθερωτικού Αγώνα της Ε.Ο.Κ.Α. Σταύρου Στυλιανίδη

Στην παρουσία και με ομιλήτη τον Σεξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη τελέστηκαν τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Ηρωομάρτυρα της κυπριακής ελευθερίας Σταύρου Στυλιανίδη, στον χώρο της θυσίας του, στη μάντρα του Καψουλή στο Επισκοπεϊό.

Το έργο ανεγέρθηκε με δαπάνες του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα Ε.Ο.Κ.Α. 1955-1959 και την ευγενική συνδρομή του Ιδρύματος «ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΤΩΡΙΔΗΣ».

Το έργο είναι δημιουργία του καλλιτέχνη Κωνσταντίνου Σμυρνιού.

Σταύρος Στυλιανίδης

Ανανέωση του Δ.Σ. του ΙΔ.Α.Α.Ε

Οι Επίτροποι κ. Ρένος Λυσιώτης και κα Χρυστάλλα Καδή αποσύρθηκαν από τη θέση των Επιτρόπων και της Εκτελεστικής Γραμματείας και στη θέση τους εκλέγονται οι Μιχάλης Σταυρή και Λάμπρος Καούλας, που είναι απόγονοι αγωνιστών, και ενδιαφέρονται να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Ως μέλος της Εκτελεστικής Γραμματείας εκλέχθηκε ο Επίτροπος κ. Κυριάκος Γεωργίου, απόγονος αγωνιστών, που εισηγήθηκε ο κ. Ρογήρος Σηπιλλής.

Στη συνέχεια έλαβε τον λόγο ο κ. Αλεξάνδρου ο οποίος ευχαρίστησε τον κ. Σηπιλλή για την εμπιστοσύνη και την πρόταση να αναλάβει Πρόεδρος του Ιδρύματος. Ανέφερε ότι αποδέχτηκε την πρόταση του κ. Σηπιλλή μετά από προβληματισμό γιατί γνωρίζει το βάρος και τις ευθύνες που συνεπάγεται η Προεδρία του Ιδρύματος. Είπε επίσης ότι η ανάληψη της Προεδρίας από τον ίδιο, ένα άτομο που δεν είναι ο ίδιος αγωνιστής, αλλά απόγονος αγωνιστών, αποτελεί τιμή γιατί είναι η

πρώτη φορά που συμβαίνει αυτό. Οι προηγούμενοι Πρόεδροι, Μιχαλάκης Μαραθεύτης, Ανδρέας Αγγελόπουλος, Ρογήρος Σηπιλλής, ήταν αγωνιστές και άτομα ιδιαίτερης βαρύτητας και άρα αυτό κάνει τον τίτλο του Προέδρου του Ιδρύματος ακόμα πιο βαρύ. Πρόσθεσε ότι για την εξέλιξη και αναβάθμιση του Ιδρύματος είναι απαραίτητη η συνεργασία με τα μέλη της Εκτελεστικής Γραμματείας, τους Επιτρόπους και τους Επίκουρους Επιτρόπους.

Συνέχισε λέγοντας ότι αν θέλουμε να φέρουμε κοντά στο Ίδρυμα τους νέους και να εμψυχήσουμε στη νέα γενιά τα ιδανικά του Αγώνα της ΕΟΚΑ, διατηρώντας ταυτόχρονα τη μνήμη του Αγώνα, θα πρέπει να παράξουμε έργο. Τέλος ανέπτυξε εν συντομία τις σκέψεις του που θα βοηθήσουν στην εκπλήρωση των στόχων του Ιδρύματος οι οποίες περιλαμβάνουν, συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις, εκδόσεις, χρήση νέων τεχνολογιών, οργάνωση και εμπλουτισμό του αρχείου κ. ά.

Ρογήρος Σηπιλλής
Πρόεδρος

Γιώργος Χατζησάββας
Γραμματέας

Νεκρούλουνδα στον Αυγουστή - Ευσταθίου ΜΑΤΡΟΖΟ

Τον Ευθύμιο - Μίμη Βασιλείου

Αδελφέ Αυγουστή και ακαταμά-
χητε λιονταρόψυχε Ματρόζο,

Τα εναπομείναντα μέλη της οικογένειας των αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α πενθούν και θλίβονται για τον θάνατό σου και καταθέτουν στο σεπτό φέρετρό σου, που δικαιωματικά το καλύπτει η γαλανόλευκη, το δάφνινο στεφάνι της εκτίμησης και της αγάπης τους. Ταυτόχρονα δέονται στον Ύψιστο όπως αναπαύσει την ψυχή σου, τάσσοντάς την «ένθα οι δίκαιοι αναπαύονται».

Το αναπότρεπτο γεγονός της εκδημίας σου και της σωματικής επιστροφής

σου στη νεκροδόχο μητέρα γη, θυμίζει σ' όλους ότι «χους εσμέν και εις χουν απελευσόμεθα». Την ίδια δε στιγμή, η ιστορία ανοίγει τις ένδοξες σελίδες της ελληνικής ζωής σου, όπου παρατίθεται προς παραδειγματισμό η φιλοπατρία, ο εθελοντισμός, η ευορκία, η πίστη, η υπομονή και η πειθαρχία. Αυτά ήταν πάντα τα όπλα σου, που σε χαρακτήριζαν ανέκαθεν. Με το πρώτο σάλπιγμα του ΔΙΓΕΝΗ, εγκατέλειψες τα πάντα και τον ακολούθησες στον μεγάλο αγώνα για ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ - ΕΝΩΣΗ της Κύπρου με τη μητέρα Ελλάδα έχοντας ως πρότυπο τον όρκο των αρχαίων Αθηναίων εφήβων «ΟΥ

ΚΑΤΑΙΣΧΥΝΩ ΟΠΛΑ ΤΑ ΙΕΡΑ,
ΟΥΔ' ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΩ ΤΟΝ ΠΑΡΑ-
ΣΤΑΤΗΝ...»

Έγινες μέλος της πιο ριψοκίνδυνης και επιθετικής ανταρτικής ομάδας της Ε.Ο.Κ.Α υπό τον ακατανίκητο ΖΗΔΡΟ, τον οποίο ουδέποτε εγκατέλειψες ούτε και σ' αυτές τις τελευταίες του στιγμές, προτού γίνει ολοκαύτωμα.

Απήλθες, αγαπητέ ΜΑΤΡΟΖΟ, από την επίγεια ζωή, αλλά αφήνεις πίσω σου έργο αλήστου μνήμης και μοναδικού παραδειγματισμού. Γι' αυτό, αναπαύσου εν ειρήνη πλέον αείμνηστε αδελφέ Αυγουστή και έσο βέβαιος ότι οι συναγωνιστές σου παραμένουν εύοργοι επί των επάλξεων, δίδοντας τις απαραίτητες μάχες για να παραμείνει η μικρή μας πατρίδα ελληνική.

ΑΞΙΟΝ ΤΕΚΝΟΝ ΤΟΥ ΜΑΧΑΙΡΑ, οι συναγωνιστές σου διαπιστώνουν ότι η εφεξής απουσία σου από τους Συνδέσμους Αγωνιστών της Ε.Ο.Κ.Α, είναι πολύ αισθητή, η μορφή σου πολύ νοσταλγική και οι παραινέσεις σου αξιόζητες. Ξέρουν επίσης ότι τα πολλαπλά таланτά της ψυχής σου δεν συνθάπτονται με το τόσο ταλαιπωρημένο σώμα σου, αλλά καταυγάζουν διαχρονικά τους πνευματικούς αιθέρες ως πύρινοι και αιφεγγείς οδοδείκτες, φαινοί εμπνευστές και αλάνθαστοι ποδηγέτες και χειραγωγοί και γι' αυτό σε μακαρίζουν και σε ευγνωμονούν.

Γαίαν έχε ελαφράν ΑΥΓΟΣΥΤΗ - ΜΑΤΡΟΖΕ και μνήμην αιωνίαν.

Υστατο Χαίρε ΣΤΟΝ ΛΟΥΚΗ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ

Τον Ενθύμιον - Μίμη Βασιλείου

Ο γίγαντας της Νομικής και ανήλματος άκμων της αρετής και της φιλοπατρίας, ΛΟΥΚΗΣ ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ, αφού επιτέλεσε πλήρως την αποστολή του, έφυγε για πάντα από τη ζωή.

Ο οξυδερκής και ασυμβίβαστος αυτός θεμιστοπόλος ήταν το πιο σίγουρο και ασφαλές αποκούμπι και ευπρόσιτο καταφύγιο κάθε αδίκως διωκομένου.

Ο μ. Λουκής, όντας πάντα αλύγιστος και ατρόμητος υπέρμαχος του ΔΙΚΑΙΟΥ, ουδέποτε αρνήθηκε να συνδράμει και να υποστηρίξει οποιονδήποτε αδικούμενο.

Ως πολυίδμων, δαήμων και προπάντων εύορκος μυσταγωγός της Νομικής και εκ φύσεως ευμήχανος και αγχίνους επιστήμονας, έδιδε το εθνωφελές παρόν του παντού και πάντοτε, ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΣ πάντα και ουδέποτε ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ.

Πάνω απ' όλα ο Λουκής είχε πάντα το προς την ΠΑΤΡΙΔΑ καθήκον, πράγμα που έδειξε εμπράκτως, εντασσόμενος εθελοντικά στην Ε.Ο.Κ.Α υπηρετώντας πιστά και τελεσφόρα τον Αγώνα για μια τετραετία (1955-1959).

Πίσω από την ενσυνείδητη και πολυσχιδή αυτή δράση του, εθνική και νομική, κρυβόταν άλλο ένα τάλαντο του ασύγκριτου αυτού αρχιτέκτονα του Λόγου, της Ιστορίας και του Ανθρωπισμού, η ΠΟΙΗΣΗ.

Με την ελικώνια γλαφυρότητα και ευφράδεια που τόσο έντονα τον χαρακτήριζε έδωσε πνοή στα «πιστεύω» του απαθανατίζοντάς τα με άρτιους στίχους που εκφράζουν θαυμασμό, σεβασμό και παραδειγματισμό.

Αθάνατε Λουκή, οι συναγωνιστές σου σε αποχαιρετούν, καταθέτοντας στο φέρετρό σου που το καλύπτει η Ελληνική Σημαία και η δάφνη, που δικαιοματικά σε συνοδεύουν, εκφράζοντας ταυτόχρονα τα συλλυπητήριά τους στους οικείους σου και δεόμενοι προς τον Ύψιστο όπως τάξει την αθάνατη ψυχή σου εν σκηναίς δικαίων και εν χώρα ζώντων.

Γαίαν έχε ελαφράν και αιωνία να είναι η μνήμη σου, αείμνηστε Λουκή.

Στη δασκάλα ΝΟΝΗ ΦΡΑΝΤΖΟΥΛΟΥ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Του Ευθύμιου - Μίμη Βασιλείου

Η υψικάρηνος και ισονε-
φής δρυνς, που φιλοξέ-
νησε στον πνευματικό
ίσκιο της χιλιάδες παιδιά,
νέους, ενήλικες και ηλικιω-
μένους, ΕΠΕΣΕ προχθές
την Κυριακή 26 Ιουνίου
2022.

Δεν ακούονται πια τα
ευφρόσυνα και ευχαριστή-
ρια τιτιβίσματα των που-
λιών που για τόσα χρόνια εύρισκαν
καταφύγιο στην αιθιαλή φυλλωσιά
της, ούτε και η ευγνωμοσύνη των θερ-
μόπληκτων οδοιπόρων που εύρισκαν
πάντα την αναψυχή στη ρίζα της όπου
ο ξείδωρος ίσκιος της τους αναζωογο-
νούσε. Η κυρία Νόνη δεν ξει πια μαζί
μας.

Νόνη μου,

Τα παιδιά σου, τα εγγόνια σου, τα δι-
σέγγονά σου, όπως και τα εναπομείνα-
ντα αδέλφια σου, οι μαθητές σου, τα
κατηχητόπουλά σου, τα προσκοπάκια
σου, οι συνάδελφοί σου δάσκαλοι, η
Εκκλησία, η γενέτειρά σου Ευρύχου
και ο Άγιος Δομέτιος όπου και εγκα-
ταστάθηκες με τη «γέννηση» της Κ.Δ,

θρηνούν για τον θάνατό
σου και ταυτόχρονα δέο-
νται στον Ύψιστο όπως
τάξει τη δίκαιη ψυχή σου
«εν σκηναίς δικαίων» κα-
ταθέτοντας ταυτόχρονα
στο φέρετρό σου δάφνινα
και ανθοστόλιστα στεφά-
νια αγάπης και εκτίμησης.

**Αντιγόνη (Νόνη)
Φράντζουλου-Βασιλείου** Το Συμβούλιο Κοινοτικής

Ενημερίας Αγίου Δομετίου,
για το οποίο τόσο «πάσκιες», σε απο-
χαιρετά ευχαριστώντας σε και πολύ
περισσότερο ο Χριστιανικός Σύνδε-
σμος Γυναικών Αγίου Δομετίου, του
οποίου είχες την προεδρία για τόσα
χρόνια, σου εύχεται όπως «η οδός η πο-
ρεύει σήμερα» νάναι Παραδεισοδρο-
μούσα.

Την ίδια ώρα, η ΟΜΑΔΑ ΚΡΟΥΣΕΩΣ
Ε.Ο.Κ.Α ΕΥΡΥΧΟΥ, την οποία στήρι-
ξες με όλες σου τις δυνάμεις, σε απο-
χαιρετά «ΕΙΣ ΣΤΑΣΙΝ ΠΡΟΣΟΧΗΣ».

Προσωπικά, ως αδελφός, συναγωνι-
στής και συνάδελφος, δίνοντάς σου
τον «τελευταίον ασπασμόν», σε θυμά-
μαι λεβέντισσα, τότε που ήσουν στην
Στ' τάξη του Παγκυπρίου Γυμνασίου
και μου διάβαζες από τον «Τάφο» του

Κωστή Παλαμά «...άφτιαχτο κι αστό-
λιστο του Χάρου δεν σε δίνω. Στάσου
με τ' ανθόνερο την όψη σου να
πλύνω...»

Νόνη μου, ήσουν μια αυτοδημιούργητη
προσωπικότητα, που αφήνεις πίσω
σου πολλά. Μέχρι προχθές, που επήλθε
το τέλος της επίγειας ζωής σου, ήσουν
μια καθ' όλα επιτυχημένη ΜΗΤΕΡΑ
και άριστη ΔΑΣΚΑΛΑ, που ως ακά-
ματη δέσποινα και αρχόντισσα της πα-
ραμυθίας και της προφοράς, χάριζες
την ελπίδα και την αυτοπεποίθηση
τόσο απλόχερα και ενσυνείδητα σε
κάθε πάσχοντα.

Ουδέποτε σε θάμπωσε η λάμψη του θε-
άρεστου και τελεσφόρου αυτού έργου
σου.

Πίστευες ακράδαντα ότι Ο ΣΩΣΤΟΣ
ΠΟΛΙΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΣΥ-
ΜΠΛΗΡΩΜΑ του Έλληνα Χριστια-
νού Δασκάλου, πράγμα που εφάρμο-
σες έμπρακτα σ' όλη τη διάρκεια της
σταδιοδρομίας σου, άσχετα αν το
ΠΛΗΡΩΣΕΣ ΠΟΛΥ ΑΚΡΙΒΑ.

Έκανες πάντα αυτό που έπρεπε, έχο-
ντας υπ' όψη το σοφό απόφθεγμα του
Μένανδρου ότι «έστι δίκης οφθαλμός,
ος τα πάνθ' ορά».

ΓΑΙΑΝ ΕΧΟΙΣ ΕΛΑΦΡΑΝ, ΑΔΕΛΦΗ
ΜΟΥ, ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΝ ΑΙΩΝΙΑΝ.

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
21/2/2021	Νίκος Ευαγγέλου	84	Λάπηθος
2/6/2021	Ανδρέας Πασχάλης	90	Διόριος
2/6/2021	Ανδρέας Πασχάλης	90	Διόριος
8/6/2021	Κώστας Παπαλεοντίου	87	Δάλι
22/6/2021	Δημήτρης Τζιακούρης	83	Τύμπου
28/6/2021	Νίκος Δημητριάδης	--	Λεμεσός
2/7/2021	Στέλιος Χριστοφή	80	Μάμαρι
2/7/2021	Κλέαρχος Ιακωβίδης	82	Λάρνακα
7/7/2021	Κωνσταντίνος Τίφας	83	Καλοπαναγιώτη
7/7/2021	Κυριάκος Χατζηλούκας	82	Φρέναρος
8/7/2021	Νίκη Καραολή - Παντελή	84	Παλαιχώρι
9/7/2021	Ανδρέας Θεοφάνους	81	Στρόβολος
15/7/2021	Μαρία Διομήδους - Ανδρέου	85	Άγιος Κωνσταντίνος Λεμεσού
29/7/ 2021	Ελένη Λοφίτου	77	Λεμεσός
16/8/2021	Βάσος Χρίστου	--	Λευκωσία
30/8/2021	Ιωάννης Μέττας	86	Αργάκι
3/9/2021	Γιώργος Κλεάνθους	85	Φιλιά
8/9/2021	Δημήτρης Καμαρίτης	81	Καλλέπια Πάφου
18/9/2021	Κωνσταντίνος Καραγιάννης	93	Δίκωμο
19/9/2021	Λευτέρης Χριστοδούλου	82	Λάρνακα Λαπήθου
20/9/2021	Ελισάβετ Κώστα	82	Μαραθόβουνο
22/9/2021	Δημήτρης Αναστασίου	80	Πάχνα Λεμεσού
28/9/ 2021	Βάσος Φιλίππου	82	Λατσία
1/10/2021	Ανδρέας Νεοκλέους	82	Επισκοπή Πάφου
5/10/2021	Μελέτης Χριστοδούλου Καψούλης	85	Αργάκι
8/10/2021	Δημήτρης Δημητριάδης	89	Άγιος Μέμνωνας Αμμοχώστου
11/10/2021	Μαρούλα Καραολή-Στασή	92	Παλαιχώρι
14/10/ 2021	Θωμάς Παπαθωμάς	91	Λάρνακας της Λαπήθου
22/10/2021	Βάσος Μισός	80	Ορμήδεια
24/10/2021	Σάββας Αντωνίου	80	Σπιτάλι Λεμεσού

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

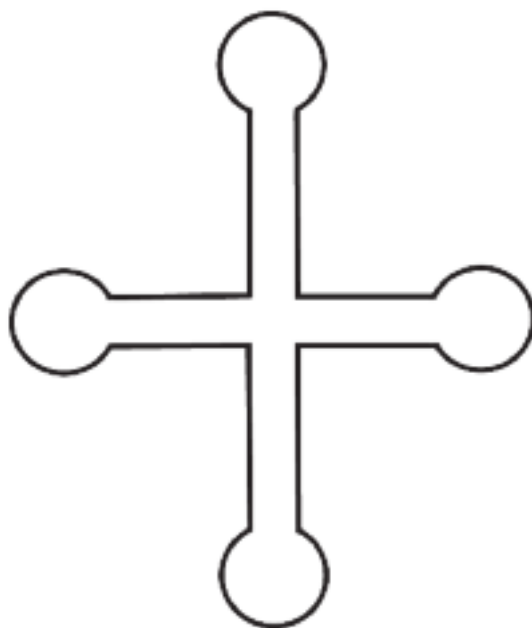
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
31/10/ 2021	Γιάγκος Χατζηγέρου	85	Βατυλή
31/10/2021	Μαρούλα Χατζηχαράλαμους Σαξειίδη	96	Καλοπαναγιώτης
4/11/2021	Σάββας Γαβριήλ Στενιώτης	---	Στενή
14/11/2021	Χρίστος Αποστόλου	---	Αφάνεια
17/11/2021	Χαράλαμπος Κουρτέλλας	89	Δευτερά
18/11/2021	Δήμος Κουρτέλλας	77	Ανάγυια
19/11/2021	Πιερής Π. Κουτσόφτας	84	Περιστερωνοπηγή Αμμοχώστου
20/11/2021	Ανδρέας Δημοσθένους Σχιζα	81	Κατύδατα
20/11/2021	Ανδρέας Δημοσθένους Σχιζα	81	Κατύδατα
21/11/2021	Γεώργιος Γεωργιάδης	88	Μόρφου
26/11/2021	Κώστας Μουσιδής	91	Κοκκινότριμιθιά
30/11/2021	Γεώργιος Καλογήρου	87	Λύση
1/12/2021	Φρόσω Κουρουκλάρη	89	Τσέρι
5/12/2021	Σάββας Γεωργίου Χαμάλης	79	Παλιομέτοχο
8/12/2021	Μιχαλάκης Μαραθεύτης	96	Πάφο
9/12/2021	Σωτήρης Καμιίτσης	83	Κάμπος Τσακκίστρας
12/12/2021	Γεώργιος Χατζηνικολάου	93	Έγκωμη
13/12/2021	Φειδίας Κυρίλλου	91	Αργάκα Πάφου
14/12/2021	Τάκης Φιλιππίδης	----	Λευκωσία
15/12/2021	Χαράλαμπος Πυρογιάτης	83	Αθηαίνου
17/12/2021	Λουκής Παπαφιλίππου	84	-----
21/12/2021	Πέτρος Κυριακίδης	94	Νέο Χωρίο Κυθρέας
2/1/2022	Ευδοκία Παύλου	85	Λάγια
3/1/2022	Πανίκος Χαρίτου	82	Πάφος
3/1/2022	Κίκα Ολυμπίου	82	Μαραθόβουνος
4/1/2022	Δημήτρης Γωγάκης	86	Μάμμαρι
4/1/2022	Μαλάμω Λύρα Νεοφύτου	81	Νεάπολη
5/1/2022	Ανδρέας Κωσταρής (Στρατηγός)	88	Κοντέα
10/1/2022	Σπύρος Χαράλαμους	85	Χοιροκιτία
15/1/2022	Μάκης Μάρκου	86	Παραλίμνι

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
16/1/2022	Παναγιώτα Στυλιανού	85	Αλάμπρα
16/1/2022	Αλέκος Ιωάννου (Πόλος Καμπούρης)	86	Κακοπετριά
17/1/2022	Προκόπης Γεωργίου	85	Χανδριά
17/1/2022	Χάρης Γιασεμίδης	81	Μόρφου
17/1/2022	Χρίστος Ρωσσίδης	--	Ακάκι
19/1/2022	Χαράλαμπος Ευθυμίου	85	Κονιά Πάφου
25/1/2022	Δημήτρης Μεταξά (Τζόγιας)	85	Παραλίμνι
29/1/2022	Χριστόδουλος Ν. Πενταράς	99	Χλώρακα
3/2/2022	Αντώνης Αγαθαγγέλου (Φελλάς)	87	Αλεθρικό
6/2/2022	Ευφροσύνη Παύλου Κιμισιή	89	Παλιομέτοχο
7/2/2022	Μιχαλάκης Φιλίππου	86	Κατωκοπιά
9/2/2022	Κωνσταντίνος Αυγουστή Ευσταθίου	86	Παναγιά
9/2/2022	Κώστας Χρυσοστόμου	79	Αστρομερίτης
15/2/2022	Νίκος Σάββα Τσιάρτας	85	Μένοικο
21/2/2022	Δημήτρης Ελευθερίου	88	Λευκωσία
23/2/2022	Νίκος Καπλάνης	87	Παλιομέτοχο
23/2/2022	Ιωάννης Μακρυγιάννης	91	Πέρα Ορεινής
26/2/2022	Ανδρέας Παναγίδης	85	Φλάσου
6/3/2022	Άγις Μωσαϊκός	88	Λευκωσία
13/3/2022	Σωτηρία Παπακλεοβούλου Χαραλαμπίδη	--	Πάφος
18/3/2022	Ανδρέας Χατζηγερασίμου	87	Κακοπετριά
19/3/2022	Γιαννάκης Επαμεινώνδας	89	Πεδουλάς
21/3/2022	Αιμίλιος Χαραλάμπους	82	Λιμνάτις
4/4/2022	Παντελής Ευριπίδου	88	Τραχώνι Κυθρέας
20/4/2022	Ανδρέας Κάκκουφας	84	Αραδίππου
22/4/2022	Μιχαλάκης Γιασίτης	--	Χαρδακιώτισσα Κυθρέας
25/4/2022	Ειρήνη Κωνσταντινίδου	82	Λευκωσία
17/4/2022	Ξενία Μυριανθέως	92	Ευρύχου
19/4/2022	Παναγιώτα Σωτήρη Παπαθωμά	90	Πηγή Αμμοχώστου
5/4/2022	Χρίστος Ποιητάρης	86	Απεσιά Λεμεσού

ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΩΝ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
6/4/2022	Σπύρος Στέφου	89	Πραιτώρι Πάφου
18/4/2022	Ιωάννης Σχίζας	103	Ευρύχου
6/5/2022	Παύλος Παυλάκης	92	Άρδανα
11/5/2022	Νικόλας Ζένιος	83	Γέναγρα
14/5/2022	Στυλιανός Κόκκινος	83	Αμαργέτη
15/5/2022	Γαβριήλ Μηνά	88	Κυθρέα
16/5/2022	Χρυσόστομος Παναγιώτου	80	Παραμύθα
16/5/2022	Ανδρέας Νικολάου Τοχνίτης	86	Χοιροκιτία
17/5/2022	Παπαγεώργιος Παπακυριακού	90	Αγίοι Βαβατσινιάς
17/5/2022	Ανδρέας Σκορδής	83	Αγρός

ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥΣ Η ΜΝΗΜΗ

Ημελωδία της μεγαλοψυχίας - Γιάννη Σπανού Προέδρου των Συνδέσμων	3
Προς το Ανώτατο Συμβούλιο - Θάσου Σοφοκλέους τέως Προέδρου των Συνδέσμων	6
Πρόλογος της 45ης έκδοσης του ΑΓΩΝΙΣΤΗ	8
Ομιλία Προέδρου Σ.Ι.Μ.Α.Ε κ. Ανδρέα Μαΐμαρίδη για την 1η Απριλίου .	10
Ε.Ο.Κ.Α - 1η Απριλίου	14
Εκτελεστική Επιτροπή των Συνδέσμων 2021-2024.....	16
Συμβούλιο Κρίσεων και Εισηγήσεων	17
Ίδε ο Αρχηγός μας Γεώργιος Γρίβας Διγενής	18
Μνήμη Μικράς Ασίας.....	19
Εθνικός Διχασμός	23
Ειρηνικό οδοιπορικό διεκδίκησης της Ένωσης.....	25
Δημοψήφισμα 1921.....	26
Δημοψήφισμα 1930.....	27
Οκτωβριανά.....	28
Διασκεπτική	32
Δημοψήφισμα 1950.....	34
Ο όρκος των 12.....	43
Πρώτη προκήρυξη του Διγενή.....	45
Έναρξη αγώνος Ε.ΟΚ.Α	46
Τα Σεπτεμβριανά.....	51
Δεκαέξι κρίσιμες μάχες της Ε.Ο.Κ.Α	62
Η μάχη του Νοσοκομείου	63
Ωρα κάθαρσης της Ιστορίας - Γιάννη Σπανού, Προέδρου των Συνδέσμων	66
Οι τελευταίες ώρες του Γρηγόρη Αυξεντίου.....	69
Το ολοκάτωμα του Κυριάκου Μάτση.....	71
Ο Αχυρώνας του Λιοπετρίου	72
Αγχόνη - Εναγώρας Παλληκαρίδης.....	75
Το μαρτύριο του απαγχονισμού - Γιάννη Σπανού, Προέδρου των Συνδέσμων	78
Άλλ μέτρα των Βρετανών.....	81
Συνοπτικός κατάλογος καταζητουμένων.....	87
Κρατητήρια.....	89
Συνοπτικός κατάλογος πολιτικών κρατουμένων	90
Παθητική αντίσταση.....	94

Ανακριτήρια - Βασανιστήρια - 14 νεκροί.....	96
Πολιτικοί κατάδικοι	98
Εξορία πολιτικών καταδίκων.....	102
Προδόται και λιποτάκται καιροσκόποι - Γεωργίου Γρίβα Διγενή.....	104
Αυτοκριτική του Α.Κ.Ε.Λ.....	106
Βρετανική δολιότης (Τριμερής Ιαν. 1955).....	107
Εξορίες - Απελάσεις.....	112
Μαθητικός αγώνας.....	113
Συνοπτικός κατάλογος καταδικασθέντων μαθητών - Κωνσταντίνος Σπυριδάκης.....	114
Πεσόντες μαθητές.....	115
Κλείσιμο σχολείων.....	116
Μαθητές στα κρατητήρια	120
Μαθήματα Γυμνασίου στα κρατητήρια.....	121
Απέλαση καθηγητών	122
Ο Ύμνος της Ε.Ο.Κ.Α.....	123
Δηλώσεις πρωταγωνιστών των Συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου.....	124
Επικύρωση συντάγματος της Κ.Δ.	128
Διάγγελμα του Αρχ. Μακαρίου μετά την απογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου.....	129
«Νενικήκαμεν»	131
Παύσατε πυρ.....	135
Ο Αρχηγός Διγενής προς τους γενναίους μαχητές της Ε.Ο.Κ.Α.....	137
Ο Αρχηγός Διγενής προς την Α.Ν.Ε.....	138
Αμνηστεία.....	139
Άφιξη του Διγενή στην Αθήνα - Απόδοση τιμών	140
Οι υπαγορεύσεις της ιστορικής λογικής - Γιάννη Σπανού, Προέδρου των Συνδέσμων	142
Λύση από τη θάλασσα - Γιάννη Σπανού, Προέδρου των Συνδέσμων.....	144
Δραστηριότητες Σ.Ι.Μ.Α.Ε.	146
Ανανέωση του Ι.Δ.Α.Α.Ε.....	147
ΝΕΚΡΟΛΟΓΟΥΔΑ: Αυγουστής Ευσταθίου	148
Λουκής Παπαφιλίλλου.....	150
Νόννη Φράντζουλου - Βασιλείου.....	151
Θανόντες συναγωνιστές μας.....	153

